

2016 ÉVES 2016 JELENTÉS 2016 ÉVES 2016

			148.244	302
-	-	0	4.782	39
536	685	1.221	2.004	122
3.407	-904	2.503	15.156	130
-	143	143	512	39
-	1.590	1.590	13.415	216
		0	84	2
723	-2.124	2.847	6.896	160
-82	18	-64	3.236	4
-	-	0	190	1
-	-	0	1.012	8
-	-	0	752	6
-	-	0	19	1
-	-	0	138	8
-	-	0		
-	-	0		
-	-	0		
-	-	0		
-	-	0		
-	-	0		
4.584	3.656	8.240	196.711	1080
4.584	3.656	8.240	43.437	
-	-	0	0	0
-	-	0	-16.894	-662
-	-	0	-1.037	39
0	0	0	-17.931	-623
-5.457	-6.667	-12.124	-12.124	-1212
-873	-3.011	-3.884	166.876	1180

2016 ÉVES 2016 JELENTÉS 2016 ÉVES 2016

Pénzügyi kimutatások

FÜGGETLEN KÖNYVVIZSGÁLÓI JELENTÉS

Az OTP Bank Nyrt. részvényesei és Igazgatósága részére

Vélemény

Elvégeztük az OTP Bank Nyrt. (a „Bank”) és leányvállalatai (együtt a „Csoport”) 2016. évi konszolidált pénzügyi kimutatásainak könyvvizsgálatát, amely konszolidált pénzügyi kimutatások a 2016. december 31-i fordulónapra készített konszolidált pénzügyi helyzet kimutatásból – melyben a mérlegfőösszeg 11.307.665 millió Ft –, az ezen időponttal végződő üzleti évre vonatkozó konszolidált eredménykimutatásból, konszolidált átfogó eredménykimutatásból – melyben a nettó eredmény 202.452 millió Ft nyereség –, konszolidált saját tőke-változás kimutatásból és konszolidált cash-flow kimutatásból, valamint a számviteli politika jelentős elemeinek összefoglalását is tartalmazó konszolidált kiegészítő mellékletből állnak.

Véleményünk szerint a mellékelt konszolidált pénzügyi kimutatások megbízható és valós képet adnak az OTP Bank Nyrt. és leányvállalatai 2016. december 31-én fennálló vagyoni és pénzügyi helyzetéről, valamint az ezen időponttal végződő üzleti évre vonatkozó jövedelmi helyzetéről és cash-flow-iról az Európai Unió által elfogadott Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardokban foglaltakkal összhangban.

A vélemény alapja

Könyvvizsgálatunkat a Magyar Nemzeti Könyvvizsgálati Standardokkal összhangban és a könyvvizsgálatra vonatkozó – Magyarországon hatályos – törvények és egyéb jogszabályok alapján hajtottuk végre. Ezen standardok értelmében fennálló felelősségünk bővebb leírását jelentésünk „A könyvvizsgáló konszolidált pénzügyi kimutatások könyvvizsgálatáért való felelőssége” szakasza tartalmazza.

A konszolidált pénzügyi kimutatások általunk végzett könyvvizsgálatára vonatkozó, Magyarországon hatályos etikai követelményeknek megfelelően, függetlenek vagyunk a Csoporttól, és ugyanezen etikai követelményekkel összhangban eleget tettünk egyéb etikai felelősségeinknek is.

Meggyőződésünk, hogy az általunk megszerzett könyvvizsgálati bizonyíték elegendő és megfelelő alapot nyújt véleményünkhöz.

Kulcsfontosságú könyvvizsgálati kérdések

A kulcsfontosságú könyvvizsgálati kérdések azok a kérdések, amelyek szakmai megítélésünk szerint a legjelentősebbek voltak a tárgyidőszaki konszolidált pénzügyi kimutatások általunk végzett könyvvizsgálata során. Ezeket a kérdéseket a konszolidált pénzügyi kimutatások egésze általunk végzett könyvvizsgálatának összefüggésében és az arra vonatkozó véleményünk kialakítása során vizsgáltuk, és ezekről a kérdésekről nem bocsátunk ki külön véleményt.

Kulcsfontosságú könyvvizsgálati terület	A területhez tartozó kapcsolódó könyvvizsgálati eljárások
Hitelkövetelésekre képzett értékvesztés	
(Részletek a konszolidált kiegészítő melléklet 8., 24. és 28.1. jegyzetében) Az ügyfeleknek nyújtott hitelek nettó értéke teszik ki a mérlegfőösszeg 50.7%-át (5.736.232 mFt, a bruttó érték 6.639.754 mFt), a tárgyévben képzett értékvesztés értéke 93.473 mFt. Az értékvesztés meghatározása mind a portfólió alapon képzett csoportos értékvesztés modellek kialakítása esetén, mind az egyedi értékelésű hitelügyletek értékvesztésének meghatározásakor jelentős mértékben a menedzsment szakmai megítélésén és szubjektív feltételezések alkalmazásán alapul. Az értékvesztés kalkulációját befolyásoló jelentős feltételezések többek között a következőkre vonatkoznak: - a fedezetek értékelése - a fedezetek érvényesítési ideje - a hitelek bedőlésének valószínűsége - a hitelügyletből származó várható jövőbeli cash-flow-k becslése. A fentiekre tekintettel a hitelek értékvesztésének vizsgálatát kulcsfontosságú könyvvizsgálati területnek tekintettük.	Az általunk végrehajtott könyvvizsgálati eljárások a következőket tartalmazták: - a hitelek monitoringjával és az értékvesztés megállapításával és elszámolásával kapcsolatos alapvető belső kontrollok ellenőrzése - az egyedi hitelügyletek értékvesztésének mintavételes felülvizsgálata, beleértve a fedezetek és azok megfelelő értékeltségének vizsgálatát, és a várható cash-flow-k becslésének felülvizsgálatát, - a csoportos értékvesztés-modellek megfelelőségének felülvizsgálata és az alkalmazott paraméterek, valamint a menedzsment becslések múltbeli adatok alapján való alátámasztottságának vizsgálata szakértőink bevonásával, az értékvesztés újrakalkulálása.

Kulcsfontosságú könyvvizsgálati terület	A területhez tartozó kapcsolódó könyvvizsgálati eljárások
Goodwill értékelése	
(Részletek a konszolidált kiegészítő melléklet 11. és 32. jegyzetében) A Bank a korábbi években akvizíciókat hajtott végre, melyek eredményeként 104.282 mFt értékben mutat ki goodwillt a konszolidált pénzügyi helyzet kimutatásában. Ahogy azt a vonatkozó számviteli szabályok előírják, a menedzsment rendszeresen (legalább évente) értékvesztés-tesztet készít abból a célból, hogy megvizsgálja, hogy szükség van-e goodwill értékvesztés elszámolására. Az értékvesztés teszt során, a megtérülő értékek meghatározására a Bank a DCF (diszkontált cash-flow) és az EVA (gazdasági profit módszer) módszert alkalmazta. Ezen módszerek számos jelentős feltételezésen és a menedzsment szakmai megítélésén alapulnak (ilyen feltételezések pl. az alkalmazott diszkont-ráták, növekedési ütemek, költségszintek, várható kockázati költségek, devizaárfolyamok, stb). A fentiekre tekintettel a goodwill értékelését kulcsfontosságú könyvvizsgálati területnek tekintettük.	A goodwill értékvesztés tesztjével kapcsolatos könyvvizsgálati eljárásaink során a menedzsment által alkalmazott feltételezések megfelelőségének vizsgálatára fókuszáltunk. Értékelési szakértőink bevonásával megvizsgáltuk a menedzsment által alkalmazott értékelési modellek és az alkalmazott feltételezések megfelelőségét. Vizsgáltuk a tervek megalapozottságának múltbeli tényadatokkal való összhangját, és adott esetben a modellek kulcs-paramétereire érzékenység vizsgálatokat végeztünk. Vizsgáltuk a releváns számviteli szabályok megfelelő alkalmazását, a megfelelő számviteli elszámolásokat és közzétételeket.

Kulcsfontosságú könyvvizsgálati terület	A területhez tartozó kapcsolódó könyvvizsgálati eljárások
Komplex pénzügyi instrumentumok (beleértve a derivatívákat) értékelése és a fedezeti elszámolás alkalmazása	
(Részletek a konszolidált kiegészítő melléklet 41. jegyzetében) A Csoport számos összetett pénzügyi instrumentummal (beleértve a derivatívákat) rendelkezik, melyek értékelése komplex modelleken alapul, és adott esetben az értékelés jelentős menedzsment becslést tartalmaz. Az értékeléshez alkalmazásra kerülő kalkulációk során felhasznált input adatok piaci árjegyzéseken és egyéb piaci és nem piaci információkból származhatnak. A Csoport által a valós érték meghatározása során felhasznált input adatok közül jelentősek a határidős árfolyamok becslései és hozamgörbék becslése pénzügyi-matematikai modellek segítségével, melyeket a Csoport a piaci kockázatok (árfolyam kockázat, kamatláb kockázat, stb.) kezelése céljából és egyéb célból kötött derivatív és összetett derivatív ügyletek értékeléséhez használ. A kockázatkezelési stratégiával összhangban kötött, fedezeti elszámolás alá kerülő ügyletek nyilvántartása és elszámolása, a szükséges hatékonyságmérés elvégzése szintén jelentős komplexitással bíró terület. A fentiekre tekintettel ezen pénzügyi instrumentumok értékelését és a fedezeti elszámolást kulcsfontosságú könyvvizsgálati területnek tekintettük.	Megvizsgáltuk a Csoport által a pénzügyi instrumentumok valós érték meghatározásával kapcsolatban kialakított kulcsfontosságú belső kontrollok működését. Megvizsgáltuk a Csoport által alkalmazott értékelési modellek megfelelőségét, azok input adatainak pontosságát, az alkalmazott feltételezések – beleértve a menedzsment becsléseket – és pénzügyi-matematikai modellek megfelelőségét. Mintavételes alapon újraértékeljük a valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumokat és megvizsgáltuk, hogy azok elszámolása összhangban van-e a vonatkozó számviteli standardok előírásaival. Megvizsgáltuk a fedezeti elszámolás alá került ügyletek fedezeti dokumentációit (amely tartalmazza a kockázatkezelési stratégiát) és a kapcsolódó hatékonyságméréseket, valamint az elszámolásukat, hogy a vonatkozó számviteli standardok előírásaival összhangban vannak-e. Megvizsgáltuk a pénzügyi instrumentumokkal kapcsolatos közzétételek megfelelőségét.

Egyéb információk

Az egyéb információk az OTP Bank Nyrt. és leányvállalatai 2016. évi konszolidált üzleti jelentéséből és az éves jelentés a "Vezetői elemzés" és a "Társaságirányítás" című részeiből állnak, amelyeket a könyvvizsgálói jelentés dátuma előtt megszereztünk, valamint az éves jelentés "Az elnök-vezérigazgató üzenete" és a "Makrogazdasági- és pénzügyi környezet 2016-ban" című részeiből állnak, amelyet várhatóan a könyvvizsgálói jelentés dátuma után bocsátanak rendelkezésünkre, de nem tartalmazzák a konszolidált pénzügyi kimutatásokat és az arra vonatkozó könyvvizsgálói jelentésünket. A vezetés felelős az egyéb információkért, továbbá a konszolidált üzleti jelentésnek a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a „számviteli törvény”), illetve egyéb más jogszabály vonatkozó előírásaival összhangban történő elkészítéséért. A jelentésünk „Vélemény” szakaszában a konszolidált pénzügyi kimutatásokra adott véleményünk nem vonatkozik az egyéb információkra.

A konszolidált pénzügyi kimutatások általunk végzett könyvvizsgálatával kapcsolatban a mi felelősségünk a fent azonosított egyéb információk átolvasása és ennek során annak mérlegelése, hogy az egyéb információk lényegesen ellentmondanak-e a konszolidált pénzügyi kimutatásoknak vagy a könyvvizsgálat során szerzett ismereteinknek, vagy egyébként úgy tűnik-e, hogy azok lényeges hibás állítást tartalmaznak.

A konszolidált üzleti jelentéssel kapcsolatban, a számviteli törvény alapján a mi felelősségünk továbbá a konszolidált üzleti jelentés átolvasása során annak megítélése, hogy a konszolidált üzleti jelentés a számviteli törvény, illetve, ha van, egyéb más jogszabály vonatkozó előírásaival összhangban készült-e, beleértve, hogy a konszolidált üzleti jelentés megfelel-e a számviteli törvény 95./B. § (2) bekezdés e) és f) pontjában foglalt követelményeknek. A számviteli törvény alapján nyilatkozunk kell továbbá arról, hogy a konszolidált üzleti jelentésben rendelkezésre bocsátották-e a számviteli törvény 95./B. § (2) bekezdés a)-d), és g) pontjában meghatározott információkat.

Véleményünk szerint az OTP Bank Nyrt. és leányvállalatai 2016. évi konszolidált üzleti jelentése összhangban van az OTP Bank Nyrt. leányvállalatai 2016. évi konszolidált pénzügyi kimutatásaival, és a konszolidált üzleti jelentés a számviteli törvény előírásaival összhangban készült. A konszolidált üzleti jelentésben rendelkezésre bocsátották a számviteli törvény 95./B. § (2) bekezdés a)-d), és g) pontjában meghatározott információkat.

Mivel egyéb más jogszabály a Csoport számára nem ír elő a konszolidált üzleti jelentésre vonatkozó további követelményeket, ezért ezzel kapcsolatban a konszolidált üzleti jelentésre vonatkozó véleményünk nem tartalmaz a számviteli törvény 156.§ (5) bekezdésének h) pontjában előírt véleményt.

A fentiekén túl a Csoportról és annak környezetéről megszerzett ismereteink alapján jelentést kell tennünk arról, hogy a tudomásunkra jutott-e bármely lényegesnek tekinthető hibás közlés (lényeges hibás állítás) a jelen könyvvizsgálói jelentés dátuma előtt megszerzett egyéb információkban, és ha igen, akkor a szóban forgó hibás közlés (hibás állítás) milyen jellegű. Ebben a tekintetben nincs jelenteni valónk.

Amikor átolvassuk az éves jelentés azon részeit, amelyek nem voltak elérhetőek számunkra ezen jelentés dátumát megelőzően, ha esetleg arra a következtetésre jutunk, hogy az lényeges hibás állítást tartalmaz, kötelességünk az adott kérdést kommunikálni az irányítással megbízott személyek felé.

A vezetés és az irányítással megbízott személyek felelőssége a konszolidált pénzügyi kimutatásokért

A vezetés felelős a konszolidált pénzügyi kimutatásoknak az Európai Unió által elfogadott Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardokkal összhangban történő és a valós bemutatás követelményének megfelelő elkészítéséért, valamint az olyan belső kontrollért, amelyet a vezetés szükségesnek tart ahhoz, hogy lehetővé váljon az akár csalásból, akár hibából eredő lényeges hibás állítástól mentes konszolidált pénzügyi kimutatások elkészítése.

A konszolidált pénzügyi kimutatások elkészítése során a vezetés felelős azért, hogy felmérje a Csoportnak a vállalkozás folytatására való képességét és az adott helyzetnek megfelelően közze tegye a vállalkozás folytatásával kapcsolatos információkat, valamint a vezetés felel a vállalkozás folytatásának elvén alapuló számvitel konszolidált pénzügyi kimutatásokban való alkalmazásáért, azt az esetet kivéve, ha a vezetésnek szándékában áll megszüntetni a Csoportot vagy beszüntetni az üzletszerű tevékenységet, vagy amikor ezen kívül nem áll előtte más reális lehetőség.

Az irányítással megbízott személyek felelősek a Csoport pénzügyi beszámolási folyamatának felügyeletéért.

A könyvvizsgáló konszolidált pénzügyi kimutatások könyvvizsgálatáért való felelőssége

A könyvvizsgálat során célunk kellő bizonyosságot szerezni arról, hogy a konszolidált pénzügyi kimutatások egésze nem tartalmaz akár csalásból, akár hibából eredő lényeges hibás állítást, valamint az, hogy ennek alapján a véleményünket tartalmazó független könyvvizsgálói jelentést bocsássunk ki. A kellő bizonyosság magas fokú bizonyosság, de nem garancia arra, hogy a Magyar Nemzeti Könyvvizsgálati Standardokkal összhangban elvégzett könyvvizsgálat mindig feltárja az egyébként létező lényeges hibás állítást. A hibás állítások eredhetnek csalásból vagy hibából, és lényegesnek minősülnek, ha ésszerű lehet az a várakozás, hogy ezek önmagukban vagy együttesen befolyásolhatják a felhasználók adott konszolidált pénzügyi kimutatások alapján meghozott gazdasági döntéseit.

Egy, a Magyar Nemzeti Könyvvizsgálati Standardokkal összhangban elvégzésre kerülő könyvvizsgálatnak a részeként szakmai megítélést alkalmazunk, és szakmai szkepticizmust tartunk fenn a könyvvizsgálat egésze során. Emellett:

- Azonosítjuk és felbecsüljük a konszolidált pénzügyi kimutatások akár csalásból, akár hibából eredő lényeges hibás állításainak kockázatait, az ezen kockázatok kezelésére alkalmas könyvvizsgálati eljárásokat alakítunk ki és hajtunk végre, valamint véleményünk megalapozásához elegendő és megfelelő könyvvizsgálati bizonyítékot szerzünk. A csalásból eredő lényeges hibás állítás fel nem tárásának kockázata nagyobb, mint a hibából eredő, mivel a csalás magában foglalhat összejátszást, hamisítást, szándékos kihagyásokat, téves nyilatkozatokat, vagy a belső kontroll felülírását.
- Megismerjük a könyvvizsgálat szempontjából releváns belső kontrollt annak érdekében, hogy olyan könyvvizsgálati eljárásokat tervezzünk meg, amelyek az adott körülmények között megfelelőek, de nem azért, hogy a Csoport belső kontrolljának hatékonyságára vonatkozóan véleményt nyilvánítsunk.
- Értékeljük a vezetés által alkalmazott számviteli politika megfelelőségét és a vezetés által készített számviteli becslések és kapcsolódó közzétételek ésszerűségét.
- Következtetést vonunk le arról, hogy helyénvaló-e a vezetés részéről a vállalkozás folytatásának elvén alapuló számvitel alkalmazása, valamint a megszerzett könyvvizsgálati bizonyíték alapján arról, hogy fennáll-e lényeges bizonytalanság olyan eseményekkel vagy feltételekkel kapcsolatban, amelyek jelentős kétséget vethetnek fel a Csoport vállalkozás folytatására való képességét illetően. Amennyiben azt a következtetést vonjuk le, hogy lényeges bizonytalanság áll fenn, független könyvvizsgálói jelentésünkben fel kell hívnunk a figyelmet a konszolidált pénzügyi kimutatásokban lévő kapcsolódó közzétételekre, vagy ha a közzétételek e tekintetben nem megfelelőek, minősíteniünk kell véleményünket. Következtetéseink a független könyvvizsgálói jelentésünk dátumáig megszerzett könyvvizsgálati bizonyítékon alapulnak. Jövőbeli események vagy feltételek azonban okozhatják azt, hogy a Csoport nem tudja a vállalkozást folytatni.
- Értékeljük a konszolidált pénzügyi kimutatások átfogó prezentálását, felépítését és tartalmát, beleértve a konszolidált kiegészítő mellékletben tett közzétételeket, valamint értékeljük azt is, hogy

a konszolidált pénzügyi kimutatásokban teljesül-e az alapul szolgáló ügyletek és események valós bemutatása.

- A konszolidált pénzügyi kimutatásokra vonatkozó vélemény nyilvánításához elegendő és megfelelő könyvvizsgálati bizonyítékot szerzünk a Csoporton belüli gazdálkodó egységek vagy üzleti tevékenységek pénzügyi információiról. Felelősek vagyunk a csoportaudit irányításáért, felügyeletéért és elvégzéséért. Továbbra is kizárólagos felelősséggel tartozunk a könyvvizsgálói véleményünkért.

Kommunikáljuk az irányítással megbízott személyek felé – egyéb kérdések mellett – a könyvvizsgálat tervezett hatókörét és ütemezését, a könyvvizsgálat jelentős megállapításait, beleértve a Csoport által alkalmazott belső kontrollnak a könyvvizsgálatunk során általunk azonosított jelentős hiányosságait is.

Nyilatkozunk az irányítással megbízott személyeknek arról, hogy megfelelünk a függetlenségre vonatkozó releváns etikai követelményeknek, és kommunikáljuk feljük mindazon kapcsolatokat és egyéb kérdéseket, amelyekről ésszerűen feltételezhető, hogy befolyásolják a függetlenségünket, valamint adott esetben a kapcsolódó biztosítékokat.

Az irányítással megbízott személyek felé kommunikált kérdések közül meghatározzuk azokat a kérdéseket, amelyek a tárgyidőszaki konszolidált pénzügyi kimutatások könyvvizsgálata során a legjelentősebb kérdések, és ennél fogva a kulcsfontosságú könyvvizsgálati kérdések voltak. Könyvvizsgálói jelentésünkben ismertetjük ezeket a kérdéseket, kivéve, ha jogszabály vagy szabályozás kizárja az adott kérdés nyilvános közzétételét, vagy ha – rendkívül ritka körülmények között – azt állapítjuk meg, hogy egy adott kérdést a könyvvizsgálói jelentésben nem lehet kommunikálnunk, mert ésszerű várakozások alapján annak hátrányos következményei súlyosabbak lennének, mint a kommunikáció közérdekű hasznai.

A jelen független könyvvizsgálói jelentést eredményező könyvvizsgálat megbízásért felelős partnereinek a jelentés aláírói minősülnek.

Budapest, 2017. március 16.

Nagyváradiné Szépfalvi Zsuzsanna

Deloitte Könyvvizsgáló és Tanácsadó Kft
1068 Budapest Dózsa György út 84/C.
Nyilvántartási szám: 000083

dr. Hruby Attila

Kamarai tag könyvvizsgáló
Tagszám: 007118

Pénzügyi helyzet kimutatása

(konszolidált, IFRS szerint, 2016. december 31-én, millió forintban)

	Jegyzet	2016	2015
Pénztárak, betétszámlák, elszámolások a Nemzeti Bankokkal	4.	1.625.357	1.878.960
Bankközi kihelyezések, követelések a kihelyezési veszteségekre elszámolt értékvesztés levonása után	5.	363.530	300.568
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök	6.	293.106	253.782
Értékesíthető értékpapírok	7.	1.527.093	1.305.486
Hitelek, a hitelezési veszteségekre elszámolt értékvesztés levonása után	8.	5.736.232	5.409.967
Részvények és részesedések	9.	9.836	10.028
Lejáratig tartandó értékpapírok	10.	1.114.227	926.677
Tárgyi eszközök	11.	193.485	193.661
Immateriális javak	11.	162.031	155.809
Befektetési célú és operatív lízingbe adott befektetési célú ingatlanok	12.	29.446	30.319
Egyéb eszközök	13.	253.322	253.591
ESZKÖZÖK ÖSSZESEN		11.307.665	10.718.848
Bankokkal, Magyar Állammal, Nemzeti Bankokkal és egyéb bankokkal szembeni kötelezettségek	14.	543.775	533.310
Ügyfelek betétei	15.	8.540.583	7.984.579
Kibocsátott értékpapírok	16.	146.900	239.376
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek	17.	75.871	101.561
Egyéb kötelezettségek	18.	502.429	391.579
Alárendelt kölcsöntőke	19.	77.458	234.784
KÖTELEZETTSÉGEK ÖSSZESEN		9.887.016	9.485.189
Jegyzett tőke	20.	28.000	28.000
Eredménytartalék és egyéb tartalékok		1.449.478	1.261.029
Visszavásárolt saját részvény	22.	-60.121	-58.021
Nem ellenőrzött részesedések	23.	3.292	2.651
SAJÁT TŐKE		1.420.649	1.233.659
KÖTELEZETTSÉGEK ÉS SAJÁT TŐKE ÖSSZESEN		11.307.665	10.718.848

Budapest, 2017. március 16.

A konszolidált kiegészítő melléklet jegyzetei a 100–183. oldalakon a fenti Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok szerint készített konszolidált pénzügyi kimutatások szerves részét képezik.

Eredménykimutatás

(konszolidált, IFRS szerint, a 2016. december 31-ével zárult évre, millió forintban)

	Jegyzet	2016	2015
Kamatbevételek			
Hitelek		510.449	575.619
Bankközi kihelyezésekből		74.588	114.025
Értékesíthető értékpapírokból		34.557	31.063
Lejáratig tartandó értékpapírokból		51.427	46.619
Más bankoknál és a Nemzeti Bankoknál vezetett számlákból		9.866	27.496
Egyéb		8.804	7.606
Összes kamatbevétel		689.691	802.428
Kamatráfordítások			
Bankokkal, Magyar Állammal, Nemzeti Bankokkal és egyéb bankokkal szembeni kötelezettségekre		75.925	116.713
Ügyfelek betéteire		72.554	108.023
Kibocsátott értékpapírokra		4.726	6.786
Alárendelt kölcsöntőkére		10.239	13.633
Egyéb		6.518	6.843
Összes kamatráfordítás		169.962	251.998
NETTÓ KAMATBEVÉTEL		519.729	550.430
Értékvesztés képzés a hitelezési és kihelyezési veszteségekre	5., 8., 24.	93.473	318.683
NETTÓ KAMATBEVÉTEL A HITELEZÉSI ÉS KIHELYEZÉSI VESZTESÉGEKRE KÉPZETT ÉRTÉKVESZTÉS ELSZÁMOLÁSA UTÁN		426.256	231.747
Díj-, jutalékbevételek	25.	272.235	257.431
Díj-, jutalékráfordítások	25.	49.244	43.559
Díjak, jutalékok nettó eredménye		222.991	213.872
Deviza műveletek nettó nyeresége		36.142	116.682
Értékpapírok nettó árfolyamnyeresége		20.828	11.616
Osztalékbevételek		3.054	3.345
Értékvesztés visszairása (+)/képzése (-) lejáratig tartandó és értékesíthető értékpapírokra		55	-15
Egyéb működési bevételek	26.	19.628	22.973
Egyéb működési ráfordítások	26.	-36.461	-74.680
ebből: fogyasztói kölcsönszerződésekkel kapcsolatos kötelezettségekre képzett céltartalék felszabadítás	26.	-	196.574
Nettó működési eredmény		43.246	79.921
Személyi jellegű ráfordítások	26.	191.442	187.806
Értéksökkenés és amortizáció	11.	44.427	45.463
Goodwill értékvesztés	11.	-	-
Egyéb általános költségek	26.	220.229	232.247
Egyéb adminisztratív ráfordítások		456.098	465.516
ADÓZÁS ELŐTTI EREDMÉNY		236.395	60.024
Társasági adó	27.	-33.943	3.147
NETTÓ EREDMÉNY		202.452	63.171
ebből:			
Nem ellenőrzött részesedésekre jutó rész		242	-412
A Társaság tulajdonosaira jutó rész		202.210	63.583
Egy törzsrészcsoportra jutó konszolidált nyereség (Ft-ban)			
Alap	39.	765	242
Hígított	39.	765	242

Átfogó eredménykimutatás

(konszolidált, IFRS szerint, 2016. december 31-ével zárult évre, millió forintban)

	2016	2015
NETTÓ EREDMÉNY	202.452	63.171
A jövőben az eredményben realizálódó tételek		
Értékesíthető értékpapírok valós érték korrekciója	11.248	-880
Értékesíthető értékpapírok halasztott adó hatása	-1.665	633
Értékesíthető értékpapírokhoz kapcsolódóan az adókulcs változásának hatása	2.241	-
Külföldi nettó befektetés fedezeti ügyletek	525	431
Átváltási különbözet	24.554	-44.301
Munkavállalói juttatásokkal kapcsolatos aktuáriusi veszteségek változása	61	-170
NETTÓ ÁTFOGÓ EREDMÉNY	239.416	18.884
ebből:		
Nem ellenőrzött részesedésekre jutó rész	641	-698
A társaság tulajdonosaira jutó rész	238.775	19.582

A konszolidált kiegészítő melléklet jegyzetei a 100–183. oldalakon a fenti Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok szerint készített konszolidált pénzügyi kimutatások szerves részét képezik.

Cash-flow kimutatás

(konszolidált, IFRS szerint, a 2016. december 31-ével zárult évre, millió forintban)

ÜZLETI TEVÉKENYSÉG	Jegyzet	2016	2015
Adózás előtti eredmény		236.395	60.024
Osztalékbevételek		-3.054	-3.345
Értékcsökkenés és amortizáció	11.	44.427	45.463
Értékvesztés visszairása (-)/képzése (+) értékpapírokra	7., 10.	-55	15
Értékvesztés elszámolása a hitelezési és kihelyezési veszteségekre	5., 8., 24.	93.473	318.683
Értékvesztés elszámolása részvényekre, részesedésekre	9.	687	1.094
Értékvesztés elszámolása befektetési célú és operatív lízingbe adott befektetési célú ingatlanokra	12.	833	490
Értékvesztés elszámolása egyéb eszközökre	13.	2.218	6.657
Céltartalék visszairása függő és jövőbeni kötelezettségre	18.	-15.268	-146.360
Részvény-alapú juttatás	2., 30.	3.530	3.810
Munkavállalói juttatásokkal kapcsolatos aktuáriusi nyereség (+)/veszteség (-) változása		61	-171
Kereskedési célú értékpapírok valós érték különbözetének nem realizált vesztesége		-9.969	-12.098
Származékos pénzügyi instrumentumok valós érték különbözetének nem realizált nyeresége		14.762	7.793
Üzleti tevékenység eszközeinek és forrásainak nettó változása			
Az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök nettó változása		-72.891	-5.238
Hitelek értékesztés nélküli nettó növekedése (-)/csökkenése (+)		-412.425	40.677
Egyéb eszközök nettó növekedése		-30.555	-1.331
Ügyfelek betéteinek nettó növekedése		556.004	311.102
Egyéb kötelezettségek növekedése		132.104	24.613
A Magyar Nemzeti Banknál lévő kötelező tartalék nettó növekedése		-45.079	-147.360
Fizetett társasági adó		-19.922	-14.676
Üzleti tevékenységből származó nettó pénzforgalom		475.276	489.842
Kapott kamatok		702.276	803.868
Fizetett kamatok		-158.181	-242.622
KIHELYEZÉSI TEVÉKENYSÉG			
Bankközi kihelyezések, követelések nettó növekedése		-62.830	-19.556
a veszteségekre elszámolt értékvesztés nélkül			
Értékesíthető értékpapírok vásárlása		-814.918	-842.886
Értékesíthető értékpapírok értékesítése		613.661	373.078
Társult vállalkozásokban lévő részesedések nettó növekedése (-)/csökkenése (+)		-467	11.832
Egyéb vállalkozásokban lévő részesedések nettó növekedése (-)/csökkenése (+)		-191	427
Kapott osztalék		3.217	3.345
Lejáratig tartandó értékpapírok növekedése		-877.412	-1.036.805
Lejáratig tartandó értékpapírok csökkenése		692.831	822.634
Tárgyi eszközök és immateriális javak vásárlása		-71.575	-50.376
Tárgyi eszközök és immateriális javak eladásának bevétele		19.537	21.107
Befektetési célú és operatív lízingbe adott befektetési célú ingatlanok nettó csökkenése (+)/növekedése (-)		40	-294
Egyéb eszközök között szereplő, befektetésekre adott előlegek nettó növekedése (-)/csökkenése (+)		-3	28
Kihelyezési tevékenységből felhasznált nettó pénzforgalom		-498.110	-717.466
FINANSZÍROZÁSI TEVÉKENYSÉG			
Bankokkal, Magyar Állammal, Nemzeti Bankokkal és egyéb bankokkal szembeni kötelezettségek nettó növekedése (+)/csökkenése (-)		10.465	-174.964
Értékpapír kibocsátásából származó bevétel		27.539	60.944
Kibocsátott értékpapírok törlesztése		-120.015	-88.652
Alárendelt kölcsöntőke csökkenése		-157.326	-47.184
Nem ellenőrzött részesedések növekedése (+)/csökkenése (-)		640	-698
ICES-tulajdonosok felé teljesített kifizetések	21.	-9.135	-3.928
Visszavásárolt saját részvények vásárlása		9.881	24.641
Visszavásárolt saját részvények eladása		-15.897	-34.093
Fizetett osztalék		-46.152	-40.473
Finanszírozási tevékenységből felhasznált nettó pénzforgalom		-300.000	-304.407
Pénzeszközök nettó csökkenése		-322.834	-532.031
Pénzeszközök nyitó egyenlege		1.427.292	2.003.324
Átértékelési különbözet		24.152	-44.001
Pénzeszközök záró egyenlege		1.128.610	1.427.292
Pénzeszközök bemutatása			
Pénztárak, betétszámlák, elszámolások a Nemzeti Bankokkal		1.874.306	2.310.313
Nettó pénzforgalom akvizíció miatt		4.654	-2.681
A Nemzeti Bankoknál elhelyezett kötelező tartalék		-451.668	-304.308
Pénzeszközök nyitó egyenlege		1.427.292	2.003.324
Pénztárak, betétszámlák, elszámolások a Nemzeti Bankokkal	4.	1.625.357	1.874.306
Nettó pénzforgalom akvizíció miatt	32.	-	4.654
A Nemzeti Bankoknál elhelyezett kötelező tartalék	4.	-496.747	-451.668
Pénzeszközök záró egyenlege		1.128.610	1.427.292

A konszolidált kiegészítő melléklet jegyzetei a 100–183. oldalakon a fenti Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok szerint készített konszolidált pénzügyi kimutatások szerves részét képezik.

Saját tőke-változás kimutatása

(konszolidált, IFRS szerint, a 2016. december 31-ével zárult évre, millió forintban)

	Jegyzet száma	Jegyzett tőke	Tőke-tartalék	Részvény-alapú kifizetés tartaléka	Eredmény-tartalék és egyéb tartalékok	Opciók tartalék*	Visszavásárolt saját részvények	Nem ellenőrzött részesedések	Összesen
2015. január 1-jei egyenleg		28.000	52	20.897	1.323.277	-55.468	-55.941	3.349	1.264.166
Nettó eredmény		–	–	–	63.583	–	–	-412	63.171
Egyéb átfogó eredmény		–	–	–	-44.001	–	–	-286	-44.287
Részvény-alapú kifizetés	30.	–	–	3.810	–	–	–	–	3.810
2014. évi osztalék		–	–	–	-40.600	–	–	–	-40.600
Visszavásárolt saját részvények értékesítése	22.	–	–	–	–	–	24.641	–	24.641
Saját részvények									
– értékesítésének vesztesége		–	–	–	-7.372	–	–	–	-7.372
– állományváltozása	22.	–	–	–	–	–	-26.721	–	-26.721
ICES-tulajdonosok felé teljesített kifizetések	21.	–	–	–	-3.149	–	–	–	-3.149
2015. december 31-i egyenleg		28.000	52	24.707	1.291.738	-55.468	-58.021	2.651	1.233.659
Nettó eredmény		–	–	–	202.210	–	–	242	202.452
Egyéb átfogó eredmény		–	–	–	36.565	–	–	399	36.964
Részvény-alapú kifizetés	30.	–	–	3.530	–	–	–	–	3.530
2015. évi osztalék		–	–	–	-46.200	–	–	–	-46.200
Visszavásárolt saját részvények értékesítése	22.	–	–	–	–	–	9.882	–	9.882
Saját részvények									
– értékesítésének vesztesége		–	–	–	-3.915	–	–	–	-3.915
– állományváltozása	22.	–	–	–	–	–	-11.982	–	-11.982
ICES-tulajdonosok felé teljesített kifizetések	21.	–	–	–	-3.741	–	–	–	-3.741
2016. december 31-i egyenleg		28.000	52	28.237	1.476.657	-55.468	-60.121	3.292	1.420.649

A konszolidált kiegészítő melléklet jegyzetei a 100–183. oldalakon a fenti Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok szerint készített konszolidált pénzügyi kimutatások szerves részét képezik.

* Lásd a 18. sz. jegyzetet.

A 2016. DECEMBER 31-ÉVEL ZÁRULT ÉV KONSZOLIDÁLT KIEGÉSZÍTŐ MELLÉKLETE

1. SZ. JEGYZET: ÁLTALÁNOS RÉSZ, ÉS A PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOK ALAPJA

1.1 Általános információk

Az OTP Bank Nyrt. (a „Bank” vagy „OTP”) 1990. december 31-én jött létre a jogelőd állami vállalat részvénytársasággá alakulásával.

1995-ben a Bank részvényeit bevezették a budapesti, illetve a Luxemburgi Értéktőzsdékre, valamint kereskednek velük a londoni SEAQ-n és a PORTAL rendszeren az USA-ban.

A Bank székhelye:
1051 Budapest, Nádor utca 16.

A konszolidált pénzügyi kimutatásokat
2017. március 16-án az Igazgatóság jóváhagyta.

	2016	2015
A Bank részvényeinek tulajdonosi megoszlása:		
Külföldi, belföldi magán és intézményi befektetők tulajdonában	97%	97%
Munkavállalók tulajdonában	2%	2%
A Bank tulajdonában	1%	1%
Összesen	100%	100%

A Bank és leányvállalatai (együttesen a „Csoport”) 1.302 fiókja áll ügyfelei rendelkezésére Magyarországon, Bulgáriában,

Oroszországban, Ukrajnában, Horvátországban, Romániában, Szlovákiában, Szerbiában és Montenegróban.

	2016	2015
A Csoport foglalkoztatottainak létszáma:		
A Csoport foglalkoztatottainak létszáma (fő)	38.575	38.203
A Csoport átlagos statisztikai állományi létszáma (fő)	37.782	38.114

1.2 A Számvitel alapja

A Csoport számviteli kimutatásait a Magyarországon érvényben lévő, külföldi leányvállalatok esetén az adott országnak megfelelő nemzeti társasági, banki és pénzügyi jogszabályoknak megfelelően vezeti, és hivatalos kimutatásait is ezen az alapon készíti.

A Csoport prezentációs pénzneme a magyar forint („HUF”).

A Bank részvényeinek nemzetközi és hazai tőzsdei forgalmazása miatt az Európai Unió („EU”) által is elfogadott Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok („IFRS”) szerinti beszámoló készítési kötelezettségnek is eleget kell tennie.

Bizonyos módosítások kerültek elvégzésre a csoporttagok egyedi pénzügyi kimutatásaihoz képest annak érdekében, hogy a Csoport konszolidált pénzügyi helyzete és a működésének

konszolidált átfogó eredménye a Nemzetközi Számviteli Standard Testület (International Accounting Standards Board „IASB”) által jóváhagyott standardok és értelmezések szerint legyen bemutatva, amelyek IFRS néven ismertek.

A konszolidált pénzügyi kimutatások az EU által is elfogadott IFRS-ekkel összhangban készültek. Az EU által elfogadott IFRS az IASB által kibocsátott IFRS-től csak az IAS 39 Pénzügyi instrumentumok: Megjelenítés és értékelés standardban („IAS 39”) leírt portfólió fedezeti ügyletek elszámolása tekintetében tér el, melyet az EU nem fogadott be. Mivel a Csoport nem alkalmazza az IAS 39 szerinti portfólió fedezeti ügyletek elszámolását, így nem lenne hatása a konszolidált pénzügyi kimutatásokra, amennyiben az EU a beszámoló készítés napjáig elfogadná azt.

1.2.1 Az IFRS standardok 2016. január 1-jétől érvényes módosuló szabályainak, illetve új standardok bevezetésének hatása a pénzügyi kimutatásra

A jelen beszámolási időszaktól hatályba lépő IASB által közzétett és az EU által elfogadott következő standardok, valamint meglévő standardok és értelmezések módosításai léptek életbe:

- IFRS 10 (Módosítás) „Konszolidált pénzügyi kimutatások”, IFRS 12 „Más gazdálkodó egységekben lévő érdekeltségek közzététele” és IAS 28 „Társult vállalkozásokban és közös vállalkozásokban lévő befektetések” – Befektetési társaságok: a konszolidációs kivétel alkalmazása – EU által elfogadva 2016. szeptember 22-én (hatályba lépett 2016. január 1-jével, illetve az azt követően kezdődő beszámolási időszakokban),
- IFRS 11 (Módosítás) „Közös szerveződések” – Közös tevékenységekben való érdekeltségek megszerzésének elszámolása – az EU által elfogadva 2015. november 24-én (hatályba lépett 2016. január 1-jével, illetve az azt követően kezdődő beszámolási időszakokban),

- IAS 1 (Módosítás) „Pénzügyi kimutatások prezentálása” – Közzététel kezdeményezése – az EU által elfogadva 2015. december 18-án (hatályba lépett 2016. január 1-jével, illetve az azt követően kezdődő beszámolási időszakokban),
- IAS 16 (Módosítás) „Ingatlanok, gépek és berendezések” és IAS 38 „Immateriális javak” – Az értékcsökkenésre és amortizációra vonatkozó elfogadott módszerek tisztázása – az EU által elfogadva 2015. december 2-án (hatályba lépett 2016. január 1-jével, illetve az azt követően kezdődő beszámolási időszakokban),
- IAS 16 (Módosítás) „Ingatlanok, gépek és berendezések” és IAS 41 „Mezőgazdaság” – Mezőgazdaság: élő mezőgazdasági növények – az EU által elfogadva 2015. november 23-án (hatályba lépett 2016. január 1-jével, illetve az azt követően kezdődő beszámolási időszakokban),
- IAS 19 (Módosítás) „Munkavállalói juttatások” – Meghatározott juttatási programok: a munkavállalók által fizetett hozzájárulások – az EU által elfogadva 2014. december 17-én (hatályba lépett 2015. február 1-jével, illetve az azt követően kezdődő beszámolási időszakokban),
- IAS 27 (Módosítás) „Egyedi pénzügyi kimutatások” – Tőkemódszer az egyedi pénzügyi kimutatásokban – az EU által elfogadva 2015. december 18-án (hatályba lépett 2016. január 1-jével, illetve az azt követően kezdődő beszámolási időszakokban),
- Egyes standardok módosítása „IFRS-ek továbbfejlesztése (2010–2012 években)” – Az IFRS Fejlesztési Projekt eredményeképpen a következő standardokat érintően (IFRS 2, IFRS 3, IFRS 8, IFRS 13, IAS 16, IAS 24 és IAS 38) történt módosítás, elsődlegesen az inkonzisztenciák megszüntetése és a magyarázatok tisztázása érdekében – az EU által elfogadva 2014. december 17-én (hatályba lépett 2015. február 1-jével, illetve az azt követően kezdődő beszámolási időszakokban),
- Egyes standardok módosítása „IFRS-ek továbbfejlesztése (2012–2014 években)” – Az IFRS Fejlesztési Projekt eredménye-

képpen a következő standardokat érintően (IFRS 5, IFRS 7, IAS 19 és IAS 34) történt módosítás, elsődlegesen az inkonzisztenciák megszüntetése és a magyarázatok tisztázása érdekében – az EU által elfogadva 2015. december 15-én (hatályba lépett 2016. január 1-jével, illetve az azt követően kezdődő beszámolási időszakokban kell alkalmazni).

A meglévő standardok és értelmezések fenti-ekben bemutatott módosításainak elfogadása nem vezetett a Csoport pénzügyi kimutatásainak lényeges változásához.

1.2.2 Az IASB által kibocsátott és az EU által elfogadott, de még nem hatályos új és módosított standardok és értelmezések

Jelen pénzügyi kimutatások jóváhagyásának időpontjában a következő, az IASB által kibocsátott és az EU által elfogadott standardok, valamint meglévő standardok és értelmezések módosításai kerültek közzétételre hatályba lépés nélkül:

- IFRS 9 „Pénzügyi instrumentumok” standard – az EU által elfogadva 2016. november 22-án (hatályba lép a 2018. január 1-jével, illetve az azt követően kezdődő beszámolási időszakokban),
- IFRS 15 „Vevőkkel kötött szerződésekből származó bevételek” standard és további módosításai – az EU által elfogadva 2016. szeptember 22-én (hatályba lép a 2018. január 1-jével, illetve az azt követően kezdődő beszámolási időszakokban).

Az IFRS 15 standard alkalmazása nem befolyásolná számottevően a Csoport pénzügyi kimutatásait.

Az IFRS 9 standardnak jelentős hatása lehet a Csoport pénzügyi kimutatásaira, amelyet a standard EU általi elfogadását követően a Csoport elemzett.

Az IFRS 9 „Pénzügyi Instrumentumok” hatályon kívül helyezi az IAS 39 „Pénzügyi Instrumentumok: Megjelenítés és Értékelés” standardot,

amely a megjelenítésre és értékelésre, értékvesztésre, kivezetésre, valamint fedezeti elszámolásra vonatkozó általános szabályokat tartalmaz.

A Bank a 2016-os év folyamán megkezdte az IFRS 9 miatti felkészülést, a Bank Kockázatkezelési és Pénzügyi Divízióinak vezetésével. A felkészülés lefedi azokat a főbb kihívásokat, melyekkel a Bank az új standard kapcsán szembesül.

Azon hiányosságok, eltérések azonosítása, melyek a jelenleg használt módszertan és az IFRS 9 követelményeinek való megfelelés között mutatkozik a besorolásban, értékelésben, értékvesztésben és fedezeti elszámolásban befejezésre került.

Besorolás és értékelés

Az IFRS 9 a pénzügyi eszközök besorolásának egy új megközelítését vezeti be, amely a szerződéses cash-flow-k jellemzőin és azon az üzleti modellen alapul, amelyen az eszköz tartható. Ez az egyszerű elvi alapú megközelítés váltja fel az eddigi szabály alapú követelményeket. A Bank a pénzügyi kötelezettségeket amortizált bekerülési értéken jeleníti meg kivéve azokat az eseteket, amikor a standard ettől eltérő előírást fogalmaz meg, például a származékos pénzügyi instrumentumok esetében, amelyek az eredménnyel szemben valós értéken kerülnek megjelenítésre. Üzleti modellek, szerződéses cash-flow-k előzetes elemzése készültek a Csoport jelentősebb portfólióján, hogy a Csoport azonosítsa azokat a termékeket és pénzügyi instrumentumokat, melyek amortizált bekerülési értéken, valós értéken az eredménnyel szemben, valamint valós értéken az egyéb átfogó eredménykimutatással szemben lesznek értékelve.

Fedezeti elszámolás

Az IFRS 9 egy jelentősen megújult fedezeti elszámolási modellt vezet be, amely kiemeli a kockázatkezelési tevékenységekkel kapcsolatos közzétételeket. Az új modell előírja a kockázatkezelési tevékenység számviteli kezelését, lehetővé téve a gazdálkodók számára ezen tevékenységek hatékonyabb bemutatását a pénz-

ügyi kimutatásokban. Továbbá a pénzügyi kimutatások felhasználói jobb minőségű információkhoz jutnak a kockázatkezelésről és a fedezeti elszámolás pénzügyi kimutatásokra vonatkozó hatásáról.

Értékvesztés

Az IFRS 9 egy új várható hitelezési veszteség alapú értékvesztés modellt vezet be, amely az értékvesztés egy korábbi megjelenítését írja elő. A standard megköveteli a gazdálkodóktól, hogy a pénzügyi eszköz kezdeti megjelenítésének pillanatától kezdve kerüljön elszámolásra a várható hitelezési veszteség.

Egy új háromszintű modell kerül kialakításra az IFRS 9 előírásainak való megfelelésre. Az új értékvesztés módszertanban osztályozva lesznek a pénzügyi instrumentumok annak érdekében, hogy meghatározásra kerüljön a kezdeti megjelenítést követően a hitelkockázat jelentős növekedése, illetve lehetővé váljon az IFRS 9 szerint értékvesztett pénzügyi eszközök azonosítása. Azon instrumentumok esetében, amelyek értékvesztettek vagy jelentősen megnő a hitelkockázatuk, a teljes élettartamuk alatt várható hitelezési veszteség kerül elszámolásra. Azoknál az eszközöknél, amelyeknél nincs jelentős hitelkockázati növekedés, 12 hónapra vonatkozó várható hitelezési veszteséggel meg egyező összegben kerül értékvesztés elszámolásra.

A vásárolt vagy keletkeztetett értékvesztett pénzügyi eszközök esetében szintén a teljes élettartam alatt várható hitelezési veszteség módszertan kerül alkalmazásra annak érdekében, hogy a kezdeti megjelenítés óta felmerült, teljes élettartam alatt várható hitelezési veszteség kumulatív változása elszámolásra kerüljön úgy, mint egy értékvesztett pénzügyi eszköz esetében.

A Csoport mérlegeli a vevőkövetelések, a szerződéses eszközök, valamint a lízingkövetelések esetében az egyszerűsített értékvesztés módszertan alkalmazását.

A Csoport elkezdte a kockázatkezelési definíciók, folyamatok, elemzési módszerek fejlesztését az IFRS 9 elvárásaival összhangban. A Bank ezen kívül hozzálatott a jelentősebb hitelkockázati növekedés azonosítására szolgáló módsze-

rek fejlesztéséhez és a várható hitelezési veszteség kalkulációjához az IFRS 9 megfelelő kockázati paramétereit felhasználva.

Az eltérés-elemzések és a módszertani változások alapján az információs technológiai megoldások főbb elvei az IFRS 9-re vonatkozóan lefektetésre kerültek. Az előzetes specifikációk elkészültek és az információs technológiai kivitelezés is várhatóan befejeződik 2017-ben.

Az IFRS 9 következtében jelentkező hatás számszerűsítése a 2017-es év folyamán megtörténik, amikor is a besorolás, értékelés és értékvesztés módszertanok valamennyi részlete véglegesítésre kerül.

1.2.3 Az IASB által kibocsátott és az EU által nem elfogadott standardok és értelmezések

- IFRS 14 „Szabályozói Elhatárolások” hatályba lépett 2016. január 1-jével, illetve az azt követően kezdődő beszámolási időszakokban)
 - az Európai Bizottság döntést hozott, mely értelmében a jóváhagyás folyamatot a jelenlegi köztes standardra nem fogja alkalmazni, és megvárja a végső standardot,
- IFRS 16 „Lízingek” (hatályba lép a 2019. január 1-jével, illetve az azt követően kezdődő beszámolási időszakokban),
- IFRS 2 (Módosítás) „Részvény-alapú kifizetés” – Részvény-alapú kifizetési ügyletek besorolása és értékelése (hatályba lép a 2018. január 1-jével, illetve az azt követően kezdődő beszámolási időszakokban),
- IFRS 4 (Módosítás) „Biztosítási szerződések” – IFRS 9 Pénzügyi instrumentumok és IFRS 4 Biztosítási szerződések együttes alkalmazása (hatályba lép a 2018. január 1-jével, illetve az azt követően kezdődő beszámolási időszakokban, vagy az IFRS 9 első alkalmazásának időpontjától),
- IFRS 10 (Módosítás) „Konzolidált pénzügyi kimutatások” és IAS 28 (Módosítás) „Társult vállalkozásokban és közös vállalkozásokban lévő befektetések” – Eszközök eladása, illetve átadása a befektető és annak társult vagy

- közös vezetésű vállalkozása között (a hatálybalépés időpontját bizonytalan időre elhalasztották, amíg a kutatási projekt konklúzióra jut a tőkemódszerrel kapcsolatban),
- IFRS 15 (Módosítás) „Vevőkkel kötött szerződésekben eredő árbevétel” – Magyarázatok az IFRS 15 „Vevőkkel kötött szerződésekben eredő árbevétel” standardhoz (hatályba lép a 2018. január 1-jével, illetve az azt követően kezdődő beszámolási időszakokban),
 - IAS 7 (Módosítás) „Cash-flow-k kimutatása”
 - Kiegészítő információ bemutatásával kapcsolatos kezdeményezés (hatályba lép a 2017. január 1-jével, illetve az azt követően kezdődő beszámolási időszakokban),
 - IAS 12 (Módosítás) „Nyereségadók” – Nem realizált veszteségekre vonatkozó halasztott adó eszközök elszámolása (hatályba lép a 2017. január 1-jével, illetve az azt követően kezdődő beszámolási időszakokban),
 - IAS 40 (Módosítás) „Befektetési célú ingatlan”
 - Befektetési célú ingatlanok átsorolása (közzététel 2016. december 8., hatályba lép a 2018. január 1-jével, illetve az azt követően kezdődő beszámolási időszakokban),
 - Egyes standardok módosítása „IFRS-ek továbbfejlesztése (2014–2016 években)”
 - Az IFRS Fejlesztési Projekt eredményeképpen az egyes standardokat érintően (IFRS 1, IFRS 12 és IAS 28) történt módosítás, elsődlegesen az inkonzisztenciák megszüntetése és a magyarázatok tisztázása érdekében (az IFRS 12 standard esetében a módo-

sításokat 2017. január 1-jével, illetve az azt követően kezdődő beszámolási időszakokban kell alkalmazni, az IFRS 1 és IAS 28 standardok esetében a módosításokat 2018. január 1-jével, illetve az azt követően kezdődő beszámolási időszakokban kell alkalmazni),

- IFRIC 22 értelmezés „Külföldi pénznemben folytatott ügyletek és előlegek” (hatályba lép a 2018. január 1-jével, illetve az azt követően kezdődő beszámolási időszakokban).

Az IFRS 16 „Lízingek” standard elfogadásával kapcsolatban, a Csoport mint lízingbeadó nem vár jelentősebb hatást az alkalmazással kapcsolatban, habár részletesebb hatáselemzések még nem készültek.

A pénzügyi eszközök és pénzügyi kötelezettségek portfóliójára vonatkozó fedezeti elszámolás nem került elfogadásra az EU által, így ez a terület továbbra is szabályozatlan marad.

A Csoport becslése szerint az IAS 39 „Pénzügyi instrumentumok: megjelenítés és értékelés” standard szerinti fedezeti elszámolás alkalmazása a pénzügyi eszközök és kötelezettségek portfóliójára nem befolyásolná számottevően a Csoport pénzügyi kimutatásait a fordulónapon.

Ezen módosítások, új standardok és értelmezések implementációja nem befolyásolná számottevően a Csoport konszolidált pénzügyi kimutatásait a fordulónapon.

2. SZ. JEGYZET: ALKALMAZOTT FŐ SZÁMVITELI ELVEK ÖSSZEFOGLALÁSA

A konszolidált pénzügyi kimutatások összeállítása során alkalmazott fő számviteli elvek az alábbiakban lettek összefoglalva:

2.1 Alkalmazott alapelvek

A konszolidált pénzügyi kimutatások a bekerülési költség elvén készülnek, kivéve egyes pénzügyi instrumentumokat, amelyek valós értéken szerepelnek a pénzügyi kimutatásokban.

Az eredménykimutatás tételei az időbeli elhatárolás elve alapján lettek elszámolva.

A konszolidált pénzügyi kimutatások IFRS szerinti bemutatása megköveteli, hogy a Csoport vezetése olyan becslésekkel, illetve feltételezésekkel éljen, amelyek hatással vannak az eszközök és kötelezettségek, a mérlegen kívüli eszközök és kötelezettségek mérlegkészítéskori értékére, valamint a beszámolási időszak bevételeire és ráfordításaira. A tényleges értékek eltérhetnek ezektől a becslésektől.

A jövőbeni változások a gazdasági környezetben, a pénzügyi stratégiában, szabályozási környezetben, számviteli előírásokban és egyéb területeken eredményezhetik a becslések változását, amelyek jelentős hatással lehetnek a jövőbeni pénzügyi kimutatásokra.

2.2 Devizanemek közötti átszámítás

A Csoporthoz tartozó valamennyi gazdálkodó pénzügyi kimutatásának elkészítésekor az adott gazdálkodó prezentációs pénznemétől eltérő pénznemben (külföldi pénznem) végrehajtott tranzakciók a tranzakció napján érvényes átváltási árfolyamon kerülnek elszámolásra.

A külföldi pénznemben fennálló monetáris tételek minden egyes beszámolási időszak végén átváltásra kerülnek a konszolidált pénzügyi kimutatások fordulónapján érvényes Magyar Nemzeti Bank („MNB”) által közzétett árfolyamon, ennek hiányában a Bank által jegyzett deviza-középárfolyamon.

A külföldi pénznemben fennálló, valós értéken nyilvántartott nem monetáris tételek a valós érték meghatározásának napján érvényes átváltási árfolyamon kerülnek átváltásra. Külföldi pénznemben kifejezett bekerülési értéken értékelt nem monetáris tételek nem kerülnek átváltásra.

Az árfolyam-különbözetek az eredményben kerülnek elszámolásra abban az időszakban, amikor felmerülnek, kivéve:

- a jövőbeni jövedelemtermelő használat érdekében folytatott eszközberuházásokra vonatkozó, devizahitelekkel kapcsolatos árfolyam-különbözetek az adott eszközök költségei között jelennek meg, amennyiben azok a devizahitelekkel kapcsolatos kamatköltség korrekciójának tekinthetők
- egyes devizakockázatok fedezetére vonatkozó tranzakciókkal kapcsolatos árfolyam-különbözetek (lásd a 2.7 jegyzetet a fedezeti számviteli politikákra); továbbá
- olyan külföldi érdekeltségtől kapott vagy számára fizetendő monetáris tételre vonatkozó árfolyam-különbözetek, amelyekkel kapcsola-

latban a rendezést nem tervezik és a közeljövőben nem is valószínű (amely ezáltal egy külföldi érdekeltségbe történő nettó befektetés részeként értelmezhető), és amelyek kezdetben az egyéb átfogó eredményben kerülnek elszámolásra, majd a monetáris tételek rendezésekor átvételre kerülnek a saját tőkéből az eredménybe.

A konszolidált pénzügyi kimutatások céljából a Csoport külföldi érdekeltségeinek eszközei és kötelezettségei HUF-ban kerülnek kimutatásra a beszámolási időszak végén érvényes átváltási árfolyam figyelembe vételével. A bevételek és ráfordítások átváltása az adott időszak átlagos átváltási árfolyamán történik, kivéve akkor, ha az adott időszakban jelentős az átváltási árfolyam fluktuációja, amely esetben az átszámítás a tranzakciók napján érvényes átváltási árfolyamokon történik.

Az esetlegesen felmerülő árfolyam-különbözetek az egyéb átfogó eredményben kerülnek elszámolásra, és a saját tőkében halmozódnak (a nem ellenőrző részesedésekhez hozzárendelve, ha az megfelelő).

Külföldi érdekeltség értékesítése (tehát vagy egy külföldi tevékenységben a Csoport által birtokolt teljes érdekeltség értékesítése, vagy egy külföldi tevékenységet magában foglaló leányvállalat ellenőrzés elvesztését eredményező, vagy egy külföldi tevékenységet magában foglaló közös vezetésű vállalkozás feletti közös ellenőrzés megszűnését eredményező, vagy egy külföldi tevékenységet magában foglaló társult vállalkozás feletti jelentős befolyás megszűnését eredményező értékesítés) esetén, az adott tevékenység kapcsán a Csoport tulajdosainak tulajdonítható összes tőkében halmozott árfolyam-különbözet átsorolásra kerül az eredménybe.

Továbbá, egy leányvállalat részleges értékesítése esetén, amely nem eredményezi a Csoport leányvállalat feletti ellenőrzésének elvesztését, az adott tevékenység kapcsán a halmozott árfolyam-különbözet Csoportnak tulajdonítható arányos része a nem ellenőrző részesedésekhez kerül újbóli hozzárendelésre és nem kerül elszámolásra az eredményben.

Minden egyéb részleges értékesítés esetén (azaz társult vállalkozások, illetve közös vezetésű vállalkozások olyan értékesítése esetén, amely nem eredményezi a Csoport jelentős befolysolásának, illetve közös ellenőrzésének elvesztését) a halmozott árfolyam-különbszetek arányos része átsorolásra kerül az eredménybe.

Külföldi érdekeltség felvásárlásából származó goodwill és az azonosított eszközökön és kötelezettségeken végrehajtott valós érték korrekciók a külföldi érdekeltség eszközeiként és kötelezettségeiként kerülnek elszámolásra, és valamennyi beszámolási időszak végén az aktuális záróárfolyamon kerülnek átszámításra. A felmerülő árfolyamkülönbszetek elszámolása az egyéb átfogó eredményben történik és a saját tőkében halmozódik.

2.3 Konszolidálási elvek

A konszolidált pénzügyi kimutatásokban bevonásra kerültek azon vállalkozások, ahol a Bank kontrollt gyakorol. A teljes körűen bevont fő leányvállalatokat a vonatkozó tulajdoni hányaddal, illetve a tevékenységi körrel a 33. sz. jegyzet ismerteti. Mindazonáltal egyes leányvállalatok, ahol a Banknak meghatározó érdekeltsége van, nem kerültek az IFRS szerint konszolidálásra, mert ezen részesedések teljes körű konszolidálásának nincs jelentős hatása a konszolidált pénzügyi kimutatások egészét tekintve (lásd a 2.13 sz. jegyzetet).

A Csoport konszolidált pénzügyi kimutatásait a Bank, mint fölérendelt anyavállalat készíti.

2.4 Befektetések vásárlásának elszámolása

A leányvállalatok elszámolása a bekerülési érték módszerével történik. A leányvállalatok megvásárlásakor keletkező goodwill a konszolidált pénzügyi helyzet kimutatásba bekerül, és az alábbi módon történik az elszámolása. Az akvizíció időpontja az az időpont, amikor a felvásárló ténylegesen megszerzi a felvásárolt feletti ellenőrzést. Ezt megelőzően a befekteté-

sekre adott előlegek az egyéb eszközök között kerülnek kimutatásra.

A goodwill-t, amely a megszerzett eszközök, kötelezettségek és függő kötelezettségek adásvétel időpontjában érvényes valós értékéből a befektetőre eső részt meghaladó többlet – az immateriális javak között kell szerepeltetni a konszolidált pénzügyi kimutatásokban, halmozott értékvesztéssel csökkentett bekerülési értéken.

Ha a Csoport már nem kontrollál egy leányvállalatot, akkor kivezeti a leányvállalat eszközeit (a goodwill-lal egyetemben) és kötelezettségeit azok könyv szerinti értékén abban az időpontban, amikor a kontroll véget ér, és az eredménykimutatásban elszámolásra kerül az anyavállalatot megillető nyereség vagy veszteség.

Legalább évente, de ha az események vagy a körülményekben bekövetkező változások értékvesztésre utalnak gyakrabban is megvizsgálásra kerül az akvizícióban szerzett goodwill értékvesztésének szükségessége. A goodwill arra a pénztermelő egységre kerül allokálásra, amely esetében várható az akvizícióhoz köthető szinergia nyújtotta haszon realizálódása.

A goodwill valós értékének meghatározására a Csoport diszkontált cash-flow alapú modellt alkalmaz. Az értékvesztés teszthez 5 éves explicit periódusú cash-flow modellt szolgál alapul, amelynek segítségével az egyes pénztermelő egységek stratégiai tervei és pénzügyi adatai alapján a Csoport meghatározza a goodwill értékvesztés szükségességét.

A Csoport a stratégiai tervek meghatározásakor figyelembe vette a jelenlegi világgazdasági helyzetet, a várhatóan óvatos gazdasági talpraállást, illetve a meginduló gazdasági növekedést, valamint kapcsolódó kockázatokat, és ennek a pénzügyi szférára gyakorolt hatását, valamint a jelenlegi és várható külső finanszírozási lehetőségeket.

A negatív goodwill-t, ami a megszerzett eszközök, kötelezettségek és függő kötelezettségek adásvétel időpontjában érvényes valós értékéből a befektetőre eső résznek az akvi-

zicció költségét meghaladó többlet, bevételként azonnal el kell számolni a konszolidált eredménykimutatásban.

2.5 Lejáratig tartandó értékpapírok

Az értékpapír-befektetések, melyekkel aktív piacon kereskednek (melyeknek fix vagy meghatározható a cash-flow-juk), az ügylet teljesítési napján (értéknapi) könyvelődnek bekerülési értéken. A konszolidált pénzügyi kimutások készítésekor azon értékpapír-befektetések, amelyeknél a Csoport kifejezte a hajlandóságát és képességét, hogy lejáratig kívánja tartani, amortizált könyv szerinti értéken kerülnek értékelésre, csökkentve az elszámolt értékvesztéssel.

A lejáratig tartandó értékpapírok beszerzésekor kialakult diszkont, illetve prémium éves amortizációja hozzáadódik az ilyen befektetések kamatbevételeihez. Így az egyes időszakokban elszámolt eredmény állandó hozamot jelent az ilyen befektetéseken.

A lejáratig tartandó értékpapírok jellemzően a magyar és külföldi államok által kibocsátott értékpapírokat, diszkont kincstárjegyeket, jelzálogleveleket és vállalati kötvényeket tartalmaznak.

2.6 Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök

2.6.1 Kereskedési célú értékpapírok

Az értékpapír-befektetések az ügylet teljesítési napján (értéknapi) könyvelődnek valós értéken. A kereskedési célú értékpapírok valós értéken szerepelnek a pénzügyi helyzet kimutatásban, és az így elszámolt nem realizált nyereség és veszteség a konszolidált eredménykimutatásban jelenik meg. A Csoport ezeket az értékpapírokat elsősorban rövid távú árfolyamnyereség elérése céljából tartja, ebből kifolyólag ezek realizált és nem realizált eredménye a nettó működési eredmény soron jelenik meg.

A kereskedési célú értékpapírok értékesítésekor a Csoport a FIFO¹ módszer szerinti kész-

letértékelést alkalmazza. A kereskedési célú értékpapírok vállalati részvényeket, magyar és külföldi állam által kibocsátott kötvényeket, diszkont és kamatozó kincstárjegyeket, valamint egyéb értékpapírokat tartalmaznak.

2.6.2 Származékos pénzügyi instrumentumok

A Csoport rendszeres üzletmenete során derivatív pénzügyi instrumentumokkal kapcsolatos szerződéseket is köt, amelyeknél nagyon alacsony kezdeti befektetés szükséges a teljes szerződésbeli értékhez képest, illetve értékük a mögöttes alaptermék függvénye és a jövőben esedékesek. A derivatív pénzügyi instrumentumok magukban foglalják a határidős kamatláb megállapodásokat, a kamatswap ügyleteket, a határidős deviza és devizaswap ügyleteket, valamint opciós ügyleteket is. Ezen pénzügyi instrumentumokat a Csoport egyrészről kereskedési céllal, másrészről fedezeti céllal köti, hogy fedezze a pénzügyi piacokon végrehajtott tranzakcióinak kamatláb- és devizakockázatát. A derivatív pénzügyi instrumentumok kezdeti értékelése valós értéken történik, majd a későbbi értékelése is valós értéken történik. A valós érték meghatározása a jegyzett piaci ár, diszkontált cash-flow és más pénzügyi modell alapján történik. A Csoport az ún. „multi curve” árazási módszertant alkalmazza a jövőbeli cash-flow-k nettó jelenértékének meghatározásához, amely alapján a különböző hozamgörbék a határidős hozamok, valamint a diszkontáláshoz alkalmazott hozampontok meghatározásához kerülnek felhasználásra. Ez az árazási módszertan nyújtja a legpontosabb becslést ezen fedezett derivatív pénzügyi instrumentumok esetében, mivel a Csoport könyveiben meglévő legtöbb nyitott derivatív ügylet letétellel fedezett. A nem fedezeti ügyleteknek minősített derivatív pénzügyi instrumentumok valós értékében beálló változás a konszolidált eredménykimutatásban kerül elszámolásra. Minden egyes derivatíva ügyletenkénti valós értékének és bekerülési értékének különbsége jellegének megfelelően eszközként vagy kötelezettséggént kerül kimutatásra.

¹ First In First Out

Bizonyos derivatív ügyletek, amelyek a Csoport kockázatmenedzseléséből származó pozíciók hatékony fedezését jelentik, nem minősülnek az IAS 39 szerinti fedezeti ügyletnek, és ezért kereskedési célú derivatíváknak minősülnek, amelyek valós értéken kerülnek bemutatásra, és a nem realizált nyereség és veszteség közvetlenül a konszolidált eredménykimutatásban jelenik meg.

Deviza adásvételi ügyletek

A deviza adásvételi ügyletek adott összegű devizák adott árfolyamon történő azonnali (az elszámolásra a kötés napját követő két napon belül kerül sor) vagy határidős (az elszámolásra a kötés napját követő két napon túl kerül sor) adásvételét jelentik. Az azonnali ügyletek értéke nem tükrözi a szerződésekhez kapcsolódó tényleges piaci és hitelezési kockázatot. A deviza adásvételi ügyleteket a Csoport kockázatkezelési és kereskedési céllal köti. A Csoport kockázatkezelést szolgáló ügyleteit a külföldi devizában nyújtott hitelek és betétek árfolyamváltozásából eredő kockázatok fedezése céljából alkalmazza.

Devizaswap és kamatswap ügyletek

A Csoport forint és deviza, illetve deviza és deviza cseréjére vonatkozó devizaswap ügyleteket és kamatswap ügyleteket köt. Az devizaswap ügylet valamely pénzügyi instrumentum cseréjére vonatkozó olyan összetett megállapodás, amely egy azonnali és egy vagy több határidős adásvételi ügyletből áll.

A kamatswap ügyletek esetén a felek egy vagy több alkalommal fizetést teljesítenek egymás felé, melyek alapját egy adott elméleti tőkeösszegre számított fix, illetve időszakosan módosított kamatláb képezi. Az elméleti tőkeösszeg az az érték, amelyre vonatkozóan a kamat kiszámításra kerül, hogy ily módon meghatározzák a kamatswap ügylet során teljesítendő pénzáramlásokat. Az elméleti tőkeösszeget a tranzakciók volumenének kifejezése érdekében alkalmazzák, de ezek az összegek ténylegesen nem járnak pénzáramlással. Kamatswap ügyletet a Csoport kockázatkezelési és kereskedési céllal köt.

Tőkecserés kamatswap ügyletek

A Csoport tőkecserés kamatswap ügyleteket (CCIRS) köt, amelyek sajátossága, hogy az ügylet futamidejére indulásakor és záráskor is tőkecsere történik. A CCIRS ügyletek speciális típusa az úgynevezett mark-to-market megállapodás, amely esetében a futamidő során a kamatszámítás alapját képező tőkeösszegek ártértékelésre kerülnek a piaci devizaárfolyam változásoknak megfelelően.

Equity és commodity swap ügyletek

Az equity swap ügyletek esetén a felek egy vagy több alkalommal fizetést teljesítenek egymás felé, melynek alapját egy adott elméleti tőkeösszegre számított időszakosan módosított kamatláb, valamint részvényindexek teljesítménye képezi. Az elméleti tőkeösszeg az az érték, amelyre vonatkozóan a kamat kiszámításra kerül. Az indexhozam számításának alapját az adott piaci árfolyam előző piaci árfolyamhoz viszonyított változása képezi. A commodity swap ügyletek esetében a pénzáramlások meghatározása az alapján történik, hogy egy előre definiált áru kötési ára hogyan viszonyul egy meghatározott időszakra vonatkozó piaci árak átlagához. A Bank által kötött equity és commodity swap ügyletek által egyrészt lehetővé válik a hazai szereplőknek a nemzetközi tőkepiacokon való részvétel (vezető benchmark indexekhez mint az S&P 500 vagy árupiaci termékekhez mint a WTI Light Crude Oil való hozzáférés) a belépés feltételeként jelentkező tranzakciós költségek nélkül, másrészt a nemzetközi szereplők is lehetőséget kapnak pozíciók nyitására a hazai tőkeinstrumentumokban anélkül, hogy befektetnének ezekbe az instrumentumokba. Az ügyletekkel kötött tranzakciókból eredő nyitott kitettségek zárásra kerülnek a részvény- és árupiacokon.

Határidős kamatláb-megállapodások (FRA)

A határidős kamatláb megállapodások esetén a felek vállalják, hogy egy adott jövőbeli időpontban egy referencia-kamatláb és egy közösen megállapított fix kamatláb közti különbség alapján számolnak el egymással. A kamatlábak változásai nyomán a szerződéses pozíciók piaci

értékében bekövetkező változások piaci kockázatot eredményezhetnek.

A Csoport olyan módon csökkenti a piaci kockázatot, hogy általában azonos értékű ellentétes vagy ellensúlyozó pozíciókat nyit, valamint limiteket alakít ki az ilyen módon nem fedezett pozíciókra, és ezeket folyamatosan nyomon követi. A hitelezési kockázat kezelése jóváhagyási eljárások segítségével történik, melyek tartalmazzák az egyes ügyfelekre vonatkozó limiteket. A Csoport határidős kamatláb megállapodásainak célja a kamatláb-kockázati kitettség kezelése, elszámolásuk pedig piaci értéken alapuló valós értéken történik.

Deviza opciók

A devizára szóló opciós ügylet olyan származékos pénzügyi instrumentum, amely az opció vásárlóját felruhazza egy devizaösszeg másik devizára történő átváltásának jogával egy előre meghatározott kötés áron egy adott jövőbeli időpontban. A tranzakció, opciós díj ellenében, a jövőbeli deviza adásvételt egy előre meghatározott árfolyamon garantálja. Az opciós szerződések védenek a kedvezőtlen árfolyammozgások ellen, ugyanakkor a kedvező irányú árfolyammozgások kiaknázását is lehetővé teszik.

2.7 Valós érték fedezeti vagy cash-flow fedezeti ügyletnek minősített származékos pénzügyi instrumentumok

A valós érték fedezeti ügyletnek minősített derivatívák valós értékének változása, amely a fedezeti ügylet definíciója szerint hatékony ügyletnek tekinthető a fedezett kockázat tekintetében, nyereségként vagy veszteségként kerül elszámolásra az eredmény javára vagy terhére az alapügyleten elszámolt valós érték korrekcióval egyetemben. A fedezeti ügylet nem hatékony része közvetlenül a konszolidált eredménykimutatásban kerül bemutatásra. A fedezeti elszámolás feltételeit a következőképpen alkalmazza a Bank: fedezeti ügyletek meghatározása, megfelelő fedezeti dokumentáció elkészítése, hatékonyságvizsgálat elvég-

zése, és ennek alapján a hatékonyság alátámasztása.

A cash-flow fedezeti ügyletnek minősített derivatívák valós értékének változása, amely a fedezeti ügylet definíciója szerint hatékony ügyletnek tekinthető, az átfogó eredménykimutatásban a tartalékok között kerül bemutatásra.

Az ily módon meghatározott tartalék a konszolidált eredménykimutatásban kerül elszámolásra nyereségként vagy veszteségként abban az időszakban, melyben az alapügyleten elszámolt nyereség vagy veszteség realizálódik. A fedezeti ügylet nem hatékony része közvetlenül a konszolidált eredménykimutatásban kerül bemutatásra. A Csoport a fedezeti elszámolást megszünteti, amennyiben a fedezeti instrumentum lejár vagy eladják, megszüntetik vagy lehívják, vagy a fedezeti ügylet már nem felel meg a fedezeti elszámolás feltételeinek vagy a Csoport visszavonja a fedezeti megjelölést.

2.8 Nettósítás

A pénzügyi eszközök és kötelezettségek értéke, az egymást ellentételező hatások figyelembevételével, nettó módon kerül bemutatásra a konszolidált pénzügyi helyzet kimutatásban, amennyiben a Csoportnak törvényesen kikényszeríthető joga van az elszámolt összegek ellentételezésére, és a tranzakciók szándék szerint is nettó módon vannak megjelenítve a konszolidált pénzügyi helyzet kimutatásban. A Csoport nem alkalmazza a nettósítást semmilyen pénzügyi eszköz és kötelezettség esetében.

2.9 Beágyazott származékos pénzügyi instrumentumok

Előfordulhat, hogy a derivatíva egy olyan kombinált pénzügyi instrumentum komponense, amely a derivatíván kívül magába foglal egy alapszerződést is, amelynek hatására a kombinált instrumentum valamely cash-flow-ja egy önálló származékos termékhez hasonló módon

változik. A beágyazott származékos terméket akkor és csak akkor el kell különíteni az alapszerződéstől, és különálló származékos terméként kell elszámolni, ha:

- a beágyazott származékos termék gazdasági jellemzői és kockázatai nincsenek szoros kapcsolatban az alapszerződés gazdasági jellemzőivel és kockázataival;
- egy különálló instrumentum, ugyanolyan feltételekkel, mint a beágyazott származékos termék, önmagában is megfelelne a származékos termék fogalmának; valamint
- az alapszerződést nem valós értéken értékelik, vagy valós értéken történik az értékelés, de a valós értékben bekövetkezett változás az egyéb átfogó eredménykimutatásban jelenik meg.

2.10 Értékesíthető értékpapírok

Az értékpapír-befektetések az ügylet teljesítési napján (értéknap) könyvelődnek valós értéken. Az értékesíthető értékpapírok valós értéken szerepelnek a pénzügyi helyzet kimutatásban, és az így elszámolt nem realizált nyereség és veszteség a kamat és árfolyameredmény kivételével közvetlenül az egyéb átfogó eredménykimutatásban jelenik meg. A fedezeti célú származékos pénzügyi instrumentumokhoz kapcsolódó értékesíthető értékpapírok valós érték korrekciója a konszolidált eredménykimutatásban jelenik meg. Az értékpapírok értékesítésekor a Csoport a FIFO módszer szerinti készletértékelést alkalmazza.

Az értékesíthető értékpapírok magyar és külföldi államkötvényeket, vállalati kötvényeket, diszkont kincstárjegyeket és egyéb értékpapírokat tartalmaznak. Az egyéb értékpapírok befektetési jegyeket, vállalati részvényeket és kockázati tőkealap-jegyeket tartalmaznak.

Az értékvesztés kiszámítása a hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok esetében diszkontált cash-flow módszerrel, míg a részesedést megtestesítő instrumentumok esetében valós értéken alapuló kalkulációval történik, az elvárt jövőbeni pénzáramlások, valamint az eredeti effektív kamatlábak felhasználásával, ameny-

nyben objektív bizonyítéka van az értékvesztésnek, a valós értékben bekövetkezett jelentős csökkenés alapján.

Az értékesíthető értékpapírok valós értékre történő értékelése az értékpapírpiacokon jegyzett ár vagy diszkontált cash-flow modell segítségével történik. Azokban az esetekben, ahol a jegyzett piaci ár nem elérhető, az értékpapírok valós értéke a jövőbeli pénzáramlások jelenértékeként kerül meghatározásra és a nem jegyzett értékpapírok valós értékének meghatározása a megfelelő egy részvényre jutó nyereség mutató segítségével történik.

Azoknál az értékesíthető értékpapíroknál, ahol nincs jegyzett piaci ár és amelyek valós értéke a fenti modellekből sem állapítható meg megbízhatóan, a szükséges értékvesztéssel csökkentett bekerülési értéken szerepelnek. Ez alól kivételt csak a tőkeinstrumentumok képeznek. Ezekre az értékvesztés akkor kerül elszámolásra, ha a piaci értékükben bekövetkezett csökkenés tartós és jelentős. Az értékesíthető portfólióba tartozó tőkeinstrumentumokra vonatkozóan az eredményben elszámolt értékvesztés miatti veszteségek visszairása nem az eredményen keresztül történik.

2.11 Hitelek, bankközi kihelyezések, követelések, illetve a hitelezési és kihelyezési veszteségekre elszámolt értékvesztés

A hitelek és a bankközi kihelyezések, követelések amortizált bekerülési értéken, a hitelezési, illetve kihelyezési veszteségekre elszámolt értékvesztéssel csökkentett, még visszafizetetlen tőkekövetelésen szerepelnek növelve az elhatárolt kamat mértékével. A kezdeti megjelénítéskor a tranzakciós költségek és díjak módosítják a könyv szerinti értéket, és azok az effektív kamat kalkuláció részét képezik. A hitelek és bankközi kihelyezések kivezetésre kerülnek, ha a cash-flow-kra vonatkozó szerződéses jog lejár vagy az eszközök átadásra kerülnek.

A kamatok és az amortizációs költségek elszámolása az effektív kamatmódszer alkalmazásával történik.

Amennyiben egy hitelfelvevő nem tesz eleget esedékes fizetési kötelezettségének, illetve a Menedzsment megítélése szerint a jelek arra utalnak, hogy a hitelfelvevő a majdan esedékes fizetési kötelezettségeit esetleg nem tudja teljesíteni, akkor minden még rendezetlen kamatkövetelésre értékvesztés kerül elszámolásra.

Az IAS 39 standard előírásainak megfelelően egy pénzügyi eszköz valós értéken jelenik meg a könyvekben, amely a hitelek és kihelyezések esetében a tranzakciós értéknek felel meg. A piaci kamatoknál alacsonyabb kamatozással kihelyezett hitelek esetében azonban a kezdeti valós érték alacsonyabb, mint a tranzakciós ár. Ebből kifolyólag a Bank a hitelek és kihelyezések esetében a kezdeti megjelenítéskor érvényes valós érték és a tranzakciós ár közötti különbséget elhatárolja, mert nem állnak rendelkezésre megfigyelhető piaci input adatok a valós értékeléshez.

Az értékvesztés összege a követelés könyv szerinti értéke és a várható jövőbeni pénzáramlásoknak a követelés eredeti effektív kamatlábával diszkontált jelenértéke (megtérülő érték) közötti különbség, amely tartalmazza a garanciákból és fedezetekből várható megtérülést.

A hitelezési és kihelyezési veszteségekre elszámolt értékvesztés a Menedzsment becslései alapján kerül megállapításra a hitelezési és kihelyezési tevékenységgel kapcsolatban.

A hitelezési és kihelyezési veszteségekre elszámolt értékvesztés olyan szinten kerül meghatározásra, hogy fedezetet nyújtson az egyedileg azonosított hitelezési veszteségekre. Azon hitelek esetében, amelyekre az egyedileg azonosított hitelezési veszteség összegének megállapítása nem lehetséges objektív bizonyíték híján, csoportosan meghatározott értékvesztés kerül elszámolásra. Ezzel a hasonló hitelkockázati jellemzőkkel rendelkező pénzügyi eszköz portfóliók könyv szerinti értékét a Csoport csökkenti a mérleg fordulónapján várhatóan megtérülő, historikus tapasztalatok alapján becsült összegre. A várható veszteség meghatározása a hasonló kockázatú eszközökre historikus

tapasztalat alapján történik. A várható veszteség arányosításra kerül azzal az átlagos időperiódussal, amely a veszteség bekövetkezésének eseménye és a veszteség realizálása között telik el. Ez a módszertan biztosítja azt, hogy a mérleg fordulónapján a portfólióban a ténylegesen realizált veszteség kerüljön elszámolásra.

Ha az értékvesztés indoka továbbra már nem áll fenn, az értékvesztés visszaírásra kerül a tárgyévi eredménykimutatásban. Ha egy későbbi időszakban az értékvesztés miatti veszteség csökken, és a csökkenést objektív módon egy olyan eseményhez lehet kapcsolni, amely az értékvesztés elszámolása után következett be (mint például az adós hitelképességi besorolásának javulása), az előzőleg elszámolt értékvesztés miatti veszteséget vissza kell írni. A visszaírás eredményeként az eszközök könyv szerinti értéke nem haladhatja meg azt az amortizált bekerülési értéket, amely a visszaírás időpontjában lenne akkor, ha értékvesztés elszámolására korábban nem került volna sor.

Egy hitel akkor kerül leírásra, ha sikertelennek bizonyult a hitel átütemezése, behajtása, illetve a jövőbeni megtérülés nem valószínűsíthető. A hitel leírása a tárgyévi eredménykimutatás „Értékvesztés képzés a hitelezési és kihelyezési veszteségekre” során kerül elszámolásra.

A pénzügyi instrumentumokra vonatkozó standardok (IAS 39) részleges vagy teljes leírásra vonatkozó bekezdéseit a Csoport a hitelek esetében alkalmazza. Amennyiben a pénzügyi eszköz (hitelkövetelés) a Csoport számára várhatóan nem térül meg, akkor a pénzügyi eszköz a felmerülés időpontjában részlegesen vagy teljesen leírásra kerül. Egy hitel abban az esetben kerül leírásra, amennyiben az lejárt vagy a Csoport által felmondásra került.

A leírásban érintett hitelkövetelés értékvesztése és bruttó értéke ugyanakkora mértékben kerül elszámolásra, mégpedig a várható maximális megtérülés összegéig a nettó érték változatlanúsága mellett.

Az ügyféltől jogilag követelt érték változatlanul a részleges leírás előtti követelés bruttó értékével egyezik meg.

2.12 Visszavásárlási megállapodások, értékpapír kölcsönzés

Amennyiben a részvények és kötvények értékesítése előre meghatározott áron való visszavásárlási kötelezettség mellett történik, azok továbbra is megjelennek a pénzügyi helyzet kimutatásban, és ellenértékük Egyéb kötelezettségként vagy Bankokkal, Magyar Állammal, Nemzeti Bankokkal és egyéb bankokkal szembeni kötelezettségként kerül elszámolásra. Fordított esetben az újraértékesítési kötelezettség mellett vásárolt részvények és kötvények nem kerülnek elszámolásra a pénzügyi helyzet kimutatásban, és az értékű kifizetett ellenérték Bankközi kihelyezések, követelések vagy Ügyfelek betétei soron jelenik meg. A kamat egyenletesen kerül elszámolásra a visszavásárlási megállapodás időtartama alatt.

Az ilyen értékpapír kölcsönzés ügylet esetén a Csoport nem jeleníti meg az értékpapírt, mert feltételezi, hogy az átruházó fenntart minden jogot, és abból származó gazdasági előnyt az értékpapírral kapcsolatban. Ezek a tranzakciók pénzügyi kötelezettségként, illetve követelésként szerepelnek a Csoport könyveiben.

2.13 Részvények és részesedések

Azon vállalkozások, ahol a Banknak meghatározó részesedése van, equity-módszerrel kerültek bevonásra. Mindazonáltal egyes társult vállalkozások, ahol a Banknak meghatározó részesedése van, nem kerültek az equity-módszer szerint elszámolásra, mivel az equity-módszer alkalmazásának nincs jelentős hatása a konszolidált pénzügyi kimutatások egészét tekintve.

A konszolidálásba be nem vont leányvállalatok és azon társult vállalkozások, melyek nem az equity-módszerrel kerültek bevonásra, valamint azon egyéb társaságok, ahol a Banknak nincsen meghatározó részesedése, az IAS 39 szerint szerepelnek.

A részvények és részesedések értékesítésénél jelentkező árfolyamnyereség, illetve árfolyam-

veszteség az egyes részvények és részesedések egyedi könyv szerinti értéke alapján kerül meghatározásra.

2.14 Tárgyi eszközök és immateriális javak

A tárgyi eszközök és az immateriális javak beszerzési értéken szerepelnek az értékcsökkenési leírás levonása után. A tárgyi eszközöknek és immateriális javaknak a hasznos élettartam végén várható maradványértékkel csökkentett bekerülési értékét azokra az évekre kell felosztani, amely idő alatt ezeket az eszközöket a Csoport előreláthatóan használni fogja. Az értékcsökkenést az adott eszköz becsült hasznos élettartama alatt lineáris módon számítják az alábbi éves kulcsok szerint:

Immateriális javak

Szoftver	3,33–67%
Vagyoni értékű jogok	5–50%
Ingatlanok	1–38,7%
Irodai berendezések, járművek	1–50%

A Csoport a tárgyi eszközökre és immateriális javakra azok üzembe helyezésének napjától kezdődően számol el értékcsökkenést.

A tárgyi eszközök és immateriális javak könyv szerinti értékét a Csoport évente felülvizsgálja és szükség esetén értékvesztést számol el, ha a könyv szerinti érték tartósan magasabb a piaci értéknél. Amennyiben indokolt, meghatározásra kerül az eszköz piaci értéke, és ha szükséges, az értékvesztés a piaci értékig elszámolásra kerül. Ha nincs lehetőség az egyes eszköz piaci értékének meghatározására, a Csoport annak az eszközcsoportnak a piaci értékét határozza meg, ahová az adott eszköz tartozik. Ha az épületek, berendezések, egyéb tárgyi eszközök és immateriális javak könyv szerinti értéke nagyobb, mint a várhatóan megtérülő összeg, a különbséget azonnal leírásra kerül a várhatóan megtérülő értékig.

A Csoport köthet olyan szerződéseket, amelyek tárgyi eszközök, illetve immateriális javak megvásárlására vonatkoznak, és a vételár a vállá-

lati pénznemtől eltérő devizában kerül megállapításra. A szerződések aláírásával a Csoportnak a jövőben esedékes, biztos devizás kötelezettsége keletkezik.

Az előre ismert biztos devizás kötelezettség által keletkeztetett árfolyamkockázat kivédésére olyan határidős derivatív ügylet kötésére kerülhet sor, amelynek célja egyrészt a jövőben fizetendő devizás összeg biztosítása, másrészt a szerződés teljesítési dátumáig felmerülő árfolyamkockázat eliminálása.

Amennyiben az alapügylet és a fedezeti ügylet egymással hatékony fedezeti kapcsolatban áll, akkor a fedezeti ügylet realizált eredménye részét képezi a bekerülési (beszerzési) értéknek, hiszen a beszerzéshez szorosan kapcsolódó, annak érdekében kötött ügylet aktiválásig felmerült eredményéről van szó.

2.15 Pénzügyi kötelezettségek

A pénzügyi kötelezettségek vagy valós értéken kerülnek bemutatásra az eredménykimutatáson átvezetve, vagy amortizált bekerülési értéken. A valós értéken kimutatott pénzügyi kötelezettségek esetén a Csoport közzéteszi a piaci feltételek és az üzleti környezet változásaiból fakadó valós értékben bekövetkezett változásokat. Az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek vagy kereskedési célú pénzügyi kötelezettségek vagy bekerüléskor eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek. Az amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek esetében, a pénzügyi kötelezettség keletkeztetésével összefüggésben kifizetett díjakat, jutalékokat a Csoport az instrumentum futamideje alatt számolja el az eredményben. Bizonyos esetekben a Bank a pénzügyi kötelezettségei egy részét (jellemzően kibocsátott kötvényeket vagy alárendelt kölcsöntőke kötvényeket) a lejárat előtt visszavásárolja. Ilyen esetben az instrumentumért fizetett ellenérték és a pénzügyi kötelezettség amortizált bekerülési értékének a különbsége az eredményben kerül elszámolásra, a nem kamatjellegű bevételek között.

2.16 Lízing

A lízingszerződések pénzügyi lízingként kerülnek bemutatásra, amennyiben a lízing során lényegében az összes kockázat és a tulajdonjog a lízingbe vevőhöz kerül át. Minden egyéb lízingszerződés operatív lízingként kerül bemutatásra.

A Csoport, mint lízingbe adó

A pénzügyi lízing keretében keletkezett, a lízingbe vevőtől járó összegek, a Csoportnak a lízingbe történt nettó befektetésének az értékében, követelésként kerülnek bemutatásra. A pénzügyi lízingből származó eredmény a lízing futamideje alatt kerül elszámolásra, és ennek megfelelően mutatja az állandó megtérülést a Csoport nettó aktuális lízingbefektetésén. A pénzügyi lízingkövetelések kezdeti értékelése tartalmazza a közvetlen költségeket, így például a jutalékokat. Az operatív lízing keretében kapott lízingdíjak az eredmény javára lineáris módon, a lízing teljes futamideje alatt kerülnek elszámolásra.

A Csoport, mint lízingbe vevő

A pénzügyi lízing keretében beszerzett eszközöket (amelyek hasonló jogokkal és kötelezettségekkel járnak, mintha az eszközök saját tulajdonúak lennének) a Csoport a tényleges valós értéken aktiválja, és a hasznos élettartam ideje alatt amortizálja. A lízingdíj tökerészét a lízingkötelezettség csökkenéseként, míg a kamatrészt az eredmény terhére számolja el a Csoport, így a fennálló kötelezettség állandó arányban csökken a lízing időtartama alatt. Az operatív lízing keretében fizetett lízingdíjakat a Csoport az eredmény terhére lineáris módon, a lízing teljes futamideje alatt számolja el. Amennyiben az operatív lízing felmondásra kerül a futamidő lejáta előtt, a lízingbe adónak bármilyen, felmondási díj módjára fizetett összeg a felmondás évében ráfordításként kerül elszámolásra.

2.17 Befektetési célú ingatlanok

A Csoport befektetési célú ingatlanjai olyan földterületek, épületek, épületrészek, amelyeket

bérbeadási vagy tőkefelértékelődési, vagy mindkét céllal tart (vagy tulajdonosként vagy pedig pénzügyi lízing esetén lízingbevevőként), nem pedig szolgáltatások előállításával vagy nyújtásával kapcsolatos felhasználásra vagy igazgatási célokra, vagy a szokásos üzletmenet keretében történő értékesítésre. A Csoport a befektetési célú ingatlanokat amortizált bekerülési értéken tartja nyilván, a menedzsment megítélése szerint nincs lényeges különbség ezen ingatlanok valós értéke és könyv szerinti értéke között.

2.18 Visszavásárolt saját részvények

A visszavásárolt saját részvényeket a Bank és leányvállalatai a tőzsdén, illetve a tőzsdén kívüli piacon vásárolja és a konszolidált éves pénzügyi kimutatásokban saját tőkét csökkentő tételként mutatja be.

A visszavásárolt saját részvények értékesítésének eredménye közvetlenül a konszolidált tartalékokkal (saját tőke) szemben kerül elszámolásra. A visszavásárolt saját részvények kivezetése FIFO módszer alapján történik.

2.19 Kamatbevételek és kamatráfordítások

A kamatbevételek és kamatráfordítások az eredménykimutatásban az effektív kamatmódszer alapján kerülnek kimutatásra arra az időszakra vonatkozóan, amelyhez kapcsolódnak. A hitelekhez és betétekhez kapcsolódó kamatok elhatárolása naponta történik. A kamatbevételek és kamatráfordítások között kerülnek elszámolásra a tranzakciós költségek, valamint a kamatozó instrumentumok kezdeti bekerülési értéke és effektív kamatmódszerrel meghatározott lejáratkori értéke közötti prémium-diszkont amortizáció.

A Csoport akkor számolja el a kamatbevételeket, amikor valószínű, hogy azok be is fognak folyni és az összegük megbízhatóan megbecsülhető.

A Csoport kamatbevételt, illetve kamatráfordítást számol el hitelek, bankközi kihelyezések, kereskedési célú értékpapírok, értékesíthető értékpapírok, lejáratig tartandó értékpapírok, valamint bankközi kötelezettségek, ügyfelek betétei, kibocsátott értékpapírok, illetve alárendelt kölcsöntőke kötelezettségek után.

2.20 Díjak és jutalékok

A díjak és jutalékok az effektív kamatláb módszer felhasználásával kerülnek elszámolásra figyelembe véve az IAS 39 rendelkezéseit, amennyiben ezek az amortizált bekerülési érték modellhez kapcsolódnak és ezáltal annak részét képezik. Bizonyos díjak és jutalékok, amelyek nem az amortizált bekerülési érték modell részei, a konszolidált eredménykimutatásban az időbeli elhatárolás elve alapján, az IAS 18-nak megfelelően kerülnek elszámolásra.

2.21 Osztalékbevétel

A Csoport az osztalékból származó bevételeket akkor számolja el, amikor a kifizetésre való joga létrejön.

2.22 Társasági adó

Az évente fizetendő társasági adó mértéke az adott ország fiskális politikája alapján meghatározott adókötelezettségen alapul, amely korrigálva van a használt adózással.

A pénzügyi kimutatásokban és az adóbevallásban jelentkező eredmény közötti átmeneti időleges eltérések miatt használt adó elszámolására olyan adókulcsokkal került sor, amelyek a használt adóeszköz realizálásakor, illetve a használt adókötelezettségek teljesítésekor várhatóan érvényben lesznek.

A Csoport használt adókövetelést olyan mértékben jelenít meg minden olyan levonható átmeneti különbözetre, amilyen mértékben valószínű, hogy az átmeneti különbözet a belátható jövő-

ben visszafordul és elegendő adóköteles nyereség fog rendelkezésre állni, amellyel szemben az átmeneti különbözet felhasználható.

2.23 Függő és jövőbeni kötelezettségek

A Csoport a rendes üzletmenet során mérlegen kívüli tranzakciókkal kapcsolatos szerződéseket is köt, melyek között szerepelnek adott bankgaranciák, akkreditívek, hitelnyújtási kötelezettségek és pénzügyi instrumentumokkal kapcsolatos tranzakciók. A fenti tételekre vonatkozó cél-tartalékok szintje úgy van megállapítva, hogy fedezetet nyújtson az esetleges jövőbeni veszteségekre.

A Menedzsment a tartalékolás kellő szintjét az egyes tételek, a veszteséggel kapcsolatos jelenlegi tapasztalatok, az adott gazdasági feltételek, a különböző tranzakciók kockázati tényezői, és egyéb lényeges tényezők mérlegelése alapján határozza meg. A Csoport akkor képez céltartalékot, amikor egy múltbeli eseményből kifolyólag jelenbeli kötelezettsége keletkezik; valószínűsíthető, hogy gazdasági hasznot termelő forrásokból származó kifizetésekre lesz szükség a kötelezettség teljesítéséhez; valamint a kötelezettség mértéke megbízhatóan valószínűsíthető.

2.24 Részvény-alapú kifizetés és munkavállalói juttatások

A Bank alkalmazza az IFRS 2 Részvény-alapú kifizetés standard előírásait.

A Bank részvényben teljesített részvény-alapú kifizetéseket nyújt bizonyos munkavállalói részére. Ezeknek a juttatásoknak a Bank által becsült mennyiségét a kibocsátás napján számított valós értéken kell értékelni. A konszolidált eredménykimutatásban személyi jellegű ráfordításként kell elszámolni időarányosan az értékelt üzleti év során.

A valós érték számításához a Csoport binomiális modellt alkalmaz. A modellben alkalmazott

várható élettartamot módosítani kell az átruházásra, illetve lehívásra vonatkozó különböző korlátozások hatásával a Csoport legjobb megítélése szerint.

A Bank alkalmazza az IAS 19 Munkavállalói juttatások standard előírásait. Az IAS 19 alapján a fizetendő munkavállalói juttatásokat kötelezettséggént és ráfordításként kell elszámolni a konszolidált pénzügyi kimutatásokban.

2.25 Konszolidált cash-flow kimutatás

A konszolidált cash-flow kimutatás szempontjából a készpénz és készpénz-egyenértékesek a Pénztárak, betétszámlák, elszámolások a Nemzeti Bankokkal egyenlegét tartalmazzák, kivéve a Nemzeti Bankoknál elhelyezett kötelező tartalékok összegét.

A fedezeti ügyletek konszolidált pénzáramlásai ugyanazon soron kerül bemutatásra, mint az alapügylet. A monetáris eszközök záró devizaárfolyamra történő átszámításából adódó nem realizált nyereség és veszteség, valamint a származékos pénzügyi instrumentumok nem realizált nyeresége és vesztesége az alapügylettel együtt nettó módon kerülnek bemutatásra a cash-flow kimutatásban.

2.26 Szegmens információk

Az IFRS 8 Működési szegmens megköveteli a működési szegmensek azonosítását belső jelentések alapján. Ezek összetételét a döntéshozók folyamatosan ellenőrzik, felülvizsgálják. Mindezt annak érdekében, hogy a források a megfelelő szegmensekhez legyenek rendelve és a teljesítményük értékelhetővé váljon.

A fentiek alapján a Csoport által azonosított szegmensek üzleti és földrajzi kombinációjú szegmensek.

A Csoport IFRS 8 alapján bemutatott működési szegmensei a következők: OTP Core Magyarország, Oroszország, Ukrajna, Bulgária, Románia, Szerbia, Horvátország, Szlovákia, Montenegró, Lízing leányvállalatok, Alapkezelői leány-

vállalatok, Egyéb tevékenységű leányvállalatok, Corporate Center.

2.27 Összehasonlító adatok

A bázis időszak adatai nem változtak sem jelentős hiba miatt sem számviteli politikában

bekövetkezett változások miatt. Bizonyos jegyzetekben néhány bázisadat átsorolásra került a 2015. december 31-ével végződött év konszolidált pénzügyi kimutatásokban, annak érdekében, hogy a tárgyi-időszaki bemutatási módszernek megfeleljen, ezek az átsorolások nem minősülnek jelentősnek.

3. SZ. JEGYZET:

JELENTŐS SZÁMVITELI BECSLÉSEK ÉS DÖNTÉSEK A SZÁMVITELI POLITIKA ALKALMAZÁSÁKOR

Az IFRS követelményeinek megfelelő pénzügyi kimutatások készítése megköveteli adott becslések és feltételezések alkalmazását, melyek befolyásolják a konszolidált pénzügyi kimutatásokban és a jegyzetekben szereplő összegeket. A becslések és a kapcsolódó feltételezések múltbeli tapasztalatokon és más, relevánsnak minősített tényezőkön alapulnak. A számviteli becsléseket és az ezeket megalapozó feltételezéseket folyamatosan felül kell vizsgálni. A számviteli becslések módosításait a módosítás időszakában kell elszámolni. A tényleges eredmények eltérhetnek ezen becslésektől.

A becslések főbb területei a következők:

3.1 Hitelek és kihelyezések értékvesztése

A Csoport rendszeresen felülvizsgálja hitelállományát értékvesztés szempontjából. A Menedzsment a tartalékolás kellő szintjét az egyes hitelek és kihelyezések, veszteséggel kapcsolatos korábbi tapasztalatok, az adott gazdasági feltételek, a különböző hitelkategóriák kockázati tényezői és egyéb lényeges tényezők mérlegelése alapján határozza meg. Az értékvesztés meghatározása több bizonytalan tényezőre támaszkodik a kockázatok kimenetelét illetően, és a becslés folyamán a Csoport Menedzsmentje szubjektív ítéleteire hagyatkozik.

Értékvesztés elszámolására kerül sor, amikor kimutatható objektív bizonyíték van az érték-

vesztésre az eszköz (vagy a bekövetkezett negatív esemény) kezdeti megjelenítése óta megtörtént esemény miatt, és amikor a veszteség megbízhatóan mérhető hatást gyakorol a pénzügyi eszközökből vagy azok csoportjából származó jövőbeni pénzáramlásra. Historikus paramétereken alapuló becslések felhasználásával határozza meg a Csoport a jövőbeni pénzáramlásokat. Az értékvesztés becsléséhez felhasznált módszertan folyamatosan összhangban van és felhasználja a fennálló rendszerbeli információkból és alkalmazásokból nyert historikus értékvesztés adatokat, azok jövőbeni bekövetkezésének valószínűségét. Felmerülő új információk hatással lehetnek a Csoport a jövőbeni értékvesztés szintjére

3.2 Jegyzett piaci ár nélküli instrumentumok értékelése

Aktív piaccal nem rendelkező pénzügyi instrumentumok valós értékét értékelési modellek alkalmazásával állapítja meg a Csoport. A modelleket rendszeresen felülvizsgálják, és minden egyes modellel a legfrissebb piaci adatokra épül. A modellek a rendelkezésre álló piaci adatokra épülnek, ezért használatuk során bizonyos becslésekkel és feltételezésekkel kell élni (korrelációk, volatilitások stb.). A feltételezések változása befolyásolhatja a pénzügyi instrumentumok bemutatott valós értékét.

Az IFRS 13 „Valós értéken történő értékelés” létrehoz egy valósérték-hierarchiát a valós érté-

ken történő értékelés és a kapcsolódó közzétételek következetességének és összehasonlíthatóságának növelése érdekében. A hierarchia három szintben kategorizálja a valós érték meghatározására használt értékelési módszerek inputjait. A valósérték-hierarchia a legnagyobb jelentőséget az azonos eszközök vagy kötelezettségek aktív piacain meglévő jegyzett (nem módosított) áraknak tulajdonítja, a legkisebbet pedig a nem megfigyelhető inputoknak. A valós értéken történő értékelés célja az, hogy megbecsüljék azt az árat, amelyen az eszköz értékesítésére vagy a kötelezettség átruházására irányuló szabályos ügylet végbemenne a piaci szereplők között, az értékelés időpontjában, a fennálló piaci feltételek mellett.

3.3 Céltartalékok

A céltartalékok elszámolását a Csoport az IAS 37 Céltartalékok, függő kötelezettségek és követelések standard alapján végzi.

A Csoport számos peres ügyben érintett.

A múltbeli tapasztalatok és szakértők jelentései alapján a Csoport megbízhatóan képes meghatározni ezen ügyletek kimenetelét és ezáltal a várható veszteségek nagyságát, valamint a szükséges céltartalék mértékét (lásd a 18. sz. jegyzetet).

Céltartalékot képez a Csoport, ha egy múltbeli esemény következtében meglévő kötelme áll

fenn, valószínű, hogy a kötelelem teljesítéséhez gazdasági hasznokat megtestesítő erőforrások kiáramlására lesz szükség, és a kötelelem összegére megbízható becslés készíthető.

A Mérlegen kívüli tételekre képzett céltartalék magában foglalja a le nem zárt peres ügyekből várható kötelezettségekre, nyugdíjakra és várható kötelezettségekre, a hitelkeretek igénybe nem vett részére, a bankgaranciákra és a visszaigazolt akkreditívekre elszámolt céltartalékot.

3.4 Goodwill értékvesztés

Az akvizícióban szerzett goodwill értékvesztésének szükségessége évente vagy – ha az események vagy a körülményekben bekövetkező változások értékvesztésre utalnak – annál gyakrabban megvizsgálásra kerül az IAS 36 Eszközök értékvesztése standard alapján.

A goodwill használati értékének meghatározása diszkontált cash-flow alapú modell segítségével történik. Az értékvesztés tesztéhez 5 éves explicit periódusú cash-flow modell szolgál alapul, amelynek segítségével az egyes pénztermelő egységek stratégiai számai és pénzügyi adatai alapján kerül meghatározásra a goodwill értékvesztés szükségessége. A goodwill értékvesztés kalkulációban figyelembe vételre kerül a várakozások összegbeli, vagy időbeni esetleges változása, a pénz időértéke az aktuális kockázatmentes kamatlábon keresztül és egyéb más tényezők.

**4. SZ. JEGYZET: PÉNZTÁRAK, BETÉTSZÁMLÁK, ELSZÁMOLÁSOK
A NEMZETI BANKOKKAL (millió forintban)**

	2016	2015
Pénztárak		
forint	89.402	78.182
valuta	165.425	146.718
	254.827	224.900
Betét számlák és elszámolások a Nemzeti Bankokkal		
Éven belüli:		
forint	501.249	1.203.223
deviza	869.034	449.139
	1.370.283	1.652.362
Éven túli:		
forint	–	2
deviza	–	–
	–	2
Időszakra elszámolt, elhatárolt kamat	247	1.696
	1.370.530	1.654.060
Mindösszesen	1.625.357	1.878.960
Nemzeti Bankoknál elhelyezett kötelező jegybanki tartalék	496.747	451.668

**5. SZ. JEGYZET: BANKKÖZI KIHELYEZÉSEK, KÖVETELÉSEK, A KIHELYEZÉSI
VESZTESÉGEKRE ELSZÁMOLT ÉRTÉKVESZTÉS LEVONÁSA
UTÁN (millió forintban)**

	2016	2015
Éven belüli:		
forint	55.804	57.207
deviza	299.755	241.952
	355.559	299.159
Éven túli:		
forint	5.206	–
deviza	2.699	1.396
	7.905	1.396
Időszakra elszámolt, elhatárolt kamat	161	63
Értékvesztés	–95	–50
Összesen	363.530	300.568

Az értékvesztés állományváltozása az alábbi volt:

	2016	2015
Január 1-jei egyenleg	50	47
Értékvesztés képzés	46	3
Átváltási különbözet	–1	–
Záró egyenleg	95	50

A bankközi kihelyezések kamatozásának alakulása:

	2016	2015
Forint	0,01%–2,86%	0,1%–6,4%
Deviza	–15,0%–16,5%	0,01%–14,9%
A bankközi kihelyezések átlagos kamata	1,25%	0,88%

6. SZ. JEGYZET: EREDMÉNNYEL SZEMBEN VALÓS ÉRTÉKEN ÉRTÉKELT PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK (millió forintban)

Kereskedési célú értékpapírok:

	2016	2015
Részcények	104.402	72.620
Államkötvények	40.095	25.866
Kamatkozó kincstárjegyek	15.639	7.768
Diszkont kincstárjegyek	97	366
Egyéb értékpapírok	14.396	178
Egyéb nem kamatozó értékpapírok	9.237	4.507
	183.866	111.305
Időszakra elszámolt, elhatárolt kamat	930	671
Összesen	184.796	111.976

Kereskedési célú származékos pénzügyi instrumentumok pozitív valós értékének részletezése:

	2016	2015
Kereskedési célú kamatswap ügyletek	38.878	33.770
Kereskedési célú CCIRS és mark-to-market CCIRS* ügyletek	34.100	84.270
Kereskedési célú devizaswap ügyletek	17.148	15.551
Kereskedési célú külföldi devizára szóló határidős ügyletek	94	124
Kereskedési célú egyéb ügyletek	18.090	8.091
	108.310	141.806
Összesen	293.106	253.782

A kereskedési célú értékpapír portfólió devizanemenkénti megoszlása:

	2016	2015
Forint	74,1%	84,0%
Deviza	25,9%	16,0%
Összesen	100,0%	100,0%

Az államkötvény portfólió devizanemenkénti megoszlása:

	2016	2015
Forint	25,8%	48,4%
Deviza	74,2%	51,6%
Összesen	100,0%	100,0%
A kereskedési célú értékpapírok kamatozása	0,33% –7,75%	1,1% –8,75%
A kereskedési célú értékpapírok átlagos kamata	0,60%	4,33%

A kereskedési célú értékpapírok kamatkondíciói és hátralévő lejáratát az alábbiak szerint összegezhetők:

	2016	2015
Éven belül:		
változó kamatozású	1.845	18
fix kamatozású	32.219	8.547
	34.064	8.565
Éven túl:		
változó kamatozású	3.111	2.181
fix kamatozású	33.052	23.432
	36.163	25.613
Nem kamatozó értékpapírok	113.639	77.127
Összesen	183.866	111.305

* CCIRS Cross Currency Interest Rate Swap, azaz tőkecserés kamatswap (lásd a 2.6.2 sz. jegyzetet).

7. SZ. JEGYZET:

ÉRTÉKESÍTHETŐ ÉRTÉKPAPÍROK (millió forintban)

	2016	2015
Államkötvények	1.323.178	1.142.470
Vállalati kötvények	130.533	51.278
ebből:		
Tőzsdén jegyzett:		
forint	41.448	–
deviza	23.871	7.399
	65.319	7.399
Tőzsdén nem jegyzett:		
forint	38.990	43.879
deviza	26.224	–
	65.214	43.879
Diszkont kincstárjegyek	20.944	33.970
Egyéb értékpapírok	441	12.422
Egyéb nem kamatozó értékpapírok	36.728	45.222
ebből:		
Tőzsdén jegyzett:		
forint	1.460	1.218
deviza	49	7.410
	1.509	8.628
Tőzsdén nem jegyzett:		
forint	12.541	17.562
deviza	22.678	19.032
	35.219	36.594
	1.511.824	1.285.362
Időszakra elszámolt, elhatárolt kamat	15.574	20.507
Értékvesztés	–305	–383
Összesen	1.527.093	1.305.486

Az értékesíthető értékpapír portfólió devizanemenkénti megoszlása:

	2016	2015
Forint	68,1%	74,8%
Deviza	31,9%	25,2%
Összesen	100,0%	100,0%

Az államkötvény portfólió devizanemenkénti megoszlása:

	2016	2015
Forint	70,6%	78,5%
Deviza	29,4%	21,5%
Összesen	100,0%	100,0%

	2016	2015
Forintban denominált értékesíthető értékpapírok kamatozása	0,33%–7,5%	0,8%–7,5%
Devizában denominált értékesíthető értékpapírok kamatozása	0,1%–26,4%	0,4%–28,0%
Forintban denominált értékesíthető értékpapírok átlagos kamata	2,30%	2,96%
Devizában denominált értékesíthető értékpapírok átlagos kamata	3,25%	3,48%

Az értékesíthető értékpapírok kamatkondíciói és hátralévő lejáratát az alábbiak szerint összegezhetők:

	2016	2015
Éven belül:		
változó kamatozású	597	431
fix kamatozású	161.781	130.717
	162.378	131.148
Éven túl:		
változó kamatozású	40.340	42.372
fix kamatozású	1.272.378	1.066.620
	1.312.718	1.108.992
Nem kamatozó értékpapírok	36.728	45.222
Összesen	1.511.824	1.285.362

Az értékvesztés állományváltozása az alábbi volt:

	2016	2015
Január 1-jei egyenleg	383	1.274
Értékvesztés képzés	3	17
Értékvesztés visszaírása	-58	-
Értékvesztés felhasználása	-2	-831
Átváltási különbözet	-21	-77
Záró egyenleg	305	383

Egyes értékpapírok fedezetek a kamatlábckockázattal szemben (lásd a 41. sz. jegyzetet).

8. SZ. JEGYZET: HITELEK, A HITELEZÉSI VESZTESÉGEKRE ELSZÁMOLT ÉRTÉKVESZTÉS LEVONÁSA UTÁN (millió forintban)

	2016	2015
Rövid lejáratú hitelek és váltók (éven belüli)	2.242.709	2.112.909
Hosszú lejáratú hitelek és váltók (éven túli)	4.397.045	4.260.765
	6.639.754	6.373.674
Időszakra elszámolt, elhatárolt kamat	40.751	49.913
Értékvesztés	-944.273	-1.013.620
Összesen	5.736.232	5.409.967

A bruttó hitelállomány devizanemenkénti megoszlása:

	2016	2015
Forint	38%	36%
Deviza	62%	64%
Összesen	100%	100%

A hitelek kamatozására vonatkozó információk:

	2016	2015
Éven belüli forinthitelek	0,0%–44,1%	0,01%–40,7%
Éven túli forinthitelek	-0,35%–37,5%	0,01%–40,7%
Éven belüli devizahitelek	-0,7%–64,9%	0,01%–66,9%
Éven túli devizahitelek	-0,7%–59,7%	0,01%–59,7%
Forinthitelek átlagos kamata	8,48%	10,27%
Devizahitelek átlagos kamata	8,35%	9,37%

Az értékvesztés állományváltozása az alábbi volt:

	2016	2015
Január 1-jei egyenleg	1.013.620	1.129.085
Értékvesztés képzés	419.801	607.856
Értékvesztés visszaírása	-358.545	-332.171
Értékvesztés felhasználás	-94.188	-195.846
Részleges leírás*	-36.267	-84.537
Átváltási különbözet	-148	-110.767
Záró egyenleg	944.273	1.013.620

A hitelezési és kihelyezési veszteségekre képzett értékvesztés az alábbiakban összegezhető:

	2016	2015
Értékvesztés visszaírás kihelyezési veszteségekre	-132	-6
Hitelezési veszteségekre képzett értékvesztés	93.605	318.689
Összesen	93.473	318.683

* Lásd a 2.11 sz. jegyzetet.

9. SZ. JEGYZET: RÉSZVÉNYEK ÉS RÉSZESEDÉSEK (millió forintban)

	2016	2015
Részesedések*		
Társult vállalkozások (tőzsdén nem jegyzett)	6.240	5.936
Egyéb befektetések (tőzsdén nem jegyzett) bekerülési értéke	7.926	7.974
	14.166	13.910
Értékvesztés	-4.330	-3.882
Összesen	9.836	10.028

Az értékvesztés állományváltozása az alábbi volt:

	2016	2015
Január 1-jei egyenleg	3.882	3.304
Értékvesztés képzés	687	1.094
Értékvesztés felhasználás	-234	-139
Beolvadás miatti módosulás	-	-375
Átváltási különbözet	-5	-2
Záró egyenleg	4.330	3.882

10. SZ. JEGYZET: LEJÁRATIG TARTANDÓ ÉRTÉKPAPÍROK (millió forintban)

	2016	2015
Államkötvények	1.095.897	909.556
Diszkont kincstárjegyek	113	116
Jelzáloglevelek	52	-
Vállalati kötvények	5	5
	1.096.067	909.677
Időszakra elszámolt, elhatárolt kamat	18.960	17.807
Értékvesztés	-800	-807
Összesen	1.114.227	926.677

A lejáratig tartandó értékpapírok kamatkondíciói és hátralévő lejárata az alábbiak szerint összegezhetők:

	2016	2015
Éven belül:		
változó kamatozású	10	3.339
fix kamatozású	120.079	91.778
	120.089	95.117
Éven túl:		
változó kamatozású	635	195
fix kamatozású	975.343	814.365
	975.978	814.560
Összesen	1.096.067	909.677

A lejáratig tartandó értékpapír portfólió devizanemenkénti megoszlása:

	2016	2015
Forint	91,0%	89,6%
Deviza	9,0%	10,4%
Összesen	100,0%	100,0%
	2016	2015
A változó kamatozású értékpapírok kamatozása	0,9%–4,7%	0,01%–0,6%
A fix kamatozású értékpapírok kamatozása	2,2%–14,0%	0,1%–20,7%
A lejáratig tartandó értékpapírok átlagos kamata	5,13%	5,82%

* Ezek olyan instrumentumok, amelyeknek nincs aktív piacon jegyzett piaci ára, és a valós értéküket nem lehet megbízhatóan meghatározni.

Az értékvesztés állományváltozása az alábbi volt:

	2016	2015
Január 1-jei egyenleg	807	814
Értékvesztés képzése	18	15
Értékvesztés visszaírása	-18	-17
Értékvesztés felhasználása	-7	-2
Átváltási különbözet	-	-3
Záró egyenleg	800	807

11. SZ. JEGYZET: TÁRGYI ESZKÖZÖK ÉS IMMATERIÁLIS JAVAK (millió forintban)

2016. december 31-ével zárult év:

	Immateriális javak és goodwill	Ingatlanok	Irodai berendezések, járművek	Beruházások	Összesen
Bruttó érték					
Január 1-jei egyenleg	301.539	197.832	158.985	10.010	668.366
Évközi növekedés	31.121	6.617	18.520	27.549	83.807
Átváltási különbözet	10.328	1.686	1.832	-9	13.837
Évközi csökkenés	-43.156	-8.233	-16.089	-25.099	-92.577
Konszolidációs kör bővülése	384	11	37	-	432
December 31-i egyenleg	300.216	197.913	163.285	12.451	673.865
Értékcsökkenés és amortizáció					
Január 1-jei egyenleg	145.730	53.451	119.715	-	318.896
Évközi növekedés (goodwill értékvesztés nélkül)	23.390	5.306	15.731	-	44.427
Átváltási különbözet	749	555	1.632	-	2.936
Évközi csökkenés	-31.702	-5.286	-10.953	-	-47.941
Konszolidációs kör bővülése	18	-	13	-	31
December 31-i egyenleg	138.185	54.026	126.138	-	318.349
Nettó érték					
Január 1-jei egyenleg	155.809	144.381	39.270	10.010	349.470
December 31-i egyenleg	162.031	143.887	37.147	12.451	355.516

Az immateriális javak megbontása a 2016. december 31-ével zárult évben:

	Saját előállítású	Egyéb	Összesen
Immateriális javak			
Bruttó érték	5.545	190.389	195.934
Értékcsökkenés és amortizáció	2.742	135.443	138.185

A goodwill változásának levezetése a 2016. december 31-ével zárult évben:

	Goodwill
Nettó érték	
Január 1-jei egyenleg	95.994
Évközi növekedés	-
Átváltási különbözet	8.288
Évközi csökkenés	-
December 31-i egyenleg	104.282
Nettó érték	
Január 1-jei egyenleg	95.994
December 31-i egyenleg	104.282

A goodwill pénztermelő egységekhez rendelt könyv szerinti értéke:

Pénztermelő egységek	millió Ft
JSC „OTP Bank” (Oroszország)	44.906
DSK Bank EAD	28.541
OTP banka Hrvatska d.d.	18.055
OTP Bank Romania S.A.	6.180
Monicomp Zrt.	5.732
OTP Banka Slovensko a.s.	513
Egyéb*	355
Összesen	104.282

A Bank úgy döntött, hogy a megtérülő érték kiszámításának alapja az értékesítési költségekkel csökkentett valós érték. A leánybankok goodwill értékvesztés tesztjéhez készített értékeléseket két jelenérték számításra épülő értékelési keretben végezte el a Bank, melyek azonos eredményt adnak, azonban más-más gazdasági összefüggéseket mutatnak meg. Egyrészt a DCF, diszkontált cash-flow módszer, ahol a leánybankok értéke a jövőben várható pénzáramlások diszkontált értéke, másrészt az EVA, gazdasági profit módszer, ahol a vállalat értéke a kezdeti befektetett tőke és a jövőbeni várható többletértékek, gazdasági profitok jelenértékének összege. A Bank az EVA módszer alkalmazását azért tartotta célszerűnek, mivel a DCF módszernél valósabban tükrözi az explicit periódus és a maradványérték hozzájárulását a cég értékéhez.

A Bank menedzsmentjének megítélése alapján 2016. december 31-ére vonatkozóan indokolt volt értékvesztés tesztet készíteni, melyhez két leányvállalat JSC „OTP Bank” (Oroszország) és OTP Bank JSC (Ukrajna) esetében öt éves, 2017–2021 közötti, míg a többi leánybank esetében három éves 2017–2019 közötti explicit periódusú cash-flow modell szolgált alapul. Az értékelés bázisát a 2016. év végi előzetes tény adatok képezték, míg az explicit periódus első három évére vonatkozóan az egyes leánybankok Menedzsment Bizottsága által jóváhagyott 2017. évi prognózisok és az ez alapján elkészített középtávú (2018–2019) előrejelzések kerültek figyelembevételre. A 2017–2019 közötti számok meghatározásakor a Bank figyelembe vette a jelenlegi világgazdasági

helyzetet, a következő évekre várható gazdasági növekedést és ennek a pénzügyi szférára gyakorolt várható hatását, illetve az ezekből adódó növekedési pályákat, valamint az említett tényezőknek a várható jövőbeli alakulását.

Jelenérték számítás DCF módszerrel

A jövőben várható szabad pénzáramok meghatározásához a vállalat adózott eredménye lett a kiindulópont.

A Bank által alkalmazott diszkontfaktor megállapításához kockázatmentes kamatlábként az OTP banka Hrvatska d.d. (Horvátország) esetében a helyi devizás, egy éves állam-papír hozamokat, míg a többi bank esetében a makro előrejelzésekben szereplő irányadó jegybanki alapkamatot használta fel. A kockázati prémiumhoz a damodaran.com honlapon közzétett országgkockázati prémium összefoglaló táblázata szolgált alapul, mely az OTP Banka Slovensko a.s. és a Crnogorska komercijalna banka a.d. esetében korrigálva lett CDS felárakkal, mivel a Bank feltételezése szerint a kockázatmentes kamat implicit módon tartalmazza az ország specifikus kockázatokat.

A növekedési ráta az explicit periódusban a szabad pénzeszközök kamatával, valamint az alárendelt kölcsöntőke kamatával korrigált adózott eredmény növekedési üteme. A maradványérték időszakokra feltételezett növekedési ütemek a hosszú távú gazdasági várakozásokat tükrözik az egyes országok esetében.

A leánybankok értéke a DCF módszerrel tehát a diszkontált cash-flow összegéből, a maradványértékek jelenértékéből és a kezdeti hatékony tőkén felüli szabad tőkéből áll.

* Egyéb tartalmazza: OTP Ingatlanlízing Zrt., Nimo 2002 Kft., POK DSK-Rodina a.d.

Jelenérték számítás EVA módszerrel

Pozitív gazdasági profitot a vállalat akkor ér el, amikor a befektetett tőkéjének jövedelmezősége meghaladja a bankszektorban szokásosan elérhető normál profit mértékét, azaz amikor az elvárt hozamnál nagyobb jövedelmezőséggel működik. A leánybank gazdasági profitja úgy lett kiszámítva, hogy az adózott eredményből levonásra került a befektetett tőke tőke-költsége. Az alkalmazott diszkontfaktor és a

maradványérték számításához használt mutatók (hosszú távú tőkeköltség és növekedési ütem) megegyeznek a DCF módszerrel használt értékekkel.

A 2016. év végi értékvesztés teszt összefoglalása

A bemutatott módszerrel és körülmények között elvégzett értékelések eredménye alapján 2016. december 31-én nem történt goodwill leírás a Csoportban.

2015. december 31-ével zárult év:

	Immateriális javak és goodwill	Ingatlanok	Irodai berendezések, járművek	Beruházások	Összesen
Bruttó érték					
Január 1-jei egyenleg	345.855	196.923	161.855	11.983	716.616
Évközi növekedés	39.057	13.068	14.950	15.484	82.559
Átváltási különbözet	-8.707	-3.534	-3.535	-110	-15.886
Évközi csökkenés	-74.719	-8.626	-14.311	-17.347	-115.003
Konszolidációs kör bővülése	53	1	26	-	80
December 31-i egyenleg	301.539	197.832	158.985	10.010	668.366
Értékcsökkenés és amortizáció					
Január 1-jei egyenleg	187.134	46.745	117.576	-	351.455
Évközi növekedés (Goodwill értékvesztés nélkül)	22.476	7.888	15.099	-	45.463
Átváltási különbözet	-476	437	-1.434	-	-1.473
Évközi csökkenés	-63.404	-1.619	-11.526	-	-76.549
December 31-i egyenleg	145.730	53.451	119.715	-	318.896
Nettó érték					
Január 1-jei egyenleg	158.721	150.178	44.279	11.983	365.161
December 31-i egyenleg	155.809	144.381	39.270	10.010	349.470

Az immateriális javak megbontása a 2015. december 31-ével zárult évben:

	Saját előállítású	Egyéb	Összesen
Immateriális javak			
Bruttó érték	8.333	197.212	205.545
Értékcsökkenés és amortizáció	4.934	140.796	145.730

A goodwill változásának levezetése a 2015. december 31-ével zárult évben:

	Goodwill
Bruttó érték	
Január 1-jei egyenleg	101.062
Évközi növekedés	419
Átváltási különbözet	-5.487
Évközi csökkenés	-
December 31-i egyenleg	95.994
Nettó érték	
Január 1-jei egyenleg	101.062
December 31-i egyenleg	95.994

A goodwill pénztermelő egységekhez rendelt könyv szerinti értéke:

Pénztermelő egységek	millió Ft
JSC „OTP Bank” (Oroszország)	36.451
DSK Bank EAD	28.541
OTP banka Hrvatska d.d.	18.177
OTP Bank Romania S.A.	6.222
Monicomp Zrt.	5.732
OTP Banka Slovensko a.s.	517
Egyéb*	354
Összesen	95.994

A 2015. év végi értékvesztés teszt összefoglalása

A bemutatott módszerrel és körülmények között elvégzett értékelések eredménye alapján 2015. december 31-én nem történt goodwill leírás a Csoportban.

12. SZ. JEGYZET: BEFEKTETÉSI CÉLÚ INGATLANOK ÉS OPERATÍV LÍZINGBE ADOTT BEFEKTETÉSI CÉLÚ INGATLANOK (millió forintban)

2016. december 31-ével zárult év:

	Befektetési célú ingatlanok	Operatív lízingbe adott befektetési célú ingatlanok	Összesen
Bruttó érték			
Január 1-jei egyenleg	37.139	7.605	44.744
Átvétel adósoktól követelés fejében	1.951	–	1.951
Átvezetés készletek, saját használatú ingatlanok közül	286	–	286
Növekedés vásárlásból	54	130	184
Egyéb évközi növekedés	137	35	172
Átvezetés készletek, saját használatú ingatlanok közé	–34	–	–34
Átvezetés értékesítésre tartott ingatlanok közé	–959	–	–959
Egyéb évközi csökkenés	–858	–218	–1.076
Átváltási különbözet	–446	25	–421
Záró egyenleg	37.270	7.577	44.847

Az alkalmazott értékcsökkenési kulcsok 2016. december 31-ével zárult évre vonatkozóan a következőképpen alakultak:

Befektetési célú ingatlanok	1%–10%
Operatív lízingbe adott befektetési célú ingatlanok	1,82%–18,18%

* Egyéb tartalmazza: OTP Ingatlanlízing Zrt., Nimo 2002 Kft., POK DSK-Rodina a.d.

	Befektetési célú ingatlanok	Operatív lízingbe adott befektetési célú ingatlanok	Összesen
Értékcsökkenés			
Január 1-jei egyenleg	3.719	1.216	4.935
Évközi növekedés	362	165	527
Átvezetés készletek, saját használatú ingatlanok közül	24	–	24
Átvezetés készletek, saját használatú ingatlanok közé	–5	–	–5
Egyéb évközi csökkenés	–43	–7	–50
Átváltási különbözet	–26	3	–23
Záró egyenleg	4.031	1.377	5.408
Értékvesztés			
Január 1-jei egyenleg	7.965	1.525	9.490
Értékvesztés képzés	923	–	923
Értékvesztés felszabadítás	–90	–	–90
Értékvesztés felhasználás	–223	–29	–252
Átváltási különbözet	–84	6	–78
Záró egyenleg	8.491	1.502	9.993
Nettó érték			
Január 1-jei egyenleg	25.455	4.864	30.319
December 31-i egyenleg	24.748	4.698	29.446
Valós érték	27.806	5.641	33.447
Bevételek és költségek megoszlása			
Bérleti díjbevétel	1.792	440	2.232
Bevételt termelő ingatlanok közvetlen működési költsége	214	6	220
Bevételt nem termelő ingatlanok közvetlen működési költsége	16	–	16

2015. december 31-ével zárult év:

	Befektetési célú ingatlanok	Operatív lízingbe adott befektetési célú ingatlanok	Összesen
Bruttó érték			
Január 1-jei egyenleg	34.723	10.246	44.969
Évközi növekedés vásárlásból	4.087	–	4.087
Átvétel adósoktól követelés fejében	1.129	–	1.129
Egyéb évközi növekedés	126	–	126
Átvezetés készletek, saját használatú ingatlanok közé	–	–2.616	–2.616
Átvezetés értékesítésre tartott ingatlanok közé	–440	–	–440
Egyéb évközi csökkenés	–1.407	–	–1.407
Átváltási különbözet	–1.079	–25	–1.104
Záró egyenleg	37.139	7.605	44.744
Értékcsökkenés			
Január 1-jei egyenleg	3.401	2.013	5.414
Évközi növekedés	366	297	663
Átvezetés készletek, saját használatú ingatlanok közé	–	–1.092	–1.092
Egyéb évközi csökkenés	–23	–	–23
Átváltási különbözet	–25	–2	–27
Záró egyenleg	3.719	1.216	4.935
Értékvesztés			
Január 1-jei egyenleg	7.900	1.140	9.040
Értékvesztés képzés	262	389	651
Értékvesztés felszabadítás	–161	–	–161
Értékvesztés felhasználás	–1	–	–1
Átváltási különbözet	–35	–4	–39
Záró egyenleg	7.965	1.525	9.490
Nettó érték			
Január 1-jei egyenleg	23.422	7.093	30.515
December 31-i egyenleg	25.455	4.864	30.319
Valós érték	28.594	4.686	33.280
Bevételek és költségek megoszlása			
Bérleti díjbevétel	1.823	641	2.464
Bevételt termelő ingatlanok közvetlen működési költsége	238	6	244
Bevételt nem termelő ingatlanok közvetlen működési költsége	194	–	194

13. SZ. JEGYZET: EGYÉB ESZKÖZÖK* (millió forintban)

	2016	2015
Készletek	53.772	46.195
Halasztott adókövetelések**	52.593	73.079
Aktív időbeli elhatárolások	33.118	25.136
Operatív lízingbe adott eszközök	21.405	17.026
Kártyás forgalomból származó követelések	16.572	7.865
Társasági adókövetelések	11.679	20.492
Vevőkövetelés	11.369	10.891
Egyéb adott előlegek	9.588	7.083
Valós érték fedezeti ügyletnek minősített származékos pénzügyi instrumentumok valós értéke	7.887	16.009
Nemzeti Eszközkezelővel szembeni követelés	6.967	6.645
Nyugdíjpénztárakkal és Befektetési alapokkal kapcsolatos elszámolások	5.610	2.516
Magyar Állammal szembeni egyéb követelések	4.292	1.233
Befektetési szolgáltatási tevékenységből származó követelés	4.244	6.369
Tőzsdei változó letét	2.827	2.163
Halasztott fizetéssel értékesített követelések	2.276	2.410
Lízinggel kapcsolatos követelések	1.616	1.470
Előleg értékpapírokra és befektetésekre	666	663
Egyéb	34.914	34.338
Részösszesen	281.395	281.583
Értékvesztés***	-28.073	-27.992
Összesen	253.322	253.591

A valós érték fedezeti ügyletnek minősített származékos pénzügyi instrumentumok pozitív valós értékének megbontása:

	2016	2015
Valós érték fedezeti ügyletnek minősített kamatswap ügyletek	6.888	15.393
Valós érték fedezeti ügyletnek minősített CCIRS és mark-to-market CCIRS ügyletek	998	604
Valós érték fedezeti ügyletnek minősített egyéb ügyletek	1	12
Összesen	7.887	16.009

Az egyéb eszközökre elszámolt értékvesztés állományváltozása az alábbi volt:

	2016	2015
Január 1-jei egyenleg	27.992	23.862
Értékvesztés képzés	1.476	6.529
Értékvesztés felhasználás	-1.569	-1.569
Átváltási különbözet	174	-830
Záró egyenleg	28.073	27.992

* Egyéb eszközök – a társasági adókövetelések és a valós érték fedezeti ügyletnek minősített származékos pénzügyi instrumentumok valós értéke kivételével – várhatóan a fordulónapot követő tizenkét hónapon belül megtérülnek, elszámolásra kerülnek. A társasági adókövetelés a 2016. évre vonatkozó adóbevallásban kerül érvényesítésre. A derivatív pénzügyi instrumentumok nem realizált eredménye az ügyletek lejáratának megfelelően térül meg.

** Lásd a 27. sz. jegyzetet.

*** A vevőkövetelésekre és a készletekre történt a legtöbb értékvesztés elszámolás az egyéb eszközökre elszámolt értékvesztés között.

14. SZ. JEGYZET: BANKOKKAL, MAGYAR ÁLLAMMAL, NEMZETI BANKOKKAL ÉS EGYÉB BANKOKKAL SZEMBENI KÖTELEZETTSÉGEK (millió forintban)

	2016	2015
Éven belüli:		
forint	129.739	134.081
deviza	126.361	115.423
	256.100	249.504
Éven túli:		
forint	223.415	205.221
deviza	63.720	78.015
	287.135	283.236
Időszakra elszámolt, elhatárolt kamat	540	570
Összesen*	543.775	533.310

A Bankokkal, Magyar Állammal, Nemzeti Bankokkal és egyéb bankokkal szembeni kötelezettségek kamatozására vonatkozó információk:

	2016	2015
Éven belüli:		
forint	0,0%–0,9%	–1,0%–3,6%
deviza	–0,4%–10,5%	0,01%–11,75%
Éven túli:		
forint	0,0%–3,8%	0,0%–3,2%
deviza	–0,06%–10,85%	0,1%–17,0%
Bankokkal, Magyar Állammal, Nemzeti Bankokkal és egyéb bankokkal szembeni forintban lévő kötelezettségek átlagos kamata	1,41%	1,97%
Bankokkal, Magyar Állammal, Nemzeti Bankokkal és egyéb bankokkal szembeni devizában lévő kötelezettségek átlagos kamata	1,55%	1,54%

15. SZ. JEGYZET: ÜGYFELEK BETÉTEI (millió forintban)

	2016	2015
Éven belüli:		
forint	3.725.744	3.565.248
deviza	4.413.976	4.121.267
	8.139.720	7.686.515
Éven túli:		
forint	308.199	169.177
deviza	77.020	109.345
	385.219	278.522
Időszakra elszámolt, elhatárolt kamat	15.644	19.542
Összesen	8.540.583	7.984.579

Az ügyfelek betéteinek kamatozására vonatkozó információk:

	2016	2015
Éven belüli:		
forint	0,0%–9,65%	0,01%–4,0%
deviza	0,0%–20,5%	0,01%–24,5%
Éven túli:		
forint	0,0%–9,65%	0,01%–6,85%
deviza	0,0%–22,0%	0,01%–20,5%
Ügyfelek forintban lévő betéteinek átlagos kamata	0,43%	0,75%
Ügyfelek devizában lévő betéteinek átlagos kamata	1,08%	1,95%

* Tartalmazza a Növekedési Hitelprogram keretében felvett hiteleket, melyek az IAS 20 standard által előírt állami támogatásként kerültek elszámolásra. Részletesebben lásd a 45. sz. jegyzetet.

**Az elhatárolt kamatkötelezettség nélküli betétállomány megbontása
a főbb betéttípusokra az alábbi:**

	2016		2015	
Lakossági betétek	6.112.174	72%	5.663.139	71%
Vállalati betétek	1.946.298	23%	1.948.422	25%
Önkormányzati betétek	466.467	5%	353.476	4%
Összesen	8.524.939	100%	7.965.037	100%

16. SZ. JEGYZET: KIBOCSÁTOTT ÉRTÉKPAPÍROK (millió forintban)

	2016	2015
Eredeti lejárat szerint		
Éven belüli:		
forint	18.498	18.388
deviza	37.348	64.762
	55.846	83.150
Éven túli:		
forint	88.640	146.011
deviza	251	784
	88.891	146.795
Időszakra elszámolt, elhatárolt kamat	2.163	9.431
Összesen	146.900	239.376

A kibocsátott értékpapírok kamatozására vonatkozó információk:

	2016	2015
Forintban kibocsátott értékpapírok	0,01%–9,5%	0,01%–10,0%
Devizában kibocsátott értékpapírok	0,1%–9,0%	0,52%–12,8%
Forintban kibocsátott értékpapírok átlagos kamata	3,10%	3,21%
Devizában kibocsátott értékpapírok átlagos kamata	1,07%	1,71%

A forintban kibocsátott értékpapírok adatai 2016. december 31-én:

	Megnevezés	Kibocsátás ideje	Lejárat	Névérték (millió Ft)	Kamatozás módja (éves kamat, %)		Fedezett
1.	OTP 2017/Ax	2011.04.01.	2017.03.31.	3.939	indexált	változó	fedezett
2.	OTP 2017/Bx	2011.06.17.	2017.06.20.	3.727	indexált	változó	fedezett
3.	OTP 2017/Cx	2011.09.19.	2017.09.25.	2.838	indexált	változó	fedezett
4.	OTP 2017/Dx	2011.10.20.	2017.10.19.	385	indexált	változó	fedezett
5.	OTP 2017/Ex	2011.12.21.	2017.12.28.	3.072	indexált	változó	fedezett
6.	OTP 2018/Ax	2012.01.03.	2018.01.09.	472	indexált	változó	fedezett
7.	OTP 2018/Bx	2012.03.22.	2018.03.22.	3.601	indexált	változó	fedezett
8.	OTP 2018/Cx	2012.07.18.	2018.07.18.	3.113	indexált	változó	fedezett
9.	OTP 2018/Dx	2012.10.29.	2018.10.26.	2.660	indexált	változó	fedezett
10.	OTP 2018/Ex	2012.12.28.	2018.12.28.	2.614	indexált	változó	fedezett
11.	OTP 2019/Ax	2009.06.25.	2019.07.01.	231	indexált	változó	fedezett
12.	OTP 2019/Bx	2009.10.05.–2010.02.05.	2019.10.14.	343	indexált	változó	fedezett
13.	OTP 2019/Cx	2009.12.14.	2019.12.20.	285	indexált	változó	fedezett
14.	OTP 2019/Dx	2013.03.22.	2019.03.21.	3.845	indexált	változó	fedezett
15.	OTP 2019/Ex	2013.06.28.	2019.06.24.	3.063	indexált	változó	fedezett
16.	OTP 2020/Ax	2010.03.25.	2020.03.30.	316	indexált	változó	fedezett
17.	OTP 2020/Bx	2010.06.28.	2020.07.09.	305	indexált	változó	fedezett
18.	OTP 2020/Cx	2010.11.11.	2020.11.05.	195	indexált	változó	fedezett
19.	OTP 2020/Dx	2010.12.16.	2020.12.18.	207	indexált	változó	fedezett
20.	OTP 2020/Ex	2014.06.18.	2020.06.22.	3.686	indexált	változó	fedezett
21.	OTP 2020/Fx	2014.10.10.	2020.10.16.	3.257	indexált	változó	fedezett
22.	OTP 2020/Gx	2014.12.15.	2020.12.21.	2.753	indexált	változó	fedezett
23.	OTP 2021/Ax	2011.04.01.	2021.04.01.	256	indexált	változó	fedezett
24.	OTP 2021/Bx	2011.06.17.	2021.06.21.	284	indexált	változó	fedezett
25.	OTP 2021/Cx	2011.09.19.	2021.09.24.	277	indexált	változó	fedezett
26.	OTP 2021/Dx	2011.12.21.	2021.12.27.	338	indexált	változó	fedezett
27.	OTP 2022/Ax	2012.03.22.	2022.03.23.	252	indexált	változó	fedezett
28.	OTP 2022/Bx	2012.07.18.	2022.07.18.	230	indexált	változó	fedezett
29.	OTP 2022/Cx	2012.10.29.	2022.10.28.	246	indexált	változó	fedezett
30.	OTP 2022/Dx	2012.12.28.	2022.12.27.	305	indexált	változó	fedezett
31.	OTP 2023/Ax	2013.03.22.	2023.03.24.	371	indexált	változó	fedezett
32.	OTP 2023/Bx	2013.06.28.	2023.06.26.	265	indexált	változó	fedezett
33.	OTP 2024/Ax	2014.06.18.	2024.06.21.	256	indexált	változó	fedezett
34.	OTP 2024/Bx	2014.10.10.	2024.10.16.	365	indexált	változó	fedezett
35.	OTP 2024/Cx	2014.12.15.	2024.12.20.	299	indexált	változó	fedezett
36.	OTP 2020/RF/A	2010.07.12.	2020.07.20.	3.070	indexált	változó	fedezett
37.	OTP 2020/RF/B	2010.07.12.	2020.07.20.	1.417	indexált	változó	fedezett
38.	OTP 2020/RF/C	2010.11.11.	2020.11.05.	3.345	indexált	változó	fedezett
39.	OTP 2021/RF/A	2011.07.05.	2021.07.13.	2.946	indexált	változó	fedezett
40.	OTP 2021/RF/B	2011.10.20.	2021.10.25.	2.955	indexált	változó	fedezett
41.	OTP 2021/RF/C	2011.12.21.	2021.12.30.	586	indexált	változó	fedezett
42.	OTP 2021/RF/D	2011.12.21.	2021.12.30.	392	indexált	változó	fedezett
43.	OTP 2021/RF/E	2011.12.21.	2021.12.30.	61	indexált	változó	fedezett
44.	OTP 2022/RF/A	2012.03.22.	2022.03.23.	1.773	indexált	változó	fedezett
45.	OTP 2022/RF/B	2012.03.22.	2022.03.23.	565	indexált	változó	fedezett
46.	OTP 2022/RF/C	2012.06.28.	2022.06.28.	169	indexált	változó	fedezett
47.	OTP 2022/RF/D	2012.06.28.	2022.06.28.	218	indexált	változó	fedezett
48.	OTP 2022/RF/E	2012.10.29.	2022.10.31.	618	indexált	változó	fedezett
49.	OTP 2022/RF/F	2012.12.28.	2022.12.28.	341	indexált	változó	fedezett
50.	OTP 2023/RF/A	2013.03.22.	2023.03.24.	567	indexált	változó	fedezett
51.	OTP OJK 2017/I	2012.01.27.–2012.07.13.	2017.01.27.	1	7	fix	
52.	OJB 2019/I	2004.03.17.	2019.03.18.	31.483	9,48	fix	
53.	OJB 2019/II	2011.05.31.	2019.03.18.	1.058	9,48	fix	
54.	OJB 2020/I	2004.11.19.	2020.11.12.	5.503	9	fix	
55.	OJB 2020/II	2011.05.25.	2020.11.12.	1.487	9	fix	
56.	OTP TBSZ6 2017/I	2012.01.13.–2012.06.22.	2017.12.15.	223	6,5	fix	
57.	Egyéb*			229			
Összesen forintban kibocsátott értékpapír				107.658			
Nem amortizált prémium				-5.909			
Valós érték korrekció				5.389			
Mindösszesen forintban kibocsátott értékpapír				107.138			

* A teljes összegből 3 millió forint Merkantil Bank Zrt. mobil előleg.

A devizában kibocsátott értékpapírok adatai 2016. december 31-én:

	Megnevezés	Kibocsátás ideje	Lejárat	Deviza	Névérték		Kamatozás módja		Fedezett
					millió deviza	millió forint	(éves kamat, %)		
1.	OTP EUR 1 2016/XIII	2015.12.30.	2017.01.13.	EUR	25,32	7.876	0,5	fix	
2.	OTP EUR 1 2017/I	2016.01.29.	2017.02.12.	EUR	14,58	4.536	0,4	fix	
3.	OTP EUR 1 2017/II	2016.02.12.	2017.02.26.	EUR	4,35	1.354	0,4	fix	
4.	OTP EUR 1 2017/III	2016.02.26.	2017.03.12.	EUR	7,47	2.323	0,4	fix	
5.	OTP EUR 1 2017/IV	2016.03.18.	2017.04.01.	EUR	6,47	2.011	0,2	fix	
6.	OTP EUR 1 2017/V	2016.04.15.	2017.04.29.	EUR	8,59	2.673	0,2	fix	
7.	OTP EUR 1 2017/VI	2016.05.27.	2017.06.10.	EUR	11,67	3.629	0,1	fix	
8.	OTP EUR 1 2017/VII	2016.06.10.	2017.06.24.	EUR	3,62	1.126	0,1	fix	
9.	OTP EUR 1 2017/VIII	2016.07.01.	2017.07.15.	EUR	6,78	2.110	0,1	fix	
10.	OTP EUR 1 2017/IX	2016.08.10.	2017.08.24.	EUR	8,67	2.696	0,1	fix	
11.	OTP EUR 1 2017/X	2016.09.16.	2017.09.30.	EUR	4,45	1.385	0,1	fix	
12.	OTP 2017/Fx	2012.06.19.	2017.06.16.	EUR	0,78	243	indexált		fedezett
13.	OTP 2018/Fx	2013.12.19.	2018.12.21.	EUR	0,62	192	indexált		fedezett
14.	OTP_VK_USD_1_2017/I	2016.01.29.	2017.01.29.	USD	3,88	1.140	0,8	változó	
15.	OTP_VK_USD_1_2017/II	2016.03.18.	2017.03.18.	USD	1,97	577	0,8	változó	
16.	OTP_VK_USD_1_2017/III	2016.05.27.	2017.05.27.	USD	6,26	1.837	0,8	változó	
17.	OTP_VK_USD_1_2017/IV	2016.09.16.	2017.09.16.	USD	1,45	427	0,8	fix	
18.	OTP_VK_USD_2_2017/I	2015.04.10.	2017.04.10.	USD	0,29	84	1,1	változó	
19.	Egyéb*					1.427			
Összesen devizában kibocsátott értékpapír						37.646			
Nem amortizált prémium						-30			
Valós érték korrekció						-17			
Mindösszesen devizában kibocsátott értékpapír						37.599			
Elhatárolt kamat összesen						2.163			
Mindösszesen kibocsátott értékpapír						146.900			

A strukturált kibocsátott értékpapírok egy részét a Bank kamatswap ügyletekkel („IRS”) fedezi, melynek során egy fix és egy változó kamat, valamint a strukturált kamat cseréjére kerül sor a felek között egy olyan névleges összegre vonatkozóan, amely egyenlő a fedezett értékpapír névértékével. Bizonyos esetekben a kamat strukturált komponensének fedezése opciókkal történik, amely megképezi a jogot a struktúra összegére, amely azonos a fedezett értékpapírban szereplő struktúra összegével. A fedezeti kapcsolat nagyon hatékonynak minősül, amennyiben a fedezeti és fedezett instrumentum valós értékében vagy cash-flow-iban történt – a fedezett kockázatnak tulajdonítható – egymást ellentételező változás mértéke a 80–125 százalékos tartományon belülre esik.

A Bank által kibocsátott fix kamatozású értékpapíraiból származó cash-flow-k a HUF/EUR árfolyam változásának, illetve az EUR és HUF jegyzett kamatlábak változásainak vannak kitéve. Az ilyen típusú értékpapírok kapcsán felmerülő devizaárfolyam-kockázatot és kamatláb-kockázatot a Bank EUR és HUF IRS ügylet-

tekkel fedezi olyan módon, hogy a fix kamatot 3 hónapos HUF BUBOR, illetve EURIBOR-hoz kötött változó kamatra cserélte, ezzel biztosítva a kibocsátott értékpapírok kamat-, illetve árfolyamkockázatának semlegesítését.

2015/2016. évi 200 milliárd forint keretösszegű kötvényprogram

2015. június 30-án a Bank 200 milliárd forint keretösszegű kötvényprogram elindításáról döntött, amely alapján névre szóló, dematerializált kötvényeket kíván nyilvánosan forgalomba hozni. Az MNB a 2015. augusztus 12-i dátumú összehívott alaptájékoztatót, illetve a hirdetmény közzétételét 2015. augusztus 14-én engedélyezte. Az alaptájékoztató a közzétételt követő 12 hónapig hatályos.

A kibocsátó kezdeményezheti a kötvényprogram keretében forgalomba hozott kötvények tőzsdei bevezetését a Magyar Értéktőzsdére, a Szlovák Értéktőzsdére, a Román Értéktőzsdére, illetve a Bolgár Értéktőzsdére erre azonban kötelezettséget nem vállal.

* Az egyéb kategória tartalmazza az OTP Banka Slovensko a.s. által kibocsátott 359 millió forint értékű, illetve JSC „OTP Bank” (Oroszország) által kibocsátott 1.068 millió forint értékű adóselejteket.

2016/2017. évi 200 milliárd forint keretösszegű kötvényprogram

2016. július 5-én a Bank 200 milliárd forint keretösszegű kötvényprogram elindításáról döntött, amely alapján névre szóló, dematerializált kötvényeket kíván nyilvánosan forgalomba hozni. Az MNB a 2016. augusztus 3-i dátumú összevont alaptájékoztatót illetve a hirdetmény köz-

zétételét 2016. augusztus 10-én engedélyezte. Az alaptájékoztató a közzétételt követő 12 hónapig hatályos.

A kibocsátó kezdeményezheti a kötvényprogram keretében forgalomba hozott kötvények tőzsdei bevezetését a Magyar Értéktőzsdére, a Szlovák Értéktőzsdére, a Román Értéktőzsdére, a Horvát Értéktőzsdére, illetve a Bolgár Értéktőzsdére, erre azonban kötelezettséget nem vállal.

17. SZ. JEGYZET: EREDMÉNNYEL SZEMBEN VALÓS ÉRTÉKEN ÉRTÉKELT PÉNZÜGYI KÖTELEZETTSÉGEK (millió forintban)

A kereskedési célú származékos pénzügyi kötelezettségek negatív valós értékének
ügylettípusok szerinti bontása:

	2016	2015
Kereskedési célú kamatswap ügyletek	33.012	30.453
Kereskedési célú CCIRS és mark-to-market CCIRS ügyletek	15.684	55.875
Kereskedési célú devizaswap ügyletek	13.125	7.687
Kereskedési célú külföldi devizára szóló határidős ügyletek	5.941	3.551
Kereskedési célú opciós ügyletek	3.081	1.899
Kereskedési célú határidős kamatláb megállapodások	38	29
Kereskedési célú határidős értékpapír ügyletek	4	860
Kereskedési célú egyéb ügyletek	4.986	1.207
Összesen	75.871	101.561

18. SZ. JEGYZET: EGYÉB KÖTELEZETTSÉGEK* (millió forintban)

	2016	2015
OTP–MOL részvény-csere tranzakció miatti pénzügyi kötelezettség**	98.688	66.787
Befektetési szolgáltatási tevékenységből származó kötelezettség	72.102	39.413
Céltartalékok függő és jövőbeni kötelezettségekre	48.166	31.685
Passzív időbeli elhatárolás	39.885	33.153
Cafeteria juttatásokkal kapcsolatos kötelezettség	31.194	27.811
Bérek és társadalombiztosítási járulékok	28.235	25.423
Szállítói tartozások	27.085	25.455
Sajátos repó ügyletek miatti kötelezettségek	21.488	7.452
Valós érték fedezeti ügyletnek minősített származékos pénzügyi instrumentumok valós értéke	20.002	13.723
Társasági adókötelezettség	16.066	13.684
Ügyfelek kártvás vásárlásaiból eredő forint kötelezettségek	12.837	5.804
Függő és elszámolási számlák	9.269	12.065
Giro elszámolási számlák	7.153	11.302
Lakáscélú hitelekkel kapcsolatos kötelezettség	6.496	1.523
Vevőktől kapott előlegek	6.429	4.271
Külföldi leányvállalatok CHF hiteleinek átváltása miatti jövőbeni veszteségre képzett céltartalék	6.402	39.314
Halasztott adó kötelezettség	3.234	4.610
Beszedésre átvett kölcsönökkel kapcsolatos kötelezettségek	814	876
Államtól kapott hitelek	716	683
Osztalékfizetési kötelezettség	73	546
Lízinggel kapcsolatos kötelezettség	18	1.583
Egyéb	45.012	24.159
Részösszesen	501.364	391.322
Időszakra elszámolt, elhatárolt kamat	1.065	257
Összesen	502.429	391.579

A függő és jövőbeni kötelezettségekre, mérlegen kívüli pénzügyi instrumentumokra képzett céltartalékok részletezése:

	2016	2015
Külföldi leányvállalatok CHF hiteleinek átváltása miatti jövőbeni veszteségre képzett céltartalék	6.402	39.314
Peres ügyekre képzett céltartalék	15.067	6.680
Céltartalék hitelezéshez kapcsolódó függő és jövőbeni kötelezettségekre	13.585	7.010
Nyugdíjra képzett céltartalék	2.678	2.664
Egyéb kötelezettségekre képzett céltartalék	16.836	15.331
Összesen	54.568	70.999

* Egyéb kötelezettségek – OTP–MOL tranzakció miatti pénzügyi kötelezettség, halasztott adó kötelezettség és valós érték fedezeti ügyletnek minősített származékos pénzügyi instrumentumok valós értéke kivételével – várhatóan a fordulónapot követő tizenkét hónapon belül megtérülnek, elszámolásra kerülnek. Az OTP–MOL részvény swap tranzakció nem realizált eredménye elszámolásra kerül minden év júniusában a lejárati napjáig. A swap ügylet 2016. december 31-ére vonatkozó valós érték korrekciója 67 millió forint. A derivatív pénzügyi instrumentumok nem realizált eredménye az ügyletek lejáratának megfelelően térül meg. A fent említett kötelezettségeken kívül, várhatóan több mint egy évvel a mérlegfordulónap után fog kiegyenlítésre kerülni még az elhatárolt szerződéses kötelezettségek, kötelező nyugdíj tartalék, lízing tevékenységekkel kapcsolatos garancia letétek, kormányzati hitelek és elsőbbségi részvények miatti osztalékfizetési kötelezettség is.

** 2009. április 16-án az OTP Bank Nyrt. és a MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyrt. egy 3 év időtartamú részvénytársasági csere tranzakciót kötött. A MOL a Bank 24 millió darab törzsrészvényét (8,57%-a a törzsrészvényeknek), az OTP Bank körülből 5 millió darab MOL részvényt cserélt el. Mindkét fél részére amerikai típusú vételi és eladási opció került kibocsátásra, melynek eredményeképpen kezdeményezhető a részvényeknek a kibocsátó részére történő visszaszolgáltatása tényleges részvénytulajdonosi jogokkal. 2012. július 11-ig. 2012. július 11-én a felek módosították a részvényes-swap megállapodás lejáratát 2017. július 11-re, mely időpontig bármelyik fél kezdeményezheti az ügylet pénzügyi vagy fizikai elszámolását. A swap ügylet lejáratának végén nincs kötelező teljesítés. A megállapodás további előírásokat tartalmaz a relatív részvényárfolyamok bizonyos változása esetén nettó módon pénzben vagy nettó módon részvényben történő további elszámolásra vonatkozóan. A részvények feletti ellenőrzés elvesztése eredményeképpen a saját részvények kivezetésre kerültek és a MOL részvények pedig kereskedési célú értékpapírokként kerültek elszámolásra. Az OTP törzsrészvényekre kiírt eladási opció 55,5 milliárd forint összegben saját tőke csökkenésként, valamint a megfelelő kötelezettség felvételként került elszámolásra. 2016. és 2015. december 31-én 98.688 és 66.787 millió forint kötelezettség került kimutatásra egyéb kötelezettségeként. Az értékelés alapja az opciók potenciális lehívásakor leszállítandó MOL részvények valós értéke, módosítva a nettó módon pénzben vagy nettó módon részvényben történő rendezés jelenértékével, amely az egymáshoz viszonyított részvényárfolyam változásoktól függ.

A függő és jövőbeni kötelezettségekre képzett céltartalékok levezetése az alábbi:

	2016	2015
Január 1-jei egyenleg	70.999	217.351
Céltartalék visszaírás	-15.268	-146.360
Céltartalék felhasználás	-1.045	-1.838
Akvízió miatti növekedés	–	3.115
Átváltási különbözet	-118	-1.269
Záró egyenleg	54.568	70.999

Valós érték fedezeti ügyletnek minősített származékos pénzügyi instrumentumok negatív valós értéke a következő típusú szerződésekhez tartozik:

	2016	2015
Valós érték fedezeti ügyletnek minősített kamatswap ügyletek	19.976	13.723
Valós érték fedezeti ügyletnek minősített CCIRS és mark-to-market CCIRS ügyletek	26	–
Összesen	20.002	13.723

19. SZ. JEGYZET: ALÁRENDELT KÖLCSÖNTŐKE (millió forintban)

	2016	2015
Éven belüli:		
forint	–	–
deviza	–	156.487
	–	156.487
Éven túli:		
forint	–	–
deviza	76.946	77.200
	76.946	77.200
Időszakra elszámolt, elhatárolt kamat	512	1.097
Összesen	77.458	234.784

Az alárendelt kölcsöntőke kamatozására vonatkozó információk:

	2016	2015
Devizában denominált alárendelt kölcsöntőke	2,69%	5,3%–5,9%
Alárendelt kölcsöntőke átlagos kamata	7,06%	4,72%

Az alárendelt kölcsöntőkének minősülő hiteleinek és kötvényeinek főbb adatai és kondíciói a következők:

Típusa	Névérték	Kibocsátás dátuma	Lejárat dátum	Kibocsátási érték	Kamatfizetés gyakorisága
Alárendelt kölcsöntőke kötvény	247,2 millió EUR	2006. nov. 7.	Lejárat nélküli, a kibocsátó által a 10. évtől hívhatók vissza	99,375%	Az első 10 év során fix 5,875% (éves kamatfizetés), a 10. évet követően változó kamatozású, 3 havi EURIBOR +3% (negyedéves kamatfizetés)

20. SZ. JEGYZET: JEGYZETT TŐKE (millió forintban)

	2016	2015
Engedélyezett, kibocsátott és befizetett:		
Törzsrészcsej	28.000	28.000

21. SZ. JEGYZET: EREDMÉNYTARTALÉK ÉS EGYÉB TARTALÉKOK (millió forintban)

A magyar számviteli előírások szerint a Bank tartalékainak állománya a következő (a tartalékok IFRS szerinti állományának alakulását lásd a saját tőke-változás kimutatásában):

	2016	2015
Tőketartalék	52	52
Általános tartalék	34.287	14.123
Eredménytartalék	857.019	856.990
Lekötött tartalék	9.506	9.785
Összesen	900.864	880.950

Az általános tartalék és lekötött tartalék nem használható fel osztalékfizetésre. Az osztalék a Magyar Számviteli Szabályok szerinti egyedi éves nettó eredmény alapján lett megállapítva az egyedi pénzügyi kimutatásokban.

A tőketartalék az az összeg, amelyet a gazdálkodó a tulajdonosaitól a jegyzett tőkén felül visszafizetési kötelezettség nélkül kap.

A Magyar Számviteli Szabályok előírásai alapján általános tartalék az adózott eredmény pozitív összegéből képezhető, és amennyiben az adózott eredmény negatív, akkor az általános tartalékot fel kell használni legfeljebb a veszteség illetve az általános tartalék összegéig. Az eredménytartalék az előző üzleti évekből származó mérleg szerinti eredmény kumulált összege. A lekötött tartalék a Magyar Számviteli Szabályok előírásai alapján az eredménytartalékból átvezetésre kerülő visszavásárolt saját részvények beszerzési értékét és a kísérleti fejlesztés könyv szerinti állományának megfelelő eredménytartalékból átvezetett összegét tartalmazza.

Az Igazgatóság az éves pénzügyi kimutatásokat jóváhagyásra előterjeszti a Bank 2017 áprilisában tartandó rendes közgyűlésére. A Bank 2015. évi eredményéből 46.200 millió forint osztalék kifizetésére került sor a 2016. évben, amely részvényenként 165 Ft-os osztalék kifizetését jelentette a részvénytulajdonosoknak. A 2017. évben a Bank Menedzsmentje 53.200 millió forint osztalék kifizetését javasolja a 2016. évi eredményből, amely részvényenként 190 Ft-os osztalék kifizetését jelentené a részvénytulajdonosoknak.

Az IFRS szerinti eredménytartalékok és egyéb tartalékok állománya 2016. és 2015. december 31-én az eredménytartalékok (514.417 millió Ft és 480.058 millió Ft), illetve egyéb tartalé-

kok (935.061 millió Ft és 780.971 millió Ft) állományából tevődik össze. Az egyéb tartalékokat jellemzően a tárgyévi nettó eredmény tulajdonosokra jutó része, az értékesíthető értékpapírok valós érték korrekciója, az ICES (ICES – Income Certificate Exchangeable for Shares) miatti többlettartalék, a leányvállalatok előző években felhalmozott tőkeváltozása, a konszolidáció miatti változások és az átváltási különbözet alkotják. A konszolidált pénzügyi kimutatásokban a Csoport a nem monetáris pénzügyi eszközöket bekerülési értéken értékeli. A bekerülési érték és a mérlegfordulónapon aktuális devizaárfolyammal átszámított forintérték közötti különbséget a saját tőkén belül átszámítási különbözetként kerül kimutatásra. Az átváltási különbözet halmozott összege 2016. és 2015. december 31-én rendre 141.156 millió és 165.308 millió volt.

2006. október 19-én a Bank a Csoport tulajdonában szereplő 14,5 millió darab saját részvényét átváltoztatható kötvényszerkeztúra (ICES) megvalósítása révén értékesítette. A tranzakció keretében 10 millió darab OTP Bank és további 4,5 millió darab a Csoport tulajdonában lévő OTP részvény értékesítésére került sor a Budapesti Értéktőzsdén, az ICES jegyzési időszak alatt kötött ügyletek súlyozott piaci átlagárfolyamán, (azaz 7.080 Ft-os árfolyamon). A részvényeket az Opus Securities S. A. (a továbbiakban: Opus) vásárolta meg, melyekre átváltoztatható kötvényeket bocsátott ki összesen 514.274.000 EUR névértéken. A kötvénykibocsátáskor a részvények az értékesítési ár felett 32% prémiummal kerültek beszámításra. Az EUR alapú kötvények lejárat nélküliek, amit a befektetők a futamidő 6. évétől a 10. évig bezárólag válthatnak OTP részvényekre. Az első 10 év során a kamatozás fix 3,95%. A 11. évtől kezdődően a Kibocsátónak joga van a kötvényeket névértéken visszaváltani. A 11. évtől kezdődően a kötvények változó kama-

tozásúak, a kamatláb 3 havi EURIBOR +3%.

A Banknak diszkrecionális joga van arra, hogy ne teljesítsen kamatfizetéseket. A ki nem fizetett kamatok nem halmozódnak.

A fent részletezett kondíciók miatt az ICES tőke-elemként került elszámolásra, és az ICES tulajdonosai felé teljesített bármely kifizetés is tőkét csökkentő ügyletként került rögzítésre.

22. SZ. JEGYZET: VISSZAVÁSÁROLT SAJÁT RÉSZVÉNY (millió forintban)

	2016	2015
Névérték	1.822	1.814
Könyv szerinti érték	60.121	58.021

A visszavásárolt saját részvények piacon történő vásárlását és értékesítését, amely

az állomány könyv szerinti értékének változását okozta, a Közgyűlés hagyta jóvá.

Részvény darabszám változása	2016	2015
Január 1-jei részvény darabszám	18.142.973	18.175.347
Növekedés	1.750.152	5.284.354
Csökkenés	-1.677.123	-5.316.728
Záró részvény darabszám	18.216.002	18.142.973

Könyv szerinti érték változása	2016	2015
Január 1-jei egyenleg	58.021	55.940
Növekedés	11.982	26.721
Csökkenés	-9.882	-24.640
Záró egyenleg	60.121	58.021

23. SZ. JEGYZET: NEM ELLENŐRZÖTT RÉSZESEDÉSEK (millió forintban)

	2016	2015
Január 1-jei egyenleg	2.651	3.349
Tárgyévi nyereségből származó nem ellenőrzött részesedések	242	-412
Tulajdoni hányad módosulása miatti változás	-8	-18
Átváltási különbözet	407	-268
Záró egyenleg	3.292	2.651

24. SZ. JEGYZET: ÉRTÉKVESZTÉS KÉPZÉS A HITELEZÉSI ÉS KIHELYEZÉSI VESZTESÉGEKRE (millió forintban)

	2016	2015
Értékvesztés képzés a várható hitelezési veszteségekre		
Értékvesztés képzés	419.801	607.856
Értékvesztés felhasználása	-358.545	-332.171
Hitelezési veszteség	32.349	43.004
	93.605	318.689
Értékvesztés felhasználás a várható kihelyezési veszteségekre		
Értékvesztés képzés	46	3
Értékvesztés felhasználása	-	-
Hitelezési veszteség visszairása	-178	-9
	-132	-6
Értékvesztés képzés a várható hitelezési és kihelyezési veszteségekre	93.473	318.683

25. SZ. JEGYZET: DÍJAK, JUTALÉKOK NETTÓ EREDMÉNYE (millió forintban)

Díj- és jutalékbevételek:

	2016	2015
Betét és pénzforgalmi díj- és jutalékbevételek	114.404	111.280
Kibocsátott bankkártyákkal kapcsolatos díj- és jutalékbevételek	43.963	42.573
Készpénz kifizetés jutaléka	27.920	27.706
Hitelnyújtással kapcsolatos díj- és jutalékbevételek	20.715	17.277
Értékpapír kereskedelemmel kapcsolatos jutalékbevételek	20.329	14.697
Alapkezelői tevékenységhez kapcsolódó díjbevétel	18.865	18.184
Egyéb	26.039	25.714
Összesen	272.235	257.431

Díj- és jutalékráfordítások:

	2016	2015
Kibocsátott bankkártyákkal kapcsolatos díj- és jutalékráfordítások	15.093	13.170
Hitelekkel kapcsolatos díj- és jutalékráfordításai	9.641	7.070
Interchange fee ráfordítása	7.421	6.634
Betét és pénzforgalmi jutalékráfordítások	3.449	2.596
Értékpapír kereskedelemmel kapcsolatos jutalékráfordítások	1.736	1.707
Készpénzfelvétel tranzakciós díjráfordítások	1.430	1.791
Hitel behajtással kapcsolatos díj- és jutalékráfordítások	959	1.660
Postai jutalékráfordítások	889	1.017
Biztosítónak fizetett jutalékráfordítások	177	257
Pénzügyi műveletekkel kapcsolatos díjak és jutalékráfordításai	128	1.101
Egyéb	8.321	6.556
Összesen	49.244	43.559
Díjak, jutalékok nettó eredménye	222.991	213.872

26. SZ. JEGYZET: EGYÉB MŰKÖDÉSI BEVÉTELEK ÉS RÁFORDÍTÁSOK, VALAMINT EGYÉB ADMINISZTRATÍV RÁFORDÍTÁSOK (millió forintban)

Egyéb működési bevételek	2016	2015
Gazdasági Versenyhivatal által visszatérített bírság*	3.960	–
Ingatlan tranzakciók nyeresége	1.923	1.724
Fogyasztási hitelek forintosításából eredő elengedett követelések állam által megtérített része**	–	6.631
Nem pénzügyi tevékenységből származó egyéb bevételek	13.745	14.618
Összesen	19.628	22.973

Egyéb működési ráfordítások	2016	2015
Külföldi leányvállalatok devizahiteleinek átváltásával kapcsolatos ráfordítás	27.438	–
Céltartalék képzése függő és jövőbeni kötelezettségekre	18.034	10.387
Sportági szakszövetség, valamint közhasznú szervezetek részére adott támogatás	8.731	13.918
Értékvesztés képzés és hitelezési veszteség egyéb eszközökre	2.249	6.696
Befektetési célú ingatlanok értékvesztése	833	101
Értékvesztés elszámolása részvényekre és részesedésekre***	687	1.094
Gazdasági Versenyhivatal által kiszabott bírság	67	18
Céltartalék felszabadítás a fogyasztói kölcsönszerződésekkel kapcsolatos kötelezettségekre	–	–196.574
Fogyasztói kölcsönszerződésekkel kapcsolatos jogszabályból eredő bevételek (–)/ráfordítások (+)**	–5	186.269
Operatív lízingbe adott eszközök értékvesztés felszabadítása (–)/elszámolása (+)	–31	350
Külföldi leányvállalatok devizahiteleinek átváltása miatti jövőbeni veszteségre képzett céltartalék felszabadítása (–)/képzése (+)	–33.302	39.827
Egyéb	11.760	12.594
Összesen	36.461	74.680

* Lásd a 28. sz. jegyzetet.

** Az összeg a teljes Csoportra vonatkozik. 2016-ban a visszatérítés összege levonható a pénzügyi intézmények különadójából és a pénzügyi tranzakciós illetékből.

*** Lásd a 9. sz. jegyzetet.

Egyéb adminisztratív ráfordítások	2016	2015
Személyi jellegű ráfordítások		
Bérköltség	138.785	137.250
Személyi jellegű ráfordításokkal kapcsolatos adók	37.005	37.304
Egyéb személyi jellegű ráfordítások	15.652	13.252
Összesen	191.442	187.806
Értécsökkenés és amortizáció*	44.427	45.463

Egyéb általános költségek	2016	2015
Adók, társasági adó kivételével**	92.380	110.102
Általános költségek, bérleti díjakat is ideértve	45.666	46.137
Szolgáltatások	45.551	44.400
Szakértői díjak	22.823	20.344
Hirdetés	13.809	11.264
Összesen	220.229	232.247
Mindösszesen	456.098	465.516

27. SZ. JEGYZET: TÁRSASÁGI ADÓ (millió forintban)

A Csoport jelenleg adóalapjából 9% és 35% közötti adókulccsal számított társasági adót tartozik megfizetni.

A halasztott adó számításánál Magyarországon és Montenegróban 9%-os, Bulgáriában 10%-os, Cipruson 12,5%-os, Szerbiában 15%-os, Romániában 16%-os, Ukrajnában 18%-os, Horvátországban és Oroszországban 20%-os, Szlovákiában 22%-os, Hollandiában 25%-os és Máltán 35%-os társasági adókulcs került figyelembe vételre.

Az elszámolt társasági adó levezetése az alábbiak szerint alakult:

	2016	2015
Tárgyévi adóráfördítés	12.562	11.624
Halasztott adó ráfordítás (+)/bevétel (-)	21.381	-14.771
Összesen	33.943	-3.147

A nettó halasztott adó követelés/kötelezettség levezetése az alábbiak szerint alakult:

	2016	2015
Január 1-jei egyenleg	68.469	51.154
Halasztott adó ráfordítás (-)/bevétel (+)	-21.381	14.771
Halasztott adó követelések közvetlenül elszámolva a saját tőkében, és az egyéb átfogó eredményben	1.406	6.288
Átváltási különbözet	865	-3.744
Záró egyenleg	49.359	68.469

* Lásd a 11. sz. jegyzetet.

** A pénzügyi szervezetek különadójának Csoport által megfizetett mértéke 2016-ban 15,4 milliárd, a 2015-ös évben pedig 35 milliárd forint volt, amely az adózás előtti eredmény terhére került elszámolásra, ezzel csökkentve a társasági adó alapját. A 2016. december 31-ével zárult évben pénzügyi tranzakciós illeték jogcímen csak a Bank 47 milliárd forintot fizetett ki.

A halasztott adó eszközök a következők szerint alakultak:

	2016	2015
Fel nem használt adókedvezmények	22.354	19.014
Negatív adóalap miatti adóelhatárolás	20.494	43.265
Fogyasztói kölcsönszerződésekkel kapcsolatos törvények miatti visszaigényelhető adó	5.239	6.341
Kereskedési célú és értékesíthető értékpapírok valós értékre való korrigálása	3.737	8.330
Kötvények prémiumának és diszkontjának amortizációja	3.604	1.959
Leányvállalatok értékvesztése miatti halasztott adó (goodwill)	2.535	8.030
Repo és értékpapír kölcsönzés miatti módosítás	1.964	4.102
Céltartalék képzés függő és jövőbeni kötelezettségekre, mérlegen kívüli pénzügyi instrumentumokra	1.497	2.582
MSZSZ és IFRS tartalék eltérések miatti halasztott adó	1.012	–
Effektív kamatszámításból származó módosítások	112	1.272
Származékos pénzügyi instrumentumok valós értékre való korrigálása	98	84
Pénzügyi lízing elszámolása miatti módosítás	50	160
Fogyasztási hitelek valós érték korrekciója miatti módosítás	28	80
Értéksökkentés, amortizáció miatti módosítás	27	170
Egyéb	12.555	14.373
Halasztott adó eszközök	75.306	109.762

A halasztott adó kötelezettségek a következők szerint alakultak:

	2016	2015
Kereskedési célú és értékesíthető értékpapírok valós értékre való korrigálása	–9.414	–16.506
Leányvállalatok értékvesztése miatti halasztott adó	–5.051	–
Származékos pénzügyi instrumentumok valós értékre való korrigálása	–3.929	–7.809
Értéksökkentés, amortizáció miatti módosítás	–2.448	–4.971
Konszolidáció miatti időleges eltérések	–1.122	–2.988
Effektív kamatszámításból származó módosítások	–909	–4.258
Saját kötvény visszavásárlásának nettó eredménye	–625	–2.009
Tőkeinstrumentum elszámolása (ICES)	–438	–556
OTP–MOL tranzakció	–423	–
Céltartalék képzés függő és jövőbeni kötelezettségekre, mérlegen kívüli pénzügyi instrumentumokra	–406	–
Pénzügyi lízing elszámolása miatti módosítás	–152	–139
Kötvények prémiumának és diszkontjának amortizációja	–2	–14
Egyéb	–1.028	–2.043
Halasztott adó kötelezettségek	–25.947	–41.293
Nettó halasztott adó eszköz	49.359	68.469

A társasági adó levezetése az alábbiak szerint alakult:

	2016	2015
Adózás előtti eredmény	236.395	60.024
Törvény szerinti adókulccsal számolt társasági adó	37.123	7.090

Tartós eltérések miatti társasági adó korrekciók:

	2016	2015
Leányvállalatok könyv szerinti értékében történt változások	12.589	–16.039
Társasági adó várható változásának halasztott adóhatása	3.356	–
Fogyasztói kölcsönszerződésekkel kapcsolatos törvények miatti adókorrekció	1.102	22.776
Részvény-alapú kifizetés	671	724
OTP–MOL részvénytársaság ügylet	411	–615
Általános kockázati céltartalék visszaforgatása	287	–
Tőkeinstrumentum elszámolása (ICES) miatti eltérés	–	–9
Külföldi pénznyomomban nyilvántartott részesedések bekerülési értékre történő korrigálása	–	–4.601
Saját részvény ügylet	–991	–1.729
Adókedvezmény későbbi években történő felhasználása	–5.843	–11.028
Adókedvezmény tárgyévi felhasználása	–6.708	–
Egyéb	–8.054	284
Társasági adó ráfordítás (+)/bevétel (–)	33.943	–3.147
Effektív adókulcs	14,4%	–5,2%

A negatív effektív adókulcs annak tudható be, hogy 2015-ben a társasági adó és a társasági adó korrekciók együttes összege negatív volt.

28. SZ. JEGYZET: PÉNZÜGYI KOCKÁZATKEZELÉS (millió forintban)

Pénzügyi instrumentum minden olyan szerződés, amely egyik fél számára pénzügyi eszközt, a másik fél számára pénzügyi kötelezettséget vagy tőkeinstrumentumot keletkeztet.

A pénzügyi eszközök a Csoport számára bizonyos kockázatokat jelenthetnek. A Csoportot érintő leglényegesebb kockázatok a következők:

28.1 Hitelezési kockázat

A Csoport hitelezési kockázatot vállal, amely annak a kockázata, hogy valamely másik fél nem tudja az adott összeget teljes egészében visszafizetni, amikor az esedékké válik. A Csoport úgy strukturálja az általa vállalt hitelezési kockázatot, hogy megszabja az egy adóssal, vagy adósbankkal szemben felvállalható kockázat összegét. További módszer a földrajzi területek vagy hiteltípusok szerinti limitek meghatározása. Az ilyen kockázatokat a Csoport rendszeresen figyeli, és éves, illetve annál gyakoribb felülvizsgálatnak veti alá. Az egy adóssra vonatkozó kockázat – beleértve a bankokat és brókercégeket is – allimitek bevezetésével további csökkentésre került, amelyek mind a mérlegen belüli, mind a mérlegen kívüli kitettséget korlátozzák, illetve napi teljesítési kockázatra vonatkozó limitekkel a különböző kereskedési módzatok – pl. határidős devizaügyletek – esetén. A Csoport napi szinten ellenőrzi a tényleges kockázati kitettséget a limitekhez viszonyítva.

A hitelezési kockázatnak való kitettséget a Bank oly módon kezeli, hogy rendszeres elemzést készít az adósok és potenciális adósok kamat- és tőke-visszafizetési képességét illetően, és szükség szerint változtatja a hitelfelvételi limiteket. A hitelkockázat kezelésének másik módja biztosítékok, illetve vállalati és személyi garanciák beszerzése.

28.1.1 Hiteltípusok és DPD kategóriák szerinti megbontás

DPD kategóriákba történő besorolás

A Csoport a nem teljesítő hiteleket a 90 napot meghaladó fizetési késedelem alapján mutatja be. Az értékvesztés meghatározásában ugyanakkor a fizetési késedelmén kívül további, a bank rendelkezésére álló egyéb információk is figyelembevételre kerülnek.

A tárgyévi eredmény meghatározása során értékvesztés elszámolásával, céltartalék képzésével kerülnek figyelembe vételre az előre látható kockázatok és valószínűsíthető veszteségek. Az értékvesztések és a céltartalékok elszámolásra kerülnek, függetlenül attól, hogy az üzleti év eredménye nyereség vagy veszteség. A Csoport a hitelek értékvesztésének meghatározásakor az IFRS-ek előírásait és a Csoport értékvesztés politikájában meghatározott alapelveket alkalmazza.

A **kisösszegű kintlévőségek csoportos értékelés alapján**, egyszerűsített eljárással kerülnek minősítésre. A kintlévőségek a csoportos értékelés alapján jelenleg a késedelmes napok száma alapján kerültek besorolásra, ahol a kialakított öt értékelési csoportból három került bemutatásra (A: 0–90 késedelmes napok száma, B: 91–360 késedelmes napok, C: több mint 360 késedelmes nap). A három új kategória nem feleltethető meg egy az egyben a korábbi csoportoknak, az osztályok összetétele is megváltozott az eltérő kritériumoknak megfelelően.

A Csoport törekszik – ahol az adott termék elemszáma megfelelő nagyságú és kellően hosszú időszakra visszanyúló historikus adatok állnak rendelkezésre – statisztikai alapú modellek alkalmazására. Az értékvesztés az adott objektív értékelési szempont szerint vizsgált (fizetési késedelem, árfolyamváltozás stb.) nem-fizetés valószínűsége, valamint a behajtási tevékenységből várható megtérülések

alapján kerül számszerűsítésre. Amennyiben adott termék veszteségei megbízhatóan nem modellezhetőek az értékvesztés szakértői kulcsokkal kerül meghatározásra.

Az **összeghatár feletti követelések** értékvesztése **egydi értékeléssel** kerül meghatározásra. A tétel jellegétől függően, a következő szempontok együttes mérlegelése alapján történik:

- az ügyfél-, illetve partnerminősítés – a pénzügyi, illetve befektetési szolgáltatással érintett ügyfél vagy partner, illetve az értékpapír kibocsátójának pénzügyi helyzete, stabilitása, jövedelemtermelő képessége és az ezekben bekövetkező változások;
- a törlesztési rend betartása (késedelmi idő) – a kintlévőség törlesztésével kapcsolatban keletkezett tőke- és kamattörlesztési késedelmek alakulása, a fizetési kötelezettségek teljesítésének rendszeressége;
- a kockázatvállalási szerződés átstrukturálásának (újratárgyalásának) státusza;
- az ügyfélhez kapcsolódó ország kockázat (politikai kockázatra, transzferkockázatra nézve egyaránt) és az abban bekövetkezett változás;

- a fedezetként felajánlott biztosítékok értéke, mobilizálhatósága, hozzáférhetősége és az ezekben bekövetkezett változás;
- a tétel továbbértékesíthetősége, mobilizálhatósága (a piaci kereslet-kínálati viszonyok és az elérhető piaci árak, a kibocsátó saját tőkéjében való részesedés a befektetés arányában);
- a tételből adódó veszteségnek minősülő jövőbeni kifizetési kötelezettség.

A felsorolt objektív értékelési szempontok értelemszerű figyelembevételével kerül egyedileg meghatározásra a tétel valószínűsíthető jövőbeni vesztesége. Ennek a tételhez kapcsolódó fedezetek értékével való összemérése mutatja a fedezet értékének figyelembe vételével meghatározott várható veszteség összegét, a szükséges tartalék volumenét. Az összemérés során a várható megtérülések az effektív kamatláb alkalmazásával, a diszkontált cash-flow módszerével kerülnek számszerűsítésre. A tételhez korábban elszámolt értékvesztés összegét erre a szintre kell kiegészíteni, további értékvesztés elszámolásával, vagy csökkenteni, a meglévő értékvesztés visszaírásával.

A bruttó hitelportfólió hitel típusonként és DPD kategóriánkénti megbontása a következő:

2016. december 31-én:

Hitel típus	DPD 0–90	DPD 91–360	DPD 360+	Könyv szerinti érték/ értékvesztés
Jelzáloghitelek	2.001.701	63.457	292.456	2.357.614
Közép- és nagyvállalati hitelek	1.688.808	33.276	222.227	1.944.311
Fogyasztási hitelek	1.292.146	51.274	177.056	1.520.476
Mikro- és kisvállalkozói hitelek	425.652	8.421	86.076	520.149
Autó finanszírozási hitelek	178.133	4.567	34.752	217.452
Önkormányzati hitelek	73.707	139	16	73.862
Bruttó hitelportfólió	5.660.147	161.134	812.583	6.633.864
Bankközi kihelyezések	363.441	–	23	363.464
Váltók	5.890	–	–	5.890
Bruttó hitelportfólió összesen	6.029.478	161.134	812.606	7.003.218
Értékvesztés hitelekre	–174.304	–87.777	–682.192	–944.273
Értékvesztés bankközi kihelyezésekre	–72	–	–23	–95
Értékvesztés összesen	–174.376	–87.777	–682.215	–944.368
Nettó hitelportfólió összesen	5.855.102	73.357	130.391	6.058.850
Időszakra elszámolt, elhatárolt kamat				
hitelekre				40.751
bankközi kihelyezésekre				161
Időszakra elszámolt, elhatárolt kamat összesen				40.912
Összes nettó hitel				5.736.232
Összes nettó bankközi kihelyezés				363.530
Összes nettó kitétség				6.099.762

2015. december 31-én:

Hitel típus	DPD 0–90	DPD 91–360	DPD 360+	Könyv szerinti érték/ értékvesztés
Jelzáloghitelek	1.907.505	83.564	342.273	2.333.342
Közép- és nagyvállalati hitelek	1.494.209	34.287	276.116	1.804.612
Fogyasztási hitelek	1.215.742	75.731	137.921	1.429.394
Mikro- és kisvállalkozói hitelek	377.634	11.819	107.132	496.585
Autó finanszírozási hitelek	175.023	4.671	30.904	210.598
Önkormányzati hitelek	93.134	74	53	93.261
Bruttó hitelportfólió	5.263.247	210.146	894.399	6.367.792
Bankközi kihelyezés	300.503	–	52	300.555
Váltók	5.882	–	–	5.882
Bruttó hitelportfólió összesen	5.569.632	210.146	894.451	6.674.229
Értékvesztés hitelekre	–181.302	–129.033	–703.285	–1.013.620
Értékvesztés bankközi kihelyezésekre	–3	–	–47	–50
Értékvesztés összesen	–181.305	–129.033	–703.332	–1.013.670
Nettó hitelportfólió összesen	5.388.327	81.113	191.119	5.660.559
Időszakra elszámolt, elhatárolt kamat				
hitelekre				49.913
bankközi kihelyezésekre				63
Időszakra elszámolt, elhatárolt kamat összesen				49.976
Összes nettó hitel				5.409.967
Összes nettó bankközi kihelyezés				300.568
Összes nettó kitettség				5.710.535

A Csoport hitelportfóliója 4,93%-kal nőtt 2016-ban. A hiteltípusok arányait tekintve a jelzálog típusú hitelek aránya kis mértékben csökkent, míg a közép- és nagyvállalati hitelek, valamint a fogyasztási hitelek aránya enyhén nőtt, a többi hitel pedig szinte változatlan arányt mutatott a hitelportfólión belül 2016. december 31-ére, az előző év végéhez viszonyítva. A portfólió minősége folyamatosan javuló tendenciát mutat az elmúlt néhány évtől kezdve, így a 91-től 360 napig, és a 360 nap felett kése-

delmes hitelek bruttó hitelállományhoz mért aránya 16,6%-ról 13,9%-ra csökkent. A minősített hitelportfólión belül is a „91-től 360 napig” kategóriába sorolt hitelek szűkültek a legnagyobb mértékben.

A Csoport prudens tartalékolási politikát követ, a 360 nap feletti késedelmes napok száma szerinti kategóriába sorolt hitelek értékvesztéssel való fedezettsége magas, a mutató értéke 83,9% és 78,6% volt 2016. és 2015. december 31-én.

Nem értékvesztett hitelek

A hitel portfólió azon része, mely nem késedelmes és nem értékvesztett, semmilyen hitelminőség romlást nem jelent.

A nem értékvesztett, nem késedelmes és késedelmes bruttó hitelállomány hitel típusonkénti bontásban a következő:

2016. december 31-én:

Hitel típusok	Nem késedelmes	DPD 0–90	DPD 91–360	DPD 360+	Összesen
Jelzáloghitelek	1.712.019	257.440	1.301	2.681	1.973.441
Közép- és nagyvállalati hitelek	1.419.308	68.528	144	179	1.488.159
Fogyasztási hitelek	1.134.805	133.335	44	106	1.268.290
Mikro- és kisvállalkozói hitelek	367.396	40.727	15	131	408.269
Bankközi kihelyezések	363.440	–	–	–	363.440
Autófinanszírozási hitelek	146.633	19.854	–	–	166.487
Önkormányzati hitelek	71.745	908	129	–	72.782
Összesen	5.215.346	520.792	1.633	3.097	5.740.868

2015. december 31-én:

Hitel típusok	Nem késedelmes	DPD 0–90	DPD 91–360	DPD 360+	Összesen
Jelzáloghitelek	1.615.942	265.692	1.084	1.487	1.884.205
Közép- és nagyvállalati hitelek	1.204.462	25.952	461	3.939	1.234.814
Fogyasztási hitelek	1.055.559	146.514	78	114	1.202.265
Mikro- és kisvállalkozói hitelek	340.979	22.815	58	1.192	365.044
Bankközi kihelyezések	300.502	–	–	6	300.508
Autófinanszírozási hitelek	143.808	31.095	2	7	174.912
Önkormányzati hitelek	89.134	1.193	74	–	90.401
Összesen	4.750.386	493.261	1.757	6.745	5.252.149

Nem késedelmes vagy késedelmes, de nem értékvesztett hitelek csak a mérlegben jelennek meg.

A nem késedelmes, nem értékvesztett hitelek teljes portfólióhoz viszonyított aránya emelkedett 71,2%-ról 74,5%-ra az előző év végéhez képest 2016. december 31-én. A jelzálog- és az önkormányzati hitelek állománya a teljes nem késedelmes, nem értékvesztett bruttó hitelállományhoz viszonyítva kis mértékben csökkent, míg a közép- és nagyvállalati hiteleké növekedett a leginkább 2016. december 31-ére.

A késedelmes, de nem értékvesztett hitelek nagy része a jelzáloghitelekben és a fogyasztási hitelekben koncentrálódik, míg az egyéb hitel-típusokban megjelenő kis mértékben késedelmes, de nem értékvesztett állományok a

Csoport prudens tartalékolási politikájának a következménye. A jelzáloghitelek és fogyasztási hitelek állománya kis mértékben csökkent a teljes késedelmes, de nem értékvesztett bruttó hitelállományhoz viszonyítva, míg a közép- és nagyvállalati hitelek állománya emelkedett, míg 2016. december 31-ére.

Egyedileg értékelt és értékvesztett hitelek

Az egyedileg értékelt kitétségek mind a mérlegben belüli, mint a mérlegen kívüli tételeket is tartalmazzák. A besorolás az egyes minősítési kategóriákba az értékvesztés és céltartalék meghatározása során figyelembe vett tényezők alapján történt.

A Csoport egyedileg értékelt és értékvesztett bruttó hitelállománya, a minősítés során figyelembe vett tényezők, az értékvesztés volumene és a figyelembe vett fedezetek értéke a következő:

2016. december 31-én:

Figyelembe vett tényezők	Könyv szerinti érték	Értékvesztés	Fedezeti érték	Mérlegen kívüli tételek	Mérlegen kívüli tételek céltartaléka
Fizetési késedelem	182.668	116.988	106.145	108	1
Jogi eljárások	174.355	138.794	44.157	60	54
Ügyfélminőség romlása	95.583	47.384	59.774	5.003	278
Cross default	63.976	19.156	19.602	16.536	24
Országkockázat	24.724	13.723	6.913	–	–
Kockázatos konstrukció	22.222	4.647	15.207	–	–
Átstrukturált	10.724	5.984	3.918	–	–
Ágazati kockázat	8.193	2.981	3.985	3.094	134
Fizetés rendszeressége	442	119	498	–	–
Egyéb	14.479	4.479	11.326	2.273	785
Vállalati összesen	597.366	354.255	271.525	27.074	1.276
Fizetési késedelem	2.109	644	2.339	31	9
Jogi eljárások	470	333	165	–	–
Cross default	52	1	–	–	–
Önkormányzat összesen	2.631	978	2.504	31	9
Bankközi kihelyezések	–	–	–	–	–
Mindösszesen	599.997	355.233	274.029	27.105	1.285

2015. december 31-én:

Figyelembe vett tényezők	Könyv szerinti érték	Értékvesztés	Fedezeti érték	Mérlegen kívüli tételek	Mérlegen kívüli tételek céltartaléka
Fizetési késedelem	210.913	134.907	117.029	23	–
Jogi eljárások	183.527	155.876	49.023	110	58
Ügyfélminősítés romlása	108.640	44.791	79.469	1.884	292
Cross default	50.230	20.950	9.824	133	47
Országkockázat	53.284	27.153	15.416	–	–
Kockázatos konstrukció	54.682	9.780	35.618	–	–
Átstrukturált	7.537	5.385	3.994	–	–
Ágazati kockázat	12.114	4.331	6.234	2.768	138
Fizetés rendszeressége	134	44	105	–	–
Egyéb	15.512	5.205	14.140	2.889	384
Vállalati összesen	696.573	408.422	330.852	7.807	919
Fizetési késedelem	2.828	105	822	–	–
Jogi eljárások	41	41	–	–	–
Önkormányzat összesen	2.869	146	822	–	–
Bankközi kihelyezések	–	–	–	–	–
Mindösszesen	699.442	408.568	331.674	7.807	919

2016. december 31-ére 14,2%-kal csökkent az egyedileg minősített állományok nagysága a vállalkozói üzletágban. A vállalkozói üzletágban a minősítési tényezőkön belül a kockázatos konstrukciók javulása és az országkockázati tényező mérséklődése miatt csökkent leginkább az értékvesztett állomány aránya, míg a fizetés rendszeressége és az átstrukturáltság címén figyelembe vett tényezők szerinti hitelállomány könyv szerinti értéke nőtt leginkább 2016. december 31-ére vonatkozóan. Az egyedileg minősített állomány 8,3%-kal csökkent az önkormányzati üzletágban az előző évhez képest, amely annak volt leginkább köszönhető, hogy a mérséklődött fizetési késedelem alapján kevesebb értékvesztett állomány keletkezett, habár a jogi eljárások kicsit emelkedtek, de nem olyan mértékben, hogy megakadályozza az önkormányzati portfólió javulását.

Kockázatos konstrukciók

Azon ügyfélhitelek kerültek ilyen jogcímen minősítésre, amelyek esetében az ügyfelek a szerződésben meghatározottak szerint teljesítenek, azonban az ügyletek kockázata magasabb az átlagosnál (balloon kifizetés, beruházási időszakban hitelből teljesített finanszírozási költségek).

Ágazati kockázat

Azon ügyletek kerültek ilyen jogcímen minősítésre, amelyek a gazdasági válság miatt a leginkább érintett ágazatokban (gépjármű ipar, építőipar, ingatlanügyek, fémfeldolgozás, pénzügyi tevékenység) működő vállalkozásoknak kerültek folyósításra.

Hitelportfólió országokénti megoszlása

A nem minősített és minősített kintlévőségek országok szerinti bontásban a következőképpen alakultak:

Ország	2016		2015	
	Hitelek és bankközi kihelyezések bruttó értéke	Értékvesztés állomány	Hitelek és bankközi kihelyezések bruttó értéke	Értékvesztés állomány
Magyarország	2.875.526	270.618	2.585.533	291.976
Bulgária	1.218.526	144.240	1.226.958	165.843
Oroszország	594.064	116.850	448.751	90.683
Horvátország	535.595	50.694	502.823	44.555
Románia	535.506	37.666	565.103	37.120
Ukrajna	386.616	190.378	426.158	243.752
Szlovákia	381.850	30.799	381.571	22.164
Montenegró	141.259	54.360	157.764	58.945
Szerbia	131.512	26.418	135.040	31.858
Egyesült Királyság	54.405	1.131	59.813	2.251
Németország	31.237	125	28.583	89
Ciprus	30.935	14.973	42.293	18.344
Amerikai Egyesült Államok	13.931	32	12.990	36
Ausztria	11.148	4	22.489	3
Törökország	9.713	8	1.434	11
Olaszország	8.237	15	293	12
Ausztrália	6.111	–	19	–
Seychelles-szigetek	4.786	4.786	4.818	4.818
Belgium	4.773	40	23.896	23
Cseh Köztársaság	3.992	8	4.074	7
Lengyelország	3.089	13	3.918	5
Norvégia	2.575	1	5.813	–
Hollandia	1.981	97	1.774	84
Dánia	1.973	–	601	–
Svájc	1.919	5	14.577	88
Kanada	1.856	–	79	–
Bosznia-Hercegovina	899	756	865	708
Írország	611	68	459	70
Franciaország	543	17	7.992	15
Svédország	427	10	290	10
Görögország	257	30	160	22
Japán	232	–	405	–
Egyesült Arab Emírátsok	205	22	319	13
Kazahsztán	178	72	175	60
Spanyolország	132	3	67	5
Egyiptom	87	6	87	6
Lettország	45	19	52	36
Izland	41	28	41	28
Luxemburg	27	–	42	–
Egyéb*	529	76	228	30
Összesen**	6.997.328	944.368	6.668.347	1.013.670

* Az egyéb kategória az alábbiakat tartalmazza 2016. évben: Irán, Szlovénia, Macedónia, Finnország, Szingapúr, Örményország, Hong Kong, Szíria, Portugália, Moldova, Jordánia, Kína, India, Vietnám, Nigéria, Izrael, Tunézia, Brazília, Marokkó, Dél-Korea.

** A váltók összege nélkül.

A hitelportfólió leginkább Montenegróban és Ukrajnában csökkent, míg Oroszországban és Magyarországon emelkedett. Más a Csoport-hoz tartozó országokban jelentős változás nem volt. A hitelekre képzett értékvesztés leginkább Szlovákiában, Oroszországban és Horvátországban emelkedett, míg Ukrajnában, Szerbiában és Bulgáriában csökkent a leginkább, köszönhetően az enyhe hitel portfólió csökkenésnek néhány országban, de jelentős egyéb mozgás nem volt tapasztalható más a Csoport-hoz tartozó országokban. Néhány országban azonban a hitelekre képzett

értékvesztés azért emelkedett, mert a helyi szabályok előírják a fix értékvesztés-ráta alkalmazását a nem minősített hitelportfólió állományon.

28.1.2 Biztosítékok, fedezetek

A Csoport kockázatvállalásai után nyilvántartott biztosítékok értéke **(teljes értéken)** biztosítéki típusok szerint a következőképpen alakult. A biztosítékok mind a mérlegen belüli, mind a mérlegen kívüli kockázatvállalásokra vonatkoznak.

Biztosíték típusok	2016	2015
Jelzálog	6.572.927	5.694.831
Engedményezés (árbevétel és egyéb követelés)	445.756	387.422
Bankgarancia és készfizető kezesség	324.415	268.361
Értékpapírok	210.878	193.706
Óvadék	102.668	73.245
Állami és állami tulajdonú szervezetek általi garanciavállalás	73.225	103.498
Egyéb	806.961	799.489
Összesen	8.536.830	7.520.552

A Csoport kockázatvállalásai után nyilvántartott biztosítékok értéke **(a követelés erejéig)** biztosítéki típusok szerint a következőképpen alakult.

A biztosítékok mind a mérlegen belüli, mind a mérlegen kívüli kockázatvállalásokra vonatkoznak.

Biztosíték típusok	2016	2015
Jelzálog	3.055.552	2.801.423
Engedményezés (árbevétel és egyéb követelés)	343.305	320.728
Bankgarancia és készfizető kezesség	198.468	172.853
Értékpapírok	169.716	155.886
Állami és állami tulajdonú szervezetek általi garanciavállalás	62.449	92.216
Óvadék	37.755	39.387
Egyéb	486.732	455.688
Összesen	4.353.977	4.038.181

A hitelportfólió teljes értéken vett fedezettségi szintje 6,97%-kal, míg követelés értékéig

figyelembe vett fedezettségi szint 1,09%-kal emelkedett 2016. december 31-én.

28.1.3 Átstrukturált hitelek

	2016		2015	
	Bruttó hitelállomány	Értékvesztés	Bruttó hitelállomány	Értékvesztés
Közép- és nagyvállalati hitelek*	93.931	32.187	171.394	60.019
Lakossági hitelek	64.815	14.686	74.733	18.153
Mikro- és kisvállalkozói hitelek	13.589	2.008	11.134	1.570
Önkormányzati hitelek	19	–	–	–
Összesen	172.354	48.881	257.261	79.742

* Tartalmaz projekt és szindikált hiteleket is.

Átstrukturált portfólió definíció

A **lakossági üzletágra** vonatkozó átstrukturált portfólió minden olyan ügyletet tartalmaz, mely az adott fordulónapon releváns átstrukturált és 91 nap alatti késedelmességű.

Releváns átstrukturálásnak tekintett esetek:

- az ügylet az elmúlt egy évben lett átstrukturálva, vagy
- az ügylet egy évnél régebben lett átstrukturálva, de az átstrukturáláshoz tartozó kedvezményes fizetési időszak még nem, vagy az elmúlt egy évben járt le.

Nem számítanak átstrukturáltk azok a deviza jelzáloghitelek, melyek állami árfolyamgát konstrukcióban vesznek részt.

Többszöri átstrukturálás esetén a legutolsó átstrukturálás kerül figyelembe vételre.

A **közép- és nagyvállalati/mikro-**

és kisvállalkozói/önkormányzati üzletágra

vonatkozó átstrukturált portfólió minden olyan ügyletet tartalmaz, mely az adott fordulónapon releváns átstrukturált és 91 nap alatti késedelmességű.

Releváns átstrukturálásnak tekintett esetek:

- az átstrukturálás időpontjától függetlenül, ha az ügyletnél:
 - tőkeelengedésre került sor (tőke egy részének végleges elengedése)
- ha az ügylet az elmúlt egy évben lett átstrukturálva, vagy az ügylet egy évnél régebben lett átstrukturálva, de az átstrukturáláshoz tartozó kedvezményes fizetési időszak még nem, vagy az elmúlt egy évben járt le, és az ügyletnél:
 - kamatelengedésre került sor (esedékes kamat elengedés, ügyleti kamatláb csökkentés), vagy
 - a kamatfizetés átütemezésre került sor (kamatfizetés felfüggesztése, kamat tőkésítés), vagy
 - a tőkefizetés átütemezésre került sor (tőkefizetés felfüggesztése, törlesztés átütemezés, futamidő prolongáció).

Nem számítanak átstrukturáltk az egyéb, a fenti esetekbe nem tartozó szerződésmódosítások (pl. fedezetcsere, hitelcél módosítása stb.).

Többszöri átstrukturálás esetén a legutolsó átstrukturálás kerül figyelembe vételre.

28.1.4 Pénzügyi instrumentumok besorolása*

Kereskedési célú értékpapírok 2016. december 31-én:

	A1	A2	A3	Baa1	Baa2	Baa3	Ba1	Ba2	Nem besorolt	Összesen
Részcvények	31	34	31	15	16	–	17	–	104.258	104.402
Államkötvények	–	–	–	–	29.069	10.857	169	–	–	40.095
Kamatozó kincstárjegyek	–	–	–	–	–	15.639	–	–	–	15.639
Diszkont kincstárjegyek	–	–	–	–	–	97	–	–	–	97
Egyéb értékpapírok	–	–	–	–	–	–	2.519	11.492	385	14.396
Egyéb nem kamatozó értékpapírok	–	–	–	–	–	1.602	–	–	7.635	9.237
Összesen	31	34	31	15	29.085	28.195	2.705	11.492	112.278	183.866
Elhatárolt kamat										930
Mindösszesen										184.796

* Moody's minősítése alapján.

Értékesíthető értékpapírok 2016. december 31-én:

	A1	A2	Baa2	Baa3	Ba1	Ba2	B1	C	Caa3	Nem besorolt	Összesen
Államkötvények	–	14.806	100.763	1.122.876	33.938	28.948	–	–	14.888	6.959	1.323.178
Vállalati kötvények	–	–	–	1.359	11.469	4.331	914	2	–	112.458	130.533
Diszkont kincstárjegyek	–	–	–	12.320	–	8.624	–	–	–	–	20.944
Egyéb értékpapírok	–	–	–	–	–	–	–	–	–	441	441
Egyéb nem kamatozó értékpapírok	3.954	–	–	500	–	–	–	–	–	32.274	36.728
Összesen	3.954	14.806	100.763	1.137.055	45.407	41.903	914	2	14.888	152.132	1.511.824
Elhatárolt kamatok											15.574
Mindösszesen											1.527.398

Lejáratig tartandó értékpapírok 2016. december 31-én:

	A2	Baa2	Baa3	Ba1	B1	Caa3	Nem besorolt	Összesen
Államkötvények	22.302	4.349	1.012.642	–	27.235	28.184	1.185	1.095.897
Diszkont kincstárjegyek	–	–	–	–	–	–	113	113
Jelzáloglevelek	–	–	–	52	–	–	–	52
Vállalati kötvények	–	–	–	–	–	–	5	5
Összesen	22.302	4.349	1.012.642	52	27.235	28.184	1.303	1.096.067
Elhatárolt kamatok								18.960
Mindösszesen								1.115.027

28.2 Piaci kockázat

A Csoport piaci kockázatot vállal. Piaci kockázatok a kamatláb-, deviza- és részvénytermékek nyitott pozíciójából adódnak, mivel ezek mindegyike ki van téve mind általános, mind specifikus piaci mozgásoknak. A Csoport a „kockázatotott érték” (Value-at-Risk) módszert alkalmazza a nyitott pozíciók piaci kockázatának és a maximálisan várható veszteségnek a becslésére, amelyet a piaci feltételek változásaira vonatkozó számos feltételezésre alapoz. A Menedzsment határozza meg azt a kockázatotott értéket, amelyet a Csoport vállal, és ezt napi rendszerességgel nyomon követi. (A likviditás kockázat, devizakockázat és kamatlábkkockázat elemzése a 36., 37. és 38. sz. jegyzetben található.)

28.2.1 Piaci kockázat érzékenységvizsgálata

A kockázatotott érték („Value-at-Risk” vagy „VaR”) kockázati mérőszám az adózás előtti eredményre vonatkozó potenciális veszteséget

becsli meg egy megadott tartási periódus és konfidenciaszint mellett.

A VaR módszertan egy statisztikailag definiált, valószínűség-számításon alapuló megközelítés, amely figyelembe veszi a piaci volatilitást, a kockázatok diverzifikációját, az egymást ellensúlyozó pozíciókat, valamint a termékek és piacok közötti korrelációkat. A kockázatok konzisztensen mérhetőek minden piacon és terméken, és a kockázatot összesíteni lehet egyetlen kockázati mérőszámmá. A Csoport egy napos 99%-os VaR-t alkalmaz, amelynél a napi veszteség 99%-os valószínűséggel nem fogja meghaladni a jelenített VaR-t.

Az alkalmazott VaR módszertant napi kockázati adatok számítására alkalmazzák, amely magában foglalja a historikus és variancia-kovariancián alapuló megközelítéseket is. A különböző portfóliókra vonatkozó jövőbeni potenciális kitétség meghatározására – a fent említett két módszeren túlmenően – havi rendszerességgel Monte Carlo szimuláció is alkalmazásra kerül.

A kereskedési portfólióra vonatkozó VaR a következőképpen összegezhető:

Historikus VaR (99%, egy nap) kockázati típusonként	Átlagos VaR (millió forintban)	
	2016	2015
Devizaárfolyam	237	441
Kamatláb	724	459
Tőkeinstrumentumok	2	3
Diverzifikáció	-213	-215
Teljes VaR kitettség	750	688

A fenti táblázatban szerepelnek a főbb eszközosztályokban lévő pozíciók által megtestesített kockázatot értékek. A főbb eszközosztályok értékét meghatározó folyamatok azonban nem függetlenek (pl.: ha a HUF gyengül az EUR-ral szemben, akkor emelkednek a magyar államkötvény-hozamok). A főbb eszközosztályok közötti diverzifikáció miatt a teljes VaR kitettség elmarad az eszközosztályonként számolt VaR kitettségek összegétől.

A VaR mérőszám a Csoport napi kitettségét fejezi ki a deviza és kamatláb-kockázatra, míg az érzékenységvizsgálat a reálisan várható kamatláb- és devizaárfolyam változások hatását értékeli egy éves időtávon. Az érzékenység-vizsgálat hosszabb időtávja kiegészíti a VaR mérőszámot és segít a Csoport piaci kockázatoknak való kitettségének becslésében. A deviza-árfolyam-érzékenységvizsgálat részleteit a 28.2.2 jegyzet, a kamatláb-érzékenységvizsgálat részleteit a 28.2.3 jegyzet, tőkeinstrumentum érzékenység-vizsgálat részleteit a 28.2.4 jegyzet tartalmazza.

28.2.2 Devizaárfolyam-érzékenységvizsgálat

A következő táblázat részletezi a Csoport érzékenységét az EUR és USD árfolyam változásá-

nak növekedésére és csökkenésére 3 hónapos időtávon. A kulcspozícióban lévő vezetők részére készülő belső jelentésekben Monte Carlo szimuláció kerül alkalmazásra a devizaárfolyam kockázat jelentésére és ez testesíti meg a vezetőség becslését a reálisan várható devizaárfolyam változásokra. Az érzékenység-vizsgálat magában foglalja a fennálló devizás monetáris tételeket, mint a külföldi tevékenységekhez kapcsolódó stratégiai nyitott pozíciót. A külföldi tevékenységekhez kapcsolódó stratégiai nyitott pozíció 310 millió EUR összegben (a külföldi leánybankok eredményéhez kötődő devizakockázat fedezésére) short jellegű volt 2016. december 31-én.

A stratégiai pozíciók jelentős arányban tekinthetők hatékony fedezetnek a külföldi leányvállalatokban lévő befektetésekre – a külföldi érdekeltségekbe történő nettó befektetés fedezeti elszámolásának alkalmazása Csoport szinten történik –, ezért a devizakockázat a Csoport egyéb átfogó eredményében jelenik meg és nem az eredménykimutatásban.

A lenti táblázat pozitív számai jelzik a nyereség növekedését, vagyis a forint erősödését az euróval szemben. A forint gyengülése az euróval szemben ellenkező hatással van a nyereségre, az ilyen tételek negatív számként szerepelnek.

Valószínűség	3 hónapos időszak alatti eredményhatás milliárd forintban	
	2016	2015
1%	-12,3	-14,6
5%	-8,4	-10,0
25%	-3,5	-4,4
50%	-0,3	-0,5
25%	2,7	3,1
5%	6,9	7,8
1%	9,8	10,9

Megjegyzések:

- (1) A stratégiai nyitott pozíción megjelenő rövid távú veszteséget kompenzálja a külföldi tevékenységeken hosszú távon realizált átváltási nyereség.
- (2) A Monte Carlo szimuláció az árfolyamok 2002 és 2016 között megfigyelhető historikus eloszlásán alapul.

28.2.3 Kamatláb-érzékenység-vizsgálat

Az alábbi érzékenységvizsgálat mind a származékos, mind a nem származékos ügyletek mérlegfordulónapi kamatláb-kockázati kitettségét figyelembe veszi. Az érzékenységvizsgálat azon a feltételezésen alapul, hogy a fordulónapon fennálló eszközök és kötelezettségek az egész év során fenn fognak állni. Az érzékenységvizsgálat csak a kedvezőtlen kamatláb változások feltételezését tartalmazza. A lényeges feltételezések a következők voltak:

- A változó kamatozású eszközök és kötelezettségek a modellezett benchmark hozamokra árazódnak át az átárazódási időpontokban, változatlan margint feltételezve az előző átárazódási időponthoz képest.
- A fix kamatozású eszközök és kötelezettségek a szerződéses lejáratkor árazódnak át.
- Az olyan kötelezettségek, amelyeknél a Banknak joga van változtatni a kamatlábat, két hét késéssel árazódnak át, változatlan margint feltételezve az előző átárazódási időponthoz képest.
- Az olyan eszközök és kötelezettségek esetében, amelyek kamatlába 0,3%-nál alacsonyabb, változatlanságot feltételezünk a teljes időszak alatt.

A kamateredmény BUBOR báziskamatra való érzékenységét a következő két hozampálya feltételezése mellett vizsgáltuk:

1. fokozatosan 0,2%-ra csökken a BUBOR, a forint alapkamat változatlan marad (valószínű Szenárió)
2. fokozatosan 0,0%-ra csökken a forint alapkamat és a BUBOR (alternatív Szenárió)

A nettó kamatbevétel a 2016. december 31-ével kezdődő egy éves időszakban 924 millió forinttal (valószínű Szenárió) (1.616 millió forint 2015. december 31-én) és 3.416 millió forinttal (alternatív Szenárió) (3.874 millió forint 2015. december 31-én) csökkenne a szimuláció eredménye alapján. Ezt a hatást ellensúlyozza a fedezeti célú (üzleti) állampapír-portfólión elért 291 millió forintos (valószínű Szenárió), illetve 648 millió forintos (alternatív Szenárió) árfolyamnyereség 2016. december 31-én, mely a tőkével szemben van elszámolva (291, illetve 1.109 millió forint 2015. december 31-én).

Emellett megvizsgáltuk a nettó kamatbevétel és a fedezeti célú állampapír-portfólió nettó piaci értékének azonnali 10 bp-os párhuzamos HUF, EUR, USD hozamgörbe-elmozdulásra való érzékenységét. A következő táblázat tartalmazza az eredményeket (millió Ft):

Megnevezés	2016		2015	
	Hatás az éves nettó kamatbevételre (egy éves periódus)	Hatás a saját tőkére (Értékesíthető állampapír-portfólió árfolyamváltozása)	Hatás az éves nettó kamatbevételre (egy éves periódus)	Hatás a saját tőkére (Értékesíthető állampapír-portfólió árfolyamváltozása)
Forint -0,1% párhuzamos eltolás	-1.383	195	-588	195
EUR -0,1% párhuzamos eltolás	-594	-	-614	-
USD -0,1% párhuzamos eltolás	-100	-	-41	-
Összesen	-2.077	195	-1.243	195

28.2.4 Tőkeinstrumentum érzékenységvizsgálat

Az alábbi táblázat mutatja be a tőkeinstrumentumok ára való érzékenységet. A Csoport a VaR számításánál 1 napos időhorizontot és 99%-os konfidencia-intervallumot alkalmaz. A VaR módszer egy statisztikailag definiált, valószínűség-számításon alapuló megközelítés, amely figyelembe veszi a piaci volatilitást, a kockázatok diverzifikációját, az egymást ellensúlyozó pozíciókat,

valamint a termékek és piacok közötti korrelációkat. Az így jelentett értéket a napi veszteség 99%-os valószínűséggel nem fogja meghaladni.

A stressz teszt az elmúlt 1 év legnagyobb napi elmozdulását feltételezi, és mindig a kedvezőtlen irányba történő elmozdulásával számol. Ez a Szenárió azt mutatja be, hogy mi lenne az eredménye, ha a portfólió elemei egyszerre veszítenek értékükből az elmúlt egy év legnagyobb napi elmozdulását feltételezve.

Megnevezés	2016	2015
VaR (99%, egy nap, millió Ft)	2	-3
Stressz teszt (millió Ft)	-21	-53

28.2.5 Tőkemenedzsment

Tőkemenedzsment

A Csoport tőkemenedzsmentjének fő célja a prudens működés biztosítása, a szabályozói tőke megfelelési előírásoknak való maradéktalan megfelelés a tevékenység zavartalan folytatása érdekében, a részvényesi érték maximalizálásával, a finanszírozási struktúra optimalizálása mellett.

A Csoporttagok tőkemenedzsmentje a kockázatok fedezéséhez rendelkezésre álló saját tőke és tőke jellegű finanszírozás, valamint minden lényeges, tőkével fedezendő kockázat értékelésére és kezelésére kiterjed.

A Csoporttagok tőkemenedzsment tevékenységének alapja rövidtávon a tőkehelyzet folyamatos monitoringja, hosszabb távon az üzleti és stratégiai tervezési folyamat, amelynek során a várható tőkehelyzet mérése és előrejelzése történik.

A Csoporttagok alapvetően jövedelmezőségük fejlesztésével és fenntartásával biztosítják a kockázati szintjüknek és a szabályozói elvárásoknak megfelelő tőkeszintet. Amennyiben egy Csoporttag tervezett kockázatvállalásai meghaladják a saját források és a korábban felvett járulékos tőkeelemek által nyújtott tőkefedezetet, eseti intézkedésekkel biztosítja a prudens működést. További alkalmazott tőkemenedzsment eszközök a Banknál az osztalékpolitika, valamint a saját részvények állományával való gazdálkodás.

Tőke megfelelés

Az új tőke megfelelési direktíva (CRDIV/CRR) globális irányelveket fogalmaz meg a bankok

szabályozására vonatkozóan (Bázel III megállapodás) az EU jogi keretrendszerében.

Az új irányelvek 2014. január 1-jétől váltak hatályossá. A hitelintézetekre vonatkozóan sor került a prudenciális szabályok szigorítására, a megfelelő tőketartalék és likviditási szint biztosítása érdekében. Az új keretrendszer határára az EU-ban a hitelintézetek még stabilabbá válnak, és javul a tevékenységükhöz kapcsolódó megfelelő kockázatkezelési képességük, valamint a működés során felmerülő esetleges veszteségek fedezettsége.

2014. január 1-jétől a Csoport tőke megfelelésének ellenőrzése az IFRS szerint készített pénzügyi kimutatások alapján a hatályos irányelvek, szabályok és mutatók mentén történik.

A Csoport teljes mértékben eleget tett a külső tőkekövetelményre vonatkozó elvárásoknak mind 2016-ban, mind pedig 2015-ben.

A Csoport a szabályozói tőkekövetelményének meghatározásához a hitelezési és piaci kockázatok esetében a sztenderd módszert, míg a működési kockázatok esetében az alapmutató módszert, illetve a fejlett mérési módszert (AMA) együttesen alkalmazza.

A nemzetközi összehasonlíthatóság érdekében a Csoport kiszámítja az IFRS alapú szavatoló tőkéjét, valamint annak felhasználásával az IFRS alapú tőke megfelelési mutatóit a Bázel III előírásai alapján.

A Csoport 2016. december 31-i IFRS konszolidált tőke megfelelési mutatója 16%, szavatoló tőkéje 1.079.064 millió forint, valamint az összes kockázatot magába foglaló tőkekövetelmény összege 538.437 millió forint volt. Ugyanezen mutatók 2015. december 31-én számított értékei 16,2%, 1.064.383 millió forint és 526.101 millió forint voltak.

Adatok millió forintban, IFRS szerint	2016	2015
Alapvető tőke (Tier1) = Elsődleges alapvető tőke (CET1)	911.328	873.124
Jegyzett tőke	28.000	28.000
Tartalékok	1.239.177	1.230.035
Valós érték korrekció	44.265	28.125
Egyéb tőkeelemek	-126.107	-152.808
Nem ellenőrzött részesedések	598	572
Visszavásárolt saját részvények	-60.121	-58.021
Goodwill és egyéb immateriális javak	-164.343	-158.370
Egyéb kiigazítások	-50.141	-44.409
Kiegészítő alapvető tőke (AT1)	-	-
Járulékos tőke (Tier2)	167.736	191.259
Kölcsöntőke elemek	77.458	99.054
Egyéb kibocsátott tőkeelem	89.935	92.092
Leányvállalatok által kibocsátott, T2 tőkeként megjelenített elemek	343	113
Szavatoló tőke	1.079.064	1.064.383
Hitelkockázat tőkekövetelménye	427.571	419.670
Piaci kockázatok tőkekövetelménye	36.455	37.183
Működési kockázat tőkekövetelménye	74.411	69.248
Összes tőkekövetelmény	538.437	526.101
Többlet tőke	540.627	538.282
CET1 mutató	13,5%	13,3%
Tier1 mutató	13,5%	13,3%
Tőkemegfelelési mutató	16,0%	16,2%

Basel III

Elsődleges alapvető tőke (CET1): jegyzett tőke, tartalékok (eredménytartalék, egyéb tartalékok, leányvállalatok saját tőke-változása, mérleg szerinti eredmény, konszolidáció miatti változások), valós érték korrekciók, egyéb tőkeelemek (átértékelési különbözet, részvény-alapú kifizetés, cash-flow fedezeti ügyletek, nettó külföldi befektetések fedezeti ügyletei), nem ellenőrzött

részesedések, visszavásárolt saját részvények, goodwill és egyéb immateriális javak, egyéb kiigazítások (prudenciális szűrők miatti kiigazítások, halasztott adókövetelések miatti kiigazítások, átmeneti rendelkezések miatti kiigazítások).
Járulékos tőke (Tier2): alárendelt kölcsöntőke, járulékos kölcsöntőke, egyéb kibocsátott tőkeelem, leányvállalatok által kibocsátott, T2 tőkeként megjelenített instrumentumok.

29. SZ. JEGYZET: MÉRLEGEN KÍVÜLI TÉTELEK ÉS SZÁRMAZÉKOS PÉNZÜGYI INSTRUMENTUMOK (millió forintban)

Normál üzletmenet során a Csoport különböző pénzügyi tranzakciókban vesz részt, amelyek nem jelennek meg a pénzügyi helyzet kimutatásban, és amelyeket mérlegen kívüli pénzügyi

instrumentumoknak neveznek. Ezzel ellentétés megjegyzés hiányában a mérlegen kívüli pénzügyi instrumentumok elméleti tőkeösszege szerepel az alábbiakban:

Függő kötelezettségek:

	2016	2015
Hitelkeret igénybe nem vett része	1.234.450	1.166.386
Bankgarancia	426.541	374.422
Le nem zárt peres ügyekből várható kötelezettségek (perérték)	13.053	54.732
Visszaigazolt akkreditívek	12.702	18.237
Egyéb	302.362	283.819
Összesen	1.989.108	1.897.596

* A szavatoló tőke nem tartalmazza sem a 2016. év végi nem auditált eredményt, sem a 2016. és 2015. évi eredmény után fizetendő osztalékot az 575/2013 EU rendelettel összhangban.

Jogviták

A mérleg fordulónapjáig a Csoporttal szemben különféle kárigények kerültek bejelentésre és különböző jogi eljárások folytak, melyek jelleük alapján a rendes üzletmenethez tartoznak. A kárigények és jogi eljárások volumene megfelel a korábbi évek volumeneinek.

2016. december 14-én a Bank bejelentette, hogy a Kúria az ún. „retail risk reggel” ügyben 2016. december 12-én tartott felülvizsgálati tárgyalást követően meghozott ítéletében hatályon kívül helyezte a Bankra 3,9 milliárd forint bírság kiszabását megállapító 2013. november 19-én kelt Gazdasági Versenyhivatal által hozott határozatot, valamint az azt helyben hagyó első és másodfokú bírósági ítéleteket. Az állítólagos jogsértés megállapíthatósága kapcsán a Kúria elfogadta a Gazdasági Versenyhivatal álláspontját. 2017 februárjában a bírság visszatérítésre került a Banknak.

A Csoport megítélése szerint a vele szemben támasztott igények és peresített követelések nem érintik lényegesen pénzügyi helyzetét, jövőbeli működési eredményét vagy cash-flow-ját, bár nem adható biztosíték az igények és peresített követelések végső kimenetele tekintetében.

Mindazonáltal a jogviták miatt megképzett céltartalék összege 15.067 millió forint és 6.680 millió forint volt 2016. illetve 2015. december 31-én (lásd a 18. sz. jegyzetet).

Hitelnyújtásra vonatkozó kötelezettségvállalás, garanciák és akkreditívek

Ezen instrumentumok elsődleges célja, hogy a Csoport az ügyfelek számára igény szerint biztosítson pénzeszközöket. A garanciák és akkreditívek – amelyek visszavonhatatlanul biztosítják, hogy a Csoport helytálljon abban az esetben, ha az ügyfél nem tudja teljesíteni harmadik fél felé fennálló kötelezettségeit – a kölcsönökkel azonos hitelezési kockázatot jelentenek. Az okmányos és kereskedelmi akkreditívek

– amelyek keretében a Csoport egy ügyfele nevében írásban kötelezettséget vállal arra, hogy meghatározott feltételek mellett valamely harmadik fél egy előre meghatározott összeget lehívhat a Csoporttól – biztosítékát azon áruk leszállítása képezi, amelyre az akkreditív vonatkozik, így kevesebb kockázatot hordoznak, mint a közvetlen hitelfelvétel.

A hitelek, garanciák vagy akkreditívek formájában nyújtott kölcsönök engedélyezhető keretének kihasználatlan részei vonatkozásában a Csoport kötelezettséget vállal hitelnyújtásra. A kölcsönnyújtásra vonatkozó kötelezettségvállalás hitelezési kockázatának tekintetében a Csoport potenciálisan a kihasználatlan kötelezettségvállalási keretének teljes összegével megegyező veszteség kockázatának van kitéve. Ugyanakkor a veszteség valószínűsíthető összege alacsonyabb a kihasználatlan kötelezettségvállalási keret teljes összegénél, mivel a legtöbb hitelnyújtásra vonatkozó kötelezettség feltétele, hogy az ügyfelek megfeleljenek bizonyos hitelképességi követelményeknek.

A garanciákra, visszavonhatatlan akkreditívekre és igénybe nem vett hitelnyújtási kötelezettségvállalásokra hasonló hitelezési kockázati monitoring és hitelezési szabályzat vonatkozik, mint amelyet hitelnyújtásnál alkalmaznak. A Csoport Menedzsmentje szerint a garanciákkal, visszavonhatatlan akkreditívekkel és igénybe nem vett hitelnyújtási kötelezettségvállalásokkal kapcsolatos piaci kockázat minimális.

Bankgarancia és kezesség

Kezesség esetén a Csoport a jogosulttal szemben arra vállal kötelezettséget, hogy a főadós nem teljesítése esetén helyette meghatározott összeghatárig, meghatározott feltételek esetén, határozott időpontig fizetést fog teljesíteni anélkül, hogy az alapjogviszonyt vizsgálná. A kezesség járulékos kötelezettségvállalás, míg a garancia esetén a Csoport önmaga által szabott feltételek a kötelezőek, azaz önálló kötelezettségvállalás. Bármely írásban vállalt kezességnek, illetve garanciának lejáratí határideje van. Ez azt

jelent, hogy amennyiben a kedvezményezett a jelzett határidőig nem él a kezessel, illetve garanssal szemben azzal a joggal, amely számára a kezesség-, illetve garanciavállalásból ered, úgy minden ebből adódó követelésétől automatikusan eszik.

Egyszerű kezesség esetén a jogosult az adóstól köteles megkísérelni a kötelezettség behajtását, mert amíg a kötelezettség az adóstól behajtható, a kezes megtagadhatja a fizetést, míg készfizető kezesség esetén a jogosult azonnal fordulhat a kezeshoz is, nincs sortartási kifogás.

Származékos ügyletek

A Csoport szigorú limiteket alkalmaz a nettó nyitott származékos pozíciók – azaz a vételi és

eladási ügyletek közti különbségek – vonatkozásában, mind az összeg, mind a futamidő tekintetében. Bármely esetben, a hitelezési kockázatnak kitett összeg a nyereséges instrumentumok (azaz eszközök) jelenlegi valós értékére korlátozódik, amely – a származékos ügyletek viszonylatában – a még le nem járt instrumentumok volumenét tükröző szerződéses vagy elméleti tőkeösszegnek csupán kis hányadát jelenti. A Csoport ezt a hitelezési kockázatot az ügyfelekre vonatkozó hitelezési limitek részeként kezeli, a piaci mozgásokból eredő potenciális kitettséggel együtt. Az ezen instrumentumokra vonatkozó hitelezési kockázat esetén a Csoport nem ír elő fedezetet vagy más biztosítékot, kivéve az ügyfelekkel folytatott kereskedés esetén, ahol a Csoport a legtöbb esetben értékpapírtétet kér.

30. SZ. JEGYZET: RÉSZVÉNY-ALAPÚ KIFIZETÉSEK ÉS MUNKAVÁLLALÓI JUTTATÁSOK (millió forintban)

A Bankcsoporti Javadalmazási Politika elfogadásra került a Bank Közgyűlése által határozatban a CRD IV. irányelvek és a Hpt. módosítása alapján.

A Bankcsoporti Javadalmazási Politika hatálya alá tartozó személyi körben főszabály szerint a teljesítményértékelésen alapuló teljesítményjavadalmazás egységesen készpénzbónusz és részvény formájában történik 50–50%-os arányban, a juttatásnak a Bank törzsrészvényeiből kell állnia, továbbá a teljesítményjavadalmazás – a Hpt. előírásaival összhangban álló – hányadát halasztva kell kifizetni.

A teljesítményjavadalmazás részvényalapú részét a Bankcsoporttag leányvállalatok érintett vezetői részére a Bank biztosítja.

A Bankcsoport Javadalmazási Politikájának implementációs folyamata keretében vált nyilvánvalóvá, hogy egyes külföldi leányvállalatok esetében – az Európai Unió vonatkozó irányelveivel összeegyeztethetetlen – nemzeti jogszabályi környezet okán nincs lehetőség az ere-

detileg meghatározott részvényalapú juttatás biztosítására, ezért az érintett országokban a részvényjuttatás semlegesítésére került sor.

A teljesítményjavadalmazás részvény-alapú hányadának elszámolásához felhasználható részvények egyénekre lebontott darabszámát a részvényalapú teljesítményjavadalmazás összege és a Bank Felügyelő Bizottsága által megállapított részvényárfolyam hányadosaként kell meghatározni.

A Felügyelő Bizottság a részvény darabszámának meghatározásához figyelembe veendő árfolyamot a teljesítményalapú javadalmazás elszámolását megelőző tíz napon belül meghozott döntése időpontját megelőző három tőzsdei napon a Budapesti Értéktőzsdén rögzített OTP Bank által kibocsátott törzsrészvény napi középárfolyamának átlaga alapján állapítja meg.

Ezzel egyidejűleg kerül sor a kedvezményes áron történő részvényjuttatás konkrét feltételeinek megállapítására is azzal, hogy a kedvezményes áron történő részvényjuttatás részvényenként

maximum 2.000 forint kedvezményt tartalmazhat a teljesítményértékelés időpontjában és a részvényenként elérhető jövedelem tartalom a részvényjuttatás érvényesítésének időpontjában maximum 4.000 forint lehet.

Munkavállalói juttatásnak minősülnek azok a kötelezettségek, amelyek a munkavállaló által nyújtott szolgálatért cserébe vagy a munkavállalói viszony megszűnése miatt keletkeznek. Az IAS 19 Munkavállalói juttatások standardot a munkavállalói juttatások elszámolására kell alkalmazni, kivéve azokat, amelyekre az IFRS 2 Részvény-alapú kifizetés standard vonatkozik. A jubileumi juttatások esetében inkább standard tartalmaz előírásokat.

A rövid távú munkavállalói juttatások olyan (a végkielégítéstől eltérő) munkavállalói juttatások, amelyek teljes mértékben esedékessé válnak annak az éves beszámolási időszaknak a lezárását követő tizenkét hónapon belül, amelyben a munkavállaló a kapcsolódó munkát elvégezte. A munkaviszony megszűnése utáni juttatásnak minősülnek azok (a végkielégítésen és

rövid távú juttatásokon kívül), amelyek a munkaviszony befejezése után járnak. A munkaviszony megszűnése utáni juttatási programok olyan formális vagy nem formális megállapodások, amelyek alapján a gazdálkodó egység egy vagy több munkavállalóját a munkaviszony megszűnése utáni juttatásban részesíti. A munkaviszony megszűnése utáni juttatási programok lehetnek meghatározott hozzájárulási programok vagy meghatározott juttatási programok, az adott program alapvető feltételei által meghatározott gazdasági tartalmától függően.

Végkielégítések olyan munkavállalói juttatások, amelyek fizetendővé válhatnak a gazdálkodó egységnek a munkavállaló munkaviszonyának a szokásos nyugdíjazási időpont előtti megszüntetésére vonatkozó döntése miatt; vagy a munkavállalónak az önkéntes felmondásnak az ezen juttatásokért cserébe történő elfogadására vonatkozó döntése miatt. Egyéb hosszú távú munkavállalói juttatás minden egyéb olyan munkavállalói juttatás, amely nem rövid távú, nem munkaviszony megszűnése után jár és nem végkielégítés.

A 2010–2014. év utáni részvény-alapú javadalmazás konkrét paramétereit a Bank Igazgatósága, illetve 2015-től a Bank Felügyelő Bizottsága az alábbiak szerint határozta meg:

Év	Kedvezményes áron történő vásárlás												Részvényre váltott java- dalmazás átváltási ára
	Vételár	Max. jöved. tart.	Vételár	Max. jöved. tart.	Vételár	Max. jöved. tart.	Vételár	Max. jöved. tart.	Vételár	Max. jöved. tart.	Vételár	Max. jöved. tart.	
	(Ft/db)												
	2010. év után		2011. év után		2012. év után		2013. év után		2014. év után		2015. év után		
2011	3.946	2.500	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
2012	3.946	3.000	1.370	3.000	–	–	–	–	–	–	–	–	–
2013	4.446	3.500	1.870	3.000	2.886	3.000	–	–	–	–	–	–	–
2014	4.946	3.500	1.870	4.000	2.886	3.000	2.522	2.500	–	–	–	–	–
2015	–	–	1.870	4.000	2.886	3.000	2.522	3.000	3.930	2.500	–	–	–
2016	–	–	–	–	2.886	3.500	2.522	3.500	3.930	3.000	4.892	2.500	6.892
2017	–	–	–	–	–	–	2.522	3.500	3.930	3.000	4.892	3.000	6.892
2018	–	–	–	–	–	–	–	–	3.930	3.000	4.892	3.000	6.892
2019	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	4.892	3.000	6.892

A 2010. év utáni, Igazgatóság által elfogadott, 2016. december 31-én fennálló tényleges darabszámok az alábbiak szerint alakultak:

	Tényleges darabszám	Jóváhagyott részvénytartalék	2016. december 31-ig lehívott	Súlyozott átlagos részvényár a lehívás napján (Ft-ban)	Lejárt darabszám
2011-ben megnyílt részvényvásárlási időszak	–	340.950	11.622	5.731	329.328
2012-ben megnyílt részvényvásárlási időszak	–	735.722	714.791	4.593	20.931
2013-ban megnyílt részvényvásárlási időszak	–	419.479	31.789	4.808	387.690
2014-ben megnyílt részvényvásárlási időszak	–	497.451	495.720	5.838	1.731

A 2011. év utáni, Igazgatóság által elfogadott, 2016. december 31-én fennálló tényleges darabszámok az alábbiak szerint alakulnak:

	Tényleges darabszám	Jóváhagyott részvény-mennyiség	2016. december 31-ig lehívott	Súlyozott átlagos részvényár a lehívás napján (Ft-ban)	Lejárt darabszám
2012-ben megnyílt részvényvásárlási időszak	–	471.240	464.753	3.758	6.487
2013-ban megnyílt részvényvásárlási időszak	–	1.267.173	1.256.529	4.886	10.644
2014-ben megnyílt részvényvásárlási időszak	–	609.137	609.137	4.799	–
2015-ben megnyílt részvényvásárlási időszak	–	608.118	608.118	5.621	–

A 2012. év utáni, Igazgatóság által elfogadott, 2016. december 31-én fennálló tényleges darabszámok az alábbiak szerint alakulnak:

	Tényleges darabszám	Jóváhagyott részvény-mennyiség	2016. december 31-ig lehívott	Súlyozott átlagos részvényár a lehívás napján (Ft-ban)	Lejárt darabszám
2013-ban megnyílt részvényvásárlási időszak	–	450.861	445.671	4.413	5.190
2014-ben megnyílt részvényvásárlási időszak	–	1.156.631	1.151.890	4.982	4.741
2015-ben megnyílt részvényvásárlási időszak	–	555.845	555.845	5.658	–
2016-ban megnyílt részvényvásárlási időszak	1.221	581.377	580.156	6.568	–

A 2013. év utáni, Igazgatóság által elfogadott, 2016. december 31-én fennálló tényleges darabszámok az alábbiak szerint alakulnak:

	Tényleges darabszám	Jóváhagyott részvény-mennyiség	2016. december 31-ig lehívott	Súlyozott átlagos részvényár a lehívás napján (Ft-ban)	Lejárt darabszám
2014-ben megnyílt részvényvásárlási időszak	–	406.044	404.263	4.369	1.781
2015-ben megnyílt részvényvásárlási időszak	–	804.469	804.469	4.918	–
2016-ban megnyílt részvényvásárlási időszak	37.808	393.750	355.942	6.588	–
2017-ben megnyílt részvényvásárlási időszak	549.909	–	–	–	–

A 2014. év utáni, Igazgatóság által elfogadott, 2016. december 31-én fennálló tényleges darabszámok az alábbiak szerint alakulnak:

	Tényleges darabszám	Jóváhagyott részvény-mennyiség	2016. december 31-ig lehívott	Súlyozott átlagos részvényár a lehívás napján (Ft-ban)	Lejárt darabszám
2015-ben megnyílt részvényvásárlási időszak	–	176.459	176.459	5.828	–
2016-ban megnyílt részvényvásárlási időszak	13.886	360.425	346.539	6.956	–
2017-ben megnyílt részvényvásárlási időszak	214.392	–	–	–	–
2018-ban megnyílt részvényvásárlási időszak	237.013	–	–	–	–

A 2015. év utáni, Felügyelő Bizottság által elfogadott, 2016. december 31-én fennálló tényleges darabszámok az alábbiak szerint alakulnak:

	Tényleges darabszám	Jóváhagyott részvény-mennyiség	2016. december 31-ig lehívott	Súlyozott átlagos részvényár a lehívás napján (Ft-ban)	Lejárt darabszám
2016-ban megnyílt részvényvásárlási időszak	–	152.247	152.247	7.373	–
2016-ban juttatott részvényre váltott javadalmazás	–	10.947	10.947	6.509	–
2017-ben megnyílt részvényvásárlási időszak	305.613	–	–	–	–
2017-ben elszámolandó részvényre váltott javadalmazás	21.490	–	–	–	–
2018-ban megnyílt részvényvásárlási időszak	166.321	–	–	–	–
2018-ban elszámolandó részvényre váltott javadalmazás	9.543	–	–	–	–
2019-ben megnyílt részvényvásárlási időszak	204.585	–	–	–	–
2019-ben elszámolandó részvényre váltott javadalmazás	10.671	–	–	–	–

A 2013–2015. évi teljesítmény értékelésekor meghatározott, 2016–2019-ben megnyíló részvényvásárlási időszakokra vonatkozó tényleges darabszámok kockázati értékelés és személyi változások alapján módosulhatnak.

A mindenkor hatályos **A munka díjazása az OTP Bankban** című vezérigazgatói utasításban foglalt rögzített javadalmazás részeként bizto-

sított részvényelem, valamint a 8/2013. sz. közgyűlési határozatban foglaltak szerint a Bank Igazgatóságának részvényalapú tiszteletdíjára és a fentiek szerinti tőkeinstrumentumban teljesített részvényalapú teljesítményjavalmazás kifizetési programokkal kapcsolatban 3.530 millió forint került költségként elszámolásra 2016. december 31-én.

31. SZ. JEGYZET: TRANZAKCIÓK KAPCSOLT VÁLLALATOKKAL (millió forintban)

A kulcspozícióban lévő vezetők, a Bank Igazgatóságának és Felügyelő Bizottságának tagjai, valamint a Bank és a jelentősebb leányvállalatok stratégiai döntéshozatalban

résztvevő alkalmazottai kompenzációja az IAS 24 standardban foglalt kompenzáció kategóriáknak megfelelően az alábbiak szerint alakult:

Kompenzációk	2016	2015
Rövid távú munkavállalói juttatások	9.207	6.227
Részvény-alapú kifizetések	2.330	2.276
Egyéb hosszú távú juttatások	497	532
Végkielégítések	26	42
Összesen	12.060	9.077
A vezetés egyes tagjainak rész tulajdonában álló vállalkozásoknak nyújtott hitelek (normál üzletmenet során)	49.383	25.734
Le nem hívott hitelkeret és bankgarancia	39.660	33.943
Az Igazgatósági és Felügyelő Bizottsági tagok, illetve családtagjaik hitelkerete (kondíciói megfelelnek az általános hitelfolyósítási feltételeknek)	326	340

Tranzakciók típusa	2016		2015	
	Nem konszolidált leányvállalatokkal	Társult vállalkozásokkal	Nem konszolidált leányvállalatokkal	Társult vállalkozásokkal
Nyújtott hitelek	2.196	2.174	1.790	2.531
Ügyfél betétek	1,552	106	509	49
Nyújtott hitelekre jutó nettó kamatbevételek	20	80	36	122
Nettó díjak, jutalékok	39	–	41	–

Az Igazgatósági tagok, a Felügyelő Bizottsági tagok, vezető tisztségviselők, valamint közeli családtagjaik 2016. és 2015. december 31-én rendre 173,9 millió és 168 millió forint „A” hitelkerettel rendelkeztek.

Az alábbi táblázat tartalmazza a MasterCard Arany hitelkártyájához kapcsolódó hitelek összegét:

	2016	2015
Igazgatósági tagok, valamint közeli családtagjaik	30	24
Felügyelő Bizottsági tagok	2	2
Vezető tisztségviselők	–	2

Az alábbi táblázat tartalmazza a Visa hitelkártyájához kapcsolódó hitelek összegét:

	2016	2015
Igazgatósági tagok, valamint közeli családtagjaik	26	35

Igazgatósági tagok és azok közeli családtagjai 2016. december 31-én 1,2 millió forint, míg 2015. december 31-én 0,6 millió forint értékben rendelkeztek AMEX Blue hitelkártyához kapcsolódó hitellel.

Vezető tisztségviselők 2016. és 2015. december 31-én rendre 3,5 millió forint értékben, míg Igazgatósági tagok és közeli hozzátartozóik 2016. december 31-én 5,9 millió forint értékben rendelkeztek AMEX Gold terhelési kártyához kapcsolódó hitellel.

Az Igazgatósági tagok, a Felügyelő Bizottsági tagok, vezető tisztségviselők, valamint közeli családtagjaik 2016. december 31-én 46,8 millió forint és 2015. december 31-én 48,8 millió forint AMEX Platinum hitelkártyához tartozó hitelkerettel rendelkeztek.

Vezető tisztségviselők a Banknál 24,5 millió forint értékben Lombard hitellel, míg 10 millió forint értékben személyi hitellel rendelkeztek 2016. december 31-ére vonatkozóan.

Az alábbi táblázat tartalmazza a Csoport vezető tisztségviselői részére, az Igazgatósági és Felügyelő Bizottsági tevékenységükkel összefüggésben kifizetett járandóságai összegét:

	2016	2015
Igazgatósági tagok	1.935	1.767
Felügyelő Bizottsági tagok	168	144
Összesen	2.103	1.911

A normál üzletvitel során a Banknak egyéb tranzakciói is vannak a leányvállalataival, melyek

összege és száma nem jelentős ezen konszolidált pénzügyi kimutatások egészét tekintve.

32. SZ. JEGYZET: AKVIZÍCIÓ (millió forintban)

a) Leányvállalatok megvásárlása és konszolidálása

2016. február 3-án megjelent közleményben foglaltak alapján az **AXA Bank Europe SA** és az OTP Bank megállapodást írt alá az AXA Bank magyarországi üzletágának megvásárlásáról. Az üzletág átruházás magában foglalja az AXA Bank lakossági hitel és megtakarítási, valamint vállalati területét, illetve a bank alkalmazottainak átvételét, amely mintegy 250 főt érint.

A lakossági fókuszú AXA Bank 2009 óta van jelen Magyarországon. Az AXA Bank innovatív online banki szolgáltatásokat nyújt, és elsősorban a jelzáloghitelezés terén tekinthető erősnek a hazai piacon. A Csoport magyarországi jelzáloghitel állománya az üzletág átvételével 18%-kal nőtt.

2016. augusztus 2-án a Gazdasági Versenyhivatalt követően az MNB is engedélyezte az AXA Bank Europe SA, az AXA Bank Europe SA Magyarországi Fióktelepe és a Bank között 2016. február 2-án létrejött Üzletág-Átruházási Szerződés alapján az AXA Bank

– szerződésben meghatározott – magyarországi üzletágának 2016. október 31. napjával történő átruházását a Bankra, amely tranzakció 2016. november 1-jével lezárult. Az átvett hitelek közel teljes állománya jelzáloghitel; 2016. november 1-jei nettó értékén 162 milliárd forint teljesítő és 15 milliárd forint 90 napon túli késedelmes jelzáloghitel. Az AXA Banktól átvett betétek év végi állománya 60 milliárd forint volt, amelyből 51 milliárd forintnyi lakossági betét. Az AXA magyarországi üzletágának átvételével kapcsolatos költségek 2016. negyedik negyedévében mintegy 640 millió forintot tettek ki, melynek jelentős része személyi jellegű költség. A tranzakció során sem goodwill, sem badwill nem került elszámolásra. Az OTP Bank Romania S.A. 2014. július 30-án megállapodott a **Banca Millennium S.A.** 100%-os tulajdonrészének megvásárlásáról, 39 millió eurós vételár mellett. A tranzakció 2015. január 8-án zárult le: a vételár megfizetésével az OTP Bank Romania S.A. 100%-os tulajdoni részesedést szerzett a Banca Millennium S.A. társaságban.

Az akvizíció során megszerzett eszközök és források valós értéke, valamint a negatív goodwill (előnyös vételből származó nyereség, melyet az adott országbeli bankpiaci helyzet tett lehetővé) a következőképpen alakult:

	Banca Millennium S.A.
Pénztárak, betétszámlák, elszámolások a Nemzeti Bankokkal	-16.933
Bankközi kihelyezések, követelések a kihelyezési veszteségekre elszámolt értékvesztés levonása után	-7.376
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök	-25
Értékesíthető értékpapírok	-14.757
Hitelek, a hitelezési veszteségekre elszámolt értékvesztés levonása után	-117.893
Részvények és részesedések	-2
Lejáratig tartandó értékpapírok	-5.272
Tárgyi eszközök	-2.205
Immateriális javak	-80
Egyéb eszközök	-4.999
Bankokkal, Magyar Állammal, Nemzeti Bankokkal és egyéb bankokkal szembeni kötelezettségek	52.928
Ügyfelek betétei	98.370
Kibocsátott értékpapírok	-
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek	-
Egyéb kötelezettségek	4.120
Alárendelt kölcsöntőke	-
Nettó eszközérték	-14.124
Nem ellenőrzött részesedések	-
Negatív goodwill	1.845
Pénzszükséglet	-12.279

b) Leányvállalatok megvásárlásából származó nettó pénzforgalom levezetése

	2015
Pénzszükséglet	-12.279
Vásárláskor megszerzett pénzeszköz	16.933
Nettó pénzforgalom	4.654

33. SZ. JEGYZET: FŐ LEÁNYVÁLLALATOK ÉS TÁRSULT VÁLLALATOK (millió forintban)

Az alábbiakban részletezzük azon befektetéseket, ahol a Bank meghatározó tulajdoni hányaddal rendelkezik. A Bank érdekeltségi körébe tartozó társaságok, melyek teljes

körűen konszolidálásra kerültek – a táblázatban megjelöltek kivételével – Magyarországon bejegyzett társaságok. A Bank pénztermelő egységnek az egyes leányvállalatokat tekinti.

Fő leányvállalatok

Név	Tulajdon (közvetett és közvetlen)		Tevékenység
	2016	2015	
DSK Bank EAD (Bulgária)	100,00%	100,00%	kereskedelmi banki szolgáltatások
OTP Bank JSC (Ukrajna)	100,00%	100,00%	kereskedelmi banki szolgáltatások
JSC „OTP Bank” (Oroszország)	97,88%	97,87%	kereskedelmi banki szolgáltatások
OTP banka Hrvatska d.d. (Horvátország)	100,00%	100,00%	kereskedelmi banki szolgáltatások
OTP Bank Romania S.A. (Románia)	100,00%	100,00%	kereskedelmi banki szolgáltatások
OTP banka Srbija a.d. (Szerbia)	97,92%	97,92%	kereskedelmi banki szolgáltatások
OTP Banka Slovensko a.s. (Szlovákia)	99,26%	99,26%	kereskedelmi banki szolgáltatások
OTP Financing Malta Company Ltd. (Málta)	100,00%	100,00%	refinanszírozási tevékenység
OTP Faktoring Zrt.	100,00%	100,00%	work-out
OTP Jelzálogbank Zrt.	100,00%	100,00%	jelzáloghitelzés
OTP Ingatlan Zrt.	100,00%	100,00%	ingatlanforgalmazás, -fejlesztés
Merkantil Bank Zrt.	100,00%	100,00%	pénzügyi lízing
Merkantil Car Zrt.	100,00%	100,00%	pénzügyi lízing
OTP Lakástakarék Zrt.	100,00%	100,00%	lakáscélú megtakarítások és hitelek
R.E. Four d.o.o. (Szerbia)	100,00%	100,00%	ingatlanforgalmazás
OTP Alapkezelő Zrt.	100,00%	100,00%	befektetési alapok kezelése
Crnogorska komercijalna banka a.d. (Montenegró)	100,00%	100,00%	kereskedelmi banki szolgáltatások
OTP Financing Netherlands B.V. (Hollandia)	100,00%	100,00%	refinanszírozási tevékenység
OTP Holding Ltd. (Ciprus)	100,00%	100,00%	refinanszírozási tevékenység
OTP Financing Cyprus Ltd.	100,00%	100,00%	refinanszírozási tevékenység
Bank Center No.1 Kft.	100,00%	100,00%	ingatlan bérbeadása
Inga Kettő Kft.	100,00%	100,00%	ingatlankezelés
OTP Pénztárszolgáltató Zrt.	100,00%	100,00%	pénztárak kezelése
OTP Ingatlanlízing Zrt. (korábban OTP Lakáslízing Zrt.)	100,00%	100,00%	ingatlanlízing
OTP Életjáradék Zrt.	100,00%	100,00%	életjáradék nyújtása ingatlan fedezetért

Társult és közös vezetésű vállalkozások*

A főbb mutatói azon vállalkozásoknak, amelyek vagy tőke módszerrel (Szállás.hu Kft. és D-ÉG Thermoset Kft.) vagy bekerülési értéken (Company for Cash Services AD és Suzuki Pénzügyi Szolgáltató Zrt.) kerültek konszolidálásra:

2016. december 31-én:

	Szállás.hu Kft.	D-ÉG Thermoset Kft.	Company for Cash Services AD	Suzuki Pénzügyi Szolgáltató Zrt.	Összesen
Eszközök	1.148	4.862	2.302	579	8.891
Kötelezettségek	543	4.004	103	–	4.650
Saját tőke	605	858	2.199	579	4.241
Összes bevétel	2.647	4.399	1.152	2	8.200

2015. december 31-én:

	Szállás.hu Kft.	D-ÉG Thermoset Kft.	Company for Cash Services AD	Suzuki Pénzügyi Szolgáltató Zrt.	Összesen
Eszközök	722	5.356	2.296	584	8.958
Kötelezettségek	296	4.090	110	2	4.498
Saját tőke	426	1.266	2.186	582	4.460
Összes bevétel	1.891	6.736	1.192	17	9.836

34. SZ. JEGYZET: HITELKEZELŐI TEVÉKENYSÉG (millió forintban)

Számos, a vállalatok által alkalmazottaiknak nyújtott (elsősorban lakáscélú) hitel vonatkozásában a Csoport hitelkezelőként működik. Ezen hitelek végső kockázatát a hitel forrását biztosító fél viseli. Mivel ezek a hitelek és a hozzájuk kapcsolódó alapok nem tartoznak a Csoport eszközei és forrásai közé, ezért a mellékelt konszolidált pénzügyi helyzet kimutatásból kivételre kerültek.

	2016	2015
A Csoport által kezelt hitelek állománya	35.383	37.554

35. SZ. JEGYZET: ESZKÖZÖK ÉS FORRÁSOK KONCENTRÁCIÓJA

Az eszközök százalékos arányában	2016	2015
A Magyar Állammal, valamint az MNB-vel szembeni követelések és értékpapírok aránya	22,9%	28,2%

Más jelentős eszköz vagy forrás koncentráció nem állt fenn 2016. és 2015. december 31-én.

A Csoport folyamatosan jelenti a Felügyeletnek a nagybetétesektől való függőség mértékét, illetve az 50 legnagyobb betétesnek a Bankkal szembeni kitettségeit.

A jelentési kötelezettségen túl a legnagyobb partnerek kitettségeit a Bank külön figyeli, a betétállomány stabilitásának megőrzése

érdekében ezen partnerekkel szorosabb kapcsolatot ápol.

A Bank partnerkockázat kezelésért felelős területe folyamatosan elemzi a legnagyobb partnereket, a Bank és a Bankcsoport kitettségét partnerenként külön limitálja. Szükség esetén időben módosítja a partnerlimiteket, szűkíti a Treasury és más üzletágak mozgásterét.

* Nem auditált pénzügyi kimutatások alapján.

36. SZ. JEGYZET: KÖTELEZETTSÉGEK LEJÁRAT SZERINTI ELEMZÉSE ÉS A LIKVIDITÁSI KOCKÁZAT ELEMZÉSE (millió forintban)

A likviditási kockázat annak a kitettségeknek a mérése, hogy a Csoportnak mennyiben kell a likvid eszközeit esetlegesen növelni, annak érdekében, hogy időben eleget tudjon tenni a pénzügyi instrumentumokból származó kötelezettségeinek. A Csoport a likviditási pozícióját az MNB által lefektetett irányelvek szerint kezeli.

A Csoport likviditási kockázatkezelési stratégiájának alapvetése, hogy a potenciálisan felmerülő összes kockázati faktort azonosítsa, és az adott faktornak való kitettséget számszerűsítse. A likviditási kockázatkezelési folyamat során a Bank számba veszi a bankspecifikus (betétkivonás), a nemzetgazdaság egészét érintő (forint leértékelődés, hozamemelkedés), illetve a teljes globális pénzügyi rendszer anomáliáira visszavezethető (pénz és tőkepiacok „kiszáradása”) okokból felmerülő likviditási kockázati események hatását.

A kockázatkezelési politikának megfelelően a likviditási kockázatok egységes integrált módszertan szerint több szinten, VaR alapon kerülnek mérésre és kezelésre. A stratégia alapja, hogy a Csoport rendelkezzen egy olyan jó minőségű likvid eszköz portfólióval, aminek segítségével mindenkor addicionális költségek nélkül teljesíteni tudja esedékessé váló kötelezettségeit azok felmerülésekor.

A likviditási tartalék két részből tevődik össze. Megjelenik egyfelől a leánybankok szintjén (egyedi decentralizált tartalékolás), illetve Bankcsoport-szinten is tartalékképzés történik (centralizált „liquidity pool”). Az egyedi likviditási tartalékoknak kell fedezetet nyújtania a leánybankok hazai devizájában jelentkező potenciális sokkokra (betétkivonás, tőkepiaci sokk, üzleti finanszírozási igény), míg a rugalmas hozzáférésű anyabank által kezelt pool a Bank egyedi sokkjaira (betétkivonás, hozamsokk, árfolyamsokk), valamint az összes entitás külföldi devizában felmerülő sokkjára (devizabetéti sokk tőkepiaci sokk) nyújt fedezetet.

A sokkok kalkulációjára legalább negyedévente, míg a mérési módszertan, valamint a kockázatkezelési modell felülvizsgálatára évente kerül sor. A likviditási tartalék monitoringja mind a liquidity pool, mind a leánybankok egyedi tartalékainak vonatkozásában napi rendszerességgel valósul meg.

Az elmúlt években tapasztalt mérlegalkalmazkodási folyamat eredményeképpen a Csoport likviditási tartalékai jelentősen nőttek, ezzel párhuzamosan a likviditáskockázati kitettsége számottevően mérséklődött. Összességében tehát a potenciális likviditási kockázati események likvid eszközökkel való fedezettsége minden korábbi szintet meghalad. 2016. december 31-ével zárult év során a likviditási kockázatkezelési folyamatban nem történt materiális módszertani változás.

A lejárat elemzésben bemutatott szerződés szerinti összegek a szerződés szerinti olyan diszkontálatlan cash-flow-k, mint: bruttó pénzügyi lízing kötelmek (a pénzügyi költségek levonása előtt); a pénzügyi eszközök pénzeszközért történő megvásárlására irányuló határidős (forward) megállapodásokban meghatározott árak; azon változót fizet/fixet kap kamatswap ügyletek nettó összegei, amelyeknél nettó cash-flow-k cseréjére kerül sor; szerződés szerinti származékos pénzügyi instrumentumban kicserélendő összegek, ahol bruttó cash-flow-k cseréjére kerül sor; a bruttó hitelnyújtási kötelezettségek.

Ezek a diszkontálatlan cash-flow-k eltérnek a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban szereplő összegtől, mivel az abban a kimutatásban szereplő összeg diszkontált cash-flow-kon alapul. Ha a fizetendő összeg nincsen rögzítve, akkor a közzétett összeget a beszámolási időszak végén fennálló feltételek alkalmazásával állapítják meg. Ha a fizetendő összeg, például, egy index változásainak megfelelően változik, a közzétett összeg az indexnek a beszámolási időszak végén fennálló értékén alapulhat.

A következő táblázatok az eszközöket és kötelezettségeket nem diszkontált cash-flow-k szerint mutatják be lejárat csoportok szerint. A lejárat csoportokat a szerződéses lejáratig hátralevő idő szerint állapította meg a Csoport. A lejárat időszakokba történt besorolás a leginkább prudensnek tekinthető módon történt, így figyelembe vételre kerültek az előrefizetési lehetőségek.

2016. december 31-én:

	3 hónapon belüli	Éven belüli, 3 hónapon túli	Éven túli, 5 éven belüli	5 éven túli	Lejárat nélküli	Összesen
Pénztárak, betétszámlák, elszámolások a Nemzeti bankokkal	1.229.096	396.261	–	–	–	1.625.357
Bankközi kihelyezések, követelések a kihelyezési veszteségekre elszámolt értékvesztés levonása után	280.215	29.213	52.133	15.431	228	377.220
Kereskedési célú értékpapírok	13.545	22.445	24.416	11.782	90.167	162.355
Értékesíthető értékpapírok	56.516	104.970	1.001.181	256.265	30.292	1.449.224
Hitelek, a hitelezési veszteségekre elszámolt értékvesztés levonása után	1.025.865	889.362	1.836.910	2.497.755	468	6.250.360
Részcvények és részesedések	–	–	–	–	9.836	9.836
Lejáratig tartandó értékpapírok	57.025	65.146	362.898	582.257	–	1.067.326
Tárgyi eszközök és immateriális javak	444	1.780	10.887	9.844	332.561	355.516
Befektetési célú és operatív lízingbe adott befektetési célú ingatlanok	4.200	–	9.187	6.190	9.869	29.446
Egyéb eszközök*	570	2.382	16.824	1.567	–	21.343
ESZKÖZÖK ÖSSZESEN	2.667.476	1.511.559	3.314.436	3.381.091	473.421	11.347.983
Bankokkal, Magyar Állammal, Nemzeti Bankokkal és egyéb bankokkal szembeni kötelezettségek	159.624	54.276	176.214	154.507	–	544.621
Ügyfelek betétei	6.878.058	1.385.744	222.739	67.052	–	8.553.593
Kibocsátott értékpapírok	24.586	29.374	86.613	6.958	–	147.531
Egyéb kötelezettségek*	324.404	31.697	16.440	8.340	2.582	383.463
Alárendelt kölcsöntőke**	353	164	1	–	76.945	77.463
KÖTELEZETTSÉGEK ÖSSZESEN	7.387.025	1.501.255	502.007	236.857	79.527	9.706.671
NETTÓ POZÍCIÓ	–4.719.549	10.304	2.812.429	3.144.234	393.894	1.641.312
Követelés kereskedési célú származékos pénzügyi instrumentumokból	2.320.707	547.029	154.793	20.451	–	3.042.980
Kötelezettség kereskedési célú származékos pénzügyi instrumentumokból	–2.306.574	–539.463	–143.258	–23.499	–	–3.012.794
Kereskedési célú származékos pénzügyi instrumentumok nettó pozíciója	14.133	7.566	11.535	–3.048	–	30.186
Követelés fedezeti célú származékos pénzügyi instrumentumokból	7.795	1.732	73.499	4.442	–	87.468
Kötelezettség fedezeti célú származékos pénzügyi instrumentumokból	–6.687	–205	–98.096	–4.233	–	–109.221
Fedezeti ügyletnek minősített származékos pénzügyi instrumentumok nettó pozíciója	1.108	1.527	–24.597	209	–	–21.753
Származékos pénzügyi instrumentumok nettó pozíciója összesen	15.241	9.093	–13.062	–2.839	–	8.433
Hitelkeret igénybe nem vett része	410.141	589.593	188.911	45.689	116	1.234.450
Bankgarancia	145.896	114.319	59.638	104.974	1.714	426.541
Mérlegen kívüli kötelezettségek	556.037	703.912	248.549	150.663	1.830	1.660.991

* Származékos pénzügyi instrumentumok nélkül.

** Lásd a 19. sz. jegyzetet.

2015. december 31-én:

	3 hónapon belüli	Éven belüli, 3 hónapon túli	Éven túli, 5 éven belüli	5 éven túli	Lejárat nélküli	Összesen
Pénztárak, betétszámlák, elszámolások a Nemzeti bankokkal	1.878.888	72	–	–	–	1.878.960
Bankközi kihelyezések, követelések a kihelyezési veszteségekre elszámolt értékvesztés levonása után	291.888	7.489	1.022	178	317	300.894
Kereskedési célú értékpapírok	4.718	6.042	15.929	8.565	86.083	121.337
Értékesíthető értékpapírok	7.854	95.051	925.349	194.913	38.966	1.262.133
Hitelek, a hitelezési veszteségekre elszámolt értékvesztés levonása után	678.509	882.873	1.819.370	2.480.019	16.601	5.877.372
Részvénnyek és részesedések	–	–	–	–	10.028	10.028
Lejáratig tartandó értékpapírok	59.171	84.297	407.096	412.147	–	962.711
Tárgyi eszközök és immateriális javak	2.203	2.466	9.503	4.256	331.042	349.470
Befektetési célú és operatív lízingbe adott befektetési célú ingatlanok	50	916	10.359	12.970	6.147	30.442
Egyéb eszközök*	122.663	39.229	66.259	442	8.954	220.615
ESZKÖZÖK ÖSSZESEN	3.045.944	1.118.435	3.254.887	3.113.490	498.138	11.030.894
Bankokkal, Magyar Állammal, Nemzeti Bankokkal és egyéb bankokkal szembeni kötelezettségek	171.469	57.073	168.058	157.092	–	553.692
Ügyfelek betétei	6.615.990	1.107.398	242.363	40.337	1	8.006.089
Kibocsátott értékpapírok	42.910	60.197	105.590	34.370	–	243.067
Egyéb kötelezettségek*	296.857	82.815	3.395	8.785	9.302	401.154
Alárendelt kölcsöntőke**	1.817	127.336	9.292	8.439	110.566	257.450
KÖTELEZETTSÉGEK ÖSSZESEN	7.129.043	1.434.819	528.698	249.023	119.869	9.461.452
NETTÓ POZÍCIÓ	–4.083.099	–316.384	2.726.189	2.864.467	378.269	1.569.442
Követelés kereskedési célú származékos pénzügyi instrumentumokból	1.983.024	983.886	396.165	21.157	–	3.384.232
Kötelezettség kereskedési célú származékos pénzügyi instrumentumokból	–1.972.569	–978.896	–372.370	–21.240	–	–3.345.075
Kereskedési célú származékos pénzügyi instrumentumok nettó pozíciója	10.455	4.990	23.795	–83	–	39.157
Követelés fedezeti célú származékos pénzügyi instrumentumokból	5.604	926	90.703	3.074	–	100.307
Kötelezettség fedezeti célú származékos pénzügyi instrumentumokból	–5.554	–368	–102.437	–882	–	–109.241
Fedezeti ügyletnek minősített származékos pénzügyi instrumentumok nettó pozíciója	50	558	–11.734	2.192	–	–8.934
Származékos pénzügyi instrumentumok nettó pozíciója összesen	10.505	5.548	12.061	2.109	–	30.223
Hitelkeret igénybe nem vett része	347.477	562.694	241.577	14.638	–	1.166.386
Bankgarancia	74.107	79.463	123.525	96.792	535	374.422
Mérlegen kívüli kötelezettségek	421.584	642.157	365.102	111.430	535	1.540.808

* Származékos pénzügyi instrumentumok nélkül.

** Lásd a 19. sz. jegyzetet.

37. SZ. JEGYZET: NETTÓ DEVIZAPOZÍCIÓ ÉS DEVIZAKOCKÁZAT (millió forintban)

2016. december 31-én:

	USD	EUR	CHF	Egyéb	Összesen
Eszközök	294.327	2.162.945	46.261	2.778.704	5.282.237
Források	-504.644	-1.652.058	-37.597	-2.355.397	-4.549.696
Mérlegen kívüli eszközök és források, nettó	221.409	174.524	-17.096	-344.752	34.085
Nettó pozíció	11.092	685.411	-8.432	78.555	766.626

2015. december 31-én:

	USD	EUR	CHF	Egyéb	Összesen
Eszközök	391.278	1.532.788	182.303	2.299.124	4.405.493
Források	-573.631	-1.750.994	-62.898	-2.123.107	-4.510.630
Mérlegen kívüli eszközök és források, nettó	159.599	552.473	-59.785	182.171	834.458
Nettó pozíció	-22.754	334.267	59.620	358.188	729.321

A fenti kimutatás a Csoport fő devizanemekben fennálló devizapozícióját mutatja be. A fennmaradó devizanemek az „Egyéb” soron kerültek feltüntetésre. Az egyéb csoport legnagyobb mértékben RON, RSD, HRK, UAH, RUB és BGN devizákat tartalmazza.

A Csoport a Nemzeti Bankok által felállított nyitott pozícióra vonatkozó limiteken túlmenően saját limitrendszer alapján is ellenőrzi a devizapozícióit. A Csoport nyitott devizapozíciójának mérésére a VaR modellt is használja.

38. SZ. JEGYZET: KAMATLÁBKOCKÁZAT-KEZELÉS (millió forintban)

A kamatlábkockázat az a kockázat, amely szerint a pénzügyi instrumentumok értéke változhat a piaci kamatláb mozgásának hatására. Egy pénzügyi instrumentum kamatának rögzítésére vonatkozó időtartam következképpen jelzi, hogy az adott instrumentum milyen mértékben kitett a kamatlábkockázatnak.

A Csoport kamatozó eszközeinek és forrásainak többsége oly módon van kialakítva, hogy a rövid lejáratú eszközök összhangban legyenek a rövid lejáratú kötelezettségekkel, vagy a hosszú lejáratú eszközök és a hosszú lejáratú kötelezettségek éven belüli kamatváltoztatása biztosítva legyen, vagy a hosszú lejáratú eszközök és

a kapcsolódó hosszú lejáratú kötelezettségek kamatváltozása párhuzamosan történjen.

A fentiekén túl, a különféle kamatozó eszközök és kamatozó források közötti széles kamatsáv nagyfokú rugalmasságot biztosít a Csoportnak a kamatlábkülönbségek és a kamatlábkockázat kezelésére.

A következő táblázat az eszközök és források kamatainak újraárazási periódusait mutatja. A változó kamatozású eszközök és kötelezettségek a következő újraárazási periódus szerint, a fix kamatozású eszközök és források a lejáratú periódus szerint kerülnek bemutatásra.

2016. december 31-én:

	1 hónapon belül		1 és 3 hónap között		3 és 12 hónap között		1 és 2 év között		2 éven túl		Nem kamatozó		Összesen		Mind-összesen
	HUF	Deviza	HUF	Deviza	HUF	Deviza	HUF	Deviza	HUF	Deviza	HUF	Deviza	HUF	Deviza	
ESZKÖZÖK															
Pénztárak, betétszámlák, elszámolások a Nemzeti Bankokkal	501.289	530.368	185	262	–	80	–	–	–	–	89.422	503.751	590.896	1.034.461	1.625.357
fix kamatozású	500.465	443.693	9	174	–	80	–	–	–	–	–	–	500.474	443.947	944.421
változó kamatozású	824	86.675	176	88	–	–	–	–	–	–	–	–	1.000	86.763	87.763
nem kamatozó	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	89.422	503.751	89.422	503.751	593.173
Bankközi kihelyezések, követelések, a kihelyezési veszteségekre elszámolt értékvesztés levonása után	45.212	221.870	13.356	21.503	5	23.361	515	–	428	797	1.532	34.951	61.048	302.482	363.530
fix kamatozású	41.410	119.703	2.265	16.124	5	9.676	515	–	428	400	–	–	44.623	145.903	190.526
változó kamatozású	3.802	102.167	11.091	5.379	–	13.685	–	–	–	397	–	–	14.893	121.628	136.521
nem kamatozó	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1.532	34.951	1.532	34.951	36.483
Kereskedési célú értékpapírok	6.224	916	6.634	2.213	11.757	13.311	119	12.187	5.235	15.431	106.591	4.178	136.560	48.236	184.796
fix kamatozású	2.419	916	6.167	2.213	7.268	13.311	119	12.187	5.235	15.431	–	–	21.208	44.058	65.266
változó kamatozású	3.805	–	467	–	4.489	–	–	–	–	–	–	–	8.761	–	8.761
nem kamatozó	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	106.591	4.178	106.591	4.178	110.769
Értékesíthető értékpapírok	22.867	29.448	17.896	44.262	84.337	81.962	330.032	29.066	555.385	279.939	23.375	28.524	1.033.892	493.201	1.527.093
fix kamatozású	–	23.320	1.772	14.040	84.337	81.960	330.032	29.066	555.385	279.939	–	–	971.526	428.325	1.399.851
változó kamatozású	22.867	6.128	16.124	30.222	–	2	–	–	–	–	–	–	38.991	36.352	75.343
nem kamatozó	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	23.375	28.524	23.375	28.524	51.899
Hitelek, a hitelezési veszteségekre elszámolt értékvesztés levonása után	550.597	1.796.652	713.311	746.620	314.546	266.373	221.238	140.765	478.810	323.363	89.765	94.192	2.368.267	3.367.965	5.736.232
fix kamatozású	26.310	296.834	46.718	66.807	63.103	186.381	67.008	124.752	166.910	299.293	–	–	370.049	974.067	1.344.116
változó kamatozású	524.287	1.499.818	666.593	679.813	251.443	79.992	154.230	16.013	311.900	24.070	–	–	1.908.453	2.299.706	4.208.159
nem kamatozó	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	89.765	94.192	89.765	94.192	183.957
Lejáratig tartandó értékpapírok	–	28.815	25.292	3.976	220.251	3.548	59.501	4.805	693.487	58.954	15.513	85	1.014.044	100.183	1.114.227
fix kamatozású	–	28.184	25.292	3.976	220.251	3.534	59.501	4.805	693.487	58.954	–	–	998.531	99.453	1.097.984
változó kamatozású	–	631	–	–	–	14	–	–	–	–	–	–	–	645	645
nem kamatozó	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	15.513	85	15.513	85	15.598
Származékos pénzügyi instrumentumok	440.563	790.425	533.092	178.159	197.260	86.216	25.585	140.406	32.478	35.595	485.787	356.806	1.714.765	1.587.607	3.302.372
fix kamatozású	425.320	435.181	261.919	111.266	195.702	72.817	25.585	140.406	32.478	35.595	–	–	941.004	795.265	1.736.269
változó kamatozású	15.243	355.244	271.173	66.893	1.558	13.399	–	–	–	–	–	–	287.974	435.536	723.510
nem kamatozó	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	485.787	356.806	485.787	356.806	842.593

2016. december 31-én:

	1 hónapon belül		1 és 3 hónap között		3 és 12 hónap között		1 és 2 év között		2 éven túl		Nem kamatozó		Összesen		Mind-összesen
	HUF	Deviza	HUF	Deviza	HUF	Deviza	HUF	Deviza	HUF	Deviza	HUF	Deviza	HUF	Deviza	
FORRÁSOK															
Bankokkal, Magyar Állammal, Nemzeti Bankokkal és egyéb bankokkal szembeni kötelezettségek	79.392	141.526	6.066	16.888	53.690	8.908	34.791	8.471	180.193	11.766	102	1.982	354.234	189.541	543.775
fix kamatozású	78.779	58.004	5.974	859	27.356	5.625	34.744	5.740	179.983	6.219	–	–	326.836	76.447	403.283
változó kamatozású	613	83.522	92	16.029	26.334	3.283	47	2.731	210	5.547	–	–	27.296	111.112	138.408
nem kamatozó	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	102	1.982	102	1.982	2.084
Ügyfelek betétei	1.310.585	2.524.949	351.252	363.467	378.096	596.436	5.227	138.664	1.988.233	736.961	10.139	136.574	4.043.532	4.497.051	8.540.583
fix kamatozású	514.177	1.185.713	326.181	360.605	378.096	596.436	5.227	138.664	4.454	99.215	–	–	1.228.135	2.380.633	3.608.768
változó kamatozású	796.408	1.339.236	25.071	2.862	–	–	–	–	1.983.779	637.746	–	–	2.805.258	1.979.844	4.785.102
nem kamatozó	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	10.139	136.574	10.139	136.574	146.713
Kibocsátott értékpapírok	1	9.340	2.957	9.375	7.480	18.451	9.320	204	87.367	38	1.951	416	109.076	37.824	146.900
fix kamatozású	1	8.238	2.957	8.386	7.480	16.542	9.320	204	87.367	38	–	–	107.125	33.408	140.533
változó kamatozású	–	1.102	–	989	–	1.909	–	–	–	–	–	–	–	4.000	4.000
nem kamatozó	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1.951	416	1.951	416	2.367
Származékos pénzügyi instrumentumok	1.105.795	124.832	534.213	150.853	249.185	11.700	161.519	16.746	41.332	59.631	374.777	449.963	2.466.821	813.725	3.280.546
fix kamatozású	740.009	119.742	313.883	56.132	248.403	2.351	161.519	16.746	41.332	59.631	–	–	1.505.146	254.602	1.759.748
változó kamatozású	365.786	5.090	220.330	94.721	782	9.349	–	–	–	–	–	–	586.898	109.160	696.058
nem kamatozó	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	374.777	449.963	374.777	449.963	824.740
Alárendelt kölcsöntőke	–	–	–	76.936	–	–	–	–	–	–	–	522	–	77.458	77.458
fix kamatozású	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
változó kamatozású	–	–	–	76.936	–	–	–	–	–	–	–	–	–	76.936	76.936
nem kamatozó	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	522	–	522	522
Nettó pozíció	–929.021	597.847	415.278	379.476	139.705	(160.644)	426.133	163.144	–531.302	–94.317	425.016	433.030	–54.191	1.318.536	1.264.345

2015. december 31-én:

	1 hónapon belül		1 és 3 hónap között		3 és 12 hónap között		1 és 2 év között		2 éven túl		Nem kamatozó		Összesen		Mind-összesen
	HUF	Deviza	HUF	Deviza	HUF	Deviza	HUF	Deviza	HUF	Deviza	HUF	Deviza	HUF	Deviza	
ESZKÖZÖK															
Pénztárak, betétszámlák, elszámolások a Nemzeti Bankokkal	1.204.852	124.465	251	129	–	18	–	–	–	–	78.000	471.245	1.283.103	595.857	1.878.960
fix kamatozású	1.203.663	68.286	–	40	–	18	–	–	–	–	–	–	1.203.663	68.344	1.272.007
változó kamatozású	1.189	56.179	251	89	–	–	–	–	–	–	–	–	1.440	56.268	57.708
nem kamatozó	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	78.000	471.245	78.000	471.245	549.245
Bankközi kihelyezések, követelések, a kihelyezési veszteségekre elszámolt értékvesztés levonása után	40.110	158.875	5.083	40.634	26	13.270	3	696	11.983	4.780	15	25.093	57.220	243.348	300.568
fix kamatozású	37.814	110.924	498	7.847	26	8.343	3	696	11.983	4.002	–	–	50.324	131.812	182.136
változó kamatozású	2.296	47.951	4.585	32.787	–	4.927	–	–	–	778	–	–	6.881	86.443	93.324
nem kamatozó	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	15	25.093	15	25.093	25.108
Kereskedési célú értékpapírok	1.201	–	2.124	339	7.863	72	141	4.216	10.335	8.745	72.253	4.687	93.917	18.059	111.976
fix kamatozású	299	–	1.856	339	5.950	54	141	4.216	10.335	8.745	–	–	18.581	13.354	31.935
változó kamatozású	902	–	268	–	1.913	18	–	–	–	–	–	–	3.083	18	3.101
nem kamatozó	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	72.253	4.687	72.253	4.687	76.940
Értékesíthető értékpapírok	21.671	15.155	18.953	19.551	9.271	70.052	21.419	58.096	854.494	137.196	50.940	28.688	976.748	328.738	1.305.486
fix kamatozású	–	12.975	–	19.551	9.271	65.079	21.419	58.096	854.494	136.060	–	–	885.184	291.761	1.176.945
változó kamatozású	21.671	2.180	18.953	–	–	4.973	–	–	–	1.136	–	–	40.624	8.289	48.913
nem kamatozó	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	50.940	28.688	50.940	28.688	79.628
Hitelek, a hitelezési veszteségekre elszámolt értékvesztés levonása után	494.685	1.679.202	565.545	830.627	263.497	284.342	153.606	121.203	506.656	255.515	86.347	168.742	2.070.336	3.339.631	5.409.967
fix kamatozású	8.566	253.898	9.926	102.394	58.511	174.813	50.003	104.835	113.882	232.971	–	–	240.888	868.911	1.109.799
változó kamatozású	486.119	1.425.304	555.619	728.233	204.986	109.529	103.603	16.368	392.774	22.544	–	–	1.743.101	2.301.978	4.045.079
nem kamatozó	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	86.347	168.742	86.347	168.742	255.089
Lejáratig tartandó értékpapírok	–	37.159	16.085	5.858	35.710	2.429	86.409	1.376	678.012	47.847	14.767	1.025	830.983	95.694	926.677
fix kamatozású	–	36.984	12.746	5.858	35.710	2.409	86.409	1.376	678.012	47.847	–	–	812.877	94.474	907.351
változó kamatozású	–	175	3.339	–	–	20	–	–	–	–	–	–	3.339	195	3.534
nem kamatozó	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	14.767	1.025	14.767	1.025	15.792
Származékos pénzügyi instrumentumok	673.749	668.051	1.351.732	384.757	217.206	109.734	46.773	149.426	39.414	29.997	346.498	194.146	2.675.372	1.536.111	4.211.483
fix kamatozású	500.878	227.526	428.021	135.754	216.291	66.795	46.773	149.426	39.414	29.997	–	–	1.231.377	609.498	1.840.875
változó kamatozású	172.871	440.525	923.711	249.003	915	42.939	–	–	–	–	–	–	1.097.497	732.467	1.829.964
nem kamatozó	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	346.498	194.146	346.498	194.146	540.644

2015. december 31-én:

	1 hónapon belül		1 és 3 hónap között		3 és 12 hónap között		1 és 2 év között		2 éven túl		Nem kamatozó		Összesen		Mind-összesen
	HUF	Deviza	HUF	Deviza	HUF	Deviza	HUF	Deviza	HUF	Deviza	HUF	Deviza	HUF	Deviza	
FORRÁSOK															
Bankokkal, Magyar Állammal, Nemzeti Bankokkal és egyéb bankokkal szembeni kötelezettségek	95.241	129.524	8.142	45.391	54.483	5.982	10.760	3.651	170.320	5.707	8	4.101	338.954	194.356	533.310
fix kamatozású	95.174	64.590	7.049	7.382	23.383	5.427	10.760	3.651	170.320	5.706	–	–	306.686	86.756	393.442
változó kamatozású	67	64.934	1.093	38.009	31.100	555	–	–	–	1	–	–	32.260	103.499	135.759
nem kamatozó	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	8	4.101	8	4.101	4.109
Ügyfelek betétei	1.306.653	2.484.899	472.572	473.728	136.025	703.014	2.224	68.831	1.818.548	397.140	3.230	117.715	3.739.252	4.245.327	7.984.579
fix kamatozású	706.888	1.252.940	472.558	471.863	136.025	703.004	2.224	68.831	259.993	101.191	–	–	1.577.688	2.597.829	4.175.517
változó kamatozású	599.765	1.231.959	14	1.865	–	10	–	–	1.558.555	295.949	–	–	2.158.334	1.529.783	3.688.117
nem kamatozó	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	3.230	117.715	3.230	117.715	120.945
Kibocsátott értékpapírok	1.916	6.202	157	9.082	11.002	41.623	16.153	8.443	137.495	236	7.021	46	173.744	65.632	239.376
fix kamatozású	1.916	5.953	157	6.929	11.002	38.667	16.153	8.443	137.495	236	–	–	166.723	60.228	226.951
változó kamatozású	–	249	–	2.153	–	2.956	–	–	–	–	–	–	–	5.358	5.358
nem kamatozó	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	7.021	46	7.021	46	7.067
Származékos pénzügyi instrumentumok	1.248.271	98.165	1.083.679	636.911	158.671	134.008	190.632	6.931	40.977	72.001	227.762	275.151	2.949.992	1.223.167	4.173.159
fix kamatozású	635.192	89.002	418.185	143.566	157.950	125.122	190.632	6.931	40.977	72.001	–	–	1.442.936	436.622	1.879.558
változó kamatozású	613.079	9.163	665.494	493.345	721	8.886	–	–	–	–	–	–	1.279.294	511.394	1.790.688
nem kamatozó	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	227.762	275.151	227.762	275.151	502.913
Alárendelt kölcsöntőke	–	–	–	5	–	234.773	–	–	–	–	–	6	–	234.784	234.784
fix kamatozású	–	–	–	–	–	234.773	–	–	–	–	–	–	–	234.773	234.773
változó kamatozású	–	–	–	5	–	–	–	–	–	–	–	–	–	5	5
nem kamatozó	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	6	–	6	6
Nettó pozíció	–215.813	–35.883	395.223	116.778	173.392	–639.483	88.582	247.157	–66.446	8.996	410.799	496.607	785.737	194.172	979.909

39. SZ. JEGYZET: EGY TÖRZSRÉSZVÉNYRE JUTÓ VESZTESÉG/NYERESÉG (EPS) (millió forintban)

A Csoport egy törzsrészvényére jutó nyeresége a törzsrészvényeseknek az adott időszakra felosztható nettó eredmény és a belőle közzetett elsőbbségi osztalék levonása után a törzsrészvények időszak alatti súlyozott számtani átlagának hányadosaként kerül kiszámításra. A hígító hatású törzsrészvényre váltható opciók ténylegesen törzsrészvényre átváltottként vannak figyelembe véve.

	2016	2015
Törzsrészvények tulajdonosaira jutó konszolidált nettó eredmény (millió forintban)	202.210	63.583
A törzsrészvények súlyozott átlagos darabszáma az alap egy részvényre jutó eredményhez (darab)	264.214.052	262.204.162
Egy törzsrészvényre jutó alap nyereség (+)/veszteség (–) (forint)	765	242
Törzsrészvények tulajdonosaira jutó konszolidált nettó eredmény (millió forintban)	202.210	63.583
A törzsrészvények módosított súlyozott átlagos darabszáma a hígított egy részvényre jutó eredményhez (darab)	264.266.374	262.419.544
Egy törzsrészvényre jutó konszolidált hígított nyereség (+)/veszteség (–) (forint)	765	242
Kibocsátott törzsrészvények súlyozott átlagos darabszáma	280.000.010	280.000.010
Visszavásárolt saját részvények átlagos darabszáma	15.785.958	17.795.848
Törzsrészvények súlyozott átlagos darabszáma a konszolidált alap egy részvényre jutó eredményhez	264.214.052	262.204.162
Javadalmazási rendszer/Vezetői Opciók Program keretében kibocsátott, törzsrészvényre váltható vezetői részvényopciók hígító hatása*	52.322	215.382
Törzsrészvények módosított súlyozott átlagos darabszáma a konszolidált hígított egy részvényre jutó eredményhez	264.266.374	262.419.544

40. SZ. JEGYZET: PÉNZÜGYI INSTRUMENTUMOKON KELETKEZETT EREDMÉNYEK TÉTELEI (millió forintban)

A 2016. december 31-ével zárult évre vonatkozóan:

	Kamateredmény	Nem kamateredmény	Értékvesztés	Saját tőke
Pénztárak, betétszámlák, elszámolások a Nemzeti Bankokkal	9.866	–	–	–
Bankközi kihelyezések, követelések a kihelyezési veszteségekre elszámolt értékvesztés levonása után	4.263	–	133	–
Kereskedési célú értékpapírok	–	1.450	–	–
Értékesíthető értékpapírok	34.557	19.378	55	12.993
Hitelek, hitelezési veszteségekre elszámolt értékvesztés levonása után	499.273	11.074	–93.605	–
Lejáratig tartandó értékpapírok	51.427	–	–	–
Egyéb eszközök	3.366	–	–	–
Származékos pénzügyi instrumentumok	3.408	493	–	–
Bankokkal, Magyar Állammal, Nemzeti Bankokkal és egyéb bankokkal szembeni kötelezettség	–7.723	–	–	–
Ügyfelek betétei	–63.743	158.893	–	–
Kibocsátott értékpapírok	–4.726	–	–	–
Alárendelt kölcsöntőke	–10.239	–	–	–
Összesen	519.729	191.288	–93.417	12.993

* 2016. és a 2015. évben is a hígító hatás a Javadalmazási Politikához kapcsolódik.

A 2015. december 31-ével zárult évre vonatkozóan:

	Kamateredmény	Nem kamateredmény	Értékvesztés	Saját tőke
Pénztárak, betétszámlák, elszámolások a Nemzeti Bankokkal	27.496	–	–	–
Bankközi kihelyezések, követelések a kihelyezési veszteségekre elszámolt értékvesztés levonása után	2.765	–	6	–
Kereskedési célú értékpapírok	–	1.067	–	–
Értékesíthető értékpapírok	31.063	7.324	–17	–304
Hitelek, hitelezési veszteségekre elszámolt értékvesztés levonása után	572.120	10.207	–318.689	–
Lejáratig tartandó értékpapírok	46.619	–	2	–
Egyéb eszközök	3.050	–	–	–
Származékos pénzügyi instrumentumok	5.467	–618	–	–
Bankokkal, Magyar Állammal, Nemzeti Bankokkal és egyéb bankokkal szembeni kötelezettség	–10.627	–	–	–
Ügyfelek betétei	–107.104	157.368	–	–
Kibocsátott értékpapírok	–6.786	–	–	–
Alárendelt kölcsöntőke	–13.633	–	–	–
Összesen	550.430	175.348	–318.698	–304

41. SZ. JEGYZET: PÉNZÜGYI INSTRUMENTUMOK VALÓS ÉRTÉKELÉSE (millió forintban)

A pénzügyi instrumentumok valós értékének meghatározásakor a Csoport az aktív piaccal rendelkező ügyletek esetében a piaci árakat alkalmazza. A legtöbb esetben azonban nem áll rendelkezésre nyilvános, megbízható piaci információ, így a Csoport különböző értékelési technikákat alkalmaz a pénzügyi instrumentumok valós értékének meghatározására.

A 40. e) sz. jegyzetben részletesebb információk találhatóak a valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumok valós érték meghatározásának hierarchiájáról.

A valós érték megbízható meghatározása érdekében a Bank az amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi instrumentumok (hitelek, bankközi kihelyezések, bankokkal szembeni kötelezettségek, ügyfelek betétei) esetében diszkontált cash-flow módszert alkalmaz. A kibocsátott értékpapírok és az alárendelt kötvények esetében a valós értékek meghatározásához piaci információkat használ a Csoport (pl. Reuters). Pénztárak, betétszámlák, elszámolások a Magyar Nemzeti Bankokkal szemben mérleg sor azonnal hozzáférhető tételeket tartalmaz, ennél fogva a valós értéke megegyezik a könyv szerinti értékkel.

Az értékelési technikákhoz használt inputok az alábbi feltételezéseket tartalmazzák:

- a diszkontáláshoz használt diszkontráták megegyeznek az adott devizában, adott időszakra érvényes kockázatmentes kamatláb és kockázati prémium összegével;
- a problémamentes hitelek esetében a szerződéses cash-flow-k képezik az értékelési kalkuláció alapját, míg a minősített hitelek esetében az értékvesztéssel csökkentett amortizált bekerülési érték tekintendő valós értéknek;
- a változó kamatozású instrumentumok jövőbeli cash-flow-ja a tárgyidőszakra érvényes hozamgörbéből kerül megbecsülésre;
- a látra szóló betétek valós értéke nem lehet alacsonyabb, mint a könyv szerinti érték.

A pénzügyi helyzet kimutatásban nem valós értéken értékelt eszköz- és kötelezettségcsoportok esetén a valós értékek meghatározásakor a Bank jövedelem-szempon tû megközelítést alkalmazott, a jövőbeli pénzáramlásokat egyetlen folyó érték ké alakítva át. Azonnal felhasználható eszközök esetén a valós érték megegyezik a könyv szerinti értékkel, a kibocsátott értékpapírok és más nem valós értéken értékelt kötvény eszköz- és kötelezettségcsoportok valós értéke Reuters piaci jegyzések alapján, a pénzügyi helyzet kimutatás további

nem valós értéken értékelt eszköz- és kötelezettségcsoportjainak valós értéke pedig diszkontált cash-flow módszerrel került meghatározásra. A hitelek, a hitelezési veszteségekre elszámolt értékvesztés levonása után valós értékének meghatározásakor a diszkontrátamódosítási módszert alkalmaztuk, az alkalma-

zott diszkontrátát a piacon forgalomban lévő hasonló eszközök és kötelezettségek megfigyelt megtérülési rátájából származik.

Az ilyen módon meghatározott – nem valós értéken értékelt instrumentumokhoz tartozó – valós értékek a valós érték-hierarchia második szintjére sorolhatóak.

a) Pénzügyi eszközök és kötelezettségek valós értéke

	2016		2015	
	Könyv szerinti érték	Valós érték	Könyv szerinti érték	Valós érték
Pénztárak, betétszámlák, elszámolások a Nemzeti Bankokkal	1.625.357	1.625.466	1.878.960	1.880.223
Bankközi kihelyezések, követelések, a kihelyezési veszteségekre elszámolt értékvesztés levonása után	363.530	374.733	300.568	318.972
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök	293.106	293.106	253.782	253.782
Kereskedési célú értékpapírok	184.796	184.796	111.976	111.976
Származékos pénzügyi instrumentumok valós értéke	108.310	108.310	141.806	141.806
Értékesíthető értékpapírok	1.527.093	1.527.093	1.305.486	1.305.486
Hitelek, a hitelezési veszteségekre elszámolt értékvesztés levonása után*	5.736.232	6.385.775	5.409.967	6.028.495
Lejáratig tartandó értékpapírok	1.114.227	1.198.227	926.677	1.010.112
Valós érték fedezeti ügyletnek minősített származékos pénzügyi instrumentumok	7.887	7.887	16.009	16.151
Pénzügyi eszközök összesen	10.667.432	11.412.287	10.091.449	10.813.221
Bankokkal, Magyar Állammal, Nemzeti Bankokkal és egyéb bankokkal szembeni kötelezettség	543.775	540.194	533.310	533.338
Ügyfelek betétei	8.540.583	8.511.959	7.984.579	7.969.922
Kibocsátott értékpapírok	146.900	258.372	239.376	351.488
Valós érték fedezetinek minősített származékos pénzügyi instrumentumok	20.002	20.002	13.723	13.723
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek	75.871	75.871	101.561	101.561
Alárendelt kölcsöntőke	77.458	69.966	234.784	240.619
Pénzügyi kötelezettségek összesen	9.404.589	9.476.364	9.107.333	9.210.651

* Alacsony hozamkörnyezet okozta magasabb diszkontrátát miatt a valós érték a könyv szerinti értéknél magasabb lesz.

b) Származékos ügyletek valós értéke

	Valós érték		Nettó névleges érték	
	2016	2015	2016	2015
Kereskedési célú kamatswap ügyletek				
Kereskedési célú kamatswap ügyletek pozitív valós értéke	38.878	33.770	35.435	40.475
Kereskedési célú kamatswap ügyletek negatív valós értéke	-33.012	-30.453	-33.264	-37.135
Kereskedési célú devizaswap ügyletek				
Kereskedési célú devizaswap ügyletek pozitív valós értéke	17.148	15.551	17.744	14.083
Kereskedési célú devizaswap ügyletek negatív valós értéke	-13.125	-7.687	-13.405	-8.000
Valós érték fedezeti célú kamatswap ügyletek				
Valós érték fedezeti célú kamatswap ügyletek pozitív valós értéke	6.888	15.393	9.428	7.932
Valós érték fedezeti célú kamatswap ügyletek negatív valós értéke	-19.976	-13.723	-31.580	-17.211
Valós érték fedezeti célú devizaswap ügyletek				
Valós érték fedezeti célú devizaswap ügyletek pozitív valós értéke	-	-	-	-
Valós érték fedezeti célú devizaswap ügyletek negatív valós értéke	-	-	-	-
Kereskedési célú CCIRS ügyletek				
Kereskedési célú CCIRS ügyletek pozitív valós értéke	33.768	84.270	31.646	84.721
Kereskedési célú CCIRS ügyletek negatív valós értéke	-14.984	-53.505	-13.473	-54.309
Kereskedési célú mark-to-market CCIRS ügyletek				
Kereskedési célú mark-to-market CCIRS ügyletek pozitív valós értéke	332	-	383	-
Kereskedési célú mark-to-market CCIRS ügyletek negatív valós értéke	-700	-2.370	-665	-2.143
Valós érték fedezeti célú CCIRS ügyletek				
Valós érték fedezeti célú CCIRS ügyletek pozitív valós értéke	998	604	1.031	693
Valós érték fedezeti célú CCIRS ügyletek negatív valós értéke	-26	-	-14	-
Valós érték fedezeti célú mark-to-market CCIRS ügyletek				
Valós érték fedezeti célú mark-to-market CCIRS ügyletek pozitív valós értéke	-	-	-	-
Valós érték fedezeti célú mark-to-market CCIRS ügyletek negatív valós értéke	-	-	-	-
Valós érték fedezeti célú egyéb származékos ügyletek				
Valós érték fedezeti célú egyéb származékos ügyletek pozitív valós értéke	1	12	1	12
Valós érték fedezeti célú egyéb származékos ügyletek negatív valós értéke	-	-	-	-
Kereskedési célú egyéb származékos ügyletek				
Kereskedési célú egyéb származékos ügyletek pozitív valós értéke	18.184	8.215	13.098	5.098
Kereskedési célú egyéb származékos ügyletek negatív valós értéke	-14.050	-7.546	-8.616	-4.290
Származékos pénzügyi eszközök összesen	116.197	157.815	108.766	153.014
Származékos pénzügyi kötelezettségek összesen	-95.873	-115.284	-101.017	-123.088
Származékos pénzügyi instrumentumok összesen	20.324	42.531	7.749	29.926

c) Fedezeti elszámolás típusai

A Csoport rendszeresen köt fedezeti tranzakciókat annak érdekében, hogy csökkentse a pénzügyi kockázatát. Azonban néhány

ügylet nem tesz eleget a fedezeti előírások szabályainak, így ezek az ügyleteket kereskedési célú ügyletekként vannak nyilvántartva.

A Csoport fedezeti tranzakcióinak összefoglalása az alábbi:

2016. december 31-én:

Fedezeti ügylet típusa	Fedezeti instrumentum	Fedezeti instrumentum valós értéke	Fedezett kockázatok jellege
Valós érték fedezeti ügylet	IRS	-13.088 millió Ft	Kamatláb
Valós érték fedezeti ügylet	CCIRS	972 millió Ft	Kamatláb/Deviza
Külföldi nettó befektetések fedezeti ügyletei*	CCIRS és kibocsátott értékpapírok	-577 millió Ft	Deviza

2015. december 31-én:

Fedezeti ügylet típusa	Fedezeti instrumentum	Fedezeti instrumentum valós értéke	Fedezett kockázatok jellege
Valós érték fedezeti ügylet	IRS	1.670 millió Ft	Kamatláb
Valós érték fedezeti ügylet	CCIRS	65 millió Ft	Kamatláb/Deviza
Külföldi nettó befektetések fedezeti ügyletei*	CCIRS és kibocsátott értékpapírok	548 millió Ft	Deviza

* A fedezeti kapcsolat bemutatásának célja a külföldi részesedések (jelesül 4 leánybank: DSK Bank EAD, OTP banka Hrvatska d.d., Crnogorska komercijalna banka a.d., OTP Banka Slovensko a.s.) eredményét megtestesítő devizapozíció árfolyamkockázatának fedezése.

d) Valós érték fedezeti ügylet

1. Értékesíthető értékpapírok

A Csoport különféle devizában denominált fix kamatozású kötvényeket, valamint fix kamatozású forintban denominált államkötvényeket tart nyilván az értékesíthető értékpapírok között. Ezek a fix kamatozású értékpapírok ki vannak téve a kockázatmentes kamatlábak változásából eredő valós érték kockázatnak. A kamatfizetésekből származó cash-flow-k

kamatkockázatának fedezetére a Csoport kamatswap ügyleteket kötött, melyekben a Bank fix kamatot fizet, változó kamatot kap, amely során az értékpapírokból származó kifizetések kockázatát 3 és 12 havi EURIBOR-hoz kötött kifizetésekre, míg az államkötvényekből származó kifizetések kockázatát 6 havi BUBOR-hoz kötött kifizetésekre cseréli, ezzel az értékpapírok valós értékében meglévő kamatláb-kockázatot semlegesíti.

	2016	2015
Fedezeti IRS ügyletek valós értéke	-19.305	-11.266

2. Ügyfelekkel/vállalatokkal szembeni követelések

A Csoport különféle devizában denominált fix kamatozású hitelek tart nyilván az ügyfelekkel szembeni követelések között. Ezek a fix kamatozású hitelek ki vannak téve a kockázatmentes kamatlábak változásából eredő valós érték kockázatnak. A kamatfizetésekből származó cash-flow-k kamatkockázatának fedezetére a Csoport kamatswap ügyleteket kötött, amelyekben a Csoport fix kamatot fizet, változó kamatot kap, amely során a hitelekből származó kifizetések kockázatát 3 havi EURIBOR-hoz, illetve BUBOR-hoz kötött kifizetésekre cseréli, ezzel a hitelek valós értékében meglévő kamatláb-kockázatot semlegesíti.

A Bank továbbá RON és CHF devizában denominált változó kamatozású hitelek tart nyilván. Ezek a hitelek ki vannak téve a RON és CHF devizaárfolyamok, illetve a CHF devizában denominált kamatlábak devizaárfolyam komponensének megváltozásából eredő kockázatnak. A kamat és devizaárfolyamok kockázatainak fedezése érdekében a Bank CCIRS ügyleteket kötött.

	2016	2015
Fedezeti IRS ügyletek valós értéke	-4	-165
Fedezeti CCIRS ügyletek valós értéke	972	65

3. Kibocsátott értékpapírok

A Csoport kockázatkezelési politikájával összhangban a kibocsátott fix kamatozású értékpapíraiból származó cash-flow-k az HUF/EUR árfolyamváltozásának, illetve az EUR és HUF kockázatmentes kamatlábak változásának vannak kitéve. Az ilyen típusú értékpapírok kapcsán

felmerülő devizaárfolyam- és kamatláb-kockázatot a Csoport EUR, illetve HUF IRS és index opció ügylettekkel fedezte olyan módon, hogy a fix kamatozású értékpapír cash-flow-t 3 hónapos EURIBOR, illetve BUBOR-hoz kötött változó kamatozású cash-flow-kra cserélte, ezzel biztosítva a kibocsátott értékpapírok valós érték kockázatának semlegesítését.

	2016	2015
Fedezeti IRS ügyletek valós értéke	6.221	13.101

2016. december 31-én:

Fedezett instrumentum típusa	Fedezeti instrumentum típusa	Fedezett instrumentum valós értéke	Fedezeti instrumentum valós értéke	A fedezet kockázat miatt fennálló nyereség/veszteség	
				a fedezett instrumentumon	a fedezeti instrumentumon
Értékesíthető értékpapírok	IRS	853.804 millió forint	–19.305 millió forint	11.723 millió forint	–13.619 millió forint
Ügyfeleknek nyújtott hitelek	IRS	451 millió forint	–4 millió forint	–161 millió forint	161 millió forint
Vállalatoknak nyújtott hitelek	CCIRS	53.937 millió forint	972 millió forint	–168 millió forint	168 millió forint
Kibocsátott értékpapírok	IRS	69.959 millió forint	6.221 millió forint	7.512 millió forint	–7.512 millió forint

2015. december 31-én:

Fedezett instrumentum típusa	Fedezeti instrumentum típusa	Fedezett instrumentum valós értéke	Fedezeti instrumentum valós értéke	A fedezet kockázat miatt fennálló nyereség/veszteség	
				a fedezett instrumentumon	a fedezeti instrumentumon
Értékesíthető értékpapírok	IRS	668.484 millió forint	–11.266 millió forint	9.818 millió forint	–8.696 millió forint
Ügyfeleknek nyújtott hitelek	IRS	5.561 millió forint	–165 millió forint	–252 millió forint	252 millió forint
Vállalatoknak nyújtott hitelek	CCIRS	56.458 millió forint	65 millió forint	202 millió forint	65 millió forint
Ügyfelek betétei	IRS	–	–	107 millió forint	–107 millió forint
Kibocsátott értékpapírok	IRS	71.786 millió forint	13.101 millió forint	348 millió forint	–348 millió forint
Kibocsátott értékpapírok	Index opció	–	–	9 millió forint	–9 millió forint

e) Valós érték meghatározás hierarchiája inputok szerint

A pénzügyi instrumentumok valós értékének hierarchiája az alábbi módon került meghatározásra:

1. szint: Aktív piacon azonos eszközökre és kötelezettségekre (módosítás nélküli) jegyzett ár alapján.
2. szint: Az 1. szinttől eltérő input információk alapján, amelyek az adott eszközzel vagy kötelezettséggel kapcsolatban

közvetlenül vagy közvetetten megfigyelhetőek. A nem valós értéken értékelt instrumentumokhoz tartozó valós értékek a hierarchia 2. szintjéhez sorolhatók.

3. szint: Eszközökre és kötelezettségekre szóló inputok, amelyek nem megfigyelhető piaci adatokon alapulnak (nem megfigyelhető inputok).

Valós érték meghatározás hierarchiáját a valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumok esetében a következő táblázat mutatja:

2016. december 31-én:

	Összesen	1. szint	2. szint	3. szint
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök	292.176	166.204	125.972	–
ebből: Kereskedési célú értékpapírok	183.866	166.117	17.749	–
ebből: Kereskedési célú származékos pénzügyi instrumentumok pozitív valós értéke	108.310	87	108.223	–
Értékesíthető értékpapírok	1.511.519	1.151.543	352.280	7.696
Fedezeti célú származékos pénzügyi instrumentumok pozitív valós értéke	7.887	–	7.887	–
Valós értéken értékelt pénzügyi eszközök összesen	1.811.582	1.317.747	486.139	7.696
Kereskedési célú származékos pénzügyi instrumentumok negatív valós értéke	75.871	267	75.604	–
Fedezeti célú származékos pénzügyi instrumentumok negatív valós értéke	20.002	–	19.943	59
Valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek összesen	95.873	267	95.547	59

2015. december 31-én:

	Összesen	1. szint	2. szint	3. szint
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök	253.111	103.476	149.635	–
ebből: Kereskedési célú értékpapírok	111.305	103.455	7.850	–
ebből: Kereskedési célú származékos pénzügyi instrumentumok pozitív valós értéke	141.806	21	141.785	–
Értékesíthető értékpapírok	1.284.979	1.097.952	172.353	14.674*
Fedezeti célú származékos pénzügyi instrumentumok pozitív valós értéke	16.009	–	16.009	–
Valós értéken értékelt pénzügyi eszközök összesen	1.554.099	1.201.428	337.997	14.674
Kereskedési célú származékos pénzügyi instrumentumok negatív valós értéke	101.561	35	101.526	–
Fedezeti célú származékos pénzügyi instrumentumok negatív valós értéke	13.723	–	13.723	–
Valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek összesen	115.284	35	115.249	–

A 3. szinten értékelt értékesíthető értékpapírok nyitó és záró egyenleg közötti változásának levezetése az alábbi:

A 3. szinten értékelt értékesíthető értékpapírok mozgása	Nyitó egyenleg	Növekedés (+)/ Csökkenés (–)	Záró egyenleg
OTP Bank Nyrt.	5.667	–3.804	1.863
DSK Bank EAD	3.031	–1.373	1.658
OTP Faktoring Zrt.	2.087	9	2.096
OTP banka Hrvatska d.d.	1.136	–757	379
OTP Bank Romania S.A.	1.027	–685	342
OTP Banka Slovenko a.s.	907	–605	302
OTP Factoring Ukaine LLC	717	262	979
OTP banka Srbija a.d.	27	–24	3
LLC AMC OTP Capital	74	–	74
Összesen	14.673	–6.977	7.696

42. SZ. JEGYZET: ÜZLETI ÉS FÖLDRAJZI SZEGMENSEK SZERINTI JELENTÉS (millió forintban)

A Csoport üzleti és földrajzi szegmenseket különböztet meg. A következőkben bemutatásra kerül a Csoport üzleti és földrajzi kombinációjú szegmense szerinti jelentés.

A Csoport IFRS 8 alapján bemutatott szegmensei a következők: OTP Core Magyarország, Oroszország, Ukrajna, Bulgária, Románia, Szerbia, Horvátország, Szlovákia, Montenegró, Lízing leányvállalatok, Alapkezelői leányvállalatok, Egyéb tevékenységű leányvállalatok, Corporate Center.

Az OTP Core a Csoport magyarországi alapvető üzleti tevékenységének eredményét mérő gazdasági egység, melynek pénzügyi

kimutatásait a Csoport magyarországi banki alaptevékenységét végző vállalkozások (OTP Bank Nyrt., OTP Jelzálogbank Zrt., OTP Lakástakarék Zrt., OTP Faktoring Zrt., OTP Pénzügy Pont Kft., illetve a csoport-finanszírozást végző vállalkozások) konszolidált IFRS szerinti pénzügyi kimutatásaiból számítunk.

Corporate Center: Az OTP Core konszolidált pénzügyi kimutatásaiból elkülönítésre került a Corporate Center. Utóbbi egy virtuális gazdasági egység, mely az a Csoporton belüli leányvállalatok részére nyújt tőkepiaci szolgáltatásokat, jellemzően tőke-, illetve hitelági finanszírozás formájában.

* A teljes állományból 2.886, illetve 10.789 millió forint 2016. december 31-én a Visa Inc., illetve 2015. december 31-én a Visa Europe részvényeket tartalmaz. A vételár három komponensből tevődik össze (upfront komponens: készpénz és korlátozottan forgalomképes Visa Inc. „C” típusú elsőbbségi részvény; illetve halasztott earn-out kifizetés). Az érzékenységvizsgálat nem értelmezhető ebben az esetben (lásd a 43. sz. jegyzetet).

Az OTP Factoring Ukraine LLC, OTP Factoring SRL, OTP Factoring Bulgaria LLC, OTP Factoring Serbia d.o.o., OTP Factoring Montenegro d.o.o. és OTP Factoring Slovensko s.r.o. társaságok eredményét az egyes külföldi leánybankok szegmensadata tartalmazza.

Az egyéb leányvállalatok a lízing, illetve alapkezelői tevékenységi körön kívüli vállalkozások. Ilyenek pl. OTP Ingatlan Zrt., OTP Életjáradék Zrt., OTP Pénztárszolgáltató Zrt., Monicomp Zrt., OTP Buildings s.r.o., OTP Real Slovensko s.r.o. A bemutatásra került üzleti és földrajzi kombinációjú szegmens a Csoport olyan komponense:

- amely szegmensenként elkülöníthető és hozzárendelhető bevételekkel, ráfordításokkal, eszközökkel, kötelezettségekkel működik,
- ahol az egymás közötti tranzakciók kiszűrésre kerültek,

- ahol a Csoport legfőbb döntéshozó szerve rendszeresen felülvizsgálja a működési eredményeket,
- ahol elkülönült pénzügyi információ áll rendelkezésre.

Goodwillra/részesedésre képzett értékvesztés és adómegetkarító hatásuk:

Goodwill értékvesztés elszámolására sem 2016. december 31-ével végződött évben, sem pedig a 2015. december 31-ével végződött évben nem került sor. 2016. december 31-ével az OTP Factoring Ukraine LLC leányvállalattal kapcsolatosan részesedésre képzett értékvesztés következtében 11.552 millió forint összegben, míg a 2015. évben az OTP Bank JSC (Ukrajna) leányvállalattal kapcsolatosan 6.683 millió forint összegben adópajzs keletkezett.

A Csoport szegmensek szerinti jelentése az alábbi módon részleteződik:

2016. december 31-én:

A Konsolidált eredménykimutatás főbb sorai millió forintban	OTP Csoport Konsolidált eredménykimutatás – számviteli struktúra alapján	Korrekciók a számviteli Konsolidált eredmény- kimutatáson	OTP Csoport Konsolidált eredménykimutatás – menedzsment jelentés struktúrája alapján	OTP CORE (Magyarország)	Külföldi bankok részösszesen (korrekciók nélkül)	JSC „OTP Bank” (Oroszország)	OTP Bank JSC (Ukrajna)	DSK Bank EAD (Bulgária)
	a	b	¹ =a+b 1=2+3+12+16+17	2	3=4+...+11	4	5	6
Nettó eredmény	202.452		202.452					
Korrekciók tételek (összesen)		1.276	1.276					
Kapott osztalék és nettó végleges pénzeszköz átvétel/átadás (társasági adó után)		412	412					
Goodwill/részesedések értékvesztése (társasági adó után)		11.552	11.552					
Pénzügyi szervezetek kölönadója (társasági adó után)		-13.950	-13.950					
Gazdasági Versenyhivatal által kiszabott büntetés (társasági adó után)		1.922	1.922					
MSZSZ-IFRS áttérés várható adóhatása Magyarországon		-5.766						
Az eredményen belül elszámolt halasztott adó átértékelés a magyarországi társasági adókulcs csökkentés miatt		-6.054						
Visa Europe részesvények eladásából származó nyereség		13.160						
Konsolidált korrigált nettó eredmény	202.452	-1.276	201.176	122.190	73.623	14.636	10.202	47.383
Adózás előtti eredmény	236.395	8.376	244.771	151.866	86.165	19.648	11.679	52.380
Korrigált működési eredmény	329.868	6.032	335.900	143.672	179.108	54.537	22.217	70.111
Korrigált összes bevétel	785.966	-49.651	736.315	354.671	349.556	106.031	37.304	112.502
Korrigált nettó kamatbevétel	519.729	2.221	521.950	235.871	272.618	92.025	26.478	84.023
Korrigált nettó díjak, jutalékok	222.991	-47.025	175.966	100.214	64.636	13.749	8.746	26.034
Korrigált egyéb nettó nem kamat jellegű bevételek	43.246	-4.847	38.399	18.586	12.302	257	2.080	2.445
Korrigált egyéb adminisztratív ráfordítások	-456.098	55.683	-400.415	-210.999	-170.448	-51.494	-15.087	-42.391
Kockázati költségek összesen	-93.473	254	-93.219	6.104	-92.943	-34.889	-10.538	-17.731
Korrigált értékvesztésképzés a hitelezési és kihelyezési veszteségekre (célartalék átértékelődés nélkül)	-93.473	20.249	-73.224	14.036	-83.905	-34.021	-11.866	-12.980
Egyéb értékvesztés (korrigált)		-19.995	-19.995	-7.32	-9.038	-868	1.328	-4.751
Összesen a korrigált tételek (egydi tételek)*		2.090	2.090	2.090	0	0	0	0
Társasági adó	-33.943	-9.652	-43.595	-29.676	-12.542	-5.012	-1.477	-4.997
Szegmenseszközök	11.307.665	0	11.307.665	7.247.291	4.820.637	648.807	307.117	1.852.901
Szegmenskötelezettségek	9.887.016	0	9.887.016	5.934.832	4.224.484	518.032	282.874	1.605.634

„-” jelenti: céltartalékok, értékvesztések és ráfordítások.

* Egyedi tételek tartalmazza: a sajátrészcseré ügylet eredményét az OTP Core-nál 2.090 millió forint összegben.

[illegible]

2015. december 31-én:

A Konszolidált eredménykimutatás főbb sorai millió forintban	OTP Csoport Konszolidált eredménykimutatás – számviteli struktúra alapján	Korrekciók a számviteli Konszolidált eredmény- kimutatáson	OTP Csoport Konszolidált eredménykimutatás – menedzsment jelentés struktúrája alapján	OTP CORE (Magyarország)	Külföldi bankok részösszesen (korrekciók nélkül)	JSC „OTP Bank” (Oroszország)	OTP Bank JSC (Ukrajna)	DSK Bank EAD (Bulgária)
	a	b	1=a+b 1=2+3+12+16+17	2	3=4+...+11	4	5	6
Nettó eredmény	63.171		63.171					
Korrekciós tételek (összesen)		-57.074	-57.074					
Kapott osztalék és nettó végleges pénzeszköz átvétel/átadás (társasági adó után)		144	144					
Goodwill/részesedések értékvesztése (társasági adó után)		6.683	6.683					
Pénzügyi szervezetek különadója (társasági adó után)		-29.383	-29.383					
Gazdasági Versenyhivatal által kiszabott büntetés (társasági adó után)		-662	-662					
Banco Popolare Croatia d.d. és Banca Millennium S.A. akvizíciójának hatása (társasági adó után)		1.550	1.550					
Fogyasztói kölcsönszerződésekkel kapcsolatos jogszabályi változások tényleges és várható egyszeri eredményhatása Magyarországon (társasági adó után)		4.594	4.594					
Tényleges és várható egyszeri eredményhatása a devizás fogyasztói kölcsönszerződésekkel kapcsolatban Horvátországban, Romániában és Szerbiában (társasági adó után)		-32.034	-32.034					
Krím-i kitettségre képzett kockázati költség 2014 második negyedévtől 2015. december 31-ig (társasági adó után)		-169	-169					
Donetsk és Luhansk kitettségekre képzett kockázati költség 2014 harmadik negyedévtől 2015. év végéig (társasági adó után)		-2.258	-2.258					
Az OTP Életjáradék Zrt. portfóliójának átértékelése a szabályozói változások- kal párhuzamosan (társasági adó után)		-5.539	-5.539					
Konszolidált korrigált nettó eredmény	63.171	57.073	120.244	123.359	-1.820	-19.941	-40.312	52.537
Adózás előtti eredmény	60.024	86.033	146.057	149.216	-3.193	-24.448	-42.230	58.266
Korrigált működési eredmény	378.707	-16.112	362.595	170.599	184.772	58.495	25.184	73.136
Korrigált összes bevétel	844.223	-89.311	754.912	367.235	360.518	112.811	41.086	114.439
Korrigált nettó kamatbevétel	550.430	3.229	553.659	251.564	286.988	97.716	29.146	88.674
Korrigált nettó díjak, jutalékok	213.872	-46.621	167.251	97.480	62.533	14.394	7.915	23.013
Korrigált egyéb nettó nem kamat jellegű bevételek	79.921	-45.919	34.002	18.191	10.997	701	4.025	2.752
Korrigált egyéb adminisztratív ráfordítások	-465.516	73.199	-392.317	-196.636	-175.746	-54.316	-15.902	-41.303
Kockázati költségek összesen	-318.683	97.973	-220.710	-25.555	-187.965	-82.943	-67.414	-14.870
Korrigált értékesítésképzés a hite- lezési és kihelyezési veszteségekre (cél tartalék átértékelődés nélkül)	-318.683	107.019	-211.664	-21.550	-184.344	-82.060	-65.891	-14.650
Egyéb értékvesztés (korrigált)	0	-9.046	-9.046	-4.005	-3.621	-883	-1.523	-220
Összesen a korrigált tételek (egydi tételek)*	0	4.172	4.172	4.172	0	0	0	0
Társasági adó	3.147	-28.960	-25.813	-25.857	1.373	4.507	1.918	-5.729
Szegmenseszközök	10.718.848	0	10.718.848	6.774.200	4.651.454	514.491	292.882	1.778.326
Szegmenskötelezettségek	9.485.189	0	9.485.189	5.563.251	4.142.684	423.514	327.685	1.524.857

„-” jelenti: céltartalékok, értékvesztések és ráfordítások.

* Egyedi tételek tartalmazzák: devizaswap átértékelési eredményt az OTP Core-nál -679 millió forint összegben és a sajátrészvénycsere ügylet eredményét 4.851 millió forint összegben.

[illegible]

42. SZ. JEGYZET: A 2015. DECEMBER 31-ÉVEL ZÁRULT ÉV FOLYAMÁN TÖRTÉNT JELENTŐS ÉS NEM SZOKÁSOS ESEMÉNYEK

1) Kötvénykibocsátási program

Részletesen kifejtve a 16. sz. jegyzetben.

2) Új akvizíció Horvátországban

Az OTP horvátországi leánybankja, az OTP banka Hrvatska d.d. adásvételi megállapodást írt alá a Société Générale Csoporttal, annak horvátországi leánybankjában, a Splitska Banka-ban fennálló 100%-os tulajdonrészének megvásárlásáról. A Societe Generale Splitska a horvát bankszektor 5. legnagyobb szereplője, univerzális bankként a lakossági és vállalati szegmensben egyaránt aktív. Az akvizíció eredményeképpen a Csoport horvátországi piaci részesedése mintegy 10%-ra nő.

A Bank 2005 óta van jelen Horvátországban, és folyamatosan nyereségesen működött, a 2008-ban kezdődött válság időszakában is. A tranzakció pénzügyi zárása 2017 nyarán, míg az integráció lezárása 2018 nyarán történhet meg.

3) Az AXA Bank magyarországi üzletágának megvásárlásáról szóló megállapodás

Részletesen kifejtve a 32. sz. jegyzetben.

4) Visa Inc. és Visa Europe közötti megállapodás

A Visa Inc., valamint a Visa Europe Limited 2015. november 2-án megállapodást kötött a Visa Europe – európai bankok tulajdonában lévő – tulajdoni hányadának értékesítéséről a Visa Inc. részére. A második negyedévben beérkezett a Visa Europe részvények értékesítése utáni pénzbeli kifizetés, mely meghaladta az eredetileg (a 2015. december 15-én megküldött tájékoztatás alapján) várt összeget. A kifizetés öt csoporttagot érintett: a magyar, bolgár, román, szlovák és horvát leánybankokat. A tranzakció adózás utáni eredményhatása mindösszesen 13,2 milliárd forint (adózás előtt 15,9 milliárd forint), mely tartalmazza a már megvalósult pénzbeli kifizetést (9,6 milliárd forint adózás után), továbbá a 3 év múlva esedékes halasztott készpénzkomponens, illetve a korlátozottan forgalomképes C-típusú Visa Inc. részvények diszkontált jelenértékét (0,8, illetve 2,8 milliárd forint).

44. SZ. JEGYZET: A MÉRLEG FORDULÓNAPJÁT KÖVETŐ JELENTŐS ESEMÉNYEK

A mérleg fordulónapját követően nem történt jelentős esemény.

45. SZ. JEGYZET: A GAZDASÁGI HELYZET CSOPORTRA GYAKOROLT HATÁSA

2016-ban a makrogazdasági folyamatokat a továbbra is törékeny globális növekedés, a kínai gazdaság lassulásával kapcsolatban felerősödő félelmek, a Brexit népszavazás körüli kétségek és az amerikai elnökválasztás okozta politikai bizonytalanság alakították. Mind az USA-ban, mind az eurozónában gyorsult a gazdasági növekedés az év végén. A nyersanyagáraknak

a tavaszi mélypont után emelkedésnek indultak, aminek köszönhetően az év végén megindult az infláció emelkedése is a világban.

Az új amerikai elnök adócsökkentésen, infrastrukturális beruházásokon és erősebb piacvédelmi intézkedésein alapuló programja, ami várhatóan a költségvetési hiány, a növekedés és az infláció emelkedését okozza, elindította

a hosszú hozamok emelkedését és egy lassú kamatemelési ciklus elindítására ösztönözte a FED-et, azonban az előretekintő reálkamat az USA-ban a jövő év végéig is negatív maradhat. Hasonló helyzet jellemzi majd az európai piacokat is, mivel az eurozóna növekedésének gyorsulása dacára az Európai Központi Bank továbbra is elkötelezett a laza monetáris kondíciók fenntartásában.

A 2016-os évben a közép- és délkelet-európai régió gazdasági teljesítménye továbbra is meggyőző maradt, elsősorban azért, mert a gyorsan csökkenő munkanélküliség és a gyorsuló bérdinamika miatt erősödő fogyasztás ellensúlyozni tudta az EU-s forrásokból finanszírozott beruházások visszaesését. Így a régió gazdasági növekedése a 2015. évi 3–4%-ról csak enyhén, 3% környékére lassult és ez az ütem várhatóan fennmarad a 2017–2018-as időszakra is.

A **magyar gazdaság** 2016-ban 2%-kal bővült a 2015-ös 3% és a 2014-es 4%-ot követően. A negyedik negyedévre 1,6%-ra lassult a növekedés. A lassulásban az EU-s forrásokból finanszírozott beruházások erős visszaesése mellett az ipari termelés megtorpanása játszott jelentős szerepet. Ugyanakkor az egyedi tételektől (EU-s pénzek és agrárium) megtisztított növekedés elérte 2016-ban a 3%-ot. Ennek a legfőbb oka, hogy gyorsult a lakossági fogyasztás és folytatódott a piaci szolgáltatások hozzáadott értékének bővülése is. Szintén kedvező jel, hogy az EU-s források által kevésbé befolyásolt ágazatokban, a feldolgozóiparban, illetve a piaci szolgáltatásoknál a kialakult kapacitáshiány miatt érdemben gyorsult a beruházások dinamikája, több ágazatban elérheti az éves növekedés a kétszámjegyű mértéket. Hasonló a helyzet az ingatlanpiacon, az emelkedő árak, valamint a korábban bejelentett kormányzati intézkedések katalizáló hatására megugrott az építési engedélyek száma mind a lakás, mind a kereskedelmi ingatlanok esetében. Mivel a kedvező alapfolyamatok esetében további élénkülésre számíthatunk, amit a fogyasztás esetében élénkít majd a 2016 végén bejelentett, a 2017. évi bériáramlást gyorsító kormányzati intézkedés-csomag is (járulékcsökkentés, minimálbér és garantált bérminimum emelés), valamint a tavalyi esés után

2017-ben várhatóan már emelkedik az EU-s források felhasználása is, a gazdasági növekedés 2017-ben közelítheti, vagy meg is haladhatja majd a 4%-ot.

A magyar gazdaság egyensúlyi mutatói továbbra is kedvezőek. A magyar államháztartás négy negyedéves gördülő egyenlege a harmadik negyedévre a GDP 0,2%-át kitevő többletbe fordult, ami alapján a költségvetés akár egyensúlyi pozícióban is zárhatta volna az évet. A gazdaság élénkítése érdekében az év utolsó hónapjaiban a kormányzat jelentős egyszeri kifizetésekről döntött, így az egyenleg végül a GDP 1,6%-nak megfelelő hiánnyal zárhatott. Emellett bejelentésre került számos adócsökkentési lépés is, a bejelentett intézkedések ellenére azonban úgy véljük, 2017-re még mindig érdemi költségvetési mozgástér áll rendelkezésre a megcélzott, 2,4%-os hiánycélon belül. Folytatódott az államadósság csökkenése, 2016 végére a GDP 74%-a környékére süllyedhetett az adósságráta.

Az év második felében emelkedésnek indult az infláció és ezzel véget ért a zéró infláció közel 3 éves időszaka (2014: –0,2%, 2015: –0,1%, 2016: +0,3%). Az év végére 1,8%-ra emelkedett a 12 havi infláció, ami elsősorban a nyersanyagárak, másodsorban a keresletre érzékeny piaci szolgáltatások emelkedésének köszönhető. Noha az importált infláció várhatóan továbbra is alacsony marad, előretekintve az infláció 2017-ben az MNB 3%-os célja körül ingadozik majd, az éves átlagos infláció várakozásaink szerint 2,9% lesz.

A várakozásoknál alacsonyabb globális kamatkörnyezet miatt az MNB 2016 tavaszán ismét elindított egy kamatcsökkentési ciklust, és a három hónapos betéti kamatot 1,35%-ról 0,9%-ra csökkentette. Ezt követően az Önfelhalmozási Program keretében újabb nem konvencionális eszközöket is bevetett a Monetáris Tanács annak érdekében, hogy elkerülhetővé váljon a forint nem kívánatos erősödése, és hogy a célzott hozamcsökkenés minél inkább elérje a hozamgörbe távolabbi végét is. A korábbi hetes gyakoriság helyett csak négyhetente kerül sor három hónapos betéti aukcióra, szeptembertől az MNB negyedévente megállapít egy felső korlátot is a 3 hónapos betét-elhelyezésre, miközben a bankrendszeri likviditást FX swap aukciókkal bővíti. Ezen

intézkedések következtében a rövid pénzpiaci kamatok zérus közelébe süllyedtek, a 3 hónapos BUBOR kamat pedig 25 bázispontig csökkent.

Oroszország lassan lábál ki az elmúlt évek recessziójából. A GDP 2016 egészében 0,3%-kal csökkent. A gazdasági folyamatokat kettősség jellemzi. A gyengébb árfolyam, a felfutó olajkitermelés és a stabilizálódó olajár miatt az ipar kibocsátása már növekszik. Ezzel szemben a visszaeső reáljövedelmek és a szigorú hitelkondíciók miatt a fogyasztás és a beruházások 2016-ban is estek, és a fogyasztás esetében a negyedik negyedév sem hozott fordulatot. A rubel árfolyama 2016 januárjában érte el mélypontját (a dollárral szemben 86 közelébe gyengült), azóta 60 körüli szintre erősödött. A rubel stabilizálódása és a visszaeső belföldi kereslet hozzájárult az inflációs ráta mérséklődéséhez, a 2015. márciusi, 15,9%-os csúcstról 2017 januárjára 5%-ig csökkent az áremelkedés üteme. Az orosz jegybank szigorú monetáris politikát követ, hogy biztosítsa az infláció közeledését a 4%-os célértékhez. Ennek érdekében az előretekintő reálkamatot magas szinten tartják, az alapkamat 10%-on áll. A költségvetési hiány 2016-ban a GDP 3,5%-át tette ki. A kiadások szigorú kontrolljával fokozatosan csökkenhet a hiány; az olajbevételek egy részét a kimerülőben lévő költségvetési tartalékalapok feltöltésére fordítják. A folyó fizetési mérleg többlete 2016-ban a GDP 1,7%-ára csökkent az olajbevételek mérséklődése miatt; az energiaárak helyreállításával 2017-ben ismét javulhat a külső többlet. A tőke kivonás 2016-ban jelentősen lassult, így a külső finanszírozási helyzet stabil maradt. A lakossági hitelállomány kis mértékben emelkedett 2016-ban, de leginkább a jelzáloghitelnél bekövetkezett novemberig elmúlt egy év 13%-os, támogatási programnak köszönhetően tapasztalt, emelkedése miatt. A fogyasztási hitelek állománya stabilizálódott 2016 második felében, de még így is 6%-kal alacsonyabb volt az előző év ugyanezen időszakához képest 2016 novemberében. A várt növekedés a háztartások jövedelmében visszahozhatja a hitelek iránti keresletet, viszont az is megtörténhet, hogy a magas reálkamatok fenn tartják a háztartások emelkedett szintű megtakarítási hajlandóságát.

Az **ukrán gazdaság** 2016 első három negyedében lassan stabilizálódott 2016-ban, majd a negyedik negyedévben a várakozásokat meghaladva nőtt. Azonban a geopolitikai kockázatok továbbra is magasak, mint ahogy azt a 2017 év eleji hírek a frontvonalak feltámasztásáról és csapatmozgásáról is alátámasztják. A negyedik negyedévben 4,7%-kal nőtt a GDP (+2% az előző negyedévhez képest), az élénkülő fogyasztásnak és építőiparnak köszönhetően tovább javultak a gazdasági kilátások. Így összességében 2016-ban várakozáson felül, 1,6%-kal nőtt az ukrán gazdaság.

2016 negyedik negyedévében az ipari termelés 3,3%-kal, a kiskereskedelem 4,3%-kal, az építőipar pedig 13,6%-kal nőtt az előző év azonos negyedévéhez képest. Az infláció 2015. decemberi 43,3%-ról 2016 decemberére 12,4%-ra csökkent, ami a bázishatások kifizetésének, a visszafogott belső keresletnek, a vártnál jobb mezőgazdasági termésnek és a stabilizálódó inflációs várakozásoknak köszönhető. A jegybank – látva az infláció vártnál gyorsabb csökkenését – 2015 decembere óta 22%-ról 14%-ra csökkentette az alapkamatot 2016 októberére. A hrivnya árfolyama az év eleji, közel 20%-os leértékelődés után az alacsony inflációs nyomás és a magas jegybanki alapkamat miatt a második negyedévben 26,2-ről 24,8-ra erősödött az amerikai dollárral szemben, majd november óta a dollár erősödése és a Nemzetközi Valutaalap (továbbiakban: „IMF”) programmal kapcsolatos bizonytalanságok miatt 27-ig gyengült. A második negyedévben a jegybank lazított a korábban bevezetett devizakorlátozásokon, és amennyiben a devizatartaléka megközelíti a 20 milliárd dollárt, akkor teljesen fel is oldhatja azokat. Ez azonban egyelőre nem történt meg.

Az IMF programban 2016 októbere óta nem történt érdemi előrelépés, de az IMF és az ukrán képviselők egybehangzó nyilatkozata szerint hamarosan lezárulhat a program harmadik felülvizsgálata és a negyedik folyósítás február végéig megtörténhet.

Magyarországon az Országgyűlés 2015. december 15-én elfogadta a pénzügyi szervezetek különadója szabályainak módosítását is tartalmazó 2015. évi CCXVII. törvényt. Ennek értelmében az OTP magyarországi csoporttagjai által

2015-ben fizetett 34,9 milliárd forintnyi bankadó 2016-ban 16,1 milliárd forintra csökkent. A pénzügyi szervezetek különadója teljes 2016-os összegének elszámolására 2016 első negyedévében került sor.

Magyarországon 2017-től a bankadó számítás alapja az adóévet kettővel megelőző év végi módosított mérlegfőösszeg (2017-ben a 2015. év végi korrigált mérlegfőösszeg), a bankadó felső kulcsa pedig 0,21%-ra csökkent. Emellett 2017-től megszűnt a 2006 óta életben lévő hitelintézeti járadék, melynek 2016-os összege 2 milliárd forint volt.

A Kormány 2016-tól kezdődően jelentős mértékben könnyítette az új és használt lakáshoz jutás feltételeit és bővítette a potenciálisan érintettek körét a Családi Otthontermelési Kedvezmény (továbbiakban: „CSOK”) programja keretében. A CSOK-nak köszönhetően a beadott támogatott lakáshitel igénylések volumene az előző év ugyanezen időszakához képest 127%-kal növekedett, így a lakáshitel igényléseken belül az államilag támogatott hitelek súlya 44%-ra növekedett a 2015-ös 35%-ról. 2016 során közel 10.500 CSOK támogatási igény érkezett a Bankhoz, összesen 34 milliárd forintot meghaladó összegben. A CSOK mellé összesen 47 milliárd forint piaci vagy támogatott hitelt igényeltek az ügyfelek.

A MNB 2016 elejétől elindította az Növekedési Hitelprogram (továbbiakban: „NHP”) harmadik, kivezető szakaszát. Az MNB 2017. január 3-i közleménye szerint a résztvevő hitelintézetek 2016 során 473 milliárd forintnyi szerződés megkötéséről nyújtottak be adatszolgáltatást, melyből az OTP Banknál 74 milliárd forint összértékű szerződéskötésre került sor. A jegybank 2016. októberi döntésével az NHP harmadik szakaszának felhasználási feltételeit rugalmasabbá tette, és a megkötött szerződéseknek fél évvel meghosszabbította a lehívási időszakot (2018. június 29-ig). A Monetáris Tanács novemberben az NHP harmadik szakaszában a hitel-szerződések megkötésére vonatkozó határidő 2017. március 31-ig történő kitolásáról döntött.

A magyarországi társasági adókulcs 2017. január 1-jével egységesen 9%-ra csökkent, mely az OTP Bank magyarországi operációjánál halasztott adóeszközök és kötelezettségek ártértékelését eredményezte. Ezen ártértékelések

vagyoni helyzetre gyakorolt hatása összességében –2,7 milliárd forint, ami két részből tevődik össze. Egyrészt, az eredményben elszámolt, és a korrigált eredménykimutatásban a korrekciós tételek között bemutatott ártértékelési hatás összesen –6,1 milliárd forint. Másrészt, a saját tőkével szemben közvetlenül elszámolt ártértékelési hatás +3,4 milliárd forint volt 2016 negyedik negyedévében. Utóbbi tétel nagyrészt az értékesíthető értékpapírok mark-to-market értékelése kapcsán a közvetlenül a tőkével szemben elszámolt árfolyamnyereségre felvett halasztott adó kötelezettség ártértékeléséhez kapcsolódik.

Romániában 2016. augusztus 31-ével lezárult a román bank saját, 2015. december 9-én indult CHF jelzáloghitel konverziós programja. Ennek keretében a jogosult ügyfelek 73%-ánál történt meg a konverzió, ez több mint 7.000 egyéni szerződést jelent.

A 2016. május 13-án életbe lépett, jelzáloghitel törlesztést kiváltó ingatlanátadásról szóló törvényt csekély ügyfélérdeklődés kísérte; 2016. december végéig mindösszesen 269 ügyfél jelezte, hogy élni kíván a törvény adta lehetőséggel (ez 83 millió RON bruttó hitelállományt jelent). A szükséges egyedi és kollektív céltartalékokat a bank megképezte. 2016. október 25-én a törvény számos elemét alkotmányellenesnek ítélte a román Alkotmánybíróság, és a bíróság hatáskörébe utalta az ügyfelek fizetéseképtelenségével, illetve a bekövetkezett helyzet előre nem láthatóságával kapcsolatos jogvitákat. 2016. október 18-án a román parlament egyhangúlag elfogadta a CHF-ben folyósított jelzáloghitelek folyósításkori árfolyamon RON-ra történő konvertálását előíró törvényt, azonban a Kormány október 24-én alkotmányossági normakontrolra küldte azt és ennek megfelelően az államfő sem írta alá. Az Alkotmánybíróság 2017. február 7-i végleges döntésében a törvényt teljes egészében alkotmányellenesnek találta.

Horvátországban a jogszabályi kötelezettség alapján 2015 negyedik negyedévében elindított CHF lakossági hitelek diszkonttal történő EUR-ra való konverziója 2016. szeptember végéig gyakorlatilag befejeződött (az átváltásra jogosult portfólió 87%-a került konvertálásra).

FÜGGETLEN KÖNYVVIZSGÁLÓI JELENTÉS

Az OTP Bank Nyrt. részvényesei és Igazgatósága részére

Vélemény

Elvégeztük az OTP Bank Nyrt. (a „Bank”) 2016. évi egyedi pénzügyi kimutatásainak könyvvizsgálatát, amely egyedi pénzügyi kimutatások a 2016. december 31-i fordulónapra készített egyedi pénzügyi helyzet kimutatásból – melyben az eszközök összesen 7.251.756 millió Ft –, az ezen időponttal végződő üzleti évre vonatkozó egyedi eredménykimutatásból, egyedi átfogó eredménykimutatásból – melyben a nettó eredmény 172.378 millió Ft nyereség –, egyedi saját tőke-változás kimutatásból és egyedi cash-flow kimutatásból, valamint a számviteli politika jelentős elemeinek összefoglalását is tartalmazó egyedi kiegészítő mellékletből állnak.

Véleményünk szerint a mellékelt egyedi pénzügyi kimutatások megbízható és valós képet adnak a Bank 2016. december 31-én fennálló vagyoni és pénzügyi helyzetéről, valamint az ezen időponttal végződő üzleti évre vonatkozó jövedelmi helyzetéről és cash-flow-iról az Európai Unió által elfogadott Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardokban foglaltakkal összhangban.

A vélemény alapja

Könyvvizsgálatunkat a Magyar Nemzeti Könyvvizsgálati Standardokkal összhangban és a könyvvizsgálatra vonatkozó – Magyarországon hatályos – törvények és egyéb jogszabályok alapján hajtottuk végre. Ezen standardok értelmében fennálló felelősségünk bővebb leírását jelentésünk „A könyvvizsgáló egyedi pénzügyi kimutatások könyvvizsgálatáért való felelőssége” szakasza tartalmazza.

Az egyedi pénzügyi kimutatások általunk végzett könyvvizsgálatára vonatkozó, Magyarországon hatályos etikai követelményeknek megfelelően, függetlenek vagyunk a Banktól, és ugyanezen etikai követelményekkel összhangban eleget tettünk egyéb etikai felelősségeinknek is.

Meggyőződésünk, hogy az általunk megszerzett könyvvizsgálati bizonyíték elegendő és megfelelő alapot nyújt véleményünkhöz.

Kulcsfontosságú könyvvizsgálati kérdések

A kulcsfontosságú könyvvizsgálati kérdések azok a kérdések, amelyek szakmai megítélésünk szerint a legjelentősebbek voltak a tárgyidőszaki egyedi pénzügyi kimutatások általunk végzett könyvvizsgálatánál. Ezeket a kérdéseket az egyedi pénzügyi kimutatások egésze általunk végzett könyvvizsgálatának összefüggésében és az arra vonatkozó véleményünk kialakítása során vizsgáltuk, és ezekről a kérdésekről nem bocsátunk ki külön véleményt.

Kulcsfontosságú könyvvizsgálati terület	A területhez tartozó kapcsolódó könyvvizsgálati eljárások
Hitelkövetelésekre képzett értékvesztés	
(Részletek az egyedi kiegészítő melléklet 8., 23. és 27.1. jegyzetében) Az ügyfeleknek nyújtott hitelek nettó értéke teszik ki a mérlegfőösszeg 26.2%-át (1.902.937 mFt, a bruttó érték 1.988.117 mFt), a tárgyévben képzett értékvesztés értéke 13.632 mFt. Az értékvesztés meghatározása mind a portfólió alapon képzett csoportos értékvesztés modellek kialakítása esetén, mind az egyedi hitelügyletek értékvesztésének meghatározásakor jelentős mértékben a menedzsment szakmai megítélésén és szubjektív feltételezések alkalmazásán alapul. Az értékvesztés kalkulációját befolyásoló jelentős feltételezések többek között a következőkre vonatkoznak: - a fedezetek értékelése, - a fedezetek érvényesítési ideje, - a hitelek bedőlésének valószínűsége, - a hitelügyletből származó várható jövőbeli cash-flow-k becslése. A fentiekre tekintettel a hitelek értékvesztésének vizsgálatát kulcsfontosságú könyvvizsgálati területnek tekintettük.	Az általunk végrehajtott könyvvizsgálati eljárások a következőket tartalmazták: - a hitelek monitoringjával és az értékvesztés megállapításával és rögzítésével kapcsolatos alapvető belső kontrollok ellenőrzése, - az egyedi hitelügyletek értékvesztésének mintavételes felülvizsgálata, beleértve a fedezetek és azok megfelelő értékeltségének vizsgálatát, és a várható cash-flow-k becslésének felülvizsgálatát, - a csoportos értékvesztés-modellek megfelelőségének felülvizsgálata és az alkalmazott paraméterek és menedzsment becslések múltbeli adatok alapján való alátámasztottságának vizsgálata szakértőink bevonásával, az értékvesztés újrakalkulációja.

Kulcsfontosságú könyvvizsgálati terület	A területhez tartozó kapcsolódó könyvvizsgálati eljárások
Befektetések értékelése	
(Részletek az egyedi kiegészítő melléklet 9. jegyzetében) A Bank a korábbi években akvizíciókat hajtott végre, melyek eredményeként 668.869 mFt értékben mutat ki befektetéseket az egyedi pénzügyi helyzet kimutatásban. Ahogy azt a vonatkozó számviteli szabályok előírják, a menedzsment rendszeresen (legalább évente) értékvesztés-tesztet készít abból a célból, hogy megvizsgálja, hogy szükség van-e a befektetések értékvesztésének elszámolására. Az értékvesztés teszt során, a megtérülő értékek meghatározására a Bank a DCF (diszkontált cash-flow) és az EVA (gazdasági profit módszer) módszert alkalmazta. Ezen módszerek számos jelentős feltételezésen és a menedzsment szakmai megítélésén alapulnak (ilyen feltételezések pl. az alkalmazott diszkont-ráták, növekedési ütemek, költségszintek, várható kockázati költségek, devizaárfolyamok, stb). A fentiekre tekintettel a befektetések értékelését kulcsfontosságú könyvvizsgálati területnek tekintettük.	A befektetések értékvesztés tesztjével kapcsolatos könyvvizsgálati eljárásaink során a menedzsment által alkalmazott feltételezések megfelelőségének vizsgálatára fókuszáltunk. Az értékelési szakértőink bevonásával megvizsgáltuk a menedzsment által alkalmazott értékelési modellek és az alkalmazott feltételezések megfelelőségét. Vizsgáltuk a tervek megalapozottságának múltbeli tényadatokkal való összhangját, és adott esetben a modellek kulcs-paramétereire érzékenységi vizsgálatokat végeztünk. Vizsgáltuk a releváns számviteli szabályok megfelelő alkalmazását, a megfelelő számviteli elszámolásokat és közzétételeket.

Kulcsfontosságú könyvvizsgálati terület	A területhez tartozó kapcsolódó könyvvizsgálati eljárások
Komplex pénzügyi instrumentumok (beleértve a derivatívákat) értékelése és a fedezeti elszámolás alkalmazása	
(Részletek az egyedi kiegészítő melléklet 38. jegyzetében) A Bank számos összetett pénzügyi instrumentummal (beleértve a derivatívákat) rendelkezik, melyek értékelése komplex modelleken alapul, és adott esetben az értékelés jelentős menedzsment becslést tartalmaz. Az értékeléshez alkalmazásra kerülő kalkulációk során felhasznált input adatok piaci árjegyzéseken és egyéb piaci és nem piaci információkból származhatnak. A Bank által a valós érték meghatározása során felhasznált input adatok közül jelentősek a határidős árfolyamok becslései és hozamgörbék becslése pénzügyi-matematikai modellek segítségével, melyeket a Bank a piaci kockázatok (árfolyam kockázat, kamatláb kockázat, stb.) kezelése céljából és egyéb célból kötött derivatív és összetett derivatív ügyletek értékeléséhez használ. A kockázatkezelési stratégiával összhangban kötött, fedezeti elszámolás alá kerülő ügyletek nyilvántartása és elszámolása, a szükséges hatékonyságmérés elvégzése szintén jelentős komplexitással bíró terület. A fentiekre tekintettel ezen pénzügyi instrumentumok értékelését és a fedezeti elszámolást kulcsfontosságú könyvvizsgálati területnek tekintettük.	Megvizsgáltuk a Bank által a pénzügyi instrumentumok valós érték meghatározásával kapcsolatban kialakított kulcsfontosságú belső kontrollok működését. Megvizsgáltuk a Bank által alkalmazott értékelési modellek megfelelőségét, azok input adatainak pontosságát, az alkalmazott feltételezések – beleértve a menedzsment becsléseket – és pénzügyi-matematikai modellek megfelelőségét. Mintavételes alapon újraértékeltek a valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumokat és megvizsgáltuk, hogy azok elszámolása összhangban van-e a vonatkozó számviteli standardok előírásaival. Megvizsgáltuk a fedezeti elszámolás alá került ügyletek fedezeti dokumentációit (amely tartalmazza a kockázatkezelési stratégiát) és a kapcsolódó hatékonyságméréseket, valamint az elszámolásukat, hogy a vonatkozó számviteli standardok előírásaival összhangban vannak-e. Megvizsgáltuk a pénzügyi instrumentumokkal kapcsolatos közzétételek megfelelőségét.

Egyéb információk

A vezetés felelős az egyéb információkért. Az egyéb információk az éves jelentés a "Vezetői elemzés" és a "Társaságirányítás" című részeiből állnak, amelyeket a könyvvizsgálói jelentés dátuma előtt megszereztünk, valamint az éves jelentés "Az elnök-vezérigazgató üzenete" és a "Makrogazdasági- és pénzügyi környezet 2016-ban" című részeiből állnak, amelyet várhatóan a könyvvizsgálói jelentés dátuma után bocsátanak rendelkezésünkre, de nem tartalmazzák az egyedi pénzügyi kimutatásokat és az azokra vonatkozó könyvvizsgálói jelentésünket. A jelentésünk „Vélemény” szakaszában az egyedi pénzügyi kimutatásokra adott véleményünk nem vonatkozik az egyéb információkra, és azokra vonatkozóan nem fogunk kibocsátani semmilyen formájú bizonyosságot nyújtó következtetést.

Az egyedi pénzügyi kimutatások általunk végzett könyvvizsgálatával kapcsolatban a mi felelősségünk a fent azonosított egyéb információk átolvasása és ennek során annak mérlegelése, hogy az egyéb információk lényegesen ellentmondanak-e az egyedi pénzügyi kimutatásoknak vagy a könyvvizsgálat során szerzett ismereteinknek, vagy egyébként úgy tűnik-e, hogy azok lényeges hibás állítást tartalmaznak.

A Bankról és annak környezetéről megszerzett ismereteink alapján jelentést kell tennünk arról, hogy a tudomásunkra jutott-e bármely lényegesnek tekinthető hibás közlés (lényeges hibás állítás) a jelen könyvvizsgálói jelentés dátuma előtt megszerzett egyéb információkban, és ha igen, akkor a szóban forgó hibás közlés (hibás állítás) milyen jellegű. Ebben a tekintetben nincs jelenteni valónk.

Amikor átolvassuk az éves jelentés azon részeit, amelyek nem voltak elérhetőek számunkra ezen jelentés dátumát megelőzően, ha esetleg arra a következtetésre jutunk, hogy az lényeges hibás állítást tartalmaz, kötelességünk az adott kérdést kommunikálni az irányítással megbízott személyek felé.

A vezetés és az irányítással megbízott személyek felelőssége az egyedi pénzügyi kimutatásokért

A vezetés felelős az egyedi pénzügyi kimutatásoknak az Európai Unió által elfogadott Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardokkal összhangban történő és a valós bemutatás követelményének megfelelő elkészítéséért, valamint az olyan belső kontrollért, amelyet a vezetés szükségesnek tart ahhoz, hogy lehetővé váljon az akár csalásból, akár hibából eredő lényeges hibás állítástól mentes egyedi pénzügyi kimutatások elkészítése.

Az egyedi pénzügyi kimutatások elkészítése során a vezetés felelős azért, hogy felmérje a Banknak a vállalkozás folytatására való képességét és az adott helyzetnek megfelelően közzétegye a vállalkozás folytatásával kapcsolatos információkat, valamint a vezetés felel a vállalkozás folytatásának elvén alapuló számvitel egyedi pénzügyi kimutatásokban való alkalmazásáért, azt az esetet kivéve, ha a vezetésnek szándékában áll megszüntetni a Bankot vagy beszüntetni az üzletszerű tevékenységet, vagy amikor ezen kívül nem áll előtte más reális lehetőség.

Az irányítással megbízott személyek felelősek a Bank pénzügyi beszámolási folyamatának felügyeletéért.

A könyvvizsgáló egyedi pénzügyi kimutatások könyvvizsgálatáért való felelőssége

A könyvvizsgálat során célunk kellő bizonyosságot szerezni arról, hogy az egyedi pénzügyi kimutatások egésze nem tartalmaz akár csalásból, akár hibából eredő lényeges hibás állítást, valamint az, hogy ennek alapján a véleményünket tartalmazó független könyvvizsgálói jelentést bocsássunk ki. A kellő bizonyosság magas fokú bizonyosság, de nem garancia arra, hogy a Magyar Nemzeti Könyvvizsgálói Standardokkal összhangban elvégzett könyvvizsgálat mindig feltárja az egyébként létező lényeges hibás állítást. A hibás állítások eredhetnek csalásból vagy hibából, és lényegesnek minősülnek, ha ésszerű lehet az a várakozás,

hogy ezek önmagukban vagy együttesen befolyásolhatják a felhasználók adott egyedi pénzügyi kimutatások alapján meghozott gazdasági döntéseit.

Egy, a Magyar Nemzeti Könyvvizsgálói Standardokkal összhangban elvégzésre kerülő könyvvizsgálatnak a részeként szakmai megítélést alkalmazunk, és szakmai szkepticizmust tartunk fenn a könyvvizsgálat egésze során. Emellett:

- Azonosítjuk és felbecsüljük az egyedi pénzügyi kimutatások akár csalásból, akár hibából eredő lényeges hibás állításainak kockázatait, az ezen kockázatok kezelésére alkalmas könyvvizsgálói eljárásokat alakítunk ki és hajtunk végre, valamint véleményünk megalapozásához elegendő és megfelelő könyvvizsgálói bizonyítékot szerzünk. A csalásból eredő lényeges hibás állítás fel nem tártásának kockázata nagyobb, mint a hibából eredőé, mivel a csalás magában foglalhat összejátszást, hamisítást, szándékos kihagyásokat, téves nyilatkozatokat, vagy a belső kontroll felülírását.
- Megismerjük a könyvvizsgálat szempontjából releváns belső kontrollt annak érdekében, hogy olyan könyvvizsgálói eljárásokat tervezzünk meg, amelyek az adott körülmények között megfelelőek, de nem azért, hogy a Bank belső kontrolljának hatékonyságára vonatkozóan véleményt nyilvánítsunk.
- Értékeljük a vezetés által alkalmazott számviteli politika megfelelőségét és a vezetés által készített számviteli becslések és kapcsolódó közzétételek ésszerűségét.
- Következtetést vonunk le arról, hogy helyénvaló-e a vezetés részéről a vállalkozás folytatásának elvén alapuló számvitel alkalmazása, valamint a megszerzett könyvvizsgálói bizonyíték alapján arról, hogy fennáll-e lényeges bizonytalanság olyan eseményekkel vagy feltételekkel kapcsolatban, amelyek jelentős kétséget vethetnek fel a Bank vállalkozás folytatására való képességét illetően. Amennyiben azt a következtetést vonjuk le, hogy lényeges bizonytalanság áll fenn, független könyvvizsgálói jelentésünkben fel kell hívunk a figyelmet az egyedi pénzügyi kimutatásokban lévő kapcsolódó közzétételekre, vagy ha a közzétételek e tekintetben nem megfelelőek, minősíteniünk kell véleményünket. Következtetéseink a független könyvvizsgálói jelentésünk dátumáig megszerzett könyvvizsgálói bizonyítékon alapulnak. Jövőbeli események vagy feltételek azonban okozhatják azt, hogy a Bank nem tudja a vállalkozást folytatni.
- Értékeljük az egyedi pénzügyi kimutatások átfogó prezentálását, felépítését és tartalmát, beleértve az egyedi kiegészítő mellékletben tett közzétételeket, valamint értékeljük azt is, hogy az egyedi pénzügyi kimutatásokban teljesül-e az alapul szolgáló ügyletek és események valós bemutatása.

Kommunikáljuk az irányítással megbízott személyek felé – egyéb kérdések mellett – a könyvvizsgálat tervezett hatókörét és ütemezését, a könyvvizsgálat jelentős megállapításait, beleértve a Bank által alkalmazott belső kontrollnak a könyvvizsgálatunk során általunk azonosított jelentős hiányosságait is.

Nyilatkozunk az irányítással megbízott személyeknek arról, hogy megfelelünk a függetlenségre vonatkozó releváns etikai követelményeknek, és kommunikáljuk feléjük mindazon kapcsolatokat és egyéb kérdéseket, amelyekről ésszerűen feltételezhető, hogy befolyásolják a függetlenségünket, valamint adott esetben a kapcsolódó biztosítékokat.

Az irányítással megbízott személyek felé kommunikált kérdések közül meghatározzuk azokat a kérdéseket, amelyek a tárgydíszaki egyedi pénzügyi kimutatások könyvvizsgálata során a legjelentősebb kérdések, és ennél fogva a kulcsfontosságú könyvvizsgálati kérdések voltak. Könyvvizsgálói jelentésünkben ismertetjük ezeket a kérdéseket, kivéve, ha jogszabály vagy szabályozás kizárja az adott kérdés nyilvános közzétételét, vagy ha – rendkívül ritka körülmények között – azt állapítjuk meg, hogy egy adott kérdést a könyvvizsgálói jelentésben nem lehet kommunikálnunk, mert ésszerű várakozások alapján annak hátrányos következményei súlyosabbak lennének, mint a kommunikáció közérdekű hasznai.

A jelen független könyvvizsgálói jelentést eredményező könyvvizsgálat megbízásért felelős partnerének a jelentés aláírója minősül.

Budapest, 2017. március 16.

Nagyváradiné Szépfalvi Zsuzsanna

Deloitte Könyvvizsgáló és Tanácsadó Kft.
1068 Budapest Dózsa György út 84/C.

Pénzügyi helyzet kimutatása

(egydi, IFRS szerint, a 2016. december 31-én, millió forintban)

	Jegyzet	2016	2015
Pénztárak, betétszámlák, elszámolások a Magyar Nemzeti Bankkal	4.	928.846	1.326.197
Bankközi kihelyezések, követelések, a kihelyezési veszteségekre elszámolt értékvesztés levonása után	5.	915.654	647.724
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök	6.	271.516	252.140
Értékesíthető értékpapírok	7.	1.484.522	1.462.660
Hitelek, a hitelezési veszteségekre elszámolt értékvesztés levonása után	8.	1.902.937	1.679.184
Befektetések leányvállalatokban, társult vállalkozásokban és egyéb befektetések	9.	668.869	657.531
Lejáratig tartandó értékpapírok	10.	858.150	824.801
Tárgyi eszközök	11.	62.361	63.440
Immateriális javak	11.	27.767	32.438
Befektetési célú ingatlanok	12.	2.267	2.294
Egyéb eszközök	13.	128.867	147.967
ESZKÖZÖK ÖSSZESEN		7.251.756	7.096.376
Magyar Állammal, a Magyar Nemzeti Bankkal és más bankokkal szembeni kötelezettségek	14.	646.271	829.122
Ügyfelek betétei	15.	4.745.051	4.323.239
Kibocsátott értékpapírok	16.	104.103	150.231
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek	17.	96.668	144.592
Egyéb kötelezettségek	18.	336.882	300.027
Alárendelt kölcsöntőke	19.	110.358	266.063
KÖTELEZETTSÉGEK ÖSSZESEN		6.039.333	6.013.274
Jegyzett tőke	20.	28.000	28.000
Eredménytartalék és egyéb tartalékok	21.	1.193.132	1.064.255
Visszavásárolt saját részvény	22.	-8.709	-9.153
SAJÁT TŐKE		1.212.423	1.083.102
KÖTELEZETTSÉGEK ÉS SAJÁT TŐKE ÖSSZESEN		7.251.756	7.096.376

Budapest, 2017. március 16.

Az egyedi kiegészítő melléklet jegyzetei a 196–267 oldalakon a fenti Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok szerint készített egyedi pénzügyi kimutatások szerves részét képezik.

Eredménykimutatás

(egydi, IFRS szerint, a 2016. december 31-ével zárult évre, millió forintban)

	Jegyzet	2016	2015
Kamatbevétel			
Hitelek		125.110	129.575
Bankközi kihelyezésekből, követelésekből a kihelyezési veszteségekre elszámolt értékvesztés levonása után		102.317	151.938
Értékesíthető értékpapírokból		35.766	50.655
Lejáratig tartandó értékpapírokból		41.327	39.973
Más bankoknál és a Magyar Nemzeti Banknál vezetett számlákból		9.830	26.574
Bérleti díjbevétel befektetési célú ingatlanok hasznosításából		60	60
Összes kamatbevétel		314.410	398.775
Kamatráfordítás			
A Magyar Állammal, a Magyar Nemzeti Bankkal és más bankokkal szembeni kötelezettségekre		103.633	152.613
Ügyfelek betéteire		22.853	29.744
Kibocsátott értékpapírokra		1.329	2.091
Alárendelt kölcsöntőkére		13.721	16.686
Befektetési célú ingatlanokkal kapcsolatos ráfordítás		35	35
Összes kamatráfordítás		141.571	201.169
NETTÓ KAMATBEVÉTEL		172.839	197.606
Értékvesztés képzés a hitelezési és kihelyezési veszteségekre	5., 8., 23.	13.632	39.548
NETTÓ KAMATBEVÉTEL A HITELEZÉSI ÉS KIHELYEZÉSI VESZTESÉGEKRE KÉPZETT ÉRTÉKVESZTÉS KÉPZÉS UTÁN		159.207	158.058
Díj-, jutalékbevételek	24.	189.731	186.030
Díj-, jutalékráfordítások	24.	26.254	24.304
Díjak, jutalékok nettó eredménye		163.477	161.726
Devizaműveletek nyeresége		5.075	13.698
Értékpapírok nettó árfolyamnyeresége		44.999	24.398
Származékos instrumentumok nettó eredménye	37.	656	1.523
Osztalékbevételek	9.	90.467	58.597
Egyéb működési bevételek	25.	8.583	8.713
Egyéb nettó működési ráfordítások	25.	-28.851	-131.179
ebből: leányvállalatok értékvesztése	9.	-48.136	-47.470
ebből: fogyasztói kölcsönszerződésekkel kapcsolatos kötelezettségekre céltartalék felszabadítás (+)/képzés (-)	25.	1.598	42.529
Nettó működési eredmény		120.929	-24.250
Személyi jellegű ráfordítások	25.	88.720	86.769
Értékcsökkenés és amortizáció	25.	21.872	21.320
Egyéb általános költségek	25.	139.547	141.091
Egyéb adminisztratív ráfordítások		250.139	249.180
ADÓZÁS ELŐTTI EREDMÉNY		193.474	46.354
Társasági adó	26.	21.096	-3.291
NETTÓ EREDMÉNY		172.378	49.645
Egy törzsrészcsevényre jutó nyereség (Ft-ban)			
Alap	36.	619	182
Hígított	36.	619	181

Átfogó eredménykimutatás

(egydi, IFRS szerint, a 2016. december 31-ével zárult évre, millió forintban)

	Jegyzet	2016	2015
NETTÓ EREDMÉNY		172.378	49.645
A jövőben az eredményben realizálódó tételek:			
Értékesíthető értékpapírok valós érték különbözete		1.951	-9.970
Értékesíthető értékpapírok halasztott adó hatása (19%)	26.	-371	1.894
Értékesíthető értékpapírokhoz kapcsolódóan az adókulcs megváltozásának hatása (19%→9%)	26.	5.758	-
ÖSSZESEN		7.338	-8.076
NETTÓ ÁTFOGÓ EREDMÉNY		179.716	41.569

Az egyedi kiegészítő melléklet jegyzetei a 196–267 oldalakon a fenti Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok szerint készített egyedi pénzügyi kimutatások szerves részét képezik.

Cash-flow kimutatás

(egydi, IFRS szerint, a 2016. december 31-ével zárult évre, millió forintban)

ÜZLETI TEVÉKENYSÉG	Jegyzet	2016	2015
Adózás előtti eredmény		193.474	46.354
Értécsökkenés és amortizáció		21.907	21.355
Értékvesztés képzés a hitelezési és kihelyezési veszteségekre	5., 8., 23.	13.632	39.548
Értékvesztés képzés a befektetésekre leányvállalatokban	9.	48.136	47.470
Értékvesztés felszabadítása (-)/képzése (+) az egyéb eszközökre	13.	-669	2.141
Céltartalék felszabadítás a függő és jövőbeni kötelezettségekre	18.	-36.114	-4.185
Részvény-alapú juttatások	29.	3.530	3.810
Kereskedési célú és értékesíthető értékpapírok valós érték különbözetének nem realizált vesztesége		-9.970	-12.096
Származékos pénzügyi instrumentumok valós érték különbözetének nem realizált vesztesége		-14	-13.701
Üzleti tevékenység eszközeinek és forrásainak nettó változása			
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök változása		-77.004	4.452
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek változása		36.932	-32.611
Hitelek értékvesztés nélküli nettó növekedése (-)/csökkenése (+)		-248.936	100.464
Egyéb eszközök, a befektetésekre adott előlegek illetve az értékvesztés nélküli nettó csökkenése (+)/növekedése (-)		3.772	-43.682
Ügyfelek betéteinek nettó növekedése		421.812	88.089
Egyéb kötelezettségek növekedése		49.790	56.111
A Magyar Nemzeti Banknál elhelyezett kötelező tartalék csökkenése		38.759	47.712
Kapott osztalék		-90.467	-58.597
Fizetett társasági adó		-264	-3.823
Üzleti tevékenységből származó nettó pénzforgalom		368.306	288.811
Kapott kamatok		301.157	390.187
Fizetett kamatok		-142.779	-199.393
KIHELYEZÉSI TEVÉKENYSÉG			
Bankközi kihelyezések, követelések nettó növekedése (-)/csökkenése (+) a veszteségekre elszámolt értékvesztés nélkül		-267.933	64.385
Értékesíthető értékpapírok vásárlása		-405.226	-652.482
Értékesíthető értékpapírok értékesítése		385.345	404.592
Befektetések leányvállalatokban növekedése		-59.474	-100.792
Befektetések leányvállalatokban csökkenése		-	-
Kapott osztalék		90.260	58.597
Lejáratig tartandó értékpapírok növekedése		-77.354	-229.114
Lejáratig tartandó értékpapírok csökkenése		46.974	70.395
Tárgyi eszközök és immateriális javak vásárlása		-30.906	-37.510
Tárgyi eszközök és immateriális javak eladásának bevétele		11.907	17.306
Egyéb eszközök között szereplő, befektetésekre adott előlegek nettó csökkenése		5	3
Kihelyezési tevékenységből felhasznált nettó pénzforgalom		-306.402	-404.620
FINANSZÍROZÁSI TEVÉKENYSÉG			
A Magyar Állammal, a Magyar Nemzeti Bankkal és más bankokkal szembeni kötelezettségek nettó csökkenése		-182.851	-313.369
Értékpapír kibocsátásból származó bevétel		26.856	51.389
Kibocsátott értékpapírok törlesztése		-55.284	-63.473
Alárendelt kölcsöntőke csökkenése		-155.705	-28.549
ICES-tulajdonosok felé teljesített kifizetések	21.	-3.578	-4.133
Visszavásárolt saját részvények növekedése		12.426	24.641
Visszavásárolt saját részvények csökkenése		-16.208	-34.093
Fizetett osztalék		-46.152	-40.473
Finanszírozási tevékenységből felhasznált nettó pénzforgalom		-420.496	-408.060
Pénzeszközök nettó csökkenése		-358.592	-523.869
Pénzeszközök nyitó egyenlege		1.238.858	1.762.727
Pénzeszközök záró egyenlege		880.266	1.238.858
Pénzeszközök bemutatása			
Pénztárak, betétszámlák, elszámolások a Magyar Nemzeti Bankkal		1.326.197	1.897.778
Magyar Nemzeti Banknál elhelyezett kötelező tartalék		-87.339	-135.051
Pénzeszközök nyitó egyenlege		1.238.858	1.762.727
Pénztárak, betétszámlák, elszámolások a Magyar Nemzeti Bankkal	4.	928.846	1.326.197
Magyar Nemzeti Banknál elhelyezett kötelező tartalék	4.	-48.580	-87.339
Pénzeszközök záró egyenlege		880.266	1.238.858

Az egyedi kiegészítő melléklet jegyzetei a 196–267 oldalakon a fenti Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok szerint készített egyedi pénzügyi kimutatások szerves részét képezik.

Saját tőke-változás kimutatása

(egydi, IFRS szerint, a 2016. december 31-ével zárult évre, millió forintban)

	Jegyzet száma	Jegyzett tőke	Tőke-tartalék	Részvény-alapú kifizetés tartaléka	Eredmény-tartalék és egyéb tartalékok	Opciós tartalék*	Visszavásárolt saját részvények	Összesen
2015. január 1-jei egyenleg		28.000	52	20.897	1.104.723	-55.468	-7.073	1.091.131
Nettó eredmény		–	–	–	49.645	–	–	49.645
Egyéb átfogó eredmény		–	–	–	-8.076	–	–	-8.076
Részvény alapú kifizetés	29.	–	–	3.810	–	–	–	3.810
ICES-tulajdonosok felé teljesített kifizetések	21.	–	–	–	-3.356	–	–	-3.356
Visszavásárolt saját részvények értékesítése	22.	–	–	–	–	–	24.641	24.641
Visszavásárolt saját részvények értékesítésének vesztesége		–	–	–	-7.372	–	–	-7.372
Visszavásárolt saját részvények növekedése	22.	–	–	–	–	–	-26.721	-26.721
2014. évi osztalék		–	–	–	-40.600	–	–	-40.600
2015. december 31-i egyenleg		28.000	52	24.707	1.094.964	-55.468	-9.153	1.083.102
Nettó eredmény		–	–	–	172.378	–	–	172.378
Egyéb átfogó eredmény		–	–	–	7.338	–	–	7.338
Részvény alapú kifizetés	29.	–	–	3.530	–	–	–	3.530
ICES-tulajdonosok felé teljesített kifizetések	21.	–	–	–	-3.943	–	–	-3.943
Visszavásárolt saját részvények értékesítése	22.	–	–	–	–	–	12.426	12.426
Visszavásárolt saját részvények értékesítésének vesztesége		–	–	–	-4.226	–	–	-4.226
Visszavásárolt saját részvények növekedése	22.	–	–	–	–	–	-11.982	-11.982
2015. évi osztalék		–	–	–	-46.200	–	–	-46.200
2016. december 31-i egyenleg		28.000	52	28.237	1.220.311	-55.468	-8.709	1.212.423

Az egyedi kiegészítő melléklet jegyzetei a 196–267 oldalakon a fenti Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok szerint készített egyedi pénzügyi kimutatások szerves részét képezik.

* Lásd a 18. sz. jegyzetet.

A 2016. DECEMBER 31-ÉVEL ZÁRULT ÉV EGYEDI KIEGÉSZÍTŐ MELLÉKLETE

1. SZ. JEGYZET: ÁLTALÁNOS RÉSZ ÉS A PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOK ALAPJA

1.1 Általános információk

Az OTP Bank Nyrt. (a „Bank” vagy „OTP”) 1990. december 31-én jött létre a jogelőd állami vállalat részvénytársasággá alakulásával.

1995-ben a Bank részvényeit bevezették a budapesti, illetve a Luxemburgi Értéktőzsdékre, valamint kereskednek velük a londoni SEAQ-n és a PORTAL rendszeren az USA-ban.

A Bank székhelye:
1051 Budapest, Nádor utca 16.

Az egyedi pénzügyi kimutatásokat
2017. március 16-án az Igazgatóság jóváhagyta.

	2016	2015
A Bank részvényeinek tulajdonosi megoszlása:		
Külföldi, belföldi magán és intézményi befektetők tulajdonában	97%	97%
Munkavállalók tulajdonában	2%	2%
OTP Bank Nyrt. tulajdonában	1%	1%
Összesen	100%	100%

A Bank teljes körű kereskedelmi banki szolgáltatást nyújt országos hálózatával, amelynek

367 fiókja áll Magyarországon az ügyfelek rendelkezésére.

	2016	2015
A Bank foglalkoztatottainak létszáma:		
Foglalkoztatottak létszáma (fő)	7.969	7.911
Átlagos statisztikai állományi létszám (fő)	7.836	7.940

1.2 Számvitel

A Bank számviteli kimutatásait a Magyarországon érvényben lévő társasági, banki és pénzügyi jogszabályoknak megfelelően vezeti, és hivatalos kimutatásait is ezen az alapon készíti.

jogszabályok szerint készült egyedi pénzügyi kimutatásához képest (lásd a 39. sz. jegyzetet) annak érdekében, hogy a Bank egyedi pénzügyi helyzete és működésének egyedi eredménye a Nemzetközi Számviteli Standard Testület („IASB”) által jóváhagyott standardok és értelmezések szerint legyen bemutatva.

A Bank alkalmazott pénzneme a magyar forint („HUF”).

Az egyedi pénzügyi kimutatások az EU által is elfogadott nemzetközi pénzügyi beszámoló készítési standardokkal összhangban készültek. Az Európai Unió által elfogadott IFRS az IASB által kibocsátott IFRS-től csak az IAS 39 Pénzügyi instrumentumok: Megjelenítés és értékelés standardban („IAS 39”) leírt portfólió fedezeti ügyletek elszámolása tekintetében tér el, melyet az EU nem fogadott be. Mivel a Bank nem alkalmazza az IAS 39 szerinti portfólió fedezeti ügyletek elszámolását, így nem lenne

A jogszabályokban előírt számviteli elvek közül néhány eltér az Európai Unió („EU”) által is elfogadott Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok („IFRS”) keretében alkalmazott elvektől. A Bank részvényeinek nemzetközi és hazai tőzsdei forgalmazása miatt az EU által is elfogadott IFRS-ek szerinti pénzügyi kimutatás készítési kötelezettségnek is eleget kell tennie. Bizonyos módosítások történtek a Bank magyar

hatása az egyedi pénzügyi kimutatásokra, amennyiben az EU a beszámoló készítés napjáiig elfogadná azt.

1.2.1 Az IFRS standardok 2016. január 1-jétől érvényes módosuló szabályainak, illetve új standardok bevezetésének hatása a pénzügyi kimutatásra

A jelen beszámolási időszaktól hatályba lépő, az IASB által közzétett és az EU által elfogadott új és módosított standardok és értelmezések:

- IFRS 10 „Konzolidált pénzügyi kimutatások”, IFRS 12 „Más gazdálkodó egységekben lévő érdekeltségek közzététele” és IAS 28 „Társult vállalkozásokban és közös vállalkozásokban lévő befektetések” standardok módosításai – Befektetési társaságok: a konszolidációs kivétel alkalmazása – EU által elfogadva 2016. szeptember 22-én (hatályba lép a 2016. január 1-jével, illetve az azt követően kezdődő beszámolási időszakokban).
- IFRS 11 „Közös szerveződések” standard módosításai – Közös tevékenységben való részesedésszerzés elszámolása – az EU által elfogadva 2015. november 24-én (hatályba lép 2016. január 1-jével, illetve az azt követően kezdődő beszámolási időszakokban).
- IAS 1 „Pénzügyi kimutatások prezentálása” standard módosításai – Közzététel kezdeményezése – az EU által elfogadva 2015. december 18-án (hatályba lép a 2016. január 1-jével, illetve az azt követően kezdődő beszámolási időszakokban).
- IAS 16 „Ingatlanok, gépek és berendezések” és IAS 38 „Immateriális javak” standardok módosításai – Az értékvesztés és amortizáció elfogadható módszereinek tisztázása – az EU által elfogadva 2015. december 2-án (hatályba lép a 2016. január 1-jével, illetve az azt követően kezdődő beszámolási időszakokban).
- IAS 16 „Ingatlanok, gépek és berendezések” és IAS 41 „Mezőgazdaság” standardok módosításai – Mezőgazdaság: élő mezőgazdasági növények – az EU által elfogadva 2015. november 23-án (hatályba lép a 2016. január 1-jével, illetve az azt követően kezdődő beszámolási időszakokban).

- IAS 19 „Munkavállalói juttatások” standard módosításai – Meghatározott juttatási programok: a munkavállalók által fizetett hozzájárulások – az EU által elfogadva 2014. december 17-én (hatályba lép a 2015. február 1-jével, illetve az azt követően kezdődő beszámolási időszakokban).
- IAS 27 „Egyedi pénzügyi kimutatások” standard módosításai – Tőkemódszer az egyedi pénzügyi kimutatásokban – az EU által elfogadva 2015. december 18-án (hatályba lép a 2016. január 1-jével, illetve az azt követően kezdődő beszámolási időszakokban).
- Egyes standardok módosítása „IFRS-ek továbbfejlesztése (2010–2012 években)” – Az IFRS Fejlesztési Projekt eredményeképpen az egyes standardokat érintően (IFRS 2, IFRS 3, IFRS 8, IFRS 13, IAS 16, IAS 24 és IAS 38) történt módosítás, elsődlegesen az inkonzisztenciák megszüntetése és a magyarázatok tisztázása érdekében – az EU által elfogadva 2014. december 17-én (hatályba lép a 2015. február 1-jével, illetve az azt követően kezdődő beszámolási időszakokban).
- Egyes standardok módosítása „IFRS-ek továbbfejlesztése (2012–2014 években)” – Az IFRS Fejlesztési Projekt eredményeképpen az egyes standardokat érintően (IFRS 5, IFRS 7, IAS 19 és IAS 34) történt módosítás, elsődlegesen az inkonzisztenciák megszüntetése és a magyarázatok tisztázása érdekében – az EU által elfogadva 2015. december 15-én (hatályba lépett a 2016. január 1-jével, illetve az azt követően kezdődő beszámolási időszakokban).

A meglévő standardok és értelmezések fenti módosításai nem vezettek a gazdálkodó számviteli politikáinak módosításához.

1.2.2 Az IASB által kibocsátott és az EU által elfogadott, de még nem hatályos új és módosított standardok és értelmezések

Ezen pénzügyi kimutatások jóváhagyásának időpontjában a következő, az IASB által kibocsátott és az EU által elfogadott standardok, valamint meglévő standardok és értelmezések módosításai kerültek közzétételre hatályba lépés nélkül:

- IFRS 9 „Pénzügyi instrumentumok” standard – az EU által elfogadva 2016. november 22-én (hatályba lép a 2018. január 1-jével, illetve az azt követően kezdődő beszámolási időszakokban).
- IFRS 15 „Vevőkkel kötött szerződésekből származó bevételek” standard és további módosításai – az EU által elfogadva 2016. szeptember 22-én (hatályba lép a 2018. január 1-jével, illetve az azt követően kezdődő beszámolási időszakokban).

Az IFRS 15 standard implementációja nem befolyásolná számottevően a Bank egyedi pénzügyi kimutatásait.

Az IFRS 9 standardnak jelentős hatása lehet a Bank pénzügyi kimutatásaira, amelyet a standard EU általi elfogadását követően a Bank elemzett.

Az IFRS 9 „Pénzügyi Instrumentumok” hatályon kívül helyezi az IAS 39 „Pénzügyi Instrumentumok: Megjelenítés és Értékelés” standardot, amely a megjelenítésre és értékelésre, értékvesztésre, kivezetésre, valamint fedezeti elszámolásra vonatkozó általános szabályokat tartalmaz.

A Bank a 2016-os év folyamán megkezdte az IFRS 9 miatti felkészülést a Bank Kockázatkezelési és Pénzügyi Divízióinak a vezetésével. A felkészülés lefedi azokat a főbb kihívásokat, melyekkel a Bank az új standard kapcsán szembesül.

A Bank befejezte azon hiányosságok, eltérések azonosítását, melyek a jelenleg használt módszertan és az IFRS 9 követelményeinek való megfelelés között mutatkozik a besorolásban, értékelésben, értékvesztésben és fedezeti elszámolásban.

Besorolás és értékelés

Az IFRS 9 a pénzügyi eszközök besorolásának egy új megközelítését vezeti be, amely a szerződéses cash flow-k jellemzőin és azon az üzleti modellen alapul, amelyen az eszköz tartható. Ez az egyszerű elvi alapú megközelítés váltja fel az eddigi szabály alapú követelményeket. A Bank a pénzügyi kötelezettségeket amortizált bekerülési értéken jeleníti meg kivéve azokat az eseteket, amikor a standard ettől eltérő előírást fogalmaz meg, például a származékos pénzügyi

instrumentumok esetében, amelyek az eredménnyel szemben valós értéken kerülnek megjelenítésre.

Üzleti modellek, szerződéses cash-flow-k előzetes elemzései készültek a Csoport jelentősebb portfólióján, hogy a Csoport azonosítsa azokat a termékeket és pénzügyi instrumentumokat, melyek amortizált bekerülési értéken, valós értéken az eredménnyel szemben, valamint valós értéken az egyéb átfogó eredménykimutatással szemben lesznek értékelve.

Fedezeti elszámolás

Az IFRS 9 egy jelentősen megújult fedezeti elszámolási modellt vezet be, amely kiemeli a kockázatkezelési tevékenységekkel kapcsolatos közzétételeket. Az új modell előírja a kockázatkezelési tevékenység számviteli kezelését, lehetővé téve a gazdálkodók számára ezen tevékenységek hatékonyabb bemutatását a pénzügyi kimutatásokban. Továbbá a pénzügyi kimutatások felhasználói jobb minőségű információkhoz jutnak a kockázatkezelésről és a fedezeti elszámolás pénzügyi kimutatásokra vonatkozó határsáról.

Értékvesztés

Az IFRS 9 egy új várható hitelezési veszteség alapú értékvesztés modellt vezet be, amely az értékvesztés egy korábbi megjelenítését írja elő. A standard megköveteli a gazdálkodóktól, hogy a pénzügyi eszköz kezdeti megjelenítésének pillanatától kezdve kerüljön elszámolásra a várható hitelezési veszteség.

Egy új háromszintű modell kerül kialakításra az IFRS 9 előírásainak való megfelelésre. Az új értékvesztés módszertanban osztályozva lesznek a pénzügyi instrumentumok annak érdekében, hogy meghatározásra kerüljön a kezdeti megjelenítést követően a hitelkockázat jelentős növekedése, illetve lehetővé váljon az értékvesztett pénzügyi eszközök azonosítása. Azon instrumentumok esetében, amelyek értékvesztettek vagy jelentősen megnő a hitelkockázatuk, a teljes élettartamuk alatt várható hitelezési veszteség kerül elszámolásra. Azoknál az eszközöknél, amelyeknél nincs jelentős hitelkockázati növekedés, 12 hónapra vonatkozó várható hitelezési veszteséggel megegyező összegben kerül értékvesztés elszámolásra.

A vásárolt vagy keletkeztetett pénzügyi eszközök esetében szintén a teljes élettartam alatt várható hitelezési veszteség módszertan kerül alkalmazásra annak érdekében, hogy a kezdeti megjelenítés óta felmerült, teljes élettartam alatt várható hitelezési veszteség kumulatív változása elszámolásra kerüljön úgy, mint egy értékvesztett pénzügyi eszköz esetében.

A Bank mérlegeli a vevőkövetelések, a szerződéses eszközök, valamint a lízingkövetelések esetében az egyszerűsített értékvesztés módszertan alkalmazását.

A Bank elkezdte a kockázatkezelési definíciók, folyamatok, elemzési módszerek fejlesztését az IFRS 9 elvárásaival összhangban. A Bank ezen kívül hozzálátott a jelentősebb hitelkockázati növekedés azonosítására szolgáló módszerek fejlesztéséhez és a várható hitelezési veszteség kalkulációjához az IFRS 9 megfelelő kockázati paramétereit felhasználva.

Az eltérés-elemzések és a módszertani változások alapján az információs technológiai megoldások főbb elvei az IFRS 9-re vonatkozóan lefektetésre kerültek. Az előzetes specifikációk elkészültek és az információs technológiai kivitelezés is várhatóan befejeződik 2017-ben.

Az IFRS 9 következtében jelentkező hatás számszerűsítése a 2017-es év folyamán megtörténik, amikor is a besorolás, értékelés és értékvesztés módszertanok valamennyi részlete véglegesítésre kerül.

1.2.3 Az IASB által kibocsátott és az EU által nem elfogadott standardok és értelmezések

- IFRS 14 „Szabályozói elhatárolások” standard (hatályba lép a 2016. január 1-jével, illetve az azt követően kezdődő beszámolási időszakokban) – az Európai Bizottság döntést hozott, mely értelmében a jóváhagyás folyamatot a jelenlegi köztes standardra nem fogja alkalmazni, és megvárja a végső standardot.
- IFRS 16 „Lízingek” standard (hatályba lép a 2019. január 1-jével, illetve az azt követően kezdődő beszámolási időszakokban).
Az IFRS 16 „Lízingek” standard elfogadásával kapcsolatban, a Bank mint lízingbeadó nem vár jelentősebb hatást az alkalmazással kap-

csolatban, habár részletesebb hatáselemzések még nem készültek.

- IFRS 2 „Részvényalapú kifizetés” standard módosításai – Részvényalapú kifizetési ügyletek besorolása és értékelése (hatályba lép a 2018. január 1-jével, illetve az azt követően kezdődő beszámolási időszakokban).
- IFRS 4 „Biztosítási szerződések” standard módosításai – IFRS 9 Pénzügyi instrumentumok és IFRS 4 Biztosítási szerződések együttes alkalmazása (hatályba lép a 2018. január 1-jével, illetve az azt követően kezdődő beszámolási időszakokban, vagy az IFRS 9 első alkalmazásának időpontjától).
- IFRS 10 „Konzolidált pénzügyi kimutatások” és IAS 28 „Társult vállalkozásokban és közös vállalkozásokban lévő befektetések” standardok módosításai – Eszközök eladása, illetve átadása a befektető és annak társult vagy közös vezetésű vállalkozása között (a hatálybalépés időpontját bizonytalan időre elhalasztották, amíg a kutatási projekt konklúzióra jut a tőkemódszerrel kapcsolatban).
- IFRS 15 „Vevővel kötött szerződésekből eredő árbevétel” standard módosításai – Magyarázatok az IFRS 15 „Vevővel kötött szerződésekből eredő árbevétel” standardhoz (hatályba lép a 2018. január 1-jével, illetve az azt követően kezdődő beszámolási időszakokban)
- IAS 7 „Cash-flow-k kimutatása” standard módosításai – Kiegészítő információ bemutatásával kapcsolatos kezdeményezés (hatályba lép a 2017. január 1-jével, illetve az azt követően kezdődő beszámolási időszakokban),
- IAS 12 „Nyeréségadók” standard módosításai – Nem realizált veszteségekre vonatkozó halasztott adó eszközök elszámolása (hatályba lép a 2017. január 1-jével, illetve az azt követően kezdődő beszámolási időszakokban).
- IAS 40 „Befektetési célú ingatlan” standard módosításai – Befektetési célú ingatlanok átsorolása (közvetétel 2016. december 8., hatályba lép a 2018. január 1-jével, illetve az azt követően kezdődő beszámolási időszakokban).
- Egyes standardok módosítása „IFRS-ek továbbfejlesztése (2014–2016 években)” – Az IFRS Fejlesztési Projekt eredményeképpen

az egyes standardokat érintően (IFRS 1, IFRS 12 és IAS 28) történt módosítás, elsődlegesen az inkonzisztenciák megszüntetése és a magyarázatok tisztázása érdekében (az IFRS 12 standard esetében a módosításokat 2017. január 1-jével, illetve az azt követően kezdődő beszámolási időszakokban kell alkalmazni, az IFRS 1 és IAS 28 standardok esetében a módosításokat 2018. január 1-jével, illetve az azt követően kezdődő beszámolási időszakokban kell alkalmazni).

- IFRIC 22 értelmezés „Külföldi pénznemben folytatott ügyletek és előlegek” (hatályba lép a 2018. január 1-jével, illetve az azt követően kezdődő beszámolási időszakokban).

A pénzügyi eszközök és pénzügyi kötelezettségek portfóliójára vonatkozó fedezeti elszámolás még nem került szabályozásra, mivel az EU által sincs még elfogadva a rendelet.

A Bank becslése szerint az IAS 39 „Pénzügyi instrumentumok: megjelenítés és értékelés” standard szerinti fedezeti elszámolás alkalmazása a pénzügyi eszközök és kötelezettségek portfóliójára nem befolyásolná számottevően a Bank pénzügyi kimutatását a fordulónapon.

Ezek a módosítások, új standardok és értelmezések implementációja nem befolyásolná számottevően a Bank egyedi pénzügyi kimutatásait.

2. SZ. JEGYZET: ALKALMAZOTT FŐ SZÁMVITELI ELVEK ÖSSZEFOGLALÁSA

Az egyedi pénzügyi kimutatások összeállítása során alkalmazott fő számviteli elvek az alábbiakban lettek összefoglalva:

2.1 Alkalmazott alapelvek

Az egyedi pénzügyi kimutatások a bekeřrölési költség elvén készültek, kivéve egyes pénzügyi instrumentumokat, amelyek valós értéken szerepelnek a pénzügyi kimutatásban. Az eredménykimutatás tételei az időbeli elhatárolás elve alapján lettek elszámolva.

Az egyedi pénzügyi kimutatások Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok szerinti bemutatása megköveteli, hogy a Bank vezetése olyan becslésekkel, illetve feltételezésekkel éljen, amelyek hatással vannak az eszközök és kötelezettségek, a mérlegen kívüli eszközök és kötelezettségek mérlegkészítéskori értékére, valamint a beszámolási időszak bevételeire és ráfordításaira. A tényleges értékek eltérhetnek ezektől a becslésektől. A jövőbeni változások a gazdasági környezetben, a pénzügyi stratégiában, szabályozási környezetben, számviteli előírásokban és egyéb területeken eredményezhetik a becslések változását, amelyek jelentős hatással lehetnek a jövőbeni egyedi pénzügyi kimutatásokra.

2.2 Devizanemek közötti átszámítás

A Bank a Pénzügyi helyzet kimutatásban a devizában fennálló eszközöket és kötelezettségeket az egyedi pénzügyi kimutatások fordulónapján érvényes Magyar Nemzeti Bank („MNB”) által közzétett hivatalos devizaárfolyamon értékeli át forintra, amely az egyedi pénzügyi kimutatások pénzneme. A devizában jelentkező bevételek és ráfordítások az ügylet napján fennálló árfolyamon kerülnek értékelésre. Az esetleges árfolyamnyereség vagy –veszteség az egyedi eredménykimutatásban kerül kimutatásra.

2.3 Konszolidált pénzügyi kimutatás

Ez a pénzügyi kimutatás a Bank egyedi pénzügyi helyzetét és tevékenységének eredményét mutatja be. A Bank konszolidált pénzügyi kimutatást is készít, amelyben a konszolidált mérleg szerinti eredmény, és a konszolidált saját tőke jelentősen eltérhet az egyedi értékektől.

A leányvállalatokban és társult vállalkozásokban fennálló érdekeltségeknek a jelen egyedi pénzügyi kimutatásban történő bemutatásának módszerét a 2.4. sz. jegyzet ismerteti. A konszolidált és az egyedi éves pénzügyi kimutatás ugyanazon a dátumon kerül közzétételre.

Az OTP Csoport konszolidált pénzügyi kimutatását a Bank, mint fölérendelt anyavállalat készíti.

2.4 Befektetések leányvállalatokban, társult és közös vezetésű vállalkozásokban

A befektetések leányvállalatokban közé azok a befektetések tartoznak, amelyek felett a Bank – közvetlen, vagy közvetett tulajdoni részesedése alapján – ellenőrzést gyakorol. A Bank akkor gyakorol ellenőrzést egy befektetést befogadó felett, ha a befektetést befogadóban való részvételéből származóan változó hozamoknak van kitéve, illetve azokkal kapcsolatban jogokkal rendelkezik, és a befektetést befogadó felett gyakorolt hatalma útján képes befolyásolni ezeket a hozamokat.

A befektetések leányvállalatokban az eredeti bekerülési költségnek a tartós veszteségre elszámolt értékvesztéssel csökkentett értékén szerepelnek. A kezdeti megjelenítést követően a Bank a leányvállalatokban lévő befektetéseit bekerülési értéken értékeli, a devizás befektetése esetében a tranzakció napján érvényes devizaárfolyamon átszámított forintértéken. Társult és közös vezetésű vállalkozások, ahol a Banknak meghatározó részesedése van, bekerülési értéken kerülnek bemutatásra.

Az értékvesztés a leányvállalatból származó várható jövőbeli gazdasági hasznok és egyéb makrogazdasági tényezők alapul vételével kerül meghatározásra.

Az OTP Bank a részesedés valós értékét diszkontált cash-flow alapú modell segítségével határozza meg. Az értékvesztés teszthez 5 éves explicit periódusú cash-flow modell szolgál alapul, amellyel az egyes befektetések stratégiai-pénzügyi tervei alapján határozzák meg a pénztermelő egység értékét.

Az OTP Bank a stratégiai tervek meghatározásakor figyelembe vette a jelenlegi világgazdasági helyzetet, a várhatóan óvatos gazdasági talpra állást, illetve meginduló gazdasági növekedést, valamint kapcsolódó kockázatokat és ennek a pénzügyi szférára gyakorolt hatását, valamint a várható külső finanszírozási lehetőségeket.

2.5 Lejáratig tartandó értékpapírok

Az aktív piacon kereskedett értékpapír-befektetések (melyeknek fix és meghatározható a cash-flow-juk) az ügylet teljesítési napján (értéknap) könyvelődnek bekerülési értéken. A pénzügyi kimutatások készítésekor az értékpapír-befektetések, amelyeknél a Bank kifejezte hajlandóságát és képességét, hogy lejáratig kívánja tartani (Lejáratig tartandó értékpapírok), amortizált könyv szerinti értéken kerülnek értékelésre, csökkentve az elszámolt értékvesztéssel. A lejáratig tartandó értékpapírok beszerzésekor kialakult prémium, illetve diszkont éves amortizációja hozzáadódik az ilyen befektetések kamatbevételeihez. Így az egyes időszakokban elszámolt eredmény állandó hozamot jelent az ilyen befektetéseken. A lejáratig tartandó értékpapírok Magyar Állam által kibocsátott értékpapírokat és jelzálogleveleket tartalmaznak.

2.6 Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök

2.6.1 Kereskedési célú értékpapírok

Az aktív piacon forgalmazott értékpapír-befektetések az ügylet teljesítési napján (értéknap) könyvelődnek valós értéken. A kereskedési célú értékpapírok valós értéken szerepelnek a pénzügyi helyzet kimutatásban, és az így elszámolt nem realizált nyereség és veszteség az egyedi eredménykimutatásban jelenik meg. A Bank ezeket az értékpapírokat elsősorban rövid távú árfolyamnyereség elérése céljából tartja, ebből kifolyólag ezek realizált és nem realizált eredménye a nettó működési eredmény soron jelenik meg. A kereskedési célú értékpapírok értékesítésekor a Bank a korábbi átlagáras készletértékelésről a 2015. év során áttért a FIFO¹ módszer szerinti készletértékelésre. Az áttérésnek nem volt jelentős hatása a Bank pénzügyi helyzetére. A kereskedési célú értékpapírok diszkont és kamatozó kincstárjegyeket, magyar államkötvényeket, jelzálogleveleket, vállalati kötvényeket, nem pénzügyi társaságok részvényeit, befektetési jegyeket

¹ First In First Out

és pénzügyi intézmények részvényeit tartalmaznak.

2.6.2 Származékos pénzügyi instrumentumok

A Bank rendszeres üzletmenete során derivatív pénzügyi instrumentumokkal is foglalkozik, amelyeknél alacsony kezdeti befektetés szükséges a teljes szerződésbeli értékhez képest, illetve értékük a mögöttes alaptermék függvénye és a jövőben esedékesek. A derivatív pénzügyi instrumentumok magukban foglalják a határidős kamatláb megállapodásokat, kamatswap ügyleteket, a határidős deviza és devizaswap ügyleteket, valamint opciós ügyleteket is. Ezen pénzügyi instrumentumokat a Bank egyrészt kereskedési céllal, másrészt fedezeti céllal köti, hogy fedezze a pénzügyi piacokon végrehajtott tranzakcióinak kamatláb- és devizakockázatát.

A derivatív pénzügyi instrumentumok az ügylet kötési napján könyvelődnek valós értéken, majd a későbbi értékelés is valós értéken történik. A valós érték meghatározása a jegyzett piaci ár, diszkontált cash-flow és más pénzügyi modell alapján kerül meghatározásra. A Bank az ún. „multi curve” árazási módszertant alkalmazza a jövőbeli cash-flow-k nettó jelenértékének meghatározásához, amely alapján a különböző hozamgörbék a határidős hozamok, valamint a diszkontáláshoz alkalmazott hozamponatok meghatározásához kerülnek felhasználásra. Ez az árazási módszertan nyújtja a legpontosabb becslést ezen fedezett derivatív pénzügyi instrumentumok esetében, mivel a Bank könyveiben meglévő legtöbb nyitott derivatív ügylet letéttel fedezett.

A Bank 2016 során megváltoztatta a valós érték meghatározásának módszertanát. A módszertani váltás előtt a Bank a bruttó nettó jelenérték szabályt alkalmazta, amely szerint a valós értéknek a része a következő kamatperiódusig felhalmozott kamat (bruttó ár elve). Ehelyett a Bank átállt a nettó ár elvére, amely keretében a nettó ár úgy kerül meghatározásra, hogy a bruttó árból levonásra kerül a még nem esedékes, de megszolgált kamat. A jelenlegi új módszertan szerint a derivatív pénzügyi instrumen-

tumok valós értéke dekomponáltan kerül elszámolásra; a különböző komponensek a gazdasági tartalmuknak megfelelő kategóriában jelennek meg az egyedi eredménykimutatásban. A nem fedezeti ügyleteknek minősített derivatív pénzügyi instrumentumok valós értékében beálló változás az egyedi eredménykimutatásban kerül elszámolásra. Minden egyes derivatív ügyletenkénti valós értékének és bekerülési értékének különbsége jellegének megfelelően eszközként vagy kötelezettséggként kerül kimutatásra.

Bizonyos derivatív ügyletek, amelyek a Bank kockázat-menedzseléséből származó pozíciók hatékony fedezését jelentik, nem minősülnek az IAS 39 standard szerinti fedezeti ügyletnek, és ezért kereskedési célú derivatíváknak minősülnek, amelyek valós értéken kerülnek bemutatásra, és a nem realizált nyereség és veszteség közvetlenül az egyedi eredménykimutatásban jelenik meg.

Deviza adásvételi ügyletek

A deviza adásvételi ügyletek adott összegű devizák adott árfolyamon történő azonnali (az elszámolásra a kötés napját követő két napon belül kerül sor) vagy határidős (az elszámolásra a kötés napját követő két napon túl kerül sor) adásvételét jelentik. Az azonnali ügyletek értéke nem tükrözi a szerződésekhez kapcsolódó tényleges piaci és hitelezési kockázatot. A deviza adásvételi ügyleteket a Bank kockázatkezelési és kereskedési céllal köti. A Bank kockázatkezelést szolgáló ügyleteit a külföldi devizában meglévő hitelek és betétek árfolyamváltozásából eredő kockázatok fedezése céljából alkalmazza.

Devizaswap és kamatswap ügyletek

A Bank devizák cseréjére vonatkozó devizaswap ügyleteket és kamatswap ügyleteket (IRS) köt. A swap ügylet valamely pénzügyi instrumentum cseréjére vonatkozó olyan összetett megállapodás, amely egy azonnali és egy vagy több határidős adásvételi ügyletből áll. A kamatswap ügyletek esetén a felek egy vagy több alkalommal fizetést teljesítenek egymás felé, melyek alapját egy adott elméleti tőkeösszegre számított fix, illetve időszakosan módosított kamatláb képezi. Az elméleti tőkeösszeg az az érték, amelyre

vonatkozóan a kamat kiszámításra kerül, hogy ily módon meghatározzák a kamatswap ügylet során teljesítendő pénzáramlásokat. Az elméleti tőkeösszeget a tranzakciók volumenének kifejezése érdekében alkalmazzák, de ezek az összegek ténylegesen nem járnak pénzáramlással. Kamatswap ügyleteket a Bank kockázatkezelési és kereskedési céllal köt.

Tőkecserés kamatswap ügyletek

A Bank tőkecserés kamatswap ügyleteket (CCIRS) köt, amelyek sajátossága, hogy az ügylet futamidejének indulásakor és záráskor is tőkecsere történik. A tőkecserés kamatswap ügyletek speciális típusa az úgynevezett mark-to-market megállapodás, amely esetében a futamidő során a kamatszámítás alapját képező tőkeösszegek átértékelésre kerülnek a piaci devizaárfolyam változásoknak megfelelően.

Equity és commodity swap ügyletek

Az equity swap ügyletek esetén a felek egy vagy több alkalommal fizetést teljesítenek egymás felé, melynek alapját egy adott elméleti tőkeösszegre számított időszakosan módosított kamatláb, valamint részvényindexek teljesítménye képezi. Az elméleti tőkeösszeg az az érték, amelyre vonatkozóan a kamat kiszámításra kerül. Az indexhozam számításának alapját az adott piaci árfolyam előző piaci árfolyamhoz viszonyított változása képezi. A commodity swap ügyletek esetében a pénzáramlások meghatározása az alapján történik, hogy egy előre definiált áru kötési ára hogyan viszonyul egy meghatározott időszakra vonatkozó piaci árak átlagához. A Bank által kötött equity és commodity swap ügyletek által egyrésztől lehetővé válik a hazai szereplőknek a nemzetközi tőkepiacokon való részvétel (vezető benchmark indexekhez mint az S&P 500 vagy áruipiaci termékekhez mint a WTI Light Crude Oil való hozzáférés) a belépés feltételeként jelentkező tranzakciós költségek nélkül, másrésztől a nemzetközi szereplők is lehetőséget kapnak pozíciók nyitására a hazai tőkeinstrumentumokban anélkül, hogy befektetnének ezekbe az instrumentumokba. Az ügyfelekkel kötött tranzakciókból eredő nyitott kitétségek zárásra kerülnek a részvény- és áruipiacokon.

Határidős kamatláb-megállapodások (FRA)

A határidős kamatláb-megállapodások esetén a felek vállalják, hogy egy adott jövőbeli időpontban egy referencia-kamatláb és egy közösen megállapított fix kamatláb közti különbség alapján számolnak el egymással. A kamatlábak változásai nyomán a szerződéses pozíciók piaci értékében bekövetkező változások piaci kockázatot eredményeznek. A Bank olyan módon csökkenti a piaci kockázatot, hogy általában azonos értékű ellentétes vagy ellensúlyozó pozíciókat nyit, valamint limiteket alakít ki az ilyen módon nem fedezett pozíciókra, és ezeket folyamatosan nyomon követi. A hitelezési kockázat kezelése jóváhagyási eljárások segítségével történik, melyek tartalmazzák az egyes ügyfelekre vonatkozó limiteket. A Bank határidős kamatláb-megállapodásainak célja a kamatláb-kockázati kitétség kezelése.

Deviza opciók

A devizára szóló opciós ügylet olyan származékos pénzügyi instrumentum, amely az opció vásárlóját felruhazza egy adott devizaösszeg másik devizára történő átváltásának jogával egy előre meghatározott kötési áron egy adott jövőbeli időpontban. A tranzakció, opciós díj ellenében, a jövőbeli deviza adásvételt egy előre meghatározott árfolyamon garantálja. Az opciós szerződések védenek a kedvezőtlen árfolyammozgások ellen, ugyanakkor a kedvező irányú árfolyammozgások kiaknázását is lehetővé teszik.

2.7 Valós érték fedezeti vagy cash-flow fedezeti ügyletnek minősített származékos pénzügyi instrumentumok

A valós érték fedezeti ügyletnek minősített derivatívák valós értékének változása, amely a fedezeti ügylet definíciója szerint hatékony ügyletnek tekinthető a fedezett kockázat tekintetében, nyereségként vagy veszteségként kerül elszámolásra az eredmény javára vagy terhére az alapügyleten elszámolt valós érték korrekcióval egyetemben. A fedezeti ügylet nem hatékony része közvetlenül az egyedi eredménykimutatásban kerül bemutatásra.

A fedezeti elszámolás feltételeit a következőképpen alkalmazza a Bank: fedezeti ügyletek meghatározása, megfelelő fedezeti dokumentáció elkészítése, hatékonyságvizsgálat elvégzése, és ennek alapján a hatékonyság alátámasztása.

A cash-flow fedezeti ügyletnek minősített derivatívák valós értékének változása, amely a fedezeti ügylet definíciója szerint hatékony ügyletnek tekinthető, az átfogó eredménykimutatásban a tartalékok között kerül bemutatásra. Az ily módon meghatározott tartalék az egyedi eredménykimutatásban kerül elszámolásra nyereségként vagy veszteségként abban az időszakban, melyben az alapügyleten elszámolt nyereség vagy veszteség realizálódik. A fedezeti ügylet nem hatékony része közvetlenül az egyedi eredménykimutatásban kerül bemutatásra.

A Bank a fedezeti elszámolást megszünteti, amennyiben a fedezeti instrumentum lejár vagy eladják, megszüntetik vagy lehívják, vagy a fedezeti ügylet már nem felel meg a fedezeti elszámolás feltételeinek vagy a Bank visszavonja a fedezeti megjelölést.

2.8 Nettósítás

A pénzügyi eszközök és kötelezettségek értéke, az egymást ellentételező hatások figyelembevételével, nettó módon kerül bemutatásra a pénzügyi kimutatásokban, amennyiben a Banknak törvényesen kikényszeríthető joga van az elszámolt összegek ellentételezésére, és a tranzakciók szándék szerint is nettó módon vannak megjelenítve a pénzügyi helyzet kimutatásban. A Bank nem alkalmazza a nettósítást semmilyen pénzügyi eszköz és kötelezettség esetében.

2.9 Beágyazott származékos pénzügyi instrumentum

Előfordulhat, hogy a derivatíva egy olyan kombinált pénzügyi instrumentum komponense, amely a derivatíván kívül magába foglal egy alapszerződést is, amelynek hatására a kombinált instrumentum néhány cash-flow-ja egy önálló származékos termékhez hasonló módon változik. A beágyazott származékos ter-

méket akkor és csak akkor el kell különíteni az alapszerződéstől, és származékos termékként kell elszámolni, ha:

- a beágyazott származékos termék gazdasági jellemzői és kockázatai nincsenek szoros kapcsolatban az alapszerződés gazdasági jellemzőivel és kockázataival;
- egy különálló instrumentum, ugyanolyan feltételekkel, mint a beágyazott származékos termék, megfelelne a származékos termék fogalmának; valamint
- az alapszerződést nem valós értéken értékelik, vagy valós értéken történik az értékelés, de a valós értékben bekövetkezett változás az egyéb átfogó eredménykimutatásban jelenik meg.

2.10 Értékesíthető értékpapírok

Az értékpapír-befektetések az ügylet teljesítési napján (értéknapi) könyvelődnek valós értéken.

Az értékesíthető értékpapírok valós értéken szerepelnek a pénzügyi helyzet kimutatásban, és az így elszámolt nem realizált nyereség és veszteség, a kamat és árfolyameredmény kivételével, az egyéb átfogó eredménykimutatásban jelenik meg. A fedezeti célú származékos pénzügyi instrumentumokhoz kapcsolódó értékesíthető értékpapírok valós érték korrekciója az egyedi eredménykimutatásban jelenik meg.

Az értékpapírok értékesítésekor a Bank a korábbi átlagáras készletértékelésről a 2015. év során áttért a FIFO módszer szerinti készletértékelésre. Az áttérésnek nem volt jelentős hatása a Bank pénzügyi helyzetére. Az értékesíthető értékpapírok magyar államkötvényeket, kamatozó kincstárjegyeket, külföldi államkötvényeket, jelzálogleveleket és egyéb értékpapírokat tartalmaznak. Az egyéb értékpapírok befektetési jegyeket, kockázati tőkealap-jegyeket és külföldi államkötvényeket tartalmaznak.

Az értékvesztés kiszámítása a hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok esetében diszkontált cash-flow módszerrel, míg a részesedést megtestesítő instrumentumok esetében valós értéken alapuló kalkulációval történik, az elvárt jövőbeni pénzáramlások, valamint az eredeti effektív kamatlábak felhasználásával, amennyi-

ben objektív bizonyítéka van az értékvesztésnek a valós értékben bekövetkezett jelentős csökkenés alapján.

Az értékesíthető értékpapírok valós értékre történő értékelése az értékpapírpiacon jegyzett ár vagy diszkontált cash-flow modell segítségével történik.

Azokban az esetekben, ahol a jegyzett piaci ár nem elérhető, az értékpapírok valós értéke a jövőbeli pénzáramlások jelenértékeként kerül meghatározásra. A nem jegyzett értékpapírok valós értékének meghatározása a megfelelő egy részvényre jutó nyereség mutató segítségével történik. Azoknál az értékesíthető értékpapíroknál, ahol nincs jegyzett piaci ár, és amelyek valós értéke a fenti modellekből sem állapítható meg megbízhatóan, a szükséges értékvesztéssel csökkentett bekerülési értéken szerepelnek. Ez alól kivételt csak a tőkeinstrumentumok képeznek. Ezekre értékvesztés akkor kerül elszámolásra, ha a piaci értékükben bekövetkezett csökkenés tartós és jelentős. Az értékesíthető portfólióba tartozó tőkeinstrumentumokra vonatkozóan az eredményben elszámolt értékvesztés miatti veszteségek visszaírása nem az eredményen keresztül történik.

2.11 Hitelek, bankközi kihelyezések, követelések, illetve a hitelezési és kihelyezési veszteségekre elszámolt értékvesztés

A hitelek és a bankközi kihelyezések, követelések amortizált bekerülési értéken, a hitelezési, illetve kihelyezési veszteségekre elszámolt értékvesztéssel csökkentett, még visszafizetetlen tőkeköveteléseként szerepelnek az elhatárolt kamatokkal növelt értéken. A kezdeti megjelenítéskor a tranzakciós költségek és díjak módosítják a könyv szerinti értéket, és azok az effektív kamat kalkuláció részét képezik. A hitelek és bankközi kihelyezések kivezetésre kerülnek, ha a cash-flow-kra vonatkozó szerződéses jog lejár vagy az eszközök átadásra kerülnek. A kamatok és az amortizációs költség elszámolása az effektív kamatmódszer alkalmazásával történik. Amennyiben egy hitelfelvevő nem tesz eleget esedékes fizetési kötelezettségének, illetve a Menedzsment megítélése szerint a

jelek arra utalnak, hogy a hitelfelvevő a majdan esedékes fizetési kötelezettségeit esetleg nem tudja teljesíteni, akkor minden még rendezetlen kamatkövetelésre értékvesztés kerül elszámolásra.

Az IAS 39 standard előírásainak megfelelően egy pénzügyi eszköz valós értéken jelenik meg a könyvekben, amely a hitelek és kihelyezések esetében a tranzakciós értéknek felel meg.

A piaci kamatoknál alacsonyabb kamatozással kihelyezett hitelek esetében azonban a kezdeti valós érték alacsonyabb, mint a tranzakciós ár. Ebből kifolyólag a Bank a hitelek és kihelyezések esetében a kezdeti megjelenítéskor érvényes valós érték és a tranzakciós ár közötti különbözetet elhatárolja, mert nem állnak rendelkezésre megfigyelhető piaci input adatok a valós értékeléshez.

Az értékvesztés összege a követelés könyv szerinti értéke és a várható jövőbeni pénzáramlásoknak a követelés eredeti effektív kamatlábjával diszkontált jelenértéke (megtérülő érték) közötti különbség, amely tartalmazza a garanciákból és fedezetekből várható megtérülést.

A hitelekre és bankközi kihelyezésekre elszámolt értékvesztés a Menedzsment becslései alapján kerül megállapításra a hitelezési és kihelyezési tevékenységgel kapcsolatban.

A hitelezési és kihelyezési veszteségekre elszámolt értékvesztés olyan szinten kerül meghatározásra, hogy fedezetet nyújtson az egyedileg azonosított hitelezési veszteségekre. Azon hitelek esetében, amelyekre az egyedileg azonosított hitelezési veszteség összegének megállapítása nem lehetséges objektív bizonyíték híján, csoportosan meghatározott értékvesztés kerül elszámolásra. Ezzel a hasonló hitelkockázati jellemzőkkel rendelkező pénzügyi eszköz portfóliók könyv szerinti értékét a Bank csökkenti a mérleg fordulónapján várhatóan megtérülő, historikus tapasztalatok alapján becsült összegre. A várható veszteség meghatározása historikus tapasztalat alapján történik. A várható veszteség arányosításra kerül azzal az átlagos időperiódussal, amely a veszteség bekövetkezésének eseménye és a veszteség realizálása között telik el. Ez a módszer tan biztosítja azt, hogy a mérleg fordulónapján a portfólióban ténylegesen realizált veszteség kerüljön elszámolásra.

Ha az értékvesztés indoka továbbra már nem áll fenn, az értékvesztés visszaírásra kerül a tárgyévi eredménykimutatásban. Ha egy későbbi időszakban az értékvesztés miatti veszteség csökken, és a csökkenést objektív módon egy olyan eseményhez lehet kapcsolni, amely az értékvesztés elszámolása után következett be (mint például az adós hitelképességi besorolásának javulása), az előzőleg elszámolt értékvesztés miatti veszteséget vissza kell írni. A visszaírás eredményeként az eszközök könyv szerinti értéke nem haladhatja meg azt az amortizált bekerülési értéket, amely a visszaírás időpontjában lenne akkor, ha értékvesztés elszámolására korábban nem került volna sor. Egy hitel akkor kerül leírásra, ha sikertelennek bizonyult a hitel átütemezése, behajtása, illetve a jövőbeni megtérülés nem valószínűsíthető. A hitel leírása a tárgyévi eredménykimutatás „Értékvesztés képzés a hitelezési és kihelyezési veszteségekre” során kerül elszámolásra.

A pénzügyi instrumentumokra vonatkozó standardok (IAS 39) részleges vagy teljes leírásra vonatkozó bekezdéseit a Bank a hitelek esetében alkalmazza. Amennyiben a pénzügyi eszköz (hitelkövetelés) a Bank számára várhatóan nem térül meg, akkor a pénzügyi eszköz a felmerülés időpontjában részlegesen vagy teljesen leírásra kerül. Egy hitel akkor kerül leírásra, amennyiben az lejárt vagy a Bank által felmondásra került.

A leírásban érintett hitelkövetelés értékvesztése és bruttó értéke ugyanakkora mértékben leírásra kerül a várható maximális megtérülés összegéig a nettó érték változatlansága mellett. Az ügyféltől jogilag követelt érték változatlanul a részleges leírás előtti követelés bruttó értékével egyezik meg.

2.12 Visszavásárlási megállapodások, értékpapír kölcsönzés

Amennyiben a részvények és kötvények értékesítése előre meghatározott áron való visszavásárlási kötelezettség mellett történik, azok továbbra is megjelennek a pénzügyi helyzet kimutatásban, és ellenértékük Egyéb kötelezettségként, Magyar Nemzeti Bankkal, más bankokkal és a Magyar Állammal szembeni kötele-

zettségekként vagy Ügyfelek betéteiként kerül elszámolásra. Fordított esetben az újraértékesítési kötelezettség mellett vásárolt részvények és kötvények nem kerülnek elszámolásra a pénzügyi helyzet kimutatásban, és az értük kifizetett ellenérték vagy a Bankközi kihelyezések, követelések vagy az Ügyfelek betétei soron jelenik meg. A kamat egyenletesen kerül elszámolásra a visszavásárlási megállapodás időtartama alatt.

Értékpapír kölcsönügyletek esetében a Bank pénzügyi helyzet kimutatásában nem jelennek meg az érintett értékpapírok, mivel az instrumentumok tulajdonjogához kapcsolódó jogok és kockázatok az átadónál maradnak. Ezek a tranzakciók pénzügyi kötelezettségként, illetve követelésként szerepelnek a Bank könyveiben.

2.13 Tárgyi eszközök és immateriális javak

A tárgyi eszközök és az immateriális javak beszerzési értéken szerepelnek az értékcsökkenési leírással csökkentve. A tárgyi eszközöknek és immateriális javaknak a hasznos élettartam végén várható maradványértékkel csökkentett bekerülési értékét azokra az évekre kell felosztani, amely idő alatt ezeket az eszközöket a Bank előreláthatóan használni fogja. Az értékcsökkenést az adott eszköz becsült hasznos élettartama alatt lineáris módon számítják az alábbi éves kulcsok szerint:

Immateriális javak

Szoftverek	15–33,3%
Vagyoni értékű jogok	16,7%
Ingatlanok	1–2%
Irodai berendezések, járművek	9–33,3%

A tárgyi eszközökre és az immateriális javakra azok üzembe helyezésének napjától kezdődően számol el értékcsökkenést a Bank. A tárgyi eszközök és immateriális javak könyv szerinti értékét a Bank évente felülvizsgálja és szükség esetén értékvesztést számol el, ha a könyv szerinti érték tartósan magasabb a piaci értéknél.

Amennyiben indokolt, meghatározásra kerül az eszköz piaci értéke, és ha szükséges, az értékvesztés a piaci értékig elszámolásra kerül. Ha nincs lehetőség az egyes eszköz piaci értékének

meghatározására, a Bank annak az eszközcsoporthoz a piaci értékét határozza meg, ahová az adott eszköz tartozik. Ha az épületek, berendezések, egyéb tárgyi eszközök és immateriális javak könyv szerinti értéke nagyobb, mint a várhatóan megtérülő összeg, a különbözet azonnal leírásra kerül a várhatóan megtérülő értékig.

A Bank köthet olyan szerződéseket, amelyek tárgyi eszközök, illetve immateriális javak megvásárlására vonatkoznak, és a vételár a vállalati pénznemtől eltérő devizában kerül megállapításra. A szerződések aláírásával a Banknak jövőben esedékes, biztos devizás kötelezettsége keletkezik.

Az előre ismert biztos devizás kötelezettség által keletkeztetett árfolyamkockázat kivédésére olyan határidős derivatív ügylet kötésére kerülhet sor, amelynek célja egyrészt a jövőben fizetendő devizás összeg biztosítása, másrészt a szerződés teljesítési dátumáig felmerülő árfolyamkockázat eliminálása.

Amennyiben az alapügylet és a fedezeti ügylet egymással hatékony fedezeti kapcsolatban áll, akkor a fedezeti ügylet realizált eredménye részét képezi a bekerülési (beszerzési) értéknek, hiszen a beszerzéshez szorosan kapcsolódó, annak érdekében kötött ügylet aktiválásig felmerült eredményéről van szó.

2.14 Pénzügyi kötelezettségek

A pénzügyi kötelezettségek vagy valós értéken kerülnek bemutatásra az eredménykimutatáson átvezetve vagy amortizált bekerülési értéken.

A valós értéken kimutatott pénzügyi kötelezettségek esetén a Bank közzéteszi a piaci feltételek és az üzleti környezet változásaiból fakadó valós értékben bekövetkezett változásokat.

Az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek vagy kereskedési célú pénzügyi kötelezettségek vagy bekerüléskor eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek. Az amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek esetében, a pénzügyi kötelezettség keletkeztetésével összefüggésben kifizetett díjakat, jutalékokat a Bank az instrumentum futamideje alatt számolja el az eredményben. Bizonyos esetekben a Bank a pénzügyi kötelezettségei

egy részét (jellemzően kibocsátott kötvényeket vagy alárendelt kölcsöntőke kötvényeket) a lejárat előtt visszavásárolja. Ilyen esetben az instrumentumért fizetett ellenérték és a pénzügyi kötelezettség amortizált bekerülési értékének a különbözte az eredményben kerül elszámolásra, a nem kamatjellegű bevételek között.

2.15 Lízing

A pénzügyi lízing keretében beszerzett eszközöket (amelyek hasonló jogokkal és kötelezettségekkel járnak, mintha az eszközök saját tulajdonúak lennének) a Bank a tényleges bekerülési értéken aktiválja, és a hasznos élettartam ideje alatt amortizálja. A lízingdíj tőkerészét a lízingkötelezettség csökkenéseként, míg a kamatrészt az eredmény terhére számolja el a Bank, így a fennálló kötelezettség állandó arányban csökken a lízing időtartama alatt. Az operatív lízing keretében fizetett lízingdíjakat az eredmény terhére lineáris módon, a lízing teljes futamideje alatt számolja el a Bank. Amennyiben az operatív lízing felmondásra kerül a futamidő lejártá előtt, a lízingbe adónak bármilyen, felmondási díj módjára fizetett összeg a felmondás évében ráfordításként kerül elszámolásra.

2.16 Visszavásárolt saját részvények

A visszavásárolt saját részvényeket a Bank a tőzsdén, illetve a tőzsdén kívüli piacon vásárolja és az egyedi éves pénzügyi kimutatásban saját tőkét csökkentő tételként mutatja be.

A visszavásárolt saját részvények értékesítésének eredménye közvetlenül a tartalékokkal (saját tőke) szemben kerül elszámolásra. A saját részvények kivezetése FIFO módszerrel történik.

2.17 Kamatbevételek és kamatráfordítások

A kamatbevételek és kamatráfordítások az eredménykimutatásban az effektív kamatmódszer alapján kerülnek kimutatásra arra az időszakra vonatkozóan, amelyhez kapcsolódnak.

A hitelekhez és betétekhez kapcsolódó kamat elszámolása naponta történik. A kamatbevételek és kamatráfordítások között kerülnek elszámolásra a tranzakciós költségek, valamint a kamatozó instrumentumok kezdeti bekerülési értéke és effektív kamatmódszerrel meghatározott lejáratkori értéke közötti prémium-diszkont amortizáció.

A Bank akkor számolja el a kamatbevételeket, amikor valószínű, hogy azok be is fognak folyni, és az összegük megbízhatóan megbecsülhető. A Bank kamatbevételt, illetve kamatráfordítást számol el hitelek, bankközi kihelyezések, kereskedési célú értékpapírok, értékesíthető értékpapírok, lejáratig tartandó értékpapírok, valamint bankközi kötelezettségek, ügyfél betétek, kibocsátott értékpapírok, illetve alárendelt kölcsöntőke kötelezettségek után.

2.18 Díjak és jutalékok

A díjak és jutalékok az effektív kamatláb módszer felhasználásával kerülnek elszámolásra figyelembe véve az IAS 39 rendelkezéseit, amennyiben ezek az amortizált bekerülési érték modellhez kapcsolódnak és ezáltal annak részét képezik. Bizonyos díjak és jutalékok, amelyek nem az amortizált bekerülési érték modell részei, az egyedi eredménykimutatásban az időbeli elhatárolás elve alapján, az IAS 18-nak megfelelően kerülnek elszámolásra.

2.19 Osztalékbevételek

A Bank az osztalékból származó bevételeket akkor számolja el, amikor a kifizetésre való joga létrejön.

2.20 Társasági adó

Az évente fizetendő társasági adó mértéke a magyar törvények alapján meghatározott adókötelezettségen alapul, mely korrigálva van a halasztott adózással. A pénzügyi kimutatásokban és az adóbevallásban jelentkező eredmény közötti átmeneti időbeli eltérések miatt halasztott adó elszámolására olyan adókulcsokkal került sor, amelyek várhatóan a halasztott

adó eszköz realizálásakor, illetve a halasztott adó kötelezettségek teljesítésekor érvényben lesznek. A Bank halasztott adókövetelést olyan mértékben jelenít meg minden olyan levonható átmeneti különbözetre, amilyen mértékben valószínű, hogy az átmeneti különbözet a belátható jövőben visszafordul és elegendő adóköteles nyereség fog rendelkezésre állni, amellyel szemben az átmeneti különbözet felhasználható.

2.21 Függő és jövőbeni kötelezettségek

A Bank a rendes üzletmenet során mérlegen kívüli tranzakciókkal is foglalkozik, melyek között szerepelnek adott bankgaranciák, akkreditívek, hitelnyújtási kötelezettségek és tranzakciók pénzügyi instrumentumokkal. A fenti tételekre vonatkozó céltartalékok szintje úgy van megállapítva, hogy fedezetet nyújtson az esetleges jövőbeni veszteségekre. A Menedzsment a tartalékolás kellő szintjét az egyes tételek, a veszteséggel kapcsolatos jelenlegi tapasztalatok, az adott gazdasági feltételek, a különböző tranzakciók kockázati tényezői és egyéb lényeges tényezők mérlegelése alapján határozza meg.

A Bank akkor képez céltartalékot, amikor egy múltbeli eseményből kifolyólag jelenbeli kötelezettsége keletkezik; valószínűsíthető, hogy gazdasági hasznot termelő forrásokból származó kifizetésekre lesz szükség a kötelezettség teljesítéséhez; és a kötelezettség mértéke megbízhatóan valószínűsíthető.

2.22 Részvény-alapú kifizetések és munkavállalói juttatások

A Bank alkalmazza az IFRS 2 Részvény-alapú kifizetések standard előírásait.

A Bank részvényben teljesített részvény alapú juttatásokat nyújt bizonyos munkavállalói részére. Ezeknek a juttatásoknak a Bank által becsült mennyiségét a kibocsátás napján számított valós értéken kell értékelni és az eredménykimutatásban személyi jellegű ráfordításként kell elszámolni, időarányosan az értékelt üzleti év során.

A valós érték számításához a Bank binomiális modellt alkalmaz. A modellben alkalmazott várható élettartamot módosítani kell az átruházásra, illetve lehívásra vonatkozó különböző korlátozások hatásával a Bank legjobb megítélése szerint. A Bank alkalmazza az IAS 19 Munkavállalói juttatások standard előírásait. Az IAS 19 alapján a fizetendő munkavállalói juttatásokat kötelezettséggként és ráfordításként kell elszámolni a pénzügyi kimutatásokban.

2.23 Egyedi cash-flow kimutatás

A cash-flow kimutatás szempontjából a készpénz és készpénz-egyenértékesek a Pénztárak, betétszámlák, elszámolások a Magyar Nemzeti Bankkal egyenlegét tartalmazzák. A fedezeti ügyletek pénzáramlásai ugyanazon soron kerülnek bemutatásra, mint az alapügylet. A monetáris eszközök záró devizaárfolyamra történő átszámításából adódó nem realizált nyereség és veszteség, valamint a származékos pénzügyi instrumentumok nem realizált nyeresége és vesztesége az alapügylettel együtt nettó módon kerülnek bemutatásra a cash-flow kimutatásban.

2.24 Szegmens információk

Az IFRS 8 Működési szegmens standard megköveteli a működési szegmensek azonosítását

belső jelentések alapján. Ezek összetételét a döntéshozók folyamatosan ellenőrzik, felülvizsgálják. Mindezt annak érdekében, hogy a források a megfelelő szegmensekhez legyenek rendelve és a teljesítményük értékelhetővé váljon. A fentiek alapján a Bank által azonosított szegmensek, csoport szinten üzleti és földrajzi szegmensek.

Egyedi szinten a Menedzsment nem különít el szegmenseket csak csoport szinten összhangban az IFRS 8 4. bekezdésével. A fentiek alapján a Bank által azonosított szegmensek csoport szinten üzleti és földrajzi szegmensek.

A Csoport IFRS 8 alapján bemutatott működési szegmensei a következők: OTP Core Magyarország, Oroszország, Ukrajna, Bulgária, Románia, Szerbia, Horvátország, Szlovákia, Montenegró, Lízing leányvállalatok, Alapkezelői leányvállalatok, Egyéb tevékenységű leányvállalatok, Corporate Center.

2.25 Összehasonlító adatok

A bázis időszak adatai nem változtak sem jelentős hiba miatt, sem számviteli politikában bekövetkezett változások miatt. Bizonyos jegyzetekben néhány bázisadat átsorolásra került a 2015. december 31-ével végződött év egyedi pénzügyi kimutatásában, annak érdekében, hogy a tárgyidőszaki bemutatási módszernek megfelelően. Ezek az összegek nem jelentősek.

3. SZ. JEGYZET:

JELENTŐS SZÁMVITELI BECSLÉSEK ÉS DÖNTÉSEK A SZÁMVITELI POLITIKA ALKALMAZÁSÁKOR

Az IFRS követelményeinek megfelelő egyedi pénzügyi kimutatások készítése megköveteli adott becslések és feltételezések alkalmazását, melyek befolyásolják a pénzügyi kimutatásokban és a jegyzetekben szereplő összegeket. A becslések és a kapcsolódó feltételezések múltbeli tapasztalatokon és más, relevánsnak minősített tényezőkön alapulnak. A számviteli becsléseket és az ezeket megalapozó feltételezéseket folyamatosan felül kell vizsgálni. A számviteli becslések módosításait a módosítás időszakában kell elszámolni. A tényleges

eredmények eltérhetnek ezen becslésektől. A becslések főbb területei a következők:

3.1 Hitelek és kihelyezések értékvesztése

A Bank rendszeresen felülvizsgálja hitelállományát értékvesztés szempontjából. A Menedzsment a tartalékolás kellő szintjét az egyes hitelek és kihelyezések, veszteséggel kapcsolatos korábbi tapasztalatok, az adott gazdasági

feltételek, a különböző hitelkategóriák kockázati tényezői és egyéb lényeges tényezők mérlegelése alapján határozza meg. Az értékvesztés meghatározása több bizonytalan tényezőre támaszkodik a kockázatok kimenetelét illetően, és a becslés folyamán a Menedzsment szubjektív ítéleteire hagyatkozik. Értékvesztés elszámolására kerül sor, amikor kimutatható objektív bizonyíték van az értékvesztésre az eszköz (vagy a bekövetkezett negatív esemény) kezdeti megjelenítése óta megtörtént esemény miatt, és amikor a veszteség megbízhatóan mérhető hatást gyakorol a pénzügyi eszközökből vagy azok csoportjából származó jövőbeni pénzáramlásra. Historikus paramétereken alapuló becslések felhasználásával határozza meg a Bank a jövőbeni pénzáramlásokat. Az értékvesztés becsléséhez felhasznált módszertan folyamatosan összhangban van és felhasználja a fennálló rendszerbeli információkból és alkalmazásokból nyert historikus értékvesztés adatokat, azok jövőbeni bekövetkezésének valószínűségét. Felmerülő új információk hatással lehetnek a Bank a jövőbeni értékvesztés szintjére.

3.2 Jegyzett piaci ár nélküli instrumentumok értékelése

Aktív piaccal nem rendelkező pénzügyi instrumentumok valós értékét értékelési modellek alkalmazásával állapítja meg a Bank. A modelleket rendszeresen felülvizsgálják, és minden egyes modell a legfrissebb piaci adatokra épül. A modellek a rendelkezésre álló piaci adatokra épülnek, ezért használatuk során bizonyos becslésekkel és feltételezésekkel kell élni (korrelációk, volatilitások stb.).

A feltételezések változása befolyásolhatja a pénzügyi instrumentumok bemutatott valós értékét.

IFRS 13 Valós értéken történő értékelés megálapít a valós értéken történő értékelés és a kap-

cslódó közzétételek következetességének és összehasonlíthatóságának növelése érdekében egy valósérték-hierarchiát. Ez a hierarchia három szintbe kategorizálja a valós érték meghatározására használt értékelési módszerek inputjait. A valósérték-hierarchia a legnagyobb jelentőséget az azonos eszközök vagy kötelezettségek aktív piacain meglévő jegyzett (nem módosított) áraknak tulajdonítja, a legkisebbet pedig a nem megfigyelhető inputoknak. A valós értéken történő értékelés célja az, hogy megbecsüljék azt az árat, amelyen az eszköz értékesítésére vagy a kötelezettség átruházására irányuló szabályos ügylet végbemenne a piaci szereplők között az értékelés időpontjában a fennálló piaci feltételek mellett.

3.3 Céltartalékok

A céltartalékok elszámolását a Bank az IAS 37 Céltartalékok, függő kötelezettségek és követelések standard alapján végzi. A Bank számos peres ügyben érintett.

A múltbeli tapasztalatok és szakértők jelentései alapján a Bank megbízhatóan képes meghatározni ezen ügyletek kimenetelét és ezáltal a várható veszteségek nagyságát, valamint a szükséges céltartalék mértékét (lásd a 18. sz. jegyzetet).

Céltartalékot képez a Bank, ha egy múltbeli esemény következtében meglévő kötelme áll fenn, valószínű, hogy a kötelelem teljesítéséhez gazdasági hasznokat megtestesítő erőforrások kiáramlására lesz szükség, és a kötelelem összegére megbízható becslés készíthető.

A Mérlegen kívüli tételekre képzett céltartalék magában foglalja a le nem zárt peres ügyekből várható kötelezettségekre, nyugdíjakra, a hitelkeretek igénybe nem vett részére, a bankgaranciákra és a visszaigazolt akkreditívekre elszámolt céltartalékot.

**4. SZ. JEGYZET: PÉNZTÁRAK, BETÉTSZÁMLÁK, ELSZÁMOLÁSOK
A MAGYAR NEMZETI BANKKAL (millió forintban)**

	2016	2015
Pénztárak:		
forint	88.244	76.320
valuta	11.108	6.483
	99.352	82.803
Betétszámlák és elszámolások a Magyar Nemzeti Bankkal:		
Éven belüli:		
forint	500.225	1.200.884
deviza	329.040	40.818
	829.265	1.241.702
Időszakra elszámolt, elhatárolt kamat	229	1.692
Összesen	928.846	1.326.197
Kötelező jegybanki tartalék	48.580	87.339
Kötelező jegybanki tartalékráta mértéke*	2%	2%

**5. SZ. JEGYZET: BANKKÖZI KIHELYEZÉSEK, KÖVETELÉSEK, A KIHELYEZÉSI
VESZTESÉGEKRE ELSZÁMOLT ÉRTÉKVESZTÉS LEVONÁSA
UTÁN (millió forintban)**

	2016	2015
Éven belüli:		
forint	575.564	426.484
deviza	148.659	166.623
	724.223	593.107
Éven túli:		
forint	180.632	40.592
deviza	8.519	12.736
	189.151	53.328
Kihelyezések összesen	913.374	646.435
Időszakra elszámolt, elhatárolt kamat	2.312	1.318
Értékvesztés a várható kihelyezési veszteségekre	-32	-29
Összesen	915.654	647.724

Az értékvesztés állományváltozása az alábbi volt:

	2016	2015
Január 1-jei egyenleg	29	26
Értékvesztés képzés	3	3
December 31-i egyenleg	32	29

A bankközi kihelyezések kamatozása:

	2016	2015
Forint	0%–2,86%	2,35%–5,85%
Deviza	-15%–7,3%	0,02%–10%
Bankközi kihelyezések átlagos kamata	1,34%	1,43%

* 2016. december 1-től a ráta mértéke 1%.

6. SZ. JEGYZET: EREDMÉNNYEL SZEMBEN VALÓS ÉRTÉKEN ÉRTÉKELT PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK (millió forintban)

Kereskedési célú értékpapírok:

	2016	2015
Résztvények	103.537	71.779
Magyar kamatozó kincstárjegyek	15.639	7.768
Hitelintézetek által kibocsátott kötvények	13.396	–
Államkötvények	10.857	12.613
Magyar diszkontkincstárjegyek	97	366
Jelzáloglevelek	82	94
Egyéb értékpapírok	3.816	510
Összesen	147.424	93.130
Időszakra elszámolt, elhatárolt kamat	516	433
Mindösszesen	147.940	93.563

Kereskedési célú származékos pénzügyi eszközök:

	2016	2015
CCIRS és mark-to-market CCIRS* ügyletek	43.538	102.125
IRS ügyletek	38.413	33.869
Devizaszwap ügyletek	23.385	14.352
Egyéb határidős ügyletek**	18.240	8.231
Összesen	123.576	158.577
Mindösszesen	271.516	252.140

A kereskedési célú értékpapírok kamatkondíciói és hátralévő lejáratát az alábbiak szerint összegezhető:

	2016	2015
Öt éven belül:		
változó kamatozású	1.845	2.194
fix kamatozású	22.079	15.188
	23.924	17.382
Öt éven túl:		
változó kamatozású	3.111	5
fix kamatozású	14.037	3.614
	17.148	3.619
Nem kamatozó értékpapírok	106.352	72.129
Összesen	147.424	93.130

	2016	2015
A kereskedési célú értékpapírok állománya forintban	89,82%	99,49%
A kereskedési célú értékpapírok állománya devizában	10,18%	0,51%
Kereskedési célú értékpapírok összesen	100%	100%
Államkötvények állománya forintban	98,09%	99,35%
Államkötvények állománya devizában	1,91%	0,65%
Államkötvények összesen	100%	100%
Kereskedési célú értékpapírok kamatozása	0,3%–9,5%	0,8%–10%
Kereskedési célú értékpapírok átlagos kamata	1,01%	2,42%

* CCIRS: Cross Currency Interest Rate Swap, azaz tőkecserés kamatswap (lásd a 2.6.2 sz. jegyzetet).

** FX, részvény, commodity és index futures; FX forward; commodity és equity swap; FRA; FX opció (lásd a 2.6.2 sz. jegyzetet).

7. SZ. JEGYZET: ÉRTÉKESÍTHETŐ ÉRTÉKPAPÍROK (millió forintban)

	2016	2015
Államkötvények	1.040.541	755.627
Jelzáloglevelek	266.938	597.226
Egyéb értékpapírok	163.949	81.238
tőzsdén jegyzett	72.820	10.326
forint	36.348	–
deviza	36.472	10.326
tőzsdén nem jegyzett	91.129	70.912
forint	48.522	58.800
deviza	42.607	12.112
Összesen	1.471.428	1.434.091
Időszakra elszámolt, elhatárolt kamat	13.094	28.569
Mindösszesen	1.484.522	1.462.660

	2016	2015
Az értékesíthető értékpapírok állománya forintban	72%	70%
Az értékesíthető értékpapírok állománya devizában	28%	30%
Értékesíthető értékpapírok összesen	100%	100%
Forintban denominált értékesíthető értékpapírok kamatozása	1,25%–11%	2,5%–11%
Devizában denominált értékesíthető értékpapírok kamatozása	0,05%–6,4%	0,58%–6,25%
Értékesíthető értékpapírok átlagos kamata	2,51%	4,54%

Az értékesíthető értékpapírok kamatkondíciói és hátralévő lejáratát az alábbiak szerint összegezhetők:

	2016	2015
Öt éven belül:		
változó kamatozású	162.967	324.400
fix kamatozású	68.058	838.523
	231.025	1.162.923
Öt éven túl:		
változó kamatozású	43.631	40.624
fix kamatozású	1.175.497	201.128
	1.219.128	241.752
Nem kamatozó értékpapírok	21.275	29.416
Összesen	1.471.428	1.434.091

A Bank egyes fix kamatozású jelzáloglevelekre és egyéb értékpapírokra fedezeti ügyletet kötött a kamatlábckockázattal szemben (lásd a 38. sz. jegyzetet).

	2016	2015
Az egyéb átfogó eredménykimutatásban elszámolt valós érték különbözet összegéből az eredménybe átvett nettó nyereség összege	11.723	9.818
Fedezett értékpapírok valós értéke		
Jelzáloglevelek	156.739	317.230
Államkötvények	853.804	665.228
Vállalati kötvények	27.926	3.256
Összesen	1.038.469	985.714

8. SZ. JEGYZET: HITELEK, A HITELEZÉSI VESZTESÉGEKRE ELSZÁMOLT ÉRTÉKVESZTÉS LEVONÁSA UTÁN (millió forintban)

	2016	2015
Rövid lejáratú hitelek és váltók (éven belüli)	934.288	1.019.240
Hosszú lejáratú hitelek és váltók (éven túli)	1.053.829	754.722
Bruttó hitelek összesen	1.988.117	1.773.962
Időszakra elszámolt, elhatárolt kamat	6.155	4.885
Értékvesztés	–91.335	–99.663
Összesen	1.902.937	1.679.184

Hitelállomány devizanemenkénti megoszlása:

	2016	2015
Forint	62%	51%
Deviza	38%	49%
Összesen	100%	100%

Hitelek kamatozására vonatkozó információk:

	2016	2015
Éven belüli forinthitelek	0%–34,6%	4,9%–35%
Éven túli forinthitelek	–0,4%–37,5%	1,4%–18,5%
Devizahitelek	–0,7%–22,3%	1,2%–10,2%
Forinthitelek átlagos kamata	8,88%	11,24%
Devizahitelek átlagos kamata	2,27%	2,64%

A bruttó hitelállomány megbontása a főbb hitel típusokra az alábbi:

	2016		2015	
Retail hitelek	631.096	32%	476.664	27%
Fogyasztási hitelek	272.530	14%	266.643	15%
Jelzáloghitelek*	211.057	11%	77.960	4%
Mikro- és kisvállalkozói hitelek	147.509	7%	132.061	8%
Corporate hitelek	1.357.021	68%	1.297.298	73%
Közép- és nagyvállalati hitelek	1.323.220	67%	1.277.292	72%
Önkormányzati hitelek	33.801	1%	20.006	1%
Összesen	1.988.117	100%	1.773.962	100%

Az értékvesztés állományváltozása az alábbi volt:

	2016	2015
Január 1-jei egyenleg	99.663	85.397
Értékvesztés képzés	47.249	69.926
Értékvesztés visszairása	–54.752	–52.185
Részleges leírás miatti korrekció**	–825	–3.475
December 31-i egyenleg	91.335	99.663

A hitelezési és kihelyezési veszteségekre képzett értékvesztés az alábbiakban összegeezhető:

	2016	2015
Értékvesztés visszairás kihelyezési veszteségekre	3	3
Hitelezési veszteségekre képzett értékvesztés	13.629	39.545
Összesen	13.632	39.548

A Bank visszkereseti jog nélkül, várható megtérülési értéken értékesíti a nem teljesítő hiteleket egy 100%-os tulajdonában lévő leányvállalatának, az OTP Faktoring Zrt.-nek (lásd a 29. sz. jegyzetet).

* Lakáshiteleket is magában foglalja.

** Lásd a 2.11 sz. jegyzetet.

9. SZ. JEGYZET:

BEFEKTETÉSEK LEÁNYVÁLLALATOKBAN, TÁRSULT ÉS KÖZÖS Vezetésű Vállalkozásokban és Egyéb Befektetések (millió forintban)

	2016	2015
Befektetések		
Meghatározó érdekeltség (leányvállalatok)	1.305.273	1.245.801
Egyéb befektetések	3.513	3.511
Összesen	1.308.786	1.249.312
Értékvesztés	-639.917	-591.781
Mindösszesen	668.869	657.531

Az egyéb befektetések olyan értékpapírokat tartalmaznak, amelyek bekerülési értéken vannak nyilvántartva. Ezek olyan instrumentumok,

amelyeknek nincs aktív piacon jegyzett piaci ára, és a valós értéküket nem lehet megbízhatóan meghatározni.

Jelentős leányvállalatok

Az alábbiakban részletezzük azon befektetéseket, ahol a Bank meghatározó tulajdoni hányaddal rendelkezik. A Bank érdekeltségi

körébe tartozó társaságok – a táblázatban megjelölt kivételekkel – Magyarországon bejegyzett társaságok.

	2016	2015		
	Részesedés % (közvetlen és közvetett)	Bekerülési érték	Részesedés % (közvetlen és közvetett)	Bekerülési érték
OTP Bank JSC (Ukrajna)	100%	311.390	100%	311.390
OTP Jelzálogbank Zrt.	100%	144.294	100%	144.294
OTP Bank Romania S.A. (Románia)	100%	94.085	100%	94.085
OTP banka Srbija a.d. (Szerbia)	97,92%	91.159	97,92%	91.159
DSK Bank EAD (Bulgária)	100%	86.832	100%	86.832
JSC „OTP Bank” (Oroszország)	97,87%	74.321	97,87%	74.321
OTP banka Hrvatska d.d. (Horvátország)	100%	72.940	100%	72.940
OTP Factoring Ukraine LLC (Ukrajna)	100%	70.589	–	–
Crnogorska komercijalna banka a.d. (Montenegró)	100%	58.484	100%	58.484
LLC Alliance Reserve (Oroszország)	100%	50.074	100%	50.074
OTP Faktoring Zrt.	100%	34.011	100%	53.032
OTP Holding Malta Ltd. (Málta)	100%	32.359	100%	32.359
Balansz Intézményi Ingatlan Alap	100%	29.151	100%	29.150
Merkantil Bank Zrt.	100%	23.241	100%	23.241
Bank Center No. 1. Kft.	100%	21.063	100%	16.063
Inga Kettő Kft.	100%	17.892	100%	17.892
OTP Banka Slovensko a.s. (Szlovákia)	99,26%	17.125	99,26%	17.125
OTP Életjáradék Zrt.	100%	15.300	100%	15.300
Air-Invest Kft.	100%	10.498	100%	9.698
OTP Ingatlan Zrt.	100%	10.023	100%	10.023
Monicomp Zrt.	100%	9.234	100%	9.234
OTP Ingatlanlízing Zrt.	100%	7.206	100%	7.368
R.E. Four d.o.o. (Szerbia)	100%	4.357	85,13%	4.357
OTP Kockázati Tőkealap	100%	3.000	100%	3.000
OTP Pénztárszolgáltató Zrt.	100%	2.469	100%	2.469
PortfoLion Regionális Magántőke Alap*	50%	2.426	50%	2.025
OTP Holding Ltd. (Ciprus)	100%	2.000	100%	2.000
OTP Lakástakarék Zrt.	100%	1.950	100%	1.950
OTP Alapkezelő Zrt.	100%	1.653	100%	1.653
OTP Ingatlan Befektetési Alapkezelő Zrt.	100%	1.352	100%	1.352
CIL Babér Kft.	100%	1.225	100%	1.225
OTP Financing Netherlands B.V. (Hollandia)	100%	481	100%	481
OTP Kártyagyártó Kft.	100%	450	100%	450
OTP Financing Cyprus Company Limited (Ciprus)	100%	301	100%	301
Portfolion Kockázati Tőkealap-Kezelő Zrt.	100%	150	100%	150
OTP Financing Malta Company Ltd. (Málta)	100%	31	100%	31
Egyéb	–	2.157	–	293
Összesen		1.305.273		1.245.801

* A Bank meghatározó befolyást gyakorol az entitásban.

Az értékvesztés állományváltozása az alábbi volt:

	2016	2015
Január 1-jei egyenleg	591.781	544.311
Értékvesztés képzés	48.136	47.470
December 31-i egyenleg	639.917	591.781

A Bank úgy döntött, hogy a megtérülő érték kiszámításának alapja az értékesítési költségekkel csökkentett valós érték. A leánybankok értékvesztés tesztjéhez készített értékeléseket két jelenérték számításra épülő értékelési keretben végezte el a Bank, melyek azonos eredményt adnak, azonban más-más gazdasági összefüggéseket mutatnak meg. Egyrészt a DCF, diszkontált cash-flow módszer, ahol a leánybankok értéke a jövőben várható pénzáramlások diszkontált értéke, másrészt az EVA, gazdasági profit módszer, ahol a vállalat értéke a kezdeti befektetett tőke és a jövőbeni várható többletértékek, gazdasági profitok jelenértéké-

nek összege. A Bank az EVA módszer alkalmazását azért tartotta célszerűnek, mivel a DCF módszernél valósabban tükrözi az explicit periódus és a maradványérték hozzájárulását a cég értékéhez.

A Bank a stratégiai tervek meghatározásakor figyelembe vette a jelenlegi világgazdasági helyzetet, a várhatóan óvatos gazdasági talpra állást, illetve a meginduló gazdasági növekedést, valamint kapcsolódó kockázatokat, és ennek a pénzügyi szférára gyakorolt hatását, valamint a jelenlegi és várható külső finanszírozási lehetőségeket.

Jelentős leányvállalatok esetében képzett értékvesztés állomány:

	2016	2015
OTP Bank JSC (Ukrajna)	270.105	270.104
OTP Jelzálogbank Zrt.	117.294	117.294
OTP Factoring Ukraine LLC (Ukrajna)	68.172	–
OTP banka Srbija a.d. (Szerbia)	63.233	63.233
OTP Faktoring Zrt.	32.600	51.621
Crnogorska komercijalna banka a.d. (Montenegró)	26.714	26.714
Merkantil Bank Zrt.	21.641	21.641
OTP banka Hrvatska d.d. (Horvátország)	9.232	9.232
OTP Ingatlanlízing Zrt.	7.206	7.368
Összesen	616.197	567.207

Jelentős leányvállalatoktól kapott és forgatási célú részvényekből járó osztalékbevételek:

	2016	2015
DSK Bank EAD (Bulgária)	51.483	43.822
OTP Jelzálogbank Zrt.	30.960	–
OTP Holding Ltd. (Ciprus)	3.604	3.700
OTP Alapkezelő Zrt.	475	5.343
OTP Lakástakarék Zrt.	140	900
Egyéb	807	2.319
Összesen	87.469	56.084
Forgatási célú részvényekből	2.998	2.513
Mindösszesen	90.467	58.597

Társult és közös vezetésű vállalkozások

A Bank közvetett tulajdonában álló bekerülési értéken nyilvántartott cégeinek egyedi főbb adatai az alábbiak*:

2016. december 31-én:

	D-ÉG Thermoset Kft.	Szallas.hu Kft.	Company for Cash Services LLC	Suzuki Pénzügyi Szolgáltató Kft.	Összesen
Eszközök	4.862	1.148	2.302	579	8.891
Kötelezettségek	4.004	543	103	–	4.650
Saját tőke	858	605	2.199	579	4.241
Összes bevétel	4.399	2.647	1.152	2	8.200

2015. december 31-én:

	D-ÉG Thermoset Kft.	Szallas.hu Kft.	Company for Cash Services LLC	Suzuki Pénzügyi Szolgáltató Kft.	Összesen
Eszközök	5.356	722	2.296	584	8.958
Kötelezettségek	4.090	296	110	2	4.498
Saját tőke	1.266	426	2.186	582	4.460
Összes bevétel	6.736	1.891	1.192	17	9.836

Leányvállalatok esetében végrehajtott tőketranzakciók:

	Tranzakció dátuma	Jegyzett tőke tranzakció előtt	Jegyzett tőke tranzakció után	Tranzakció összege
OTP Bank Romania S.A. (Románia)	2016.01.07.	958.252.800 RON	1.254.252.720 RON	295.999.920 RON
OTP Bank JSC (Ukrajna)	2016.01.25.	3.668.186.135 UAH	6.186.023.111 UAH	2.517.836.976 UAH
Bank Center No. 1. Kft	2016.05.23.	9.750.000.000 HUF	9.750.100.000 HUF	100.000 HUF
OTP Ingatlanlízing Zrt.	2017.02.16.	164.000.000 HUF	214.000.000 HUF	50.000.000 HUF

2016. február 3-án megjelent közleményben foglaltak alapján az AXA Bank Europe SA és az OTP Bank megállapodást írt alá az AXA Bank magyarországi üzletágának megvásárlásáról. Az üzletág átruházás magában foglalja az AXA Bank lakossági hitel és megtakarítási, valamint vállalati területét, illetve a bank alkalmazottainak átvételét, amely mintegy 250 főt érint.

A lakossági fókuszú AXA Bank 2009 óta van jelen Magyarországon. Az AXA Bank innovatív online banki szolgáltatásokat nyújt, és elsősorban a jelzáloghitelezés terén tekinthető erősnek a hazai piacon. Az OTP Bank jelzáloghitel állománya az üzletág átvételével 18%-kal nőtt. 2016. augusztus 2-án a Gazdasági Versenyhivatalt követően az MNB is engedélyezte az AXA Bank Europe SA, az AXA Bank Europe SA Magyarországi Fióktelepe és a Bank között

2016. február 2-án létrejött Üzletág-Átruházási Szerződés alapján az AXA Bank – szerződésben meghatározott – magyarországi üzletágának 2016. október 31. napjával történő átruházását a Bankra, amely 2016. november 1-jével lezárult.

Az átvett hitelek közel teljes állománya jelzáloghitel; 2016. november 1-jei nettó értéken 162 milliárd forint teljesítő és 15 milliárd forint 90 napon túli késedelmes jelzáloghitel.

Az AXA Banktól átvett betétek év végi állománya 60 milliárd forint volt, amelyből 51 milliárd forintnyi lakossági betét. Az AXA magyarországi üzletágának átvételével kapcsolatos költségek 2016 negyedik negyedévében mintegy 640 millió forintot tettek ki, melynek jelentős része személyi jellegű költség. A tranzakció során sem goodwill sem badwill nem került elszámolásra.

* Nem auditált pénzügyi kimutatások alapján.

Az OTP Bank horvátországi leánybankja, az OTP banka Hrvatska adásvételi megállapodást írt alá a Société Générale Csoporttal, annak horvátországi leánybankjában, a Splitska Banka-ban fennálló 100%-os tulajdonrészének megvásárlásáról.

A Societe Generale Splitska a horvát bank-szektor 5. legnagyobb szereplője, univerzális bankként a lakossági és vállalati szegmensben

egyenként aktív. Az akvizíció eredményeképpen az OTP Csoport horvátországi piaci részesedése mintegy 10%-ra nő.

Az OTP Bank 2005 óta van jelen Horvátországban, és folyamatosan nyereségesen működött – a 2008-ban kezdődött válság időszakában is.

A tranzakció pénzügyi zárása 2017 nyarán, míg az integráció lezárása 2018 nyarán történhet meg.

10. SZ. JEGYZET: LEJÁRATIG TARTANDÓ ÉRTÉKPAPÍROK (millió forintban)

	2016	2015
Államkötvények	837.256	803.802
Jelzáloglevél	4.778	4.758
Összesen	842.034	808.560
Időszakra elszámolt, elhatárolt kamat	16.116	16.241
Mindösszesen	858.150	824.801

A lejáratig tartandó értékpapírok kamatkondíciói és hátralévő lejáratát az alábbiak szerint összegezhetők:

	2016	2015
Öt éven belül:		
változó kamatozású	–	3.339
fix kamatozású	84.953	386.238
	84.953	389.577
Öt éven túl:		
fix kamatozású	757.081	418.983
	757.081	418.983
Összesen	842.034	808.560

Lejáratig tartandó portfólió megoszlása:

	2016	2015
Forint	100%	100%
Összesen	100%	100%
Lejáratig tartandó értékpapírok kamatozása	2,5%–9,48%	2,75%–9,48%
Forintban denominált lejáratig tartandó értékpapírok átlagos kamata	5,01%	5,9%

11. SZ. JEGYZET: TÁRGYI ESZKÖZÖK ÉS IMMATERIÁLIS JAVAK (millió forintban)

2016. december 31-ével zárult évre:

	Immateriális javak	Ingatlanok	Irodai berendezések, járművek	Beruházások	Összesen
Bruttó érték					
Január 1-jei egyenleg	131.539	69.019	67.925	3.017	271.500
Évközi növekedés	18.263	3.204	6.841	9.087	37.395
Évközi csökkenés	-36.906	-2.571	-4.321	-9.366	-53.164
December 31-i egyenleg	112.896	69.652	70.445	2.738	255.731
Értékcsökkenés					
Január 1-jei egyenleg	99.101	20.061	56.460	–	175.622
Évközi növekedés	13.046	1.815	7.011	–	21.872
Évközi csökkenés	-27.018	-927	-3.946	–	-31.891
December 31-i egyenleg	85.129	20.949	59.525	–	165.603
Nettó érték					
Január 1-jei egyenleg	32.438	48.958	11.465	3.017	95.878
December 31-i egyenleg	27.767	48.703	10.920	2.738	90.128

2015. december 31-ével zárult évre:

	Immateriális javak	Ingatlanok	Irodai berendezések, járművek	Beruházások	Összesen
Bruttó érték					
Január 1-jei egyenleg	154.053	70.828	69.984	2.005	296.870
Évközi növekedés	21.440	4.554	2.819	5.594	34.407
Évközi csökkenés	-43.954	-6.363	-4.878	-4.582	-59.777
December 31-i egyenleg	131.539	69.019	67.925	3.017	271.500
Értékcsökkenés					
Január 1-jei egyenleg	117.962	18.932	55.771	–	192.665
Évközi növekedés	13.978	1.825	5.517	–	21.320
Évközi csökkenés	-32.839	-696	-4.828	–	-38.363
December 31-i egyenleg	99.101	20.061	56.460	–	175.622
Nettó érték					
Január 1-jei egyenleg	36.091	51.896	14.213	2.005	104.205
December 31-i egyenleg	32.438	48.958	11.465	3.017	95.878

12. SZ. JEGYZET: BEFEKTETÉSI CÉLÚ INGATLANOK (millió forintban)

2016. és 2015. december 31-ével zárult évre:

	2016	2015
Bruttó érték		
Január 1-jei egyenleg	2,803	–
Évközi növekedés	8	2,803
Évközi csökkenés	–	–
December 31-i egyenleg	2,811	2,803
Értékcsökkenés		
Január 1-jei egyenleg	509	–
Évközi növekedés	35	509
Évközi csökkenés	–	–
December 31-i egyenleg	544	509
Nettó érték		
Január 1-jei egyenleg	2,294	–
December 31-i egyenleg	2,267	2,294

A befektetési célú ingatlanoknak a hasznos élettartam végén várható maradványértékkel csökkentett bekerülési értékét azokra az évekre kell felosztani, amely idő alatt ezeket az eszköz-

zöket a Bank előreláthatóan használni fogja. Az értékcsökkenést az adott eszköz becsült hasznos élettartama alatt lineáris módon számítják 1–2%-os éves kulcsok szerint.

Bevételek és kiadások:

	2016	2015
Bérleti díjbevétel	60	60

13. SZ. JEGYZET: EGYÉB ESZKÖZÖK* (millió forintban)

	2016	2015
Halasztott adókövetelések**	27.603	41.905
Aktív időbeli elhatárolás	26.609	19.319
Kártyás forgalmakból származó követelések	16.572	7.865
Halasztott fizetéssel értékesített követelések	13.591	2
OTP Jelzálogbank Zrt.-vel szembeni követelések***	10.276	13.734
Valós érték fedezeti ügyletnek minősített származékos pénzügyi instrumentumok valós értéke	7.886	33.768
Befektetési szolgáltatási tevékenységből származó követelések	5.634	8.769
Állami kamattámogatásos ügyletek miatti Magyar Állammal szembeni követelés	4.273	1.197
Vevőkövetelés	3.883	3.778
Tőzsdei változó letét	2.731	2.048
Egyéb adott előlegek	1.808	2.871
Előlegek értékpapírokra és befektetésekre	626	631
Készletek	567	457
Társasági adókövetelések	400	11.381
Egyéb	12.212	6.792
Összesen	134.671	154.517
Értékvesztés egyéb eszközökre****	-5.804	-6.550
Mindösszesen	128.867	147.967

Valós érték fedezeti ügyletnek minősített származékos pénzügyi eszközök pozitív valós értékének megoszlása:

	2016	2015
Valós érték fedezeti ügyletnek minősített IRS ügyletek	6.887	15.393
Valós érték fedezeti ügyletnek minősített CCIRS ügyletek	999	18.375
Összesen	7.886	33.768

Az egyéb eszközökre elszámolt értékvesztés állományváltozása az alábbi volt:

	2016	2015
Január 1-jei egyenleg	6.550	4.439
Értékvesztés képzés	273	2.405
Értékvesztés visszairás	-1.019	-294
December 31-i egyenleg	5.804	6.550

* Egyéb eszközök – a társasági adókövetelések és a valós érték fedezeti ügyletnek minősített származékos pénzügyi instrumentumok valós értéke kivételével – várhatóan a fordulónapot követő tizenkét hónapon belül megtérülnek, elszámolásra kerülnek. A társasági adókövetelés a 2016. évre vonatkozó adóbevallásban kerül érvényesítésre. A derivatív pénzügyi instrumentumok nem realizált eredménye az ügyletek lejáratának megfelelően térül meg.

** Lásd a 26. sz. jegyzetet.

*** A Bank visszavásárlási kötelezettséggel, halasztott fizetéssel adott el jelzáloghitelezésből származó követelést az OTP Jelzálogbank Zrt.-nek.

**** Az egyéb eszközökre elszámolt értékvesztés legnagyobb arányban vevőkövetelésekre és készletekre elszámolt állományból áll.

14. SZ. JEGYZET: MAGYAR ÁLLAMMAL, A MAGYAR NEMZETI BANKKAL ÉS MÁS BANKOKKAL SZEMBENI KÖTELEZETTSÉGEK (millió forintban)

	2016	2015
Éven belüli:		
forint	167.402	325.384
deviza	115.332	165.024
	282.734	490.408
Éven túli:		
forint	269.348	260.607
deviza	89.873	73.648
	359.221	334.255
Összesen	641.955	824.663
Időszakra elszámolt, elhatárolt kamat	4.316	4.459
Mindösszesen*	646.271	829.122

A Magyar Állammal, az MNB-vel és más bankokkal szembeni kötelezettségek kamatozására vonatkozó információk:

	2016	2015
Éven belüli:		
forint	0%–0,9%	–1%–3,6%
deviza	0%–0,76%	0%–1,27%
Éven túli:		
forint	0%–2,72%	0%–3,24%
deviza	–0,1%–10,85%	0,1%–12,13%
Átlagos kamat forint összegekre	2,3%	2,44%
Átlagos kamat deviza összegekre	1,99%	0,59%

15. SZ. JEGYZET: ÜGYFELEK BETÉTEI (millió forintban)

	2016	2015
Éven belüli:		
forint	3.777.547	3.504.480
deviza	936.403	782.143
	4.713.950	4.286.623
Éven túli:		
forint	26.831	34.373
	26.831	34.373
Összesen	4.740.781	4.320.996
Időszakra elszámolt, elhatárolt kamat	4.270	2.243
Mindösszesen	4.745.051	4.323.239

Ügyfelek betéteinek kamatozására vonatkozó információk:

	2016	2015
Éven belüli forintbetétek	0%–9,65%	0,01%–4%
Éven túli forintbetétek	0%–9,65%	0,01%–6,85%
Devizabetétek	0%–9,7%	0,01%–10%
Forintbetétek átlagos kamata	0,31%	0,66%
Devizabetétek átlagos kamata	0,18%	0,39%

* Tartalmazza a Növekedési Hitelprogram keretében felvett hiteleket, melyek az IAS 20 standard által előírt állami támogatásként kerültek elszámolásra. Részletesebben lásd a 42. sz. jegyzetet.

Az időszakra elszámolt, elhatárolt kamat nélküli betétállomány megbontása a főbb betét típusokra az alábbi:

	2016		2015	
Retail betétek	2.904.762	61%	2.544.375	59%
Lakossági betétek	2.372.751	50%	2.074.581	48%
Mikro- és kisvállalkozói betétek	532.011	11%	469.794	11%
Corporate betétek	1.836.019	39%	1.776.621	41%
Közép- és nagyvállalati betétek	1.425.572	30%	1.468.427	34%
Önkormányzati betétek	410.447	9%	308.194	7%
Összesen	4.740.781	100%	4.320.996	100%

16. SZ. JEGYZET: KIBOCSÁTOTT ÉRTÉKPAPÍROK (millió forintban)

	2016	2015
Éven belüli:		
forint	18.494	11.865
deviza	36.002	60.264
	54.496	72.129
Éven túli:		
forint	49.432	75.185
deviza	198	591
	49.630	75.776
Összesen	104.126	147.905
Időszakra elszámolt, elhatárolt kamat	-23	2.326
Mindösszesen	104.103	150.231

Kibocsátott értékpapírok kamatozása a következő:

	2016	2015
Forintban kibocsátott értékpapírok	0,01%–7%	0,01%–7%
Devizában kibocsátott értékpapírok	0,1%–0,8%	0,5%–3%
Forintban kibocsátott értékpapírok átlagos kamata	1,11%	1,32%
Devizában kibocsátott értékpapírok átlagos kamata	0,96%	1,42%

Devizában kibocsátott értékpapírokkal kapcsolatos információk 2016. december 31-re vonatkozóan:

	Megnevezés	Kibocsátás ideje	Lejárat	Deviza	Névérték		Kamatozás módja (tényleges %)		Fedezett
					millió deviza	millió forint			
1.	OTP EUR 1 2016/XIII	2015.12.30.	2017.01.13.	EUR	25,32	7.876	0,5	fix	
2.	OTP EUR 1 2017/I	2016.01.29.	2017.02.12.	EUR	14,58	4.536	0,4	fix	
3.	OTP EUR 1 2017/VI	2016.05.27.	2017.06.10.	EUR	11,67	3.629	0,1	fix	
4.	OTP EUR 1 2017/IX	2016.08.10.	2017.08.24.	EUR	8,67	2.696	0,1	fix	
5.	OTP EUR 1 2017/V	2016.04.15.	2017.04.29.	EUR	8,59	2.673	0,2	fix	
6.	OTP EUR 1 2017/III	2016.02.26.	2017.03.12.	EUR	7,47	2.323	0,4	fix	
7.	OTP EUR 1 2017/VIII	2016.07.01.	2017.07.15.	EUR	6,78	2.110	0,1	fix	
8.	OTP EUR 1 2017/IV	2016.03.18.	2017.04.01.	EUR	6,47	2.011	0,2	fix	
9.	OTP_VK_USD_1_2017/III	2016.05.27.	2017.05.27.	USD	6,26	1.837	0,8	változó	
10.	OTP EUR 1 2017/X	2016.09.16.	2017.09.30.	EUR	4,45	1.385	0,1	fix	
11.	OTP EUR 1 2017/II	2016.02.12.	2017.02.26.	EUR	4,35	1.354	0,4	fix	
12.	OTP_VK_USD_1_2017/I	2016.01.29.	2017.01.29.	USD	3,88	1.140	0,8	változó	
13.	OTP EUR 1 2017/VII	2016.06.10.	2017.06.24.	EUR	3,62	1.126	0,1	fix	
14.	OTP_VK_USD_1_2017/II	2016.03.18.	2017.03.18.	USD	1,97	577	0,8	változó	
15.	OTP_VK_USD_1_2017/IV	2016.09.16.	2017.09.16.	USD	1,45	427	0,8	fix	
16.	OTP 2017/Fx	2012.06.19.	2017.06.16.	EUR	0,78	243	indexált		fedezett
17.	OTP 2018/Fx	2013.12.19.	2018.12.21.	EUR	0,62	192	indexált		fedezett
18.	OTP_VK_USD_2_2017/I	2015.04.10.	2017.04.10.	USD	0,29	84	1,1	változó	
	Összesen devizában kibocsátott értékpapír					36.219			
	Nem amortizált prémium					-2			
	Valós érték fedezeti ügylet miatti korrekció					-17			
	Mindösszesen devizában kibocsátott értékpapír					36.200			

2015/2016. évi 200 milliárd forint keretösszegű kötvényprogram

2015. június 30-án a Bank 200 milliárd forint keretösszegű kötvényprogram elindításáról döntött, amely alapján névre szóló, dematerializált kötvényeket kíván nyilvánosan forgalomba hozni. Az MNB a 2015. augusztus 12-i dátumú összevont alaptájékoztatót illetve a hirdetmény közzétételét 2015. augusztus 14-én engedélyezte. Az alaptájékoztató a közzétételt követő 12 hónapig hatályos.

A kibocsátó kezdeményezheti a kötvényprogram keretében forgalomba hozott kötvények tőzsdei bevezetését a Budapesti Értéktőzsdére, a Szlovák Értéktőzsdére, a Bolgár Értéktőzsdére, illetve a román Bukaresti Értéktőzsdére, erre azonban kötelezettséget nem vállal.

2016/2017. évi 200 milliárd forint keretösszegű kötvényprogram

2016. július 5-én a Bank 200 milliárd forint keretösszegű kötvényprogram elindításáról döntött, amely alapján névre szóló, dematerializált kötvényeket kíván nyilvánosan forgalomba hozni. Az MNB a 2016. augusztus 3-i dátumú összevont alaptájékoztatót illetve a hirdetmény közzétételét 2016. augusztus 10-én engedélyezte. Az alaptájékoztató a közzétételt követő 12 hónapig hatályos.

A kibocsátó kezdeményezheti a kötvényprogram keretében forgalomba hozott kötvények

tőzsdei bevezetését a Budapesti Értéktőzsdére, a Szlovák Értéktőzsdére, a Bolgár Értéktőzsdére, illetve a román Bukaresti Értéktőzsdére, erre azonban kötelezettséget nem vállal.

A strukturált kibocsátott értékpapírok egy részét a Bank kamatswap ügyletekkel fedezi, melynek során egy fix és egy változó kamat, valamint a strukturált kamat cseréjére kerül sor a felek között egy olyan névleges összegre vonatkozóan, amely egyenlő a fedezett értékpapír névértékével. Bizonyos esetekben a kamat strukturált komponensének fedezése opciókkal történik, amely megképezi a jogot a struktúra összegére, amely azonos a fedezett értékpapírban szereplő struktúra összegével. A fedezeti kapcsolat nagyon hatékonynak minősül, amennyiben a fedezeti és fedezett instrumentum valós értékében vagy cash-flow-iban történt – a fedezett kockázatnak tulajdonítható – egymást ellentételező változás mértéke a 80–125 százalékos tartományon belülrre esik. A Bank által kibocsátott fix kamatozású értékpapíraiból származó cash-flow-k a HUF/EUR árfolyam változásának, illetve az EUR és HUF jegyzett kamatlábak változásainak vannak kitéve. Az ilyen típusú értékpapírok kapcsán felmerülő devizaárfolyam-kockázatot és kamatláb-kockázatot a Bank EUR és HUF kamatswap (IRS) ügylettekkel fedezi olyan módon, hogy a fix kamatot 3 hónapos HUF BUBOR illetve EURIBOR-hoz kötött változó kamatra cserélte, ezzel biztosítva a kibocsátott értékpapírok kamat-, illetve árfolyamkockázatának semlegesítését.

Forintban kibocsátott értékpapírokkal kapcsolatos információk 2016. december 31-re vonatkozóan:

	Megnevezés	Kibocsátás ideje	Lejárat	Névérték (millió Ft)	Kamatozás módja (tényleges %)	Fedezett
1.	OTP 2017/Ax	2011.04.01.	2017.03.31.	3.939	indexált	fedezett
2.	OTP 2019/Dx	2013.03.22.	2019.03.21.	3.845	indexált	fedezett
3.	OTP 2017/Bx	2011.06.17.	2017.06.20.	3.727	indexált	fedezett
4.	OTP 2020/Ex	2014.06.18.	2020.06.22.	3.686	indexált	fedezett
5.	OTP 2018/Bx	2012.03.22.	2018.03.22.	3.601	indexált	fedezett
6.	OTP 2020/RF/C	2010.11.11.	2020.11.05.	3.345	indexált	fedezett
7.	OTP 2020/Fx	2014.10.10.	2020.10.16.	3.257	indexált	fedezett
8.	OTP 2018/Cx	2012.07.18.	2018.07.18.	3.113	indexált	fedezett
9.	OTP 2017/Ex	2011.12.21.	2017.12.28.	3.072	indexált	fedezett
10.	OTP 2020/RF/A	2010.07.12.	2020.07.20.	3.070	indexált	fedezett
11.	OTP 2019/Ex	2013.06.28.	2019.06.24.	3.063	indexált	fedezett
12.	OTP 2021/RF/B	2011.10.20.	2021.10.25.	2.955	indexált	fedezett
13.	OTP 2021/RF/A	2011.07.05.	2021.07.13.	2.946	indexált	fedezett
14.	OTP 2017/Cx	2011.09.19.	2017.09.25.	2.838	indexált	fedezett
15.	OTP 2020/Gx	2014.12.15.	2020.12.21.	2.753	indexált	fedezett
16.	OTP 2018/Dx	2012.10.29.	2018.10.26.	2.660	indexált	fedezett
17.	OTP 2018/Ex	2012.12.28.	2018.12.28.	2.614	indexált	fedezett
18.	OTP 2022/RF/A	2012.03.22.	2022.03.23.	1.773	indexált	fedezett
19.	OTP 2020/RF/B	2010.07.12.	2020.07.20.	1.417	indexált	fedezett
20.	OTP 2022/RF/E	2012.10.29.	2022.10.31.	618	indexált	fedezett
21.	OTP 2021/RF/C	2011.12.21.	2021.12.30.	586	indexált	fedezett
22.	OTP 2023/RF/A	2013.03.22.	2023.03.24.	567	indexált	fedezett
23.	OTP 2022/RF/B	2012.03.22.	2022.03.23.	565	indexált	fedezett
24.	OTP 2018/Ax	2012.01.03.	2018.01.09.	472	indexált	fedezett
25.	OTP 2021/RF/D	2011.12.21.	2021.12.30.	392	indexált	fedezett
26.	OTP 2017/Dx	2011.10.20.	2017.10.19.	385	indexált	fedezett
27.	OTP 2023/Ax	2013.03.22.	2023.03.24.	371	indexált	fedezett
28.	OTP 2024/Bx	2014.10.10.	2024.10.16.	365	indexált	fedezett
29.	OTP 2019/Bx	2009.10.05.	2019.10.14.	343	indexált	fedezett
30.	OTP 2022/RF/F	2012.12.28.	2022.12.28.	341	indexált	fedezett
31.	OTP 2021/Dx	2011.12.21.	2021.12.27.	338	indexált	fedezett
32.	OTP 2020/Ax	2010.03.25.	2020.03.30.	316	indexált	fedezett
33.	OTP 2020/Bx	2010.06.28.	2020.07.09.	305	indexált	fedezett
34.	OTP 2022/Dx	2012.12.28.	2022.12.27.	305	indexált	fedezett
35.	OTP 2024/Cx	2014.12.15.	2024.12.20.	299	indexált	fedezett
36.	OTP 2019/Cx	2009.12.14.	2019.12.20.	285	indexált	fedezett
37.	OTP 2021/Bx	2011.06.17.	2021.06.21.	284	indexált	fedezett
38.	OTP 2021/Cx	2011.09.19.	2021.09.24.	277	indexált	fedezett
39.	OTP 2023/Bx	2013.06.28.	2023.06.26.	265	indexált	fedezett
40.	OTP 2024/Ax	2014.06.18.	2024.06.21.	256	indexált	fedezett
41.	OTP 2021/Ax	2011.04.01.	2021.04.01.	256	indexált	fedezett
42.	OTP 2022/Ax	2012.03.22.	2022.03.23.	252	indexált	fedezett
43.	OTP 2022/Cx	2012.10.29.	2022.10.28.	246	indexált	fedezett
44.	OTP 2019/Ax	2009.06.25.	2019.07.01.	231	indexált	fedezett
45.	OTP 2022/Bx	2012.07.18.	2022.07.18.	230	indexált	fedezett
46.	OTP TBSZ6 2017/I	2012.01.13.	2017.12.15.	223	6,5 fix	fedezett
47.	OTP 2022/RF/D	2012.06.28.	2022.06.28.	218	indexált	fedezett
48.	OTP 2020/Dx	2010.12.16.	2020.12.18.	207	indexált	fedezett
49.	OTP 2020/Cx	2010.11.11.	2020.11.05.	195	indexált	fedezett
50.	OTP 2022/RF/C	2012.06.28.	2022.06.28.	169	indexált	fedezett
51.	OTP 2021/RF/E	2011.12.21.	2021.12.30.	61	indexált	fedezett
52.	OTP OJK 2017/I	2012.01.27.	2017.01.27.	1	7 fix	fedezett
53.	Egyéb	–	–	226		
Összesen forintban kibocsátott értékpapír				68.124		
Nem amortizált prémium				–5.587		
Valós érték fedezeti ügylet miatti különbözet				5.389		
Mindösszesen forintban kibocsátott értékpapír				67.926		
Időszakra elszámolt, elhatárolt kamat				–23		
Mindösszesen kibocsátott értékpapír				104.103		

17. SZ. JEGYZET: EREDMÉNNYEL SZEMBEN VALÓS ÉRTÉKEN ÉRTÉKELT PÉNZÜGYI KÖTELEZETTSÉGEK (millió forintban)

Kereskedési célú származékos pénzügyi kötelezettségek negatív valós értékének ügylettípusonkénti bontása:

	2016	2015
CCIRS és mark-to-market CCIRS ügyletek	36.189	97.719
IRS ügyletek	33.031	30.453
Devizaswap ügyletek	13.351	9.265
Egyéb határidős ügyletek*	14.097	7.155
Összesen	96.668	144.592

18. SZ. JEGYZET: EGYÉB KÖTELEZETTSÉGEK** (millió forintban)

	2016	2015
OTP–MOL tranzakció miatti pénzügyi kötelezettség***	98.688	66.787
Befektetési szolgáltatási tevékenységből származó kötelezettségek	72.101	39.399
Passzív időbeli elhatárolás	29.448	25.664
Sajátos repó ügyletek miatti kötelezettségek	21.488	7.452
Valós érték fedezeti ügyletnek minősített származékos pénzügyi instrumentumok valós értéke	21.434	35.701
Szállítói tartozások	17.622	20.038
Bérek és társadalombiztosítás	17.426	16.817
Céltartalékok egyéb, függő és jövőbeni várható kötelezettségekre	15.297	51.411
Ügyfelek kártyás vásárlásaiból eredő forint kötelezettségek	12.837	5.804
Társasági adókötelezettség	7.948	6.044
Lakáscélú hitelekkel kapcsolatos kötelezettségek	6.471	1.475
Függő kötelezettségek	3.315	7.589
Beszedésre átvett kölcsönökkel kapcsolatos kötelezettségek	814	875
Giro elszámolási számlák	273	6.143
Fogyasztói kölcsönszerződésekkel kapcsolatos várható kifizetések miatti kötelezettség	961	995
Egyéb	10.759	7.833
Összesen	336.882	300.027

* FX, részvény, commodity és index futures; FX forward; commodity és equity swap; FRA; FX opció.

** Egyéb kötelezettségek – OTP–MOL tranzakció miatti pénzügyi kötelezettség, halasztott adó kötelezettség és valós érték fedezeti ügyletnek minősített származékos pénzügyi instrumentumok valós értéke kivételével – várhatóan a fordulónapot követő tizenkét hónapon belül megtérülnek, elszámolásra kerülnek. Az OTP–MOL részvény swap tranzakció nem realizált eredménye elszámolásra kerül minden év júniusában a lejárat napjáig. A swap ügylet 2016. december 31-re vonatkozó valós érték korrekciója 67 millió forint. A derivatív pénzügyi instrumentumok nem realizált eredménye az ügyletek lejáratának megfelelően térül meg.

*** 2009. április 16-án az OTP Bank Nyrt. és a MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyrt. egy 3 év időtartamú részvénycsere szerződést kötött. A MOL a Bank 24 millió darab törzsrészenyét (8,57%-a a törzsrészenyeknek), az OTP Bank körülbelül 5 millió darab MOL részvényt cserélt el. Mindkét fél részére amerikai típusú vételi és eladási opció került kibocsátásra, melynek eredményeképpen kezdeményezhető a részvényeknek a kibocsátó részére történő visszaszolgáltatása tényleges részvénytulajdosással 2012. július 11-ig. 2012. július 11-én a felek módosították a részvényes swap megállapodás lejáratát 2017. július 11-re, mely időpontig bármelyik fél kezdeményezheti az ügylet pénzbeli vagy fizikai elszámolását. A swap ügylet lejáratának végén nincs kötelező teljesítés. A megállapodás további előírásokat tartalmaz a relatív részvényárfolyamok bizonyos változása esetén, nettó módon pénzben vagy nettó módon részvényben történő további elszámolásra vonatkozóan. A részvények feletti ellenőrzés elvesztése eredményeképpen a saját részvények kivezetésre kerültek és a MOL részvények pedig kereskedési célú értékpapirokként kerültek elszámolásra. Az OTP törzsrészvényekre kiírt eladási opciót a saját tőke csökkenéseként, valamint a megfelelő kötelezettség felvételeként került elszámolásra 55,5 milliárd forint összegben. 2016. és 2015. december 31-én 98.688 és 66.787 millió forint kötelezettség került ki-mutatásra egyéb kötelezettségként. Az értékelés alapja az opciók potenciális lehívásakor leszállítandó MOL részvények valós értéke, módosítva a nettó módon pénzben vagy nettó módon részvényben történő rendezés jelenértékével, amely az egymáshoz viszonyított részvényárfolyam változásoktól függ.

Az egyéb, függő és jövőbeni várható kötelezettségekre képzett céltartalékok részletezése:

	2016	2015
Egyéb függő és jövőbeni kötelezettségekre képzett	11.401	3.103
Korengedményes nyugdíjra és végkielégítésre képzett	1.000	1.000
Peres ügyekre képzett	362	1.112
OTP Holding Ltd. (Ciprus)-vel kapcsolatos várható kötelezettségre képzett	–	43.080
Fogyasztói kölcsönszerződésekkel kapcsolatos jogszabály által előírt kifizetések miatti függő kötelezettségre képzett	–	1.598
Egyéb céltartalék	2.534	1.518
Összesen	15.297	51.411

Valós érték fedezeti ügyletnek minősített származékos pénzügyi instrumentumok valós értékének ügylettípusonkénti bontása:

	2016	2015
IRS ügyletek	20.607	13.723
CCIRS ügyletek	827	21.978
Összesen	21.434	35.701

A függő és jövőbeni kötelezettségekre képzett céltartalékok levezetése:

	2016	2015
Január 1-jei egyenleg	51.411	55.596
Céltartalék képzés	16.460	80.329
Céltartalék felszabadítás	–52.574	–84.514
December 31-i egyenleg	15.297	51.411

19. SZ. JEGYZET: ALÁRENDELT KÖLCSÖNTŐKE (millió forintban)

	2016	2015
Éven belüli:		
deviza	–	156.481
	–	156.481
Éven túli:		
deviza	109.719	108.200
	109.719	108.200
Összesen	109.719	264.681
Időszakra elszámolt, elhatárolt kamat	639	1.382
Mindösszesen	110.358	266.063

Az alárendelt kölcsöntőke kamatozására vonatkozó információk:

	2016	2015
Devizában denominált alárendelt kölcsöntőke	2,69%	5,3%–5,9%
Devizában denominált alárendelt kölcsöntőke átlagos kamata	6,84%	5,57%

A Bank által kibocsátott alárendelt kölcsöntőkének minősülő hiteleinek és kötvényeinek főbb adatai és kondíciói a következők 2016. december 31-ére vonatkozóan:

Típus	Névérték	Kibocsátás dátuma	Lejárat dátuma	Kibocsátási érték	Kamatozás
Alárendelt kölcsöntőke kötvény	352,8 millió EUR	2006. november 7.	Lejárat nélküli, a 10 évtől visszahívható	99,375%	Első 10 év során fix 5,875% (éves kamatfizetés), a 10. évet követően változó kamatozású, 3 havi EURIBOR +3% (negyedéves kamatfizetés)

20. SZ. JEGYZET: JEGYZETT TŐKE (millió forintban)

	2016	2015
Engedélyezett, kibocsátott és befizetett:		
Törzsrészcsevény	28.000	28.000

21. SZ. JEGYZET: EREDMÉNYTARTALÉK ÉS EGYÉB TARTALÉKOK (millió forintban)

A magyar számviteli előírások szerinti egyedi éves pénzügyi kimutatásokban a tartalékok állománya a következő*:

	2016	2015
Tőketartalék	52	52
Általános tartalék	34.287	14.123
Eredménytartalék	857.019	856.990
Lekötött tartalék	9.506	9.785
Összesen	900.864	880.950

Az általános tartalék és lekötött tartalék nem használható fel osztalékfizetésre. Az osztalék a Magyar Számviteli Szabályok szerinti egyedi éves nettó eredmény alapján lett megállapítva. A tőketartalék az az összeg, amelyet a gazdálkodó a tulajdonosaitól a jegyzett tőkén felül visszafizetési kötelezettség nélkül kap. A Magyar Számviteli Szabályok előírásai alapján általános tartalék az adózott eredmény pozitív összegéből képezhető, és amennyiben az adózott eredmény negatív, akkor az általános tartalékot fel kell használni legfeljebb a veszteség, illetve az általános tartalék összegéig. Az eredménytartalék az előző üzleti évekből származó mérleg szerinti eredmény kumulált összege. A lekötött tartalék a Magyar Számviteli Szabályok előírásai alapján az eredménytartalékból átvezetésre kerülő visszavásárolt saját részvények beszerzési értékét és a kísérleti fejlesztés könyv szerinti állományának megfelelő eredménytartalékból átvezetett összeget tartalmazza.

Az Igazgatóság az éves pénzügyi kimutatásokat jóváhagyásra előterjeszti, a Bank 2017 áprilisában tartandó rendes közgyűlésére. A Bank 2015. évi eredményéből 46.200 millió forint osztalék kifizetésére került sor a 2016. évben, amely részvényenként 165 forintos kifizetést jelent. A 2017. évben a Bank Menedzsmentje 53.200 millió forint osztalék kifizetését javasolja a 2016. évi eredményből, amely részvényenként 190 Ft-os osztalék kifizetését jelenti a részvénytulajdonosoknak.

2006. október 19-én a Bank az OTP Csoport tulajdonában szereplő 14,5 millió darab saját részvényét átváltoztatható kötvénystruktúra (ICES–Income Certificate Exchangeable for Shares) megvalósítása révén értékesítette. A tranzakció keretében 10 millió darab OTP Bank Nyrt., és 4,5 millió darab az OTP Alapkezelő Zrt. tulajdonában lévő OTP részvény értékesítésére került sor a Budapesti Értéktőzsdén, az ICES jegyzési időszak alatt kötött ügyletek súlyozott átlagárfolyamán, azaz 7.080 Ft-os árfolyamon. A részvényeket az Opus Securities S. A. (a továbbiakban: Opus) vásárolta meg, melyekre átváltoztatható kötvényeket bocsátott ki összesen 514.274.000 EUR névértéken. A kötvénykibocsátáskor a részvények az értékesítési ár felett 32% prémiummal kerültek beszámításra. Az EUR alapú kötvények lejárat nélküliek, amit a befektetők a futamidő 6. évtől a 10. évig bezárólag válthatnak OTP részvényekre. Az első 10 év során a kamatozás fix 3,95%. A 11. évtől kezdődően a Kibocsátónak joga van a kötvényeket névértéken visszaváltani. A 11. évtől kezdődően a kötvények változó kamatozásúak, a kamatláb 3 havi EURIBOR +3%. A Banknak diszkrécionális joga van arra, hogy ne teljesítsen kamatfizetéseket. A ki nem fizetett kamatok nem halmozódnak. A fent részletezett kondíciók miatt az ICES tőkeelemként került elszámolásra, és az ICES tulajdonosai felé teljesített bármely kifizetés is tőkét csökkentő ügyletként került rögzítésre.

* A tartalékok IFRS szerinti állományának alakulását lásd a saját tőke-változás kimutatásában.

22. SZ. JEGYZET: VISSZAVÁSÁROLT SAJÁT RÉSZVÉNY (millió forintban)

	2016	2015
Névérték (törzsrészvény)	126	157
Könyv szerinti érték	8.709	9.153

A visszavásárolt saját részvények piacon történő vásárlását és értékesítését, amely az állomány könyv szerinti értékének változását okozta, a Közgyűlés hagyta jóvá.

Változás a darabszámban:

	2016	2015
Január 1-jei részvény darabszám	1.572.937	1.605.311
Növekedés	1.750.152	5.284.354
Csökkenés	-2.059.627	-5.316.728
December 31-i részvény darabszám	1.263.462	1.572.937

Változás a könyv szerinti értékben:

	2016	2015
Január 1-jei egyenleg	9.153	7.073
Növekedés	11.982	26.721
Csökkenés	-12.426	-24.641
December 31-i egyenleg	8.709	9.153

23. SZ. JEGYZET: ÉRTÉKVESZTÉS KÉPZÉS A HITELEZÉSI ÉS KIHELYEZÉSI VESZTESÉGEKRE (millió forintban)

	2016	2015
Értékvesztés képzés a várható hitelezési veszteségekre		
Értékvesztés képzés	47.249	69.926
Értékvesztés felhasználása	-54.752	-52.185
Hitelezési veszteség	21.132	21.804
	13.629	39.545
Értékvesztés felhasználása a várható kihelyezési veszteségekre		
Értékvesztés képzés	3	3
	3	3
Értékvesztés képzés a várható hitelezési és kihelyezési veszteségekre	13.632	39.548

24. SZ. JEGYZET: DÍJAK, JUTALÉKOK NETTÓ EREDMÉNYE (millió forintban)**Díj-, jutalékbevételek:**

	2016	2015
Betéti és pénzforgalmi díj- és jutalékbevételek	78.041	76.222
Kibocsátott bankkártyákkal kapcsolatos díj- és jutalékbevételek	31.366	28.885
Értékpapír kereskedelemmel kapcsolatos jutalékbevételek	26.154	24.919
Készpénz kifizetés jutaléka	21.465	21.522
OTP Jelzálogbank Zrt.-től kapott jutalékbevételek	15.890	19.112
Hitelekkel kapcsolatos díj és jutalékbevételek	6.639	6.766
Kártyabiztosításhoz és hitelezéshez kapcsolódó nettó díjbevételek	3.254	2.805
Egyéb	6.922	5.799
Összesen	189.731	186.030

Díj-, jutalékráfordítások:

	2016	2015
Kibocsátott bankkártyákkal kapcsolatos díj-, jutalékráfordítások	10.784	9.749
Interchange fee ráfordítása	4.632	3.770
Hitelekkel kapcsolatos díj- és jutalékráfordítások	4.247	3.813
Értékpapír kereskedelemmel kapcsolatos jutalékráfordítások	1.175	1.011
Készpénzfelvétel tranzakciós díjráfordítás	1.065	1.114
Betét és pénzforgalmi jutalékráfordítások	904	869
Postai jutalékráfordítások	245	241
Biztosítónak fizetett jutalékráfordítások	128	216
Pénzpiaci műveletek jutalékráfordításai	84	1.047
Egyéb	2.990	2.474
Összesen	26.254	24.304
Díjak, jutalékok nettó eredménye	163.477	161.726

25. SZ. JEGYZET: EGYÉB MŰKÖDÉSI BEVÉTELEK ÉS RÁFORDÍTÁSOK ÉS EGYÉB ADMINISZTRATÍV RÁFORDÍTÁSOK (millió forintban)

Egyéb működési bevételek	2016	2015
Bírság visszatérítése*	3.960	–
Ingatlan tranzakciók nyeresége	208	130
Egyéb nem pénzügyi szolgáltatások bevétele	5	13
Fogyasztói kölcsönszerződések forintosításából eredő elengedett követelések állam által megtérített része**	–	6.631
Egyéb	4.410	1.939
Összesen	8.583	8.713

Egyéb működési ráfordítások	2016	2015
Értékvesztés képzés befektetésekre leányvállalatokban	48.136	47.470
Sportági szakszövetség, valamint közhasznú szervezetek részére adott támogatás	8.731	13.918
Véglegesen átadott pénzeszköz	921	3.183
Értékvesztés képzés egyéb eszközökre	73	2.236
Gazdasági Versenyhivatal által kiszabott bírság	67	18
OTP Financing Solutions B.V.-nek vállalt kötelezettség	–	26.690
Fogyasztói kölcsönszerződésekkel kapcsolatos jogszabályból eredő ráfordítások	–5	40.234
Fogyasztói kölcsönszerződésekkel kapcsolatos kötelezettségekre céltartalék felszabadítás	–1.598	–42.529
Céltartalék felszabadítás (–)/képzés (+) a függő és jövőbeni kötelezettségekre	–34.516	38.344
Egyéb	7.042	1.615
Összesen	28.851	131.179

Egyéb adminisztratív ráfordítások	2016	2015
Személyi jellegű ráfordítások		
Béreköltség	59.192	59.303
Személyi jellegű ráfordításokkal kapcsolatos adók	18.969	18.969
Egyéb személyi jellegű ráfordítások	10.559	8.497
Összesen	88.720	86.769
Értékcsökkenés	21.872	21.320

Egyéb általános költségek	2016	2015
Adók, társasági adó kivételével***	76.241	84.750
Szolgáltatások	23.072	21.658
Általános költségek, bérleti díjakat is ideértve	22.869	21.553
Szakértői díjak	10.671	7.639
Hirdetés	6.694	5.491
Összesen	139.547	141.091
Mindösszesen	250.139	249.180

* Lásd a 28. sz. jegyzetet.

** A teljes összeg az OTP Csoportra vonatkozik. A megtérülő összeg a tranzakciós illeték, illetve a hitelintézeti különadó 2016-os összegéből vonható le.

*** A pénzügyi szervezetek különadójának Bank által megfizetett mértéke 2016-ban és 2015-ben rendre 11 és 24 milliárd forint volt, amely az adózás előtti eredmény terhére került elszámolásra, ezzel csökkentve a társasági adó alapját. A 2016. december 31-ével zárult évben pénzügyi tranzakciós illeték jogcímen 47 milliárd forint került megfizetésre.

26. SZ. JEGYZET: TÁRSASÁGI ADÓ (millió forintban)

A Bankot 2016. december 31-ig 19%-os társasági adó terheli; 2017. január 1-jétől 9%-os társasági adó terheli a Bankot.

A halasztott adó kalkulációja 2016. december 31-re vonatkozóan 9%-os társasági adókulccsal történt.

Az elszámolt társasági adó levezetés az alábbiak szerint alakult:

	2016	2015
Tárgyévi adó	1.772	2.386
Halasztott adó ráfordítás (+)/bevétel (-)	19.324	-5.677
Összesen	21.096	-3.291

A halasztott adó levezetése az alábbiak szerint alakult:

	2016	2015
Január 1-jei egyenleg	41.905	33.557
Halasztott adó ráfordítás (-)/bevétel (+)	-19.324	5.677
Értékesíthető értékpapírok valós érték korrekciójának egyéb átfogó eredménykimutatásban elszámolt értékének és az ICES ügyletnek az adóhatása	5.022	2.671
December 31-ei egyenleg	27.603	41.905

A halasztott adó eszközök és kötelezettségek a következők szerint alakultak:

	2016	2015
Fel nem használt adókedvezmények	21.945	17.821
Negatív adóalap miatti adó elhatárolás	11.041	26.417
Fogyasztói kölcsönszerződésekkel kapcsolatos törvények miatt visszaigényelhető adó	5.239	6.341
Goodwill miatti halasztott adó	2.535	8.030
Repó és értékpapír kölcsönzés miatti módosítás	1.964	4.102
MSZSZ és IFRS tartalék eltérései miatti halasztott adó	1.012	-
Adótörvény szerint nem érvényesíthető tételek	138	414
Fogyasztási hitelek valós érték korrekciója miatti módosítás	28	80
Pénzügyi lízing elszámolása miatti módosítás	1	147
Halasztott adó eszközök	43.903	63.352
Kereskedési célú és értékesíthető értékpapírok valós értékre való korrigálása	-6.771	-12.432
Részesedések értékvesztése miatti halasztott adó	-5.051	-
Származékos pénzügyi instrumentumok valós értékre való korrigálása	-1.500	-2.793
Értécsökkenéshez és amortizációhoz kapcsolódó különbség	-814	-1.962
Effektív kamatmódszer szerinti elszámolás hatása	-678	-1.695
Saját kötvény visszavásárlásának eredménye	-625	-2.009
Tőkeinstrumentum elszámolása (ICES) miatti eltérés	-438	-556
OTP-MOL részvénycsere tranzakció	-423	-
Halasztott adó kötelezettségek	-16.300	-21.447
Nettó halasztott adó eszköz	27.603	41.905

	2016	2015
Adózás előtti eredmény	193.474	46.354
Törvény szerinti adókulccsal számolt társasági adó (19%)	36.760	8.807

Tartós eltérések miatti társasági adó korrekciók:

	2016	2015
Leányvállalati részesedések miatti tartós eltérések	12.589	-20.640
Adókulcs változás hatása	5.700	–
Fogyasztói kölcsönszerződésekkel kapcsolatos törvények miatti adó-visszatérítés	1.102	22.755
Részvény-alapú kifizetések	671	724
OTP–MOL részvéncsere tranzakció	411	-615
Adótörvény szerint nem érvényesíthető tételek	123	-232
Saját részvény ügylet	-991	-1.729
Adókedvezmény tárgyévi felhasználása	-1.919	–
Adókedvezmény későbbi években történő felhasználása	-4.124	-11.028
Céltartalék várható kötelezettségre	-12.014	8.230
Osztalékbevételek	-17.175	-11.133
Tőkeinstrumentum elszámolása (ICES) miatt eltérés	–	-9
Egyéb	-37	1.579
Társasági adó	21.096	-3.291
Effektív adókulcs	10,9%	-7,1%

A negatív effektív adókulcs annak tudható be, hogy 2015-ben a társasági adó és a társasági adó korrekciók együttes összege negatív.

27. SZ. JEGYZET: PÉNZÜGYI KOCKÁZATKEZELÉS (millió forintban)

Pénzügyi instrumentum minden olyan szerződés, amely egyik fél számára pénzügyi eszközt, a másik fél számára pénzügyi kötelezettséget vagy tőkeinstrumentumot keletkeztet.

A pénzügyi eszközök a Bank számára bizonyos kockázatokat jelenthetnek. A Bankot érintő leglényegesebb kockázatok a következők:

27.1 Hitelezési kockázat

A Bank hitelezési kockázatot vállal, amely annak a kockázata, hogy valamely másik fél nem tudja az adott összeget teljes egészében visszafizetni, amikor az esedékessé válik.

A Bank úgy strukturálja az általa vállalt hitelezési kockázatot, hogy megszabja az egy adóssal, vagy adóssbankkal szemben felvállalható kockázat összegét. További módszer a földrajzi területek vagy hitel típusok szerinti limitek meghatározása. Az ilyen kockázatokat a Bank rendszeresen figyeli, és éves, illetve annál gyakoribb felülvizsgálatnak veti alá. Az egy adóssra vonatkozó kockázat – beleértve a bankokat és brókercégeket is – allimitek bevezetésével további csökkentésre került, amelyek mind a

mérlegen belüli, mind a mérlegen kívüli kitétséget korlátozzák, és napi teljesítési kockázatra vonatkozó limitekkel a különböző kereskedési módokat – pl. határidős devizaügyletek – esetén. A Bank napi szinten ellenőrzi a tényleges kockázati kitétséget a limitekhez viszonyítva.

A hitelezési kockázatnak való kitétséget a Bank oly módon kezeli, hogy rendszeres elemzést készít az adósok és potenciális adósok kamat- és tőke-visszafizetési képességét illetően, és szükség szerint változtatja a hitelfelvételi limiteket. A hitelkockázat kezelésének másik módja biztosítékok, illetve vállalati és személyi garanciák beszerzése.

27.1.1 Hitel típusok szerinti megbontás

Minősítési kategóriákba történő besorolás

A **kisösszegű kintlévőségek** (a lakossági és a mikro- és kisvállalkozói szektor kintlévőségei) **csoportos értékelés alapján**, egyszerűsített eljárással kerülnek minősítésre. A kintlévőségek

a csoportos értékelés alapján a késedelmes napok száma alapján kerültek besorolásra, ahol a kialakított öt értékelési csoportból három került bemutatásra (A: 0–90 késedelmes napok száma, B: 91–360 késedelmes napok, C: több mint 360 késedelmes nap).

A Bank törekszik – ahol az adott termék elemszáma megfelelő nagyságú és kellően hosszú időszakra visszanyúló historikus adatok állnak rendelkezésre – statisztikai alapú modellek alkalmazására. Az értékvesztés az adott objektív értékelési szempont szerint vizsgált (fizetési késedelem, árfolyamváltozás stb.) nem-fizetés valószínűsége, valamint a behajtási tevékenységből várható megtérülések alapján kerül számszerűsítésre. Amennyiben adott termék veszteségei megbízhatóan nem modellezhetőek az értékvesztés szakértői kulcsokkal kerül meghatározásra.

Az egyedi értékelés során az alábbi szempontok értelemszerű figyelembevételével kerül egyedi leg meghatározásra a tétel felmerült vesztesége.

- az ügyfél-, illetve partnerminősítés – a pénzügyi, illetve befektetési szolgáltatással érintett ügyfél vagy partner, illetve az értékpapír kibocsátójának pénzügyi helyzete, stabilitása, jövedelemtermelő képessége és az ezekben bekövetkező változások,
- a törlesztési rend betartása (késedelmi idő) – a kintlévőség törlesztésével kapcsolatban

keletkezett tőke- és kamattörlesztési késedelmek alakulása,

- az ügyfélhez kapcsolódó országkockázat (politikai kockázatra, transzferkockázatra nézve egyaránt) és az abban bekövetkezett változás,
- a fedezetként felajánlott biztosítékok értéke, mobilizálhatósága, hozzáférhetősége és az ezekben bekövetkezett változás,
- a tétel továbbértékesíthetősége, mobilizálhatósága (a piaci kereslet-kínálati viszonyok és az elérhető piaci árak, a kibocsátó saját tőkéjében való részesedés a befektetés arányában),
- a tételből adódó veszteségnek minősülő jövőbeni kifizetési kötelezettség.

A felsorolt objektív értékelési szempontok értelemszerű figyelembevételével kerül egyedi leg meghatározásra a tétel valószínűsíthető jövőbeni vesztesége. Ennek a tételhez kapcsolódó fedezetek értékével való összemérése mutatja a fedezet értékének figyelembe vételével meghatározott várható veszteség összegét, a szükséges tartalék volumenét. Az összemérés során a várható megtérülések az effektív kamatláb alkalmazásával, a diszkontált cash-flow módszerével kerülnek számszerűsítésre. A tételhez korábban elszámolt értékvesztés összegét erre a szintre kell kiegészíteni, további értékvesztés elszámolásával, vagy csökkenteni, a meglévő értékvesztés visszairásával.

A bruttó hitelportfólió hitel típusonkénti és DPD kategóriánkénti megbontása a következő:

2016. december 31-én:

Hitel típus	DPD 0–90	DPD 91–360	DPD 360+	Könyv szerinti érték/értékvesztés
Bankközi kihelyezések	913.374	–	–	913.374
Bankközi kihelyezések összesen	913.374	–	–	913.374
Értékvesztés a bankközi kihelyezésekre	–32	–	–	–32
Fogyasztási hitelek	267.603	2.280	2.647	272.530
Jelzálog és lakáshitelek	196.602	4.480	9.975	211.057
Mikro- és kisvállalkozói hitelek	145.346	1.485	678	147.509
Közép- és nagyvállalati hitelek	1.271.632	10.103	41.485	1.323.220
Önkormányzati hitelek	33.651	139	11	33.801
Bruttó hitelportfólió összesen	1.914.834	18.487	54.796	1.988.117
Értékvesztés a hitelekre	–38.680	–10.500	–42.155	–91.335
Nettó portfólió összesen	2.789.496	7.987	12.641	2.810.124
Időszakra elszámolt, elhatárolt kamat				
Bankközi kihelyezések				2.312
Hitelek				6.155
Időszakra elszámolt, elhatárolt kamat összesen				8.467
Összes bankközi kihelyezés				915.654
Összes hitel				1.902.937
Összes nettó kitétség				2.818.591

2015. december 31-én:

Hitel típus	DPD 0–90	DPD 91–360	DPD 360+	Könyv szerinti érték/értékvesztés
Bankközi kihelyezések	646.406	–	29	646.435
Bankközi kihelyezések összesen	646.406	–	29	646.435
Értékvesztés a bankközi kihelyezésekre	–	–	–29	–29
Fogyasztási hitelek	259.558	4.119	2.966	266.643
Jelzálog- és lakáshitelek	63.882	3.725	10.353	77.960
Mikro- és kisvállalkozói hitelek	130.542	1.451	68	132.061
Közép- és nagyvállalati hitelek	1.222.070	8.833	46.389	1.277.292
Önkormányzati hitelek	19.891	74	41	20.006
Bruttó hitelportfólió összesen	1.695.943	18.202	59.817	1.773.962
Értékvesztés a hitelekre	–47.041	–10.090	–42.532	–99.663
Nettó portfólió összesen	2.295.308	8.112	17.285	2.320.705
Időszakra elszámolt, elhatárolt kamat				
Bankközi kihelyezések				1.318
Hitelek				4.885
Időszakra elszámolt, elhatárolt kamat összesen				6.203
Összes bankközi kihelyezés				647.724
Összes hitel				1.679.184
Összes nettó kitétség				2.326.908

A Bank bruttó hitelportfóliója 19,9%-kal nőtt 2016. december 31-ével zárult évben. A hiteltípusok arányait tekintve az egyes üzletágak részesedése a hitelportfólión belül alig változott. A DPD90– hitelek bruttó hitelállományhoz mért aránya enyhén nőtt 96,78%-ról 97,47%-ra 2016. december 31-re

vonatkozóan, míg a DPD90+ hitelek aránya a bruttó hitelportfólión belül csökkent 3,22%-ról 2,53%. A Bank prudens tartalékolási politikát követ, a DPD90+ hitelek értékvesztéssel való fedezettsége 67,45%-ról 71,85%-ra nőtt a 2016. december 31-ével zárult évben.

Nem értékvesztett hitelek

A nem értékvesztett, nem késedelmes eszközök nem rontják a hitelminőséget.

A nem értékvesztett, nem késedelmes, illetve késedelmes bruttó hitelállomány hitel típus szerinti bontásban:

2016. december 31-én:

Hitel típusok	Nem késedelmes	DPD 0–90	DPD 91–360	DPD 360+	Összesen
Bankközi kihelyezések	913.374	–	–	–	913.374
Fogyasztási hitelek	215.875	46.400	–	–	262.275
Jelzálog és lakáshitelek	152.722	41.918	966	2.361	197.967
Mikro- és kisvállalkozói hitelek	126.906	16.923	–	–	143.829
Közép- és nagyvállalati hitelek	1.161.043	39.224	34	177	1.200.478
Önkormányzati hitelek	22.566	690	129	–	23.385
Összesen	2.592.486	145.155	1.129	2.538	2.741.308

2015. december 31-én:

Hitel típusok	Nem késedelmes	DPD 0–90	DPD 91–360	DPD 360+	Összesen
Bankközi kihelyezések	646.406	–	–	–	646.406
Fogyasztási hitelek	212.132	47.140	70	5	259.347
Jelzálog- és lakáshitelek	53.675	10.147	174	987	64.983
Mikro- és kisvállalkozói hitelek	128.465	1.694	–	–	130.159
Közép- és nagyvállalati hitelek	1.111.436	3.324	300	4	1.115.064
Önkormányzati hitelek	20.057	964	74	–	21.095
Összesen	2.172.171	63.269	618	996	2.237.054

A nem késedelmes, nem értékvesztett bruttó hitelek teljes portfólióhoz viszonyított aránya 2016. december 31-re 2015. december 31-hez képest 89,74%-ról 89,35%-ra csökkent. A nem késedelmes nem értékvesztett hitelek a vállalati üzletágban koncentrálnak. A késedelmes nem értékvesztett bruttó hitelek teljes bruttó portfólióhoz viszonyított aránya 2,68%-ról 5,13%-ra nőtt. A késedelmes nem értékvesztett hitelek a lakossági üzletágban koncentrálnak. A Bank a csoportos értékelés során a 30 napot meghaladó fizetési késedelemben lévő kintlévőségekre képez értékvesztést. Azon államilag garantált hitelek, amelyek 30 napon túli késedelemben vannak, a garancia okán nem kerülnek tartalékolásra. A vállalati hitelek esetében a késedelmes, de nem értékvesztett állomány az egyedi értékelés során figyelembe vett hitel biztosítékok érvényesítésének a következménye.

Az egyéb üzletágakban késedelmes, de nem értékvesztett állományok alacsony szintje a Bank prudens tartalékolási politikájának köszönhető. A késedelmes hitelek esetén a lakossági üzletágban a fogyasztási hitelek részesedési aránya változott számottevően 2016. december 31-ére vonatkozóan 2015. december 31-éhez képest.

Egyedileg értékelt és értékvesztett hitelek

Az egyedileg értékelt kitételek mind a mérlegen belüli, mind a mérlegen kívüli tételeket is tartalmazzák. A besorolás az egyes minősítési kategóriákba az értékvesztés és céltartalék meghatározása során figyelembe vett tényezők alapján történt.

2016. december 31-én:

Figyelembe vett tényezők	Könyv szerinti érték	Értékvesztés	Fedezeti érték	Mérlegen kívüli tételek	Mérlegen kívüli tételek céltartaléka
Fizetési késedelem	29.386	24.088	7.409	1	1
Fizetés rendszeressége	442	119	498	–	–
Jogi eljárások	47.575	45.903	8.460	60	54
Ügyfélminősítés romlása	14.605	4.123	10.437	4.905	279
Kockázatos konstrukció	22.222	4.647	15.207	–	–
Ágazati kockázat	8.193	2.981	3.985	3.644	139
Leánybanki portfólió refinanszírozása	–	–	–	–	–
Cross default	35.044	15.791	9.260	185	24
Egyéb	3.516	439	2.389	2.437	808
Vállalati összesen	160.983	98.091	57.645	11.232	1.305
Fizetési késedelem	–	–	–	–	–
Fizetés rendszeressége	–	–	–	–	–
Jogi eljárások	–	–	–	–	–
Ügyfélminősítés romlása	–	–	–	–	–
Cross default	–	–	–	–	–
Egyéb	–	–	–	–	–
Önkormányzat összesen	–	–	–	–	–
Bankközi kihelyezések	–	–	–	–	–
Mindösszesen	160.983	98.091	57.645	11.232	1.305

2015. december 31-én:

Figyelembe vett tényezők	Könyv szerinti érték	Értékvesztés	Fedezeti érték	Mérlegen kívüli tételek	Mérlegen kívüli tételek céltartaléka
Fizetési késedelem	31.026	24.000	9.132	–	–
Fizetés rendszeressége	134	44	105	–	–
Jogi eljárások	81.103	77.281	10.421	110	58
Ügyfélminősítés romlása	14.811	5.045	8.106	2.206	296
Kockázatos konstrukció	54.682	9.780	35.618	–	–
Ágazati kockázat	36.081	5.529	6.234	5.588	276
Leánybanki portfólió refinanszírozása	–	–	–	–	–
Cross default	31.366	18.729	5.365	95	47
Egyéb	5.595	780	4.544	2.890	385
Vállalati összesen	254.798	141.188	79.525	10.889	1.062
Fizetési késedelem	–	–	–	–	–
Fizetés rendszeressége	–	–	–	–	–
Jogi eljárások	41	41	–	–	–
Ügyfélminősítés romlása	–	–	–	–	–
Cross default	–	–	–	–	–
Egyéb	–	–	–	–	–
Önkormányzat összesen	41	41	–	–	–
Bankközi kihelyezések	–	–	–	–	–
Mindösszesen	254.839	141.229	79.525	10.889	1.062

Az egyedileg értékelt portfólión belül az Ágazati kockázat, a Jogi eljárások és a Kockázatos konstrukció miatt minősített hitelek könyv szerinti értéke jelentősen lecsökkent 2015. december 31-éhez képest 2016. december 31-ére vonatkozóan, míg a Fizetés rendszeressége miatt minősített hitelek könyv szerinti értéke nőtt 229,8%-kal 2016. december 31-ére vonatkozóan.

Kockázatos konstrukciók

Azon ügyfélhitelek kerültek ilyen jogcímen minősítésre, amelyek esetében az ügyfelek

a szerződésben meghatározottak szerint teljesítenek, azonban az ügyletek kockázata magasabb az átlagosnál (balloon kifizetés, beruházási időszakban hitelből teljesített finanszírozási költségek).

Ágazati kockázat

Azon ügyletek kerültek ilyen jogcímen minősítésre, amelyek a gazdasági válság miatt a leginkább érintett ágazatokban (gépjármű ipar, építőipar, ingatlanügyek, fémfeldolgozás, pénzügyi tevékenység) működő vállalkozásoknak kerültek folyósításra.

Hitelportfólió országokénti megoszlása

A nem minősített, illetve minősített bruttó kintlévőségek országok szerinti bontásban a következőképpen alakultak:

Ország	2016		2015	
	Bruttó hitelek és bankközi kihelyezések	Értékvesztés	Bruttó hitelek és bankközi kihelyezések	Értékvesztés
Magyarország	2.251.021	53.993	1.672.842	50.229
Amerikai Egyesült Államok	33	32	994	29
Belgium	–	–	23.790	–
Bulgária	68.855	831	69.848	674
Ciprus	31.324	14.938	42.062	18.308
Egyesült Királyság	42.932	–	54.952	–
Franciaország	308	–	7.909	–
Horvátország	43.557	171	32.371	201
Lengyelország	2.250	5	3.250	–
Luxemburg	27	–	42	–
Montenegró	26.610	6.752	41.843	15.411
Németország	13.386	2	15.413	1
Norvégia	2.214	–	5.438	–
Oroszország	110.583	2.268	68.778	3.326
Románia	194.107	5.030	216.571	5.226
Seychelles-szigetek	4.786	4.786	4.818	4.818
Svájc	1.198	5	8.367	88
Szerbia	15.426	42	13.432	–
Szlovákia	17.049	2	22.261	131
Ukrajna	48.564	2.499	103.382	1.250
Egyéb	27.261 *	11	12.034 *	–
Összesen	2.901.491	91.367	2.420.397	99.692

* Ausztria, Ausztrália, Csehország, Dánia, Hollandia, Olaszország, Törökország és egyéb.

27.1.2 Biztosítékok, fedezetek

A Bank kockázatvállalásai után nyilvántartott biztosítékok értéke **(teljes értékén)** biztosítéki típusok szerint a következőképpen alakult:

A biztosítékok mind a mérlegen belüli, mind a mérlegen kívüli kockázatvállalásokra vonatkoznak.

Biztosíték típus	2016	2015
Jelzálog	1.052.684	699.275
Garanciák és készfizető kezességek	252.220	216.552
Óvadék	89.859	57.353
ebből: pénzfedezet	59.444	38.115
értékpapír	27.867	16.366
egyéb	2.548	2.872
Engedményezés	350	570
Egyéb	962	613
Összesen	1.396.075	974.363

A Bank kockázatvállalásai után nyilvántartott biztosítékok értéke **(a követelés erejéig)** biztosítéki típusok szerint a következőképpen alakult:

A biztosítékok mind a mérlegen belüli, mind a mérlegen kívüli kockázatvállalásokra vonatkoznak.

Biztosíték típus	2016	2015
Jelzálog	408.220	279.700
Garanciák és készfizető kezességek	140.452	125.345
Óvadék	29.643	24.486
ebből: pénzfedezet	13.802	15.401
értékpapír	13.684	6.604
egyéb	2.157	2.481
Engedményezés	251	351
Egyéb	442	312
Összesen	579.008	430.194

A hitelportfólió követelés értékéig figyelembe vett fedezettségi szintje 17,77%-ról 19,96%-ra nőtt 2016. december 31-re, míg a teljes értéken vett fedezettségi szintje nőtt 40,26%-ról 48,12%-ra.

27.1.3 Átstrukturált hitelek

	2016		2015	
	Bruttó portfólió	Értékvesztés	Bruttó portfólió	Értékvesztés
Lakossági hitelek	5.961	2.972	11.545	4.962
Közép- és nagyvállalati hitelek*	20.535	4.301	62.630	23.252
Mikro- és kisvállalkozói hitelek	1.549	20	1.824	24
Összesen	28.045	7.293	75.999	28.238

Átstrukturált portfólió definíció

A **lakossági üzletágra** vonatkozó átstrukturált portfólió minden olyan ügyletet tartalmaz, amely az adott fordulónapon releváns átstrukturált és 91 nap alatti késedelmességű.

Releváns átstrukturálásnak tekintett esetek:

- az ügylet az elmúlt egy évben lett átstrukturálva vagy,
- az ügylet egy évnél régebben lett átstrukturálva, de az átstrukturáláshoz tartozó ked-

vezményes fizetési időszak még nem, vagy az elmúlt egy évben járt le.

Nem számítanak átstrukturáltként azok a lakás-hitelek, melyek állami árfolyamgát konstrukcióban vesznek részt.

Többszöri átstrukturálás esetén a legutolsó átstrukturálás kerül figyelembe vételre.

A **vállalati/mikro- és kisvállalkozói/önkormányzati üzletágra** vonatkozó átstrukturált portfólió minden olyan ügyletet tartalmaz,

* Tartalmaz projekt és szindikált hiteleket.

amely az adott fordulónapon releváns átstrukturált és 91 nap alatti késedelmességű.

Releváns átstrukturálásnak tekintett esetek:

- az átstrukturálás időpontjától függetlenül, ha az ügyletnél:
 - tőkeelengedésre került sor (tőke egy részének végleges elengedése);
- ha az ügylet az elmúlt egy évben lett átstrukturálva, vagy az ügylet egy évnél régebben lett átstrukturálva, de az átstrukturáláshoz tartozó kedvezményes fizetési időszak még nem, vagy az elmúlt egy évben járt le, és az ügyletnél:

- kamatelengedésre került sor (esedékes kamat elengedése, ügyleti kamatláb csökkentése), vagy
- a kamatfizetés átütemezésére került sor (kamatfizetés felfüggesztése, kamat tőkésítése), vagy
- a tőkefizetés átütemezésére került sor (tőkefizetés felfüggesztése, törlesztés átütemezése, futamidő prolongáció).

Nem számítanak átstrukturáltnak az egyéb, a fenti esetekbe nem tartozó szerződésmódosítások (pl. fedezetcsere, hitelcél módosítása). Többszöri átstrukturálás esetén a legutolsó átstrukturálás kerül figyelembe vételre.

Pénzügyi instrumentumok minősítési kategóriák szerinti megoszlása*

Kereskedési célú értékpapírok megoszlása 2016. december 31-re vonatkozóan az alábbi:

	A1	A2	A3	Ba1	Ba2	Baa1	Baa2	Baa3	Nem besorolt	Összesen
Részcégek	31	34	31	17	–	15	16	–	103.393**	103.537
Államkötvények	–	–	–	–	–	–	–	10.857	–	10.857
Jelzáloglevelek	–	–	–	82	–	–	–	–	–	82
Magyar diszkontkincstárjegyek	–	–	–	–	–	–	–	97	–	97
Magyar kamatozó kincstárjegyek	–	–	–	–	–	–	–	15.639	–	15.639
Hitelintézetek által kibocsátott kötvények	–	–	–	1.690	11.492	–	–	–	214	13.396
Egyéb értékpapírok	–	–	–	829	–	–	–	–	2.987	3.816
Összesen	31	34	31	2.618	11.492	15	16	26.593	106.594	147.424
Időszakra elszámolt, elhatárolt kamat										516
Mindösszesen										147.940

Értékesíthető értékpapírok megoszlása 2016. december 31-re vonatkozóan az alábbi:

	A1	A2	Ba1	Baa1	Baa2	Baa3	Nem besorolt	Összesen
Jelzáloglevelek	–	–	103.970***	156.739***	–	–	6.229	266.938
Államkötvények	–	14.806	–	–	3.398	1.022.337	–	1.040.541
Egyéb értékpapírok	1.863	–	–	–	–	1.359	160.727	163.949
Összesen	1.863	14.806	103.970	156.739	3.398	1.023.696	166.956	1.471.428
Időszakra elszámolt, elhatárolt kamat								13.094
Mindösszesen								1.484.522

Lejáratig tartandó értékpapírok megoszlása 2016. december 31-re vonatkozóan az alábbi:

	Ba1	Baa3	Összesen
Államkötvények	–	837.256	837.256
Jelzáloglevél	4.778	–	4.778
Összesen	4.778	837.256	842.034
Időszakra elszámolt, elhatárolt kamat			16.116
Mindösszesen			858.150

* A Moody's minősítése szerinti adatok.

** Budapesti Értéktőzsdén jegyzett részvények.

*** A teljes állományt az OTP Jelzálogbank Zrt. bocsátotta ki.

Az értékpapírok (kereskedési célú, értékesíthető és lejáratig tartandó) ország szerinti megbontása az alábbi:

Ország	2016	2015
Magyarország	2.358.667	2.308.787
Szlovákia	42.754	7.171
Lengyelország	28.355	–
Oroszország	13.182	–
Ausztria	7.352	7.357
Luxemburg	7.169	6.444
Amerikai Egyesült Államok	1.863	5.679
Németország	1.544	343
Összesen	2.460.886	2.335.781

27.2 Piaci kockázat

A Bank piaci kockázatot vállal. Piaci kockázatok a kamatláb-, deviza- és részvénytermékek nyitott pozíciójából adódnak, mivel ezek mindegyike ki van téve mind általános, mind specifikus piaci mozgásoknak. A Bank a kockázatotott érték („VaR”) módszert alkalmazza a nyitott pozíciók piaci kockázatának és a maximálisan várható veszteségnek a becslésére, amelyet a piaci feltételek változásaira vonatkozó számos feltételezésre alapoz. A Menedzsment határozza meg azt a kockázatotott értéket, amelyet a Bank vállal, és ezt napi rendszerességgel nyomon követi. (A likviditási kockázat, deviza-kockázat és kamatláb-kockázat elemzése a 33., 34. és 35. sz. jegyzetben található.)

27.2.1 Piaci kockázat érzékenységvizsgálata

A VaR kockázati mérőszám az adózás előtti eredményre vonatkozó potenciális vesztesé-

get becsli meg egy megadott tartási periódus és konfidenciaszint mellett. A VaR módszertan egy statisztikailag definiált, valószínűség számításán alapuló megközelítés, amely figyelembe veszi a piaci volatilitást, a kockázatok diverzifikációját, az egymást ellensúlyozó pozíciókat, valamint a termékek és piacok közötti korrelációkat. A kockázatok konzisztensen mérhetőek minden piacon és terméken, és a kockázatot összesíteni lehet egyetlen kockázati mérőszámmá. A Bank egy napos 99%-os VaR-t alkalmaz, amelynél a napi veszteség 99%-os valószínűséggel nem fogja meghaladni a jelölt VaR-t.

Az alkalmazott VaR módszertan napi kockázati adatok számítására alkalmazzák, amely magában foglalja a historikus és variancia-kovariancián alapuló megközelítéseket is.

A különböző portfóliókra vonatkozó jövőbeni potenciális kitétség meghatározására – a fent említett két módszeren túlmenően – havi rendszerességgel Monte Carlo szimuláció is alkalmazásra kerül.

A kereskedési portfólióra vonatkozó VaR a következőképpen összegezhető:

Historikus VaR (99%, egy nap) kockázati típusonként	Átlagos VaR millió forintban	
	2016	2015
Devizaárfolyam	113	184
Kamatláb	69	143
Tőkeinstrumentumok	2	3
Diverzifikáció	–31	–107
Teljes VaR kitétség	153	223

A fenti táblázatban szerepelnek a főbb eszközosztályokban lévő pozíciók által megtestesített kockázatotott értékek. A főbb eszközosztályok

értékét meghatározó folyamatok azonban nem függetlenek (pl.: ha a HUF gyengül az EUR-val szemben, akkor emelkednek a magyar állam-

kötvény-hozamok). A főbb eszközosztályok közötti diverzifikáció miatt a teljes VAR kitettség elmarad az eszközosztályonként számolt VAR kitettségek összegétől.

A VaR mérőszám a Bank napi kitettségét fejezi ki a deviza és kamatláb-kockázatra, míg az érzékenységvizsgálat a reálisan várható kamatláb- és devizaárfolyam változások hatását értékeli egy éves időtávon. Az érzékenységvizsgálat hosszabb időtávja kiegészíti a VaR mérőszámot és segít a Bank piaci kockázatoknak való kitettségének becslésében. A devizaárfolyam-érzékenységvizsgálat részleteit a 27.2.2 jegyzet, míg a kamatláb-érzékenységvizsgálat részleteit a 27.2.3 jegyzet tartalmazza.

27.2.2 Devizaárfolyam-érzékenységvizsgálat

A következő táblázat részletezi a Bank érzékenységét az EUR és USD árfolyam változásának növekedésére és csökkenésére 3 hónapos időtávon. A kulcspozícióban lévő vezetők részére készülő belső jelentésekben

Monte Carlo szimuláció kerül alkalmazásra a devizaárfolyam kockázat jelentésére és ez testesíti meg a vezetőség becslését a reálisan várható devizaárfolyam változásokra. Az érzékenységvizsgálat magában foglalja a fennálló devizás monetáris tételeket, mint a külföldi tevékenységekhez kapcsolódó stratégiai nyitott pozíciót. A külföldi tevékenységekhez kapcsolódó stratégiai nyitott pozíció 310 millió EUR short (a külföldi leánybankok eredményéhez kötődő devizakockázat fedezésére) jellegű volt. A stratégiai pozíciók jelentős arányban tekinthetők hatékony fedezetnek a külföldi leányvállalatokban lévő befektetésekre – a külföldi érdekeltségbe történt nettó befektetés fedezeti elszámolás alkalmazása Csoport szinten történik –, ezért a devizakockázat a Bank egyéb átfogó eredményében jelenik meg és nem az eredménykimutatásában.

A lenti táblázat pozitív számai jelzik a nyereség növekedését, vagyis a forint erősödését az EUR-val szemben. A forint gyengülése az EUR-val szemben ellenkező hatással van a nyereségre, az ilyen tételek negatív számként szerepelnek.

Valószínűség	3 hónapos időszak alatti eredményhatás milliárd forintban	
	2016	2015
1%	-12,3	-14,6
5%	-8,4	-10,0
25%	-3,5	-4,4
50%	-0,3	-0,5
25%	2,7	3,1
5%	6,9	7,8
1%	9,8	10,9

Megjegyzések:

- 1) A stratégiai nyitott pozíción megjelenő rövidtávú veszteséget kompenzálja a külföldi tevékenységeken hosszú távon realizált átváltási nyereség.
- 2) A Monte Carlo szimuláció az árfolyamok 2002 és 2016 között megfigyelhető historikus eloszlásán alapul.

27.2.3 Kamatláb-érzékenységvizsgálat

Az alábbi érzékenységvizsgálat mind a származékos, mind a nem származékos ügyletek

mérlegfordulónapi kamatláb-kockázati kitettségét figyelembe veszi. Az érzékenységvizsgálat azon a feltételezésen alapul, hogy a fordulónapon fennálló eszközök és kötelezettségek az egész év során fenn fognak állni. Az érzékenységvizsgálat csak a kedvezőtlen kamatláb változások feltételezését tartalmazza. A lényeges feltételezések a következők voltak:

- A változó kamatozású eszközök és kötelezettségek a modellezett benchmark hozamokra árazódnak át az átárazódási időpontokban, változatlan margint feltételezve az előző átárazódási időponthoz képest.
- A fix kamatozású eszközök és kötelezettségek a szerződéses lejáratkor árazódnak át.

- Az olyan kötelezettségek, amelyeknél a Banknak joga van változtatni a kamatlábat, két hét késéssel árazódnak át, változatlan margint feltételezve az előző átárazódási időponthoz képest.
- Az olyan eszközök és kötelezettségek esetében, amelyek kamatlába 0,3%-nál alacsonyabb, változatlanságot feltételezünk a teljes időszak alatt.

A kamateredmény BUBOR báziskamatra való érzékenységeinek vizsgálata a következő két hozampálya feltételezésével készült:

1. fokozatosan 0,2%-ra csökken a BUBOR, a forint alapkamat változatlan (valószínű Szenárió)
2. fokozatosan 0%-ra csökken a forint alapkamat és a BUBOR (alternatív Szenárió)

A nettó kamatbevétel a 2017. január 1-jével kezdődő egy éves időszakban 915 millió forinttal (valószínű Szenárió) és 3.442 millió forinttal (alternatív Szenárió) csökkenne a szimuláció eredménye alapján. Ezt a hatást ellensúlyozza a fedezeti célú (üzleti) állampapír-portfólión elért 291 millió forintos (valószínű Szenárió), illetve 648 millió forintos (alternatív Szenárió) árfolyamnyereség, melyet a tőkével szemben számol el a Bank.

Továbbá vizsgálat tárgyát képezte a nettó kamatbevétel és a fedezeti célú állampapír-portfólió nettó piaci értékének egy éves időszak alatti, azonnali 10 bp-os párhuzamos HUF, EUR és USD hozamgörbe-elmozdulásra való érzékenysége.

A vizsgálat eredményét a következő táblázat tartalmazza:

	2016		2015	
	millió Ft-ban			
Megnevezés	Hatás az éves nettó kamatbevételre	Hatás a saját tőkére (Értékesíthető állampapír-portfólió árfolyamváltozása)	Hatás az éves nettó kamatbevételre	Hatás a saját tőkére (Értékesíthető állampapír-portfólió árfolyamváltozása)
Forint -0,1% párhuzamos eltolás	-1.435	195	-571	195
EUR -0,1% párhuzamos eltolás	-377	-	-214	-
USD +0,1% párhuzamos eltolás	-74	-	-134	-
Összesen	-1.886	195	-919	195

27.2.4 Tőkeinstrumentum érzékenységvizsgálat

Az alábbi táblázat mutatja be a tőkeinstrumentumok árára való érzékenységet. A Bank a VaR számításánál 1 napos időhorizontot és 99%-os konfidencia-intervallumot alkalmaz. A VaR módszertan egy statisztikailag definiált, valószínűség számításán alapuló megközelítés, amely figyelembe veszi a piaci volatilitást, a kockázatok diverzifikációját, az egymást ellensúlyozó

pozíciókat, valamint a termékek és piacok közötti korrelációkat. Az így jelentett értéket a napi veszteség 99%-os valószínűséggel nem fogja meghaladni.

A stressz teszt az elmúlt 1 év legnagyobb napi elmozdulását feltételezi, és mindig a kedvezőtlen irányba történő elmozdulásával számol. Ez a Szenárió azt mutatja be, hogy mi lenne az eredménye, ha a portfólió elemei egyszerre veszítenek értékükből az elmúlt egy év legnagyobb napi elmozdulását feltételezve.

Megnevezés	2016	2015
VaR (99%, egy nap, millió Ft)	2	-3
Stressz teszt (millió Ft)	-18	-53

27.2.5 Tőkemenedzsment

Tőkemenedzsment

A Bank tőkemenedzsmentjének fő célja a prudens működés biztosítása, a szabályozói tőkemegfelelési előírásoknak való maradéktalan megfelelés a tevékenység zavartalan folytatása érdekében, a részvényesi érték maximalizálásával, a finanszírozási struktúra optimalizálása mellett.

A Bank tőkemenedzsmentje a kockázatok fedezéséhez rendelkezésre álló saját tőke és tőke jellegű finanszírozás, valamint minden lényeges, tőkével fedezendő kockázat értékelésére és kezelésére kiterjed.

A Bank tőkemenedzsment tevékenységének alapja rövidtávon a tőkehelyzet folyamatos monitoringja, hosszabb távon az üzleti és stratégiai tervezési folyamat, amelynek során a Bank várható tőkehelyzetének mérése és előrejelzése történik.

A Bank alapvetően jövedelmezőségének fejlesztésével és fenntartásával biztosítja a tervezett kockázattávallásnak és a szabályozói elvárásoknak megfelelő tőkeszintet. Amennyiben a Bank tervezett kockázattávallásai meghaladják a saját források és a korábban felvett járulékos tőkeelemek által nyújtott tőkefedezetet, eseti intézkedésekkel biztosítja a Bank a prudens működést. További alkalmazott tőkemenedzsment eszközök a Banknál az osztalékpolitika,

valamint a saját részvények állományával való gazdálkodás.

Tőkemegfelelés

Az új tőkemegfelelési direktíva (CRDIV/CRR) globális irányelveket fogalmaz meg a bankok szabályozására vonatkozóan (Bázel III megállapodás) az EU jogi keretrendszerében. Az új irányelvek 2014. január 1-jétől váltak hatályossá. A hitelintézetekre vonatkozóan sor került a prudenciális szabályok szigorítására, a megfelelő tőketartalék és likviditási szint biztosítása érdekében. Az új keretrendszer hatására az EU-ban a hitelintézetek még stabilabbá válnak, és javul a tevékenységükhöz kapcsolódó megfelelő kockázatkezelési képességük, valamint a működés során felmerülő esetleges veszteségek fedezettsége. 2014. január 1-jétől a Bank tőkemegfelelésének ellenőrzése a magyar számviteli szabályok szerint készített pénzügyi kimutatás alapján a hatályos irányelvek, szabályok és mutatók mentén történik.

A Bank a 2016. és a 2015. év során is teljes mértékben eleget tett a külső tőkekövetelményre vonatkozó elvárásoknak.

A Bank a szabályozói tőkekövetelményének meghatározásához a hitelezési és a piaci kockázatok esetében a sztenderd módszert alkalmazta, míg a működési kockázat esetében 2012. december 31-től a Fejlett Mérési Módszer (AMA) kerül alkalmazásra.

A tőkemegfelelési mutató 2016. és 2015. december 31-re vonatkozóan a következő:

	Basel III	
	2016	2015
Alapvető tőke (Tier1)	1.022.394	831.469
Elsődleges alapvető tőke (CET1)	1.022.394	831.468
Kiegészítő alapvető tőke (AT1)	–	–
Járulékos tőke (Tier2)	119.069	143.721
Szavatoló tőke	1.141.463	975.190
Hitelkockázat tőkekövetelménye	260.392	232.651
Piaci kockázatok tőkekövetelménye	47.887	40.619
Működési kockázat tőkekövetelménye	21.804	20.550
Összes tőkekövetelmény	330.083	293.820
Többlet tőke	811.380	681.370
Tier1 mutató	24,78%	22,64%
Tőkemegfelelési mutató	27,66%	26,55%

Basel III

Elsődleges alapvető tőke (CET1): jegyzett tőke, tőketartalék, lekötött tartalék figyelembe vehető része, általános tartalék, eredménytartalék, mérleg szerinti eredmény, visszavásárolt saját részvény, immateriális javak, befektetések

miatti levonások, átmeneti rendelkezések miatti kiigazítások.

Járolékos tőke (Tier2): járolékos kölcsöntőke, alárendelt kölcsöntőke, visszavásárolt kölcsöntőke miatti levonások, a Bank által nyújtott alárendelt kölcsöntőke miatti levonások, átmeneti rendelkezések miatti kiigazítások.

28. SZ. JEGYZET: MÉRLEGEN KÍVÜLI TÉTELEK ÉS SZÁRMAZÉKOS PÉNZÜGYI INSTRUMENTUMOK (millió forintban)

Normál üzletmenet során a Bank különböző pénzügyi tranzakciókban vesz részt, amelyek nem jelennek meg a pénzügyi helyzet kimutatásban, és amelyeket mérlegen kívüli pénzügyi

instrumentumoknak neveznek. Ezzel ellentétben megjegyzés hiányában a mérlegen kívüli pénzügyi instrumentumok elméleti tőkeösszege szerepel.

Függő kötelezettségek	2016	2015
Hitelkeret igénybe nem vett része	897.808	948.917
Bankgarancia és kezesség	444.501	419.210
ebből: OTP Jelzálogbankkal szemben vállalt forrásoldali (jelzáloglevél kibocsátással kapcsolatos) garancia (kezesség)	128.812	123.938
Le nem zárt peres ügyekből várható kötelezettségek (perérték)	5.095	35.382
Visszaigazolt akkreditívek	139	171
Fogyasztói kölcsönszerződésekkel kapcsolatos jogszabály által előírt várható kifizetések miatti függő kötelezettségek	–	1.598
Egyéb	118.306	92.558
Összesen	1.465.849	1.497.836

Jogviták

A mérleg fordulónapjáig a Bankkal szemben különféle kárigények kerültek bejelentésre és különböző jogi eljárások folytak, melyek jelleük alapján a rendes üzletmenethez tartoznak. A kárigények és jogi eljárások volumene megfelel a korábbi évek volumeneinek.

érintik lényegesen pénzügyi helyzetét, jövőbeli működési eredményét vagy cash-flow-ját, bár nem adható biztosíték az igények és peresített követelések végső kimenetele tekintetében. Mindazonáltal a jogviták miatt megképzett céltartalék összege 362 és 1.112 millió forint volt 2016. illetve 2015. december 31-én (lásd a 18. sz. jegyzetet).

A Kúria az ún. „retail risk reggeli” ügyben 2016. december 14-én tartott felülvizsgálati tárgyalást követően meghozott ítéletében hatályon kívül helyezte az OTP Bankra 3,9 milliárd forint bírság kiszabását megállapító 2013. november 19-én kelt Gazdasági Versenyhivatal által hozott határozatot, valamint az azt helyben hagyó első és másodfokú bírósági ítéleteket. Az állítólagos jogsértés megállapíthatósága kapcsán a Kúria elfogadta a Gazdasági Versenyhivatal álláspontját. 2017 februárjában a bírság visszautalásra került a Banknak. A Bank megítélése szerint a vele szemben támasztott igények és peresített követelések nem

Hitelnyújtásra vonatkozó kötelezettségvállalás, garanciák és akkreditívek

Ezen instrumentumok elsődleges célja, hogy a Bank az ügyfelek számára igény szerint biztosítson pénzeszközöket. A garanciák és akkreditívek – amelyek visszavonhatatlanul biztosítják, hogy a Bank helytálljon abban az esetben, ha az ügyfél nem tudja teljesíteni harmadik fél felé fennálló kötelezettségeit – a kölcsönökkel azonos hitelezési kockázatot jelentenek.

Az okmányos és kereskedelmi akkreditívek – amelyek keretében a Bank egy ügyfele nevében írásban kötelezettséget vállal arra, hogy meghatározott feltételek mellett valamely harmadik fél egy előre meghatározott összeget lehívhat a Banktól – biztosítékát azon áruk leszállítása képezi, amelyre az akkreditív vonatkozik, így kevesebb kockázatot hordoznak, mint egy közvetlen hitelfelvétel.

A hitelek, garanciák vagy akkreditívek formájában nyújtott kölcsönök engedélyezhető kerekének kihasználatlan részei vonatkozásában a Bank kötelezettséget vállal hitelnújtásra. A kölcsönnyújtásra vonatkozó kötelezettségvállalás hitelezési kockázatának tekintetében a Bank potenciálisan a kihasználatlan kötelezettségvállalási keretének teljes összegével megegyező veszteség kockázatának van kitéve. Ugyanakkor, a veszteség valószínűsíthető összege alacsonyabb a kihasználatlan kötelezettségvállalási keret teljes összegénél, mivel a legtöbb hitelnújtásra vonatkozó kötelezettség feltétele, hogy az ügyfelek megfeleljenek bizonyos hitelképességi követelményeknek. A garanciákra, visszavonhatatlan akkreditívekre és igénybe nem vett hitelnújtási kötelezettségvállalásokra hasonló hitelezési kockázati monitoring és hitelezési szabályzat vonatkozik, mint amelyet hitelnújtásnál alkalmaznak. A Bank Menedzsmentje szerint a garanciákkal, visszavonhatatlan akkreditívekkel és igénybe nem vett hitelnújtási kötelezettségvállalásokkal kapcsolatos piaci kockázat minimális.

Bankgarancia és kezesség

Kezesség esetén a Bank a jogosulttal szemben arra vállal kötelezettséget, hogy a főadós nem teljesítése esetén helyette meghatározott összeghatárig, meghatározott feltételek esetén, határozott időpontig fizetést fog teljesíteni anélkül, hogy az alapjogviszonyt vizsgálná. A kezesség járulékos kötelezettségvállalás, míg a garancia esetén a Bank önmaga által szabott feltételek a kötelezők, azaz önálló kötelezettségvállalás. Bármely írásban vállalt kezességnek, illetve garanciának lejáratí határideje van. Ez azt jelenti, hogy amennyiben a kedvezményezett a jelzett határidőig nem él a kezessel, illetve

garanssal szemben azzal a joggal, amely számára a kezesség-, illetve garanciavállalásból ered, úgy minden ebből adódó követelésétől automatikusan elesik.

Egyszerű kezesség esetén a jogosult az adóstól köteles megkísérelni a kötelezettség behajtását, mert amíg a kötelezettség az adóstól behajtható, a kezes megtagadhatja a fizetést, míg készfizető kezesség esetén a jogosult azonnal fordulhat a kezeshez is, nincs sortartási kifogás.

OTP Jelzálogbank Zrt.-vel szembeni függő kötelezettségek

A Bank 100%-os tulajdonában álló leányvállalatával, az OTP Jelzálogbank Zrt.-vel kötött megállapodás értelmében a Bank éves díjfizetés ellenében garanciát vállal, hogy a minősített hiteleket az OTP Jelzálogbank Zrt.-től visszavásárolja. Az OTP Jelzálogbank Zrt. és a Bank között létrejött minősített hitelekre szóló visszavásárlási garanciaszerződés módosításra került 2010-ben. Az új megállapodás szerint a visszavásárlási garancia megszűnt, és helyette a Bank kezességet vállal az általa kibocsátott illetve megvásárolt hitelekért.

Származékos ügyletek

A Bank szigorú limiteket alkalmaz a nettó nyitott származékos pozíciók – azaz a vételi és eladási ügyletek közti különbségek – vonatkozásában, mind az összeg, mind a futamidő tekintetében. Bármely esetben, a hitelezési kockázatnak kitett összeg a nyereséges instrumentumok (azaz eszközök) jelenlegi valós értékére korlátozódik, amely – a származékos ügyletek viszonylatában – a még le nem járt instrumentumok volumenét tükröző szerződéses vagy elméleti tőkeösszegnek csupán kis hányadát jelenti. A Bank ezt a hitelezési kockázatot az ügyfelekre vonatkozó hitelezési limitek részeként kezeli, a piaci mozgásokból eredő potenciális kitétséggel együtt. Az ezen instrumentumokra vonatkozó hitelezési kockázat esetén a Bank nem ír elő fedezetet vagy más biztosítékot, kivéve az ügyfelekkel folytatott kereskedés esetén, ahol a Bank a legtöbb esetben értékpapírlétetét kér.

29. SZ. JEGYZET: RÉSZVÉNY-ALAPÚ KIFIZETÉSEK ÉS MUNKAVÁLLALÓI JUTTATÁSOK (millió forintban)

A CRD IV. irányelvek és a Hpt. szabályozása alapján a Bank Közgyűlése által határozatban elfogadott Bankcsoporti Javadalmazási Politika hatálya alá tartozó személyi körben főszabály szerint a teljesítményértékelésen alapuló teljesítményjavadalmazás egységesen készpénzbónusz és részvény formájában történik 50–50%-os arányban, a juttatásnak az OTP Bank törzsrészvényeiből kell állnia, továbbá a teljesítményjavadalmazás – a Hpt. előírásaival összhangban álló – hányadát halasztva kell kifizetni.

A teljesítményjavadalmazás részvényalapú részét a Bankcsoporttag leányvállalatok érintett vezetői részére az OTP Bank biztosítja.

A Bankcsoport Javadalmazási Politikájának implementációs folyamatának keretében vált nyilvánvalóvá, hogy egyes külföldi leányvállalatok esetében – az EU vonatkozó irányelveivel összeegyeztethetetlen – nemzeti jogszabályi környezet okán nincs lehetőség az eredetileg meghatározott részvényalapú juttatás biztosítására, ezért az érintett országokban a részvényjuttatás semlegesítésére került sor.

A teljesítményjavadalmazás részvény alapú hányadának elszámolásához felhasználható részvények egyénekre lebontott darabszámát a részvényalapú teljesítményjavadalmazás összege és a Bank Felügyelő Bizottsága² által megállapított részvényárfolyam hányadosaként kell meghatározni.

A Felügyelő Bizottság a részvény darabszámának meghatározásához figyelembe veendő árfolyamot a teljesítményalapú javadalmazás elszámolását megelőző tíz napon belül meghozott döntése időpontját megelőző három tőzsdei napon a Budapesti Értéktőzsdén rögzített OTP Bank által kibocsátott törzsrészvény napi középárfolyamának átlaga alapján állapítja meg.

Ezzel egyidejűleg kerül sor a kedvezményes áron történő részvényjuttatás konkrét feltételeinek megállapítására is azzal, hogy a kedvezményes áron történő részvényjuttatás részvényenként maximum 2.000 forint kedvezményt tartalmazhat a teljesítményértékelés időpontjában és

a részvényenként elérhető jövedelem tartalom a részvényjuttatás érvényesítésének időpontjában maximum 4.000 forint lehet.

Munkavállalói juttatásnak minősülnek azok a kötelezettségek, amelyek a munkavállaló által nyújtott szolgáltatért cserébe vagy a munkavállalói viszony megszűnése miatt keletkeznek.

Az IAS 19 Munkavállalói juttatások standardot a munkavállalói juttatások elszámolására kell alkalmazni, kivéve azokat, amelyekre az IFRS 2 Részvényalapú kifizetés standard vonatkozik. A jubileumi juttatások esetében minkét standard tartalmaz előírásokat.

A rövid távú munkavállalói juttatások olyan (a végkielégítéstől eltérő) munkavállalói juttatások, amelyek teljes

mértékben esedékessé válnak annak az éves beszámolási időszaknak a lezárását követő tizenkét hónapon belül, amelyben a munkavállaló a kapcsolódó munkát elvégezte. A munkaviszony megszűnése utáni juttatásnak minősülnek azok (a végkielégítésen és rövid távú juttatásokon kívül), amelyek a munkaviszony befejezése után járnak. A munkaviszony megszűnése utáni juttatási programok olyan formális vagy nem formális megállapodások, amelyek alapján a gazdálkodó egység egy vagy több munkavállalóját a munkaviszony megszűnése utáni juttatásban részesíti. A munkaviszony megszűnése utáni juttatási programok lehetnek meghatározott hozzájárulási programok vagy meghatározott juttatási programok, az adott program alapvető feltételei által meghatározott gazdasági tartalmától függően.

Végkielégítések olyan munkavállalói juttatások, amelyek fizetendővé válhatnak a gazdálkodó egységnek a munkavállaló munkaviszonyának a szokásos nyugdíjazási időpont előtti megszüntetésére vonatkozó döntése miatt; vagy a munkavállalónak az önkéntes felmondásnak az ezen juttatásokért cserébe történő elfogadására vonatkozó döntése miatt. Egyéb hosszú távú munkavállalói juttatás minden egyéb olyan munkavállalói juttatás, amely nem rövid távú, nem munkaviszony megszűnése után járó és nem végkielégítés.

² 2014. év végéig a Bank Igazgatósága.

A 2010–2014. év utáni részvény-alapú javadalmazás konkrét paramétereit a Bank Igazgatósága, illetve 2015-től a Bank Felügyelő Bizottsága az alábbiak szerint határozta meg:

Év	Kedvezményes áron történő részvényvásárlás												
	Vételár	Max. jöved. tart.	Vételár	Max. jöved. tart.	Vételár	Max. jöved. tart.	Vételár	Max. jöved. tart.	Vételár	Max. jöved. tart.	Vételár	Max. jöved. tart.	Részvényre váltott javadalmazás átváltási ára
	(Ft/db)												
	2010. év után		2011. év után		2012. év után		2013. év után		2014. év után		2015. év után		
2011	3.946	2.500	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
2012	3.946	3.000	1.370	3.000	–	–	–	–	–	–	–	–	–
2013	4.446	3.500	1.870	3.000	2.886	3.000	–	–	–	–	–	–	–
2014	4.946	3.500	1.870	4.000	2.886	3.000	2.522	2.500	–	–	–	–	–
2015	–	–	1.870	4.000	2.886	3.000	2.522	3.000	3.930	2.500	–	–	–
2016	–	–	–	–	2.886	3.500	2.522	3.500	3.930	3.000	4.892	2.500	6.892
2017	–	–	–	–	–	–	2.522	3.500	3.930	3.000	4.892	3.000	6.892
2018	–	–	–	–	–	–	–	–	3.930	3.000	4.892	3.000	6.892
2019	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	4.892	3.000	6.892

A 2010. év utáni, Igazgatóság által elfogadott, 2016. december 31-én fennálló tényleges darabszámok az alábbiak szerint alakultak:

	Tényleges darabszám	Jóváhagyott részvény-mennyiség	2016. december 31-ig lehívott	Súlyozott átlagos részvényár a lehívás napján (Ft-ban)	Lejárt darabszám
2011-ben megnyílt részvényvásárlási időszak	–	340.950	11.622	5.731	329.328
2012-ben megnyílt részvényvásárlási időszak	–	735.722	714.791	4.593	20.931
2013-ban megnyílt részvényvásárlási időszak	–	419.479	31.789	4.808	387.690
2014-ben megnyílt részvényvásárlási időszak	–	497.451	495.720	5.838	1.731

A 2011. év utáni, Igazgatóság által elfogadott, 2016. december 31-én fennálló tényleges darabszámok az alábbiak szerint alakulnak:

	Tényleges darabszám	Jóváhagyott részvény-mennyiség	2016. december 31-ig lehívott	Súlyozott átlagos részvényár a lehívás napján (Ft-ban)	Lejárt darabszám
2012-ben megnyílt részvényvásárlási időszak	–	471.240	464.753	3.758	6.487
2013-ban megnyílt részvényvásárlási időszak	–	1.267.173	1.256.529	4.886	10.644
2014-ben megnyílt részvényvásárlási időszak	–	609.137	609.137	4.799	–
2015-ben megnyílt részvényvásárlási időszak	–	608.118	608.118	5.621	–

A 2012. év utáni, Igazgatóság által elfogadott, 2016. december 31-én fennálló tényleges darabszámok az alábbiak szerint alakulnak:

	Tényleges darabszám	Jóváhagyott részvény-mennyiség	2016. december 31-ig lehívott	Súlyozott átlagos részvényár a lehívás napján (Ft-ban)	Lejárt darabszám
2013-ban megnyílt részvényvásárlási időszak	–	450.861	445.671	4.413	5.190
2014-ben megnyílt részvényvásárlási időszak	–	1.156.631	1.151.890	4.982	4.741
2015-ben megnyílt részvényvásárlási időszak	–	555.845	555.845	5.658	–
2016-ban megnyílt részvényvásárlási időszak	1.221	581.377	580.156	6.568	–

A 2013. év utáni, Igazgatóság által elfogadott, 2016. december 31-én fennálló tényleges darabszámok az alábbiak szerint alakulnak:

	Tényleges darabszám	Jóváhagyott részvény-mennyiség	2016. december 31-ig lehívott	Súlyozott átlagos részvényár a lehívás napján (Ft-ban)	Lejárt darabszám
2014-ben megnyílt részvényvásárlási időszak	–	406.044	404.263	4.369	1.781
2015-ben megnyílt részvényvásárlási időszak	–	804.469	804.469	4.918	–
2016-ban megnyílt részvényvásárlási időszak	37.808	393.750	355.942	6.588	–
2017-ben megnyílt részvényvásárlási időszak	549.909	–	–	–	–

A 2014. év utáni, Igazgatóság által elfogadott, 2016. december 31-én fennálló tényleges darabszámok az alábbiak szerint alakulnak:

	Tényleges darabszám	Jóváhagyott részvény-mennyiség	2016. december 31-ig lehívott	Súlyozott átlagos részvényár a lehívás napján (Ft-ban)	Lejárt darabszám
2015-ben megnyílt részvényvásárlási időszak	–	176.459	176.459	5.828	–
2016-ban megnyílt részvényvásárlási időszak	13.886	360.425	346.539	6.956	–
2017-ben megnyíló részvényvásárlási időszak	214.392	–	–	–	–
2018-ban megnyíló részvényvásárlási időszak	237.013	–	–	–	–

A 2015. év utáni, Felügyelő Bizottság által elfogadott, 2016. december 31-én fennálló tényleges darabszámok az alábbiak szerint alakulnak:

	Tényleges darabszám	Jóváhagyott részvény-mennyiség	2016. december 31-ig lehívott	Súlyozott átlagos részvényár a lehívás napján (Ft-ban)	Lejárt darabszám
2016-ban megnyílt részvényvásárlási időszak	–	152.247	152.247	7.373	–
2016-ban juttatott részvényre váltott javadalmazás	–	10.947	10.947	6.509	–
2017-ben megnyíló részvényvásárlási időszak	305.613	–	–	–	–
2017-ben elszámolandó részvényre váltott javadalmazás	21.490	–	–	–	–
2018-ban megnyíló részvényvásárlási időszak	166.321	–	–	–	–
2018-ban elszámolandó részvényre váltott javadalmazás	9.543	–	–	–	–
2019-ben megnyíló részvényvásárlási időszak	204.585	–	–	–	–
2019-ben elszámolandó részvényre váltott javadalmazás	10.671	–	–	–	–

A 2013–2015. évi teljesítmény értékelésekor meghatározott, 2016–2019-ben megnyíló részvényvásárlási időszakokra vonatkozó tényleges darabszámok kockázati értékelés és személyi változások alapján módosulhatnak.

A mindenkor hatályos **A munka díjazása az OTP Bankban** című vezérigazgatói utasításban foglalt rögzített javadalmazás részeként

biztosított részvényelem, valamint a 8/2013. sz. közgyűlési határozatban foglaltak szerint a Bank Igazgatóságának részvényalapú tiszteletdíjára és a fentiek szerinti tőkeinstrumentumban teljesített részvény-alapú teljesítményjavadalmazás kifizetési programokkal kapcsolatban 3.530 millió forint került költségként elszámolásra 2016. december 31-én.

30. SZ. JEGYZET: TRANZAKCIÓK KAPCSOLT VÁLLALATOKKAL (millió forintban)

A Bank hitelek nyújtott kapcsolattal vállalatok részére, illetve azok betéteket helyeznek el a Banknál.

A kapcsolattal vállalatokkal (leányvállalatokkal) folytatott tranzakciók az alábbiak szerint összegezhettek:

a) A Bank által kapcsolattal vállalatoknak nyújtott hitelek állománya

	2016	2015
OTP Jelzálogbank Zrt.	521.265	262.444
OTP Financing Malta Company Ltd. (Málta)	334.658	344.003
Merkantil Bank Zrt.	197.111	170.919
OTP Faktoring Zrt.	109.288	134.220
OTP Ingatlanlízing Zrt.	22.826	23.967
JSC „OTP Bank” (Oroszország)	22.180	11.085
OTP Holding Malta Ltd. (Málta)	15.778	5.010
Merkantil Bérlet Kft.	10.630	18.763
OTP Lízing Ukrajna	5.496	5.358
D-ÉG Thermoset Kft.*	2.172	2.531
OTP banka Srbija a.d. (Szerbia)	1.957	2.731
Merkantil Ingatlanlízing Zrt.	1.858	2.285
OTP Bank Romania S.A. (Románia)	–	21.125
OTP Financing Netherlands B.V. (Hollandia)	–	7.567
Merkantil Car Zrt.	–	150
Egyéb	8.209	6.481
Összesen	1.253.428	1.018.639

b) A Banknál elhelyezett betétek állománya

	2016	2015
DSK Bank EAD (Bulgária)	171.541	250.655
JSC „OTP Bank” (Oroszország)	71.683	25.852
OTP Pénztárszolgáltató Zrt.	34.902	32.091
OTP Lakástakarék Zrt.	20.822	28.122
OTP Faktoring Zrt.	12.960	1.843
Merkantil Bank Zrt.	7.260	7.233
Inga Kettő Kft.	6.850	15.368
OTP Holding Ltd./OTP Financing Cyprus Co. Ltd. (Ciprus)	6.829	1.509
Balansz Intézményi Ingatlan Alap	6.339	8.858
Bank Center Kft.	6.252	6.428
OTP Financing Malta Company Ltd. (Málta)	3.165	1.253
OTP Életjáradék Zrt.	3.123	3.090
OTP Jelzálogbank Zrt.	2.597	70.597
OTP Ingatlanlízing Zrt.	2.516	1.725
OTP Financing Netherlands B.V. (Hollandia)	1.408	1.078
Bajor-Polár Center Zrt.	1.257	–
OTP E-Biz Kft.	1.207	–
Monicomp Zrt.	475	804
OTP banka Hrvatska d.d. (Horvátország)	209	17.240
Crnogorska komercijalna banka a.d. (Montenegró)	204	15.680
OTP Banka Slovensko a.s. (Szlovákia)	190	39.873
OTP banka Srbija a.d. (Szerbia)	104	1.079
OTP Bank Romania S.A. (Románia)	27	31.507
Egyéb	7.255	4.083
Összesen	369.175	565.968

* Társult vállalkozás.

c) Kamatbevételek*

	2016	2015
OTP Financing Malta Company Ltd. (Málta)	5.643	4.281
OTP Jelzálogbank Zrt.	5.195	5.096
Merkantil Bank Zrt.	4.069	2.884
OTP Faktoring Zrt.	1.717	2.346
OTP Ingatlanlízing Zrt.	397	524
OTP Lízing Ukrajna	319	1.101
Merkantil Bérlet Kft.	228	614
D-EG Thermoset Kft.**	80	122
OTP Financing Netherlands B.V. (Hollandia)	45	347
OTP Financing Solutions B.V. (Hollandia)	–	4.033
OTP Holding Ltd. (Ciprus)	–	443
JSC „OTP Bank” (Oroszország)	–	362
Inga Kettő Kft.	–	323
Bank Center Kft.	–	189
OTP Leasing d.d. (Horvátország)	–	86
DSK Leasing AD (Bulgária)	–	53
OTP Faktoring Slovensko a.s. (Szlovákia)	–	27
Egyéb	213	609
Összesen	17.906	23.440

d) Kamatráfordítások*

	2016	2015
DSK Bank EAD (Bulgária)	5.432	5.711
JSC „OTP Bank” (Oroszország)	2.755	456
OTP Jelzálogbank Zrt.	767	2.419
Merkantil Bérlet Kft.	461	984
OTP Banka Slovensko a.s. (Szlovákia)	402	1.045
OTP Pénztárszolgáltató Zrt.	397	542
OTP Bank Romania S.A. (Románia)	352	480
OTP Lakástakarék Zrt.	220	560
OTP banka Hrvatska d.d. (Horvátország)	200	264
Balansz Intézményi Ingatlan Alap	94	–
Bank Center Kft.	62	38
Crnogorska komercijalna banka a.d. (Montenegró)	59	133
OTP Életjáradék Zrt.	31	53
Merkantil Bank Zrt.	31	22
OTP Faktoring Zrt.	6	58
OTP banka Srbija a.d. (Szerbia)	–	11
Egyéb	85	32
Összesen	11.354	12.808

e) Jutalékbevételek

	2016	2015
OTP Alapkezelő Zrt.-től forgalmazói érdekeltségi díjbevétel	8.446	9.931
OTP Ingatlan Befektetési Alapkezelő Zrt.-től forgalmazói érdekeltségi díj-bevétel	1.473	948
OTP Lakástakarék Zrt.-től jutalékbevétel a megkötött lakás-takarékpénztári szerződések után	1.258	1.200
Merkantil Bank Zrt. által fizetett számlavezetési és ügynöki jutalék	692	757
LLC MFO „OTP Finance” (Oroszország) által fizetett bankgarancia díj	574	216
OTP Pénztárszolgáltató Zrt. által fizetett bankköltség	505	421
OTP Alapkezelő Zrt.-től letétkezelői díjbevétel	175	171
OTP Bank JSC (Ukrajna) által fizetett hitelezéshez kapcsolódó	–	1.202
Egyéb	11	4
Összesen	13.134	14.850

* A derivatív ügyletek és az értékpapírok kamatát nem tartalmazza.

** Társult vállalkozás.

f) Jutalékráfordítások

	2016	2015
OTP Faktoring Zrt. részére fizetett követeléskezeléssel kapcsolatos megbízási díj	346	310
OTP Pénzügyi Pont Kft. részére fizetett ügynöki jutalék	109	50
Crnogorska komercijalna bank a.d. (Montenegró) részére hitelportfólió kezelés kapcsán fizetett díj	20	–
OTP Bank Romania S.A. (Románia) részére hitelportfólió kezelés kapcsán fizetett díj	–	177
Összesen	475	537

g) OTP Jelzálogbank Zrt.-vel kapcsolatos tranzakciók

	2016	2015
OTP Jelzálogbank Zrt.-től kapott hitelekkel kapcsolatos jutalék- és díjbevételek	15.890	19.112
Visszavásárlási kötelezettséggel eladott követelések (kamatot magában foglaló)	565	1.453
Eladott követelések bruttó értéke	565	1.453

h) OTP Faktoring Zrt.-vel kapcsolatos tranzakciók

	2016	2015
Eladott követelések bruttó könyv szerinti értéke	32.700	17.565
Eladott követelésekkel kapcsolatosan, Bank által elszámolt céltartalék összege	11.799	7.453
OTP Faktoring Zrt.-nek visszavásárlási kötelezettség nélkül eladott hitelek (kamatot magában foglaló)	18.710	4.992
Tranzakció vesztesége (egyedi pénzügyi kimutatásban hitelezési veszteségként elszámolva)	2.191	5.120

A kapcsolódó jelzálogjogok szintén átruházásra kerültek az OTP Faktoring Zrt.-re. A növekedést 2015-ről 2016-ra az AXA Bank magyarországi üzletágának megvásárlása okozta (lásd a 9. sz. jegyzetet).

i) OTP Banka Slovensko a.s. (Szlovákia)-val kapcsolatos tranzakciók

	2016	2015
OTP Banka Slovensko által kibocsátott a Bank tulajdonában álló értékpapírok (névértéken millió Ft-ban)	35.767	7.202

j) OTP Factoring Montenegro d.o.o. (Montenegró)-val kapcsolatos tranzakciók

	2016	2015
Eladott követelések bruttó könyv szerinti értéke	–	589

k) OTP Financing Malta Ltd. (Málta)-val kapcsolatos tranzakciók

	2016	2015
Eladott követelések bruttó könyv szerinti értéke (kamattal együtt)	4.524	315.031
Eladott követelések eladási ára (kamattal és prémiumdíszkonttal együtt)	4.556	314.737

I) OTP Bank Romani S.A. (Románia)-val kapcsolatos tranzakciók

	2016	2015
Eladott követelések bruttó könyv szerinti értéke	–	7.199
Eladott követelések eladási ára	–	5.512

m) Kulcspozícióban lévő vezetőkkel kapcsolatos tranzakciók

A kulcspozícióban lévő vezetők, mint a Bank Igazgatóságának és Felügyelő Bizottságának tagjai, a stratégiai döntéshozatalban résztvevő alkalmazottak, kompenzációja az IAS 24 Kapcsolt felekre vonatkozó közzétételek standardban foglalt kompenzáció kategóriáknak megfelelően az alábbiak szerint alakult:

Kompenzáció kategóriák	2016	2015
Rövid távú munkavállalói juttatások	3.938	1.851
Részvény-alapú kifizetések	2.330	2.276
Hosszú távú munkavállalói juttatások (az IAS 19 alapján)	256	290
Összesen	6.524	4.417

	2016	2015
A vezetés egyes tagjainak (rész)tulajdonában álló vállalkozásoknak nyújtott hitelek (normál üzletmenet során)	47.883	24.233
Le nem hívott hitelkeret és bankgarancia összege	39.544	33.817
Az Igazgatósági és Felügyelő Bizottsági tagok, illetve családtagjaik hitelkerete (kondíciói megfelelnek az általános hitelfolyósítási feltételeknek)	149	134

Az Igazgatósági tagok, a Felügyelő Bizottsági tagok, vezető tisztségviselők, valamint közeli családtagok 2016. és 2015. december 31-én rendre 142,9 és 139,3 millió forint „A” hitelkerettel rendelkeztek.

Az alábbi táblázat tartalmazza a MasterCard Arany hitelkártyájához kapcsolódó hitelek összegét:

	2016	2015
Igazgatósági tagok, valamint közeli családtagjaik	18	18
Felügyelő Bizottsági tagok	2	2
Vezető tisztségviselő	–	2

Egy Igazgatósági tag közeli családtagja 2016. december 31-ére vonatkozóan 0,6 millió forint értékben rendelkezett AMEX Blue hitelkártyához kapcsolódó hitellel. Vezető tisztségviselő 2016. december 31-én 3,5 millió forint értékben rendelkezett AMEX Gold terhelési kártyához kapcsolódó hitellel. Igazgatósági tagok, egy Felügyelő Bizottsági tag, valamint vezető tisztségviselők és közeli családtagjaik 2016. december 31-én 46,8 millió forint értékben rendelkeztek AMEX Platinum hitelkártyához kapcsolódó hitelkerettel. Vezető tisztségviselők 24,5 millió forint értékben rendelkeztek Lombard hitellel, valamint 10 millió forint értékben személyi hitellel.

Az alábbi táblázat tartalmazza a vezető tisztségviselők részére, az Igazgatósági és Felügyelő Bizottsági tevékenységükkel összefüggésben kifizetett járandóságot:

	2016	2015
Igazgatósági tagok	753	629
Felügyelő Bizottsági tagok	87	72
Összesen	940	701

A normál üzletvitel során a Banknak egyéb tranzakciói is vannak a leányvállalataival, melyek összege és száma nem jelentős ezen egyedi pénzügyi kimutatás egészét tekintve.

31. SZ. JEGYZET: HITELKEZELŐI TEVÉKENYSÉG (millió forintban)

Számos, a vállalatok által alkalmazottaiknak nyújtott (elsősorban lakáscélú) hitel vonatkozásában a Bank hitelkezelőként működik. Ezen hitelek végső kockázatát a hitel forrását biztosító fél viseli. Mivel ezek a hitelek és a hozzájuk

kapcsolódó alapok nem tartoznak a Bank eszközei és forrásai közé, ezért a mellékelt pénzügyi helyzet kimutatásban nettósítva szerepelnek. A Bank által kezelt ilyen hitelek teljes állományára vonatkozó információ:

	2016	2015
Bank által kezelt hitelek állománya	35.342	37.518

32. SZ. JEGYZET: ESZKÖZÖK ÉS FORRÁSOK KONCENTRÁCIÓJA

A Bank eszközállományához viszonyítva	2016	2015
Magyar Állammal, valamint az MNB-vel szembeni követelések és értékpapírok aránya	33%	43%
OTP Jelzálogbank Zrt. által kibocsátott értékpapírok aránya	3,66%	8,38%

Az eszközökben és forrásokban egyéb jelentős koncentráció nem volt 2016. és 2015. december 31-én.

A Bank folyamatosan jelenti a Felügyeletnek a nagybetétesektől való függőség mértékét, illetve az 50 legnagyobb betétesnek a Bankkal szembeni kitettségeit. A jelentési kötelezettségen túl a legnagyobb partnerek kitettségeit a Bank külön figyeli,

a betétállomány stabilitásának megőrzése érdekében ezen partnerekkel szorosabb kapcsolatot ápol.

A Bank partnerkockázat kezelésért felelős területe folyamatosan elemzi a legnagyobb partnereket, a Bank és a Bankcsoport kitettségét partnerenként külön limitálja. Szükség esetén időben módosítja a partnerlimiteket, szűkíti a Treasury és más üzletágak mozgásterét.

33. SZ. JEGYZET: ESZKÖZÖK ÉS FORRÁSOK LEJÁRAT SZERINTI ELEMZÉSE ÉS A LIKVIDITÁSI KOCKÁZAT ELEMZÉSE (millió forintban)

A likviditási kockázat annak a kitettségnek a mértéke, hogy a Banknak mennyiben kell a likvid eszközeit esetlegesen növelni, hogy a Bank időben eleget tudjon tenni a pénzügyi instrumentumokból származó kötelezettségeinek. A Bank a likviditási pozícióját az MNB által lefektetett irányelvek szerint kezeli.

A likviditási kockázatkezelési stratégia alapvetése, hogy a potenciálisan felmerülő összes kockázati faktort azonosítsa, és az adott faktornak való kitettséget számszerűsítse. A likviditási kockázatkezelési folyamat során a Bank számba veszi a bankspecifikus (betétkivonás), a nemzetgazdaság egészét érintő (forint leértékelődés, hozamemelkedés) illetve a teljes globális pénzügyi rendszer anomáliáira vissza-

vezethető (pénz és tőkepiacok „kiszáradása”) okokból felmerülő likviditási kockázati események hatását.

A Bank kockázatkezelési politikájának megfelelően a likviditási kockázatok egységes integrált módszertan szerint több szinten, VaR alapon kerülnek mérésre és kezelésre. A stratégia alapja, hogy a Bank rendelkezzen egy olyan jó minőségű likvid eszköz portfólióval, amelynek segítségével mindenkor addicionális költségek nélkül teljesíteni tudja esedékessé váló kötelezettségeit azok felmerülésekor.

A likviditási tartalék két részből tevődik össze. Megjelenik egyfelől a leánybankok szintjén (egyedi decentralizált tartalékolás), illetve

Bankcsoport-szinten is tartalékképzés történik (centralizált „liquidity pool”). Az egyedi likviditási tartalékoknak kell fedezetet nyújtaniuk a leánybankok hazai devizájában jelentkező potenciális sokkokra (betétkivonás, tőkepiaci sokk, üzleti finanszírozási igény), míg a rugalmas hozzájárulású pool az OTP Bank egyedi sokkjaira betétkivonás, hozamsokk, árfolyamsokk), valamint az összes entitás külföldi devizában felmerülő sokkjára (devizabetéti és tőkepiaci) nyújt fedezetet.

A sokkok kalkulációjára legalább negyedévente, a mérési módszertan, valamint a kockázatkezelési modell felülvizsgálatára évente kerül sor. A likviditási tatalék monitoringja mind a liquidity pool, mind a leánybankok egyedi tartalékainak vonatkozásában napi rendszerességgel valósul meg.

Az elmúlt években tapasztalt mérlegalkalmazkodási folyamat eredményeképpen a Bank likviditási tartalékai jelentősen nőttek, ezzel párhuzamosan a likviditáskockázati kitettsége számottevően mérséklődött. Összességében tehát a potenciális likviditási kockázati események likvid eszközökkel való fedezettsége minden korábbi szintet meghalad. 2016-ban a likviditási kockázatkezelési folyamatban nem történt materiális módszertani változás.

A következő táblázatok az eszközökhöz és forrásokhoz kapcsolódó nem-diszkontált cash-flow-kat mutatják be lejárat csoportok

szerint. A Bank a lejárat csoportokat a szerződéses lejáratig hátralevő idő szerint állapította meg. A lejárat időszakokba történt besorolás a leginkább prudensnek tekinthető módon történt, így figyelembe vételre kerültek az előre-fizetési lehetőségek.

A lejárat elemzésben bemutatott szerződés szerinti összegek a szerződés szerinti olyan diszkontálatlan cash-flow-k mint: bruttó pénzügyi lízing kötelmek (a pénzügyi költségek levonása előtt); a pénzügyi eszközök pénzeszközért történő megvásárlására irányuló határidős (forward) megállapodásokban meghatározott áruk; azon változót fizet/fixet kap kamatswap ügyletek nettó összegei, amelyeknél nettó cash-flow-k cseréjére kerül sor; szerződés szerinti származékos pénzügyi instrumentumban kicserélendő összegek, ahol bruttó cash-flow-k cseréjére kerül sor; a bruttó hitelnyújtási elkötelezettségek.

Ezek a diszkontálatlan cash-flow-k eltérnek a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban szereplő összegtől, mivel az abban a kimutatásban szereplő összeg diszkontált cash-flow-kon alapul. Ha a fizetendő összeg nincsen rögzítve, akkor a közzétett összeget a beszámolási időszak végén fennálló feltételek alkalmazásával állapítják meg. Ha a fizetendő összeg, például, egy index változásainak megfelelően változik, a közzétett összeg az indexnek a beszámolási időszak végén fennálló értékén alapulhat.

2016. december 31-én:

	3 hónapon belüli	Éven belüli, 3 hónapon túli	Éven túli, 5 éven belüli	5 éven túli	Lejárat nélküli	Összesen
Pénztárak, betétszámlák, elszámolások a Magyar Nemzeti Bankkal	532.660	396.186	–	–	–	928.846
Bankközi kihelyezések, követelések, a kihelyezési veszteségekre elszámolt értékvesztés levonása után	196.129	530.373	115.334	73.818	–	915.654
Kereskedési célú értékpapírok	8.560	15.186	11.399	5.133	85.194	125.472
Értékesíthető értékpapírok	19.716	209.158	944.343	171.035	16.803	1.361.055
Hitelek, a hitelezési veszteségekre elszámolt értékvesztés levonása után	515.620	391.673	510.862	499.398	–	1.917.553
Befektetések leányvállalatokban, társult vállalkozásokban és egyéb befektetések					668.869	668.869
Lejáratig tartandó értékpapírok	25.278	58.940	287.045	439.242	–	810.505
Tárgyi eszközök	–	–	–	–	62.361	62.361
Immateriális javak	–	–	–	–	27.767	27.767
Egyéb eszközök*	89.017	4.362	27.604	–	2.267	123.250
ESZKÖZÖK ÖSSZESEN	1.386.980	1.605.878	1.896.587	1.188.626	863.261	6.941.332
Magyar Állammal, a Magyar Nemzeti Bankkal és más bankokkal szembeni kötelezettségek	239.504	47.546	292.196	67.025	–	646.271
Ügyfelek betétei	4.042.564	674.112	13.064	15.311	–	4.745.051
Kibocsátott értékpapírok	21.972	28.465	47.066	6.840	–	104.343
Egyéb kötelezettségek*	209.213	7.549	–	–	–	216.762
Alárendelt kölcsöntőke	639	–	–	–	109.719**	110.358
KÖTELEZETTSÉGEK ÖSSZESEN	4.513.892	757.672	352.326	89.176	109.719	5.822.785
NETTÓ POZÍCIÓ	–3.126.912	848.206	1.544.261	1.099.450	753.542	1.118.547
Követelések kereskedési célú derivatív ügyletekből	2.496.222	578.156	325.686	20.438	–	3.420.502
Kötelezettségek kereskedési célú derivatív ügyletekből	–2.488.101	–566.493	–315.703	–23.499	–	–3.393.796
Kereskedési célú derivatív ügyletek nettó pozíciója	8.121	11.663	9.983	–3.061	–	26.706
Követelések fedezeti célú derivatív ügyletekből	4.942	158.038	73.499	4.442	–	240.921
Kötelezettségek fedezeti célú derivatív ügyletekből	–4.356	–156.398	–98.096	–4.233	–	–263.083
Fedezeti célú derivatív ügyletek nettó pozíciója	586	1.640	–24.597	209	–	–22.162
Derivatív ügyletek nettó pozíciója összesen	8.707	13.303	–14.614	–2.852	–	4.544
Fel nem használt hitelkeretek	159.539	531.719	171.903	34.647	–	897.808
Bankgarancia és kezesség	68.144	56.001	78.586	241.770	–	444.501
Jövőbeni kötelezettségek	227.683	587.720	250.489	276.417	–	1.342.309

* Származékos pénzügyi instrumentumok nélkül.

** Lásd a 19. sz. jegyzetet.

2015. december 31-én:

	3 hónapon belüli	Éven belüli, 3 hónapon túli	Éven túli, 5 éven belüli	5 éven túli	Lejárat nélküli	Összesen
Pénztárak, betétszámlák, elszámolások a Magyar Nemzeti Bankkal	1.326.197	–	–	–	–	1.326.197
Bankközi kihelyezések, követelések, a kihelyezési veszteségekre elszámolt értékvesztés levonása után	277.698	316.262	53.325	–	–	647.285
Kereskedési célú értékpapírok	2.662	5.988	8.463	3.118	82.668	102.899
Értékesíthető értékpapírok	97.505	169.154	855.761	193.432	23.369	1.339.221
Hitelek, a hitelezési veszteségekre elszámolt értékvesztés levonása után	151.068	808.714	384.408	335.073	–	1.679.263
Befektetések leányvállalatokban, társult vállalkozásokban és egyéb befektetések	–	–	–	–	657.531	657.531
Lejáratig tartandó értékpapírok	12.763	63.115	378.678	389.642	–	844.198
Tárgyi eszközök	–	–	–	–	63.440	63.440
Immateriális javak	–	–	–	–	32.439	32.439
Egyéb eszközök*	46.175	26.000	41.905	–	2.331	116.411
ESZKÖZÖK ÖSSZESEN	1.914.068	1.389.233	1.722.540	921.265	861.778	6.808.884
Magyar Állammal, a Magyar Nemzeti Bankkal és más bankokkal szembeni kötelezettségek	449.413	45.377	308.137	38.473	–	841.400
Ügyfelek betétei	4.017.478	269.279	21.987	14.558	–	4.323.302
Kibocsátott értékpapírok	31.140	50.160	33.839	34.339	–	149.478
Egyéb kötelezettségek*	152.750	134.665	–	–	–	287.415
Alárendelt kölcsöntőke	1.382	156.560	–	–	110.566**	268.508
KÖTELEZETTSÉGEK ÖSSZESEN	4.652.163	656.041	363.963	87.370	110.566	5.870.103
NETTÓ POZÍCIÓ	–2.738.095	733.192	1.358.577	833.895	751.212	938.781
Követelések kereskedési célú derivatív ügyletekből	2.083.466	1.035.986	597.635	21.157	–	3.738.244
Kötelezettségek kereskedési célú derivatív ügyletekből	–2.081.551	–1.037.515	–580.438	–21.240	–	–3.720.744
Kereskedési célú derivatív ügyletek nettó pozíciója	1.915	–1.529	17.197	–83	–	17.500
Követelések fedezeti célú derivatív ügyletekből	40	298.739	248.950	3.074	–	550.803
Kötelezettségek fedezeti célú derivatív ügyletekből	–	–299.774	–263.338	–882	–	–563.994
Fedezeti célú derivatív ügyletek nettó pozíciója	40	–1.035	–14.388	2.192	–	–13.191
Derivatív ügyletek nettó pozíciója összesen	1.955	–2.564	2.809	2.109	–	4.309
Fel nem használt hitelkeretek	96.504	649.095	203.318	–	–	948.917
Bankgarancia és kezesség	46.749	40.679	103.825	227.957	–	419.210
Jövőbeni kötelezettségek	143.253	689.774	307.143	227.957	–	1.368.127

* Származékos pénzügyi instrumentumok nélkül.

** Lásd a 19. sz. jegyzetet.

34. SZ. JEGYZET: NETTÓ DEVIZAPOZÍCIÓ ÉS DEVIZAKOCKÁZAT (millió forintban)

2016. december 31-én:

	USD	EUR	CHF	Egyéb	Összesen
Eszközök*	141.154	1.348.159	51.227	124.011	1.664.551
Források	-246.556	-951.569	-24.184	-86.090	-1.308.399
Mérlegen kívüli eszközök és források, nettó**	32.905	-395.626	-24.627	-42.920	-430.268
Nettó pozíció	-72.497	964	2.416	-4.999	-74.116

2015. december 31-én:

	USD	EUR	CHF	Egyéb	Összesen
Eszközök*	252.582	998.181	90.558	88.994	1.430.315
Források	-371.921	-949.870	-25.685	-36.639	-1.384.115
Mérlegen kívüli eszközök és források, nettó**	122.948	-197.317	-63.111	-48.910	-186.390
Nettó pozíció	3.609	-149.006	1.762	3.445	-140.190

A fenti kimutatás a Bank fő devizanemekben fennálló devizapozícióját mutatja be. A fennmaradó devizanemek az „Egyéb” soron kerültek feltüntetésre. A Bank a Magyar Nemzeti Bank

által felállított nyitott pozícióra vonatkozó limiteken túlmenően saját limitrendszer alapján is ellenőrzi a deviza pozícióit. A Bank nyitott deviza pozíciójának mérésére a VaR modellt is használja.

35. SZ. JEGYZET: KAMATLÁBKOCKÁZAT-KEZELÉS (millió forintban)

A kamatláb kockázat az a kockázat, amely szerint a pénzügyi instrumentumok értéke változhat a piaci kamatláb mozgásának hatására.

Egy pénzügyi instrumentum kamatának rögzítésére vonatkozó időtartam következtében jelzi, hogy az adott instrumentum milyen mértékben kitétt a kamatláb kockázatnak.

A Bank kamatozó eszközeinek és forrásainak többsége oly módon van kialakítva, hogy a rövid lejáratú eszközök összhangban legyenek a rövid lejáratú kötelezettségekkel, vagy a hosszú lejáratú eszközök és a hosszú lejáratú kötelezettségek éven belüli kamatváltoztatása biztosítva legyen, vagy a hosszú lejáratú eszközök és a

kapcsolódó hosszú lejáratú kötelezettségek kamatváltozása párhuzamosan történjen.

A fentiekén túl, a különféle kamatozó eszközök és kamatozó források közötti széles kamatsáv nagyfokú rugalmasságot biztosít a Banknak a kamatlábkülönbségek és a kamatláb kockázat kezelésére.

A következő táblázat az eszközök és források kamatainak újraárazási periódusait mutatja. A változó kamatozású eszközök és kötelezettségek a következő újraárazási periódus szerint, a fix kamatozású eszközök és források a lejáratú periódus szerint kerülnek bemutatásra.

* Az eszközök között bekerülési értéken szerepelnek a devizás részesedések, amelyek a nettó devizapozíció számítás során levőnsra kerültek.

** A Mérlegen kívüli eszközök és források, nettó sor tartalmazza a derivatív ügyletek értékét.

2016. december 31-én:

	1 hónapon belül		1 és 3 hónap között		3 és 12 hónap között		1 és 2 év között		2 éven túl		Nem kamatozó		Összesen		Mind-összesen
	HUF	Deviza	HUF	Deviza	HUF	Deviza	HUF	Deviza	HUF	Deviza	HUF	Deviza	HUF	Deviza	
ESZKÖZÖK															
Pénztárak, betétszámlák, elszámolások a Magyar Nemzeti Bankkal	500.454	329.040	–	–	–	–	–	–	–	–	88.244	11.108	588.698	340.148	928.846
fix kamatozású	500.454	329.040	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	500.454	329.040	829.494
nem kamatozó	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	88.244	11.108	88.244	11.108	99.352
Bankközi kihelyezések, követelések, a kihelyezési veszteségekre képzett értékvesztés levonása után	204.491	114.880	447.406	19.158	236	22.711	331	–	103.732	397	2.245	67	758.441	157.213	915.654
fix kamatozású	52.403	63.610	6.315	2.060	236	9.026	331	–	103.732	–	–	–	163.017	74.696	237.713
változó kamatozású	152.088	51.270	441.091	17.098	–	13.685	–	–	–	397	–	–	593.179	82.450	675.629
nem kamatozó	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	2.245	67	2.245	67	2.312
Kereskedési célú értékpapírok	2.419	–	6.635	–	11.762	6.218	119	5.225	5.316	3.377	106.546	323	132.797	15.143	147.940
fix kamatozású	2.419	–	6.168	–	7.273	6.218	119	5.225	5.316	3.377	–	–	21.295	14.820	36.115
változó kamatozású	–	–	467	–	4.489	–	–	–	–	–	–	–	4.956	–	4.956
nem kamatozó	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	106.546	323	106.546	323	106.869
Értékesíthető értékpapírok	22.867	161.379	18.748	21.795	21.568	28.300	329.963	14.248	660.781	170.504	20.960	13.409	1.074.887	409.635	1.484.522
fix kamatozású	0	0	2.624	0	21.568	28.300	329.963	14.248	660.781	170.504	–	–	1.014.936	213.052	1.227.988
változó kamatozású	22.867	161.379	16.124	21.795	–	–	–	–	–	–	–	–	38.991	183.174	222.165
nem kamatozó	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	20.960	13.409	20.960	13.409	34.369
Hitelek, a hitelezési veszteségekre képzett értékvesztés levonása után	452.742	186.528	336.373	450.871	194.096	12.917	73.196	7.244	141.228	41.587	4.234	1.921	1.201.869	701.068	1.902.937
fix kamatozású	21.496	1.289	29.664	1.906	45.829	7.997	48.520	7.244	138.295	41.587	–	–	283.804	60.023	343.827
változó kamatozású	431.246	185.239	306.709	448.965	148.267	4.920	24.676	–	2.933	–	–	–	913.831	639.124	1.552.955
nem kamatozó	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	4.234	1.921	4.234	1.921	6.155
Lejáratig tartandó értékpapírok	–	–	25.294	–	59.659	–	58.870	–	698.211	–	16.116	–	858.150	–	858.150
fix kamatozású	–	–	25.294	–	59.659	–	58.870	–	698.211	–	–	–	842.034	–	842.034
nem kamatozó	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	16.116	–	16.116	–	16.116
Származékos pénzügyi instrumentumok	440.563	629.907	533.092	178.191	197.126	99.253	25.585	140.406	32.444	35.595	608.980	233.885	1.837.790	1.317.237	3.155.027
fix kamatozású	425.320	435.139	261.919	111.266	195.635	72.291	25.585	140.406	32.444	35.595	–	–	940.903	794.697	1.735.600
változó kamatozású	15.243	194.768	271.173	66.925	1.491	26.962	–	–	–	–	–	–	287.907	288.655	576.562
nem kamatozó	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	608.980	233.885	608.980	233.885	842.865

2016. december 31-én:

	1 hónapon belül		1 és 3 hónap között		3 és 12 hónap között		1 és 2 év között		2 éven túl		Nem kamatozó		Összesen		Mind- összesen
	HUF	Deviza	HUF	Deviza	HUF	Deviza	HUF	Deviza	HUF	Deviza	HUF	Deviza	HUF	Deviza	
KÖTELEZETTSÉGEK															
Magyar Állammal, a Magyar Nemzeti Bankkal és más bankokkal szembeni kötelezettségek	108.512	89.818	11.522	96.863	56.802	6.787	167.346	5.570	93.546	5.189	3.338	978	441.066	205.205	646.271
fix kamatozású	101.314	918	10.447	745	30.493	4.885	167.299	5.570	93.336	5.189	–	–	402.889	17.307	420.196
változó kamatozású	7.198	88.900	1.075	96.118	26.309	1.902	47	–	210	–	–	–	34.839	186.920	221.759
nem kamatozó	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	3.338	978	3.338	978	4.316
Ügyfelek betétei	1.320.702	203.198	371.084	59.357	119.369	35.865	5.227	–	1.988.233	637.746	4.033	237	3.808.648	936.403	4.745.051
fix kamatozású	504.918	195.811	368.812	59.357	119.369	35.865	5.227	–	4.454	–	–	–	1.002.780	291.033	1.293.813
változó kamatozású	815.784	7.387	2.272	–	–	–	–	–	1.983.779	637.746	–	–	2.801.835	645.133	3.446.968
nem kamatozó	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	4.033	237	4.033	237	4.270
Kibocsátott értékpapírok	1	9.102	2.957	9.201	7.480	17.709	9.320	189	48.121	–	23	–	67.902	36.201	104.103
fix kamatozású	1	7.963	2.957	8.212	7.480	15.800	9.320	189	48.121	–	–	–	67.879	32.164	100.043
változó kamatozású	–	1.139	–	989	–	1.909	–	–	–	–	–	–	–	4.037	4.037
nem kamatozó	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	23	–	23	–	23
Származékos pénzügyi instrumentumok	946.119	124.775	534.213	171.532	249.185	11.700	161.519	16.746	41.332	59.631	356.936	467.979	2.289.304	852.363	3.141.667
fix kamatozású	740.009	119.685	313.883	56.132	248.403	2.351	161.519	16.746	41.332	59.631	–	–	1.505.146	254.545	1.759.691
változó kamatozású	206.110	5.090	220.330	115.400	782	9.349	–	–	–	–	–	–	427.222	129.839	557.061
nem kamatozó	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	356.936	467.979	356.936	467.979	824.915
Alárendelt kölcsöntőke	–	–	–	109.719	–	–	–	–	–	–	–	639	–	110.358	110.358
változó kamatozású	–	–	–	109.719	–	–	–	–	–	–	–	–	–	109.719	109.719
nem kamatozó	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	639	–	639	639
NETTÓ POZÍCIÓ	–751.798	994.841	447.772	223.343	51.611	97.338	144.652	144.618	–529.520	–451.106	482.995	–209.120	–154.288	799.914	645.626

2015. december 31-én:

	1 hónapon belül		1 és 3 hónap között		3 és 12 hónap között		1 és 2 év között		2 éven túl		Nem kamatozó		Összesen		Mind-
	HUF	Deviza	HUF	Deviza	HUF	Deviza	HUF	Deviza	HUF	Deviza	HUF	Deviza	HUF	Deviza	összesen
ESZKÖZÖK															
Pénztárak, betétszámlák, elszámolások a Magyar Nemzeti Bankkal	1.202.576	40.818	–	–	–	–	–	–	–	–	76.320	6.483	1.278.896	47.301	1.326.197
fix kamatozású	1.202.576	40.818	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1.202.576	40.818	1.243.394
nem kamatozó	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	76.320	6.483	76.320	6.483	82.803
Bankközi kihelyezések, követelések, a kihelyezési veszteségekre képzett értékvesztés levonása után	125.409	103.476	317.181	66.155	220	5.351	308	696	25.247	3.681	–	–	468.365	179.359	647.724
fix kamatozású	52.836	60.993	120.240	24.595	220	424	308	696	25.247	3.681	–	–	198.851	90.389	289.240
változó kamatozású	72.573	42.483	196.941	41.560	–	4.927	–	–	–	–	–	–	269.514	88.970	358.484
Kereskedési célú értékpapírok	356	–	2.125	23	7.914	43	141	1	10.345	52	72.206	357	93.087	476	93.563
fix kamatozású	356	–	1.857	23	6.001	25	141	1	10.345	52	–	–	18.700	101	18.801
változó kamatozású	–	–	268	–	1.913	18	–	–	–	–	–	–	2.181	18	2.199
nem kamatozó	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	72.206	357	72.206	357	72.563
Értékesíthető értékpapírok	21.671	317.230	114.804	7.171	3.256	9.753	–	29.529	847.783	53.479	43.319	14.665	1.030.833	431.827	1.462.660
fix kamatozású	–	–	95.851	–	3.256	4.780	–	29.529	847.783	53.479	–	–	946.890	87.788	1.034.678
változó kamatozású	21.671	317.230	18.953	7.171	–	4.973	–	–	–	–	–	–	40.624	329.374	369.998
nem kamatozó	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	43.319	14.665	43.319	14.665	57.984
Hitelek, a hitelezési veszteségekre képzett értékvesztés levonása után	314.234	192.553	172.493	607.190	166.257	14.872	62.829	8.694	128.139	11.923	–	–	843.952	835.232	1.679.184
fix kamatozású	2.390	700	6.530	1.502	32.250	8.643	35.934	8.694	72.613	11.923	–	–	149.717	31.462	181.179
változó kamatozású	311.844	191.853	165.963	605.688	134.007	6.229	26.895	–	55.526	–	–	–	694.235	803.770	1.498.005
nem kamatozó	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Lejáratig tartandó értékpapírok	–	–	16.087	–	23.576	–	85.778	–	683.119	–	16.241	–	824.801	–	824.801
fix kamatozású	–	–	12.748	–	23.576	–	85.778	–	683.119	–	–	–	805.221	–	805.221
változó kamatozású	–	–	3.339	–	–	–	–	–	–	–	–	–	3.339	–	3.339
nem kamatozó	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	16.241	–	16.241	–	16.241
Származékos pénzügyi instrumentumok	673.749	668.467	1.351.732	384.815	217.206	109.734	46.773	149.426	39.414	29.997	446.726	110.203	2.775.600	1.452.642	4.228.242
fix kamatozású	500.878	227.942	428.021	135.754	216.291	66.795	46.773	149.426	39.414	29.997	–	–	1.231.377	609.914	1.841.291
változó kamatozású	172.871	440.525	923.711	249.061	915	42.939	–	–	–	–	–	–	1.097.497	732.525	1.830.022
nem kamatozó	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	446.726	110.203	446.726	110.203	556.929

2015. december 31-én:

	1 hónapon belül		1 és 3 hónap között		3 és 12 hónap között		1 és 2 év között		2 éven túl		Nem kamatozó		Összesen		Mind-
	HUF	Deviza	HUF	Deviza	HUF	Deviza	HUF	Deviza	HUF	Deviza	HUF	Deviza	HUF	Deviza	összesen
KÖTELEZETTSÉGEK															
Magyar Állammal, a Magyar Nemzeti Bankkal és más bankokkal szembeni kötelezettségek	272.075	155.355	14.020	65.193	63.473	6.772	168.853	5.779	72.029	5.573	–	–	590.450	238.672	829.122
fix kamatozású	271.877	103.120	12.930	741	32.373	4.588	168.853	5.779	72.029	5.573	–	–	558.062	119.801	677.863
változó kamatozású	198	52.235	1.090	64.452	31.100	2.184	–	–	–	–	–	–	32.388	118.871	151.259
Ügyfelek betétei	1.331.844	222.143	504.203	162.932	135.491	101.120	2.224	–	1.567.333	295.949	–	–	3.541.095	782.144	4.323.239
fix kamatozású	725.778	214.876	504.189	162.430	135.491	101.120	2.224	–	8.778	–	–	–	1.376.460	478.426	1.854.886
változó kamatozású	606.066	7.267	14	502	–	–	–	–	1.558.555	295.949	–	–	2.164.635	303.718	2.468.353
Kibocsátott értékpapírok	6	5.097	13	8.730	5.381	38.543	12.908	8.295	71.067	191	–	–	89.375	60.856	150.231
fix kamatozású	6	4.848	13	6.578	5.381	35.587	12.908	8.295	71.067	191	–	–	89.375	55.499	144.874
változó kamatozású	–	249	–	2.152	–	2.956	–	–	–	–	–	–	–	5.357	5.357
Származékos pénzügyi instrumentumok	1.248.271	98.126	1.083.679	640.110	158.671	134.008	190.632	6.931	40.977	72.001	227.762	315.022	2.949.992	1.266.198	4.216.190
fix kamatozású	635.192	88.963	418.185	143.566	157.950	125.122	190.632	6.931	40.977	72.001	–	–	1.442.936	436.583	1.879.519
változó kamatozású	613.079	9.163	665.494	496.544	721	8.886	–	–	–	–	–	–	1.279.294	514.593	1.793.887
nem kamatozó	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	227.762	315.022	227.762	315.022	542.784
Alárendelt kölcsöntőke	–	–	–	–	–	266.063	–	–	–	–	–	–	–	266.063	266.063
fix kamatozású	–	–	–	–	–	266.063	–	–	–	–	–	–	–	266.063	266.063
NETTÓ POZÍCIÓ	–514.201	841.823	372.507	188.389	55.413	–406.753	–178.788	167.341	–17.359	–274.582	427.050	–183.314	144.622	332.904	477.526

36. SZ. JEGYZET: EGY TÖRZSRÉSZVÉNYRE JUTÓ VESZTESÉG/NYERESÉG (EPS)

A Bank egy törzsrészvényére jutó nyereség a törzsrészvényeseknek az adott időszakra felosztható Nettó eredmény és a belőle közzétett elsőbbségi osztalék levonása után a törzsrészvények időszak alatti súlyozott számtani átlagának hányadosaként kerül kiszámításra. A hígító hatású törzsrészvényre váltható opciók ténylegesen törzsrészvényre átváltottként vannak figyelembe véve.

	2016	2015
Törzsrészvények tulajdonosaira jutó nettó eredmény (millió forint)	172.378	49.645
Törzsrészvények súlyozott átlagos darabszáma az alap egy részvényre jutó eredményhez (darab)	278.350.340	273.524.198
Egy törzsrészvényre jutó alap nyereség (forint)	619	182
Törzsrészvények tulajdonosaira jutó egyedi nettó eredmény (millió forint)	172.378	49.645
Törzsrészvények súlyozott módosított átlagos darabszáma a hígított egy részvényre jutó eredményhez	278.402.662	273.739.580
Egy törzsrészvényre jutó hígított nyereség (forint)	619	181

	2016	2015
Kibocsátott törzsrészvények súlyozott átlagos darabszáma	280 000 010	280 000 010
A Bank által tulajdonolt OTP törzsrészvények átlagos darabszáma	-1.649.670	-6.475.812
Törzsrészvények súlyozott átlagos darabszáma az alap egy részvényre jutó eredményhez	278.350.340	273.524.198
Javadalmazási rendszer/Vezetői Opciós Program keretében kibocsátott, törzsrészvényre váltható opciók hígító hatása*	52.321	215.382
Törzsrészvények módosított súlyozott átlagos darabszáma a hígított egy részvényre jutó eredményhez	278.402.661	273.739.580

37. SZ. JEGYZET: PÉNZÜGYI INSTRUMENTUMOKON KELETKEZETT EREDMÉNYEK TÉTELEI (millió forintban)

2016. december 31-én:

	Kamateredmény	Nettó nem kamateredmény	Értékvesztés	Saját tőke
Pénztárak, betétszámlák, elszámolások a Magyar Nemzeti Bankkal	9.830	-	-	-
Bankközi kihelyezések, követelések, a kihelyezési veszteségekre elszámolt értékvesztés levonása után	10.461	-	-3	-
Kereskedési célú értékpapírok	1.027	2.210	-	-
Értékesíthető értékpapírok	35.766	44.189	-	53.662
Hitelek, a hitelezési veszteségekre elszámolt értékvesztés levonása után	112.558	18.282	7.503	-
Lejáratig tartandó értékpapírok	41.327	-	-	-
Származékos pénzügyi instrumentumok	6.869	473	-	-
Magyar Állammal, a Magyar Nemzeti Bankkal és más bankokkal szembeni kötelezettségek	-16.050	-	-	-
Ügyfelek betétei	-12.897	113.486	-	-
Kibocsátott értékpapírok	-1.329	-	-	-
Alárendelt kölcsöntőke	-13.721	-	-	-
Egyéb	25	-	-	-
Összesen	173.866	178.640	7.500	53.662

* 2016-ban és 2015-ben a hígító hatás a Javadalmazási Politikához kapcsolódik.

2015. december 31-én:

	Kamateredmény	Nettó nem kamateredmény	Értékvesztés	Saját tőke
Pénztárak, betétszámlák, elszámolások a Magyar Nemzeti Bankkal	26.574	–	–	–
Bankközi kihelyezések, követelések, a kihelyezési veszteségekre elszámolt értékvesztés levonása után	9.712	–	–3	–
Kereskedési célú értékpapírok	281	1.072	–	–
Értékesíthető értékpapírok	50.655	20.333	–	46.324
Hitelek, a hitelezési veszteségekre elszámolt értékvesztés levonása után	125.229	22.065	–11.890	–
Lejáratig tartandó értékpapírok	39.973	–	–	–
Származékos pénzügyi instrumentumok	8.348	–316	–	–
Magyar Állammal, a Magyar Nemzeti Bankkal és más bankokkal szembeni kötelezettségek	–17.678	–	–	–
Ügyfelek betétei	–26.455	111.126	–	–
Kibocsátott értékpapírok	–2.091	–	–	–
Alárendelt kölcsöntőke	–16.686	–	–	–
Egyéb	25	–	–	–
Összesen	197.887	154.280	–11.893	46.324

A derivatív pénzügyi instrumentumokon 2016. december 31-én 656 millió nettó nyereség realizálódott. Ebből az összegből 715 millió forint nyereség kapcsolódik a CCIRS

és mark-to-market CCIRS ügyletekhez, 610 millió forint veszteség a devizaswap ügyletekhez és 551 millió forint nyereség az egyéb határidős ügyletekhez.

38. SZ. JEGYZET: PÉNZÜGYI INSTRUMENTUMOK VALÓS ÉRTÉKELÉSE (millió forintban)

A pénzügyi instrumentumok valós értékének meghatározásakor a Bank az aktív piaccal rendelkező ügyletek esetében a piaci árakat alkalmazza. A legtöbb esetben azonban nem áll rendelkezésre nyilvános, megbízható piaci információ, így a Bank különböző értékelési technikákat alkalmaz a pénzügyi instrumentumok valós értékének meghatározására. A 38. sz. jegyzet e) pontjában részletesebb információk találhatóak a valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumok valós érték meghatározásának hierarchiájáról.

A valós érték megbízható meghatározása érdekében a Bank az amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi instrumentumok (hitelek, bankközi kihelyezések, bankokkal szembeni kötelezettségek, ügyfelek betétei) esetében diszkontált cash-flow módszert alkalmaz.

A kibocsátott értékpapírok és az alárendelt kötvények esetében a valós értékek meghatározásához piaci információkat használ a Bank (pl. Reuters). Pénztárak, betétszámlák, elszámolások a Magyar Nemzeti Bankkal szemben mérleg sor azonnal hozzáférhető tételeket tar-

talmaz, ennél fogva azok valós értéke meg-egyezik a könyv szerinti értékkel.

Az értékelési technikákhoz használt inputok az alábbi feltételezéseket tartalmazzák:

- a diszkontáláshoz használt diszkontráták megegyeznek az adott devizában, adott időszakra érvényes kockázatmentes kamatláb és kockázati prémium összegével,
- a problémamentes hitelek esetében a szerződéses cash-flow-k képezik az értékelési kalkuláció alapját, míg a minősített hitelek esetében az értékvesztéssel csökkentett amortizált bekerülési érték tekintendő valós értéknek,
- a változó kamatozású instrumentumok jövőbeli cash-flow-ja a tárgyidőszakra érvényes hozamgörbéből kerül megbecsülésre,
- a látra szóló betétek valós értéke nem lehet alacsonyabb, mint a könyv szerinti értékük.

A pénzügyi helyzet kimutatásban nem valós értéken értékelt eszköz- és kötelezettségcsoportok esetén a valós értékek meghatározásakor a Bank jövedelem-szempon- tús megközelítést

alkalmazott, a jövőbeli pénzáramlásokat egyetlen folyó értékke alakítva át. Azonnal felhasználható eszközök esetén a valós érték megegyezik a könyv szerinti értékkel, a kibocsátott értékpapírok és más nem valós értéken értékelt kötvény eszköz- és kötelezettségcsoportok valós értéke Reuters piaci jegyzések alapján, a pénzügyi helyzet kimutatás további nem valós értéken értékelt eszköz- és kötelezettségcsoportjainak valós értéke pedig diszkontált cash-flow módszerrel került meghatározásra.

A hitelek, a hitelezési veszteségekre elszámolt értékvesztés levonása után valós értékének meghatározásakor a diszkontráta-módosítási módszert alkalmaztuk, az alkalmazott diszkontráta a piacon forgalomban lévő hasonló eszközök és kötelezettségek megfigyelt megtérülési rátájából származik.

Az ilyen módon meghatározott – nem valós értéken értékelt instrumentumokhoz tartozó – valós értékek a valós értéke-hierarchia második szintjére sorolhatóak.

a) Pénzügyi eszközök és kötelezettségek valós értéke

	2016		2015	
	Könyv szerinti érték	Valós érték	Könyv szerinti érték	Valós érték
Pénztárak, betétszámlák, elszámolások a Magyar Nemzeti Bankkal	928.846	928.955	1.326.197	1.327.460
Bankközi kihelyezések, követelések, a kihelyezési veszteségekre elszámolt értékvesztés levonása után	915.654	926.857	647.724	666.128
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök	271.516	271.516	252.140	252.140
Kereskedési célú értékpapírok	147.940	147.940	93.563	93.563
Kereskedési célú származékos pénzügyi instrumentumok valós értéke	123.576	123.576	158.577	158.577
Értékesíthető értékpapírok	1.484.522	1.484.522	1.462.660	1.462.660
Hitelek, a hitelezési veszteségekre elszámolt értékvesztés levonása után*	1.902.937	2.214.101	1.679.184	1.974.713
Lejáratig tartandó értékpapírok	858.150	937.640	824.801	883.697
Valós érték fedezeti ügyletnek minősített származékos pénzügyi instrumentumok	7.886	7.886	33.768	33.768
PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK ÖSSZESEN	6.369.511	6.771.477	6.226.474	6.600.566
Magyar Állammal, a Magyar Nemzeti Bankkal és más bankokkal szembeni kötelezettségek	646.271	640.636	829.122	829.150
Ügyfelek betétei	4.745.051	4.715.975	4.323.239	4.307.291
Kibocsátott értékpapírok	104.103	124.855	150.231	168.338
Valós érték fedezeti ügyletnek minősített származékos pénzügyi instrumentumok	21.434	21.434	35.701	35.701
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek	96.668	96.668	144.592	144.592
Az OTP–MOL tranzakcióból származó pénzügyi kötelezettségek	98.688	98.688	66.787	66.787
Alárendelt kölcsöntőke	110.358	102.849	266.063	271.884
PÉNZÜGYI KÖTELEZETTSÉGEK ÖSSZESEN	5.822.573	5.801.105	5.815.735	5.823.743

* A hitelek valós értékének növekedése a rövid és hosszú távú kamatok csökkenésének tudható be mind 2016-ban és 2015-ben.

b) Származékos ügyletek valós értéke

	Valós érték		Nettó névleges érték	
	2016	2015	2016	2015
Kereskedési célú kamatswap ügyletek				
Kereskedési célú kamatswap ügyletek pozitív valós értéke	38.413	33.869	35.852	40.702
Kereskedési célú kamatswap ügyletek negatív valós értéke	-33.031	-30.453	-33.205	-37.158
Kereskedési célú devizaswap ügyletek				
Kereskedési célú devizaswap ügyletek pozitív valós értéke	23.385	14.352	25.995	14.994
Kereskedési célú devizaswap ügyletek negatív valós értéke	-13.351	-9.265	-13.704	-7.615
Valós érték fedezeti kamatswap ügyletek				
Valós érték fedezeti kamatswap ügyletek pozitív valós értéke	6.887	15.393	9.428	7.932
Valós érték fedezeti kamatswap ügyletek negatív valós értéke	-20.607	-13.723	-32.211	-17.211
Kereskedési célú CCIRS ügyletek				
Kereskedési célú CCIRS ügyletek pozitív valós értéke	43.206	102.125	40.066	103.253
Kereskedési célú CCIRS ügyletek negatív valós értéke	-35.489	-95.349	-32.668	-96.285
Kereskedési célú mark-to-market CCIRS ügyletek				
Kereskedési célú mark-to-market CCIRS ügyletek pozitív valós értéke	332	–	383	–
Kereskedési célú mark-to-market CCIRS ügyletek negatív valós értéke	-700	-2.370	-665	-2.143
Valós érték fedezeti CCIRS ügyletek				
Valós érték fedezeti CCIRS ügyletek pozitív valós értéke	999	18.375	1.031	18.263
Valós érték fedezeti CCIRS ügyletek negatív valós értéke	-827	-21.978	-409	-21.872
Kereskedési célú egyéb származékos ügyletek				
Kereskedési célú egyéb származékos ügyletek pozitív valós értéke	18.240	8.231	13.297	5.342
Kereskedési célú egyéb származékos ügyletek negatív valós értéke	-14.097	-7.155	-8.646	-3.900
Származékos pénzügyi eszközök összesen	131.462	192.345	126.052	190.486
Származékos pénzügyi kötelezettségek összesen	-118.102	-180.293	-121.508	-186.184
Származékos pénzügyi instrumentumok összesen	13.360	12.052	4.544	4.302

c) Fedezeti elszámolás típusai

A Bank rendszeresen köt fedezeti tranzakciókat annak érdekében, hogy csökkentse a pénzügyi kockázatát. Azonban néhány ügylet esetében nem felel meg a fedezeti számviteli elszámolási

kritériumainak, így ezek az ügyletek kereskedési célú ügyletekként vannak nyilvántartva. Külföldi nettó befektetések fedezete nem alkalmas az egyedi pénzügyi kimutatásokban.

A fedezeti tranzakciók összegzését tartalmazza a következő két táblázat:

2016. december 31-én:

Fedezeti ügylet típusa	Fedezeti instrumentum	Fedezeti instrumentum valós értéke	Fedezett kockázatok jellege
Cash-flow fedezeti ügylet	–	–	–
Valós érték fedezeti ügylet	IRS	-13.720 millió Ft	Kamatláb
Valós érték fedezeti ügylet	CCIRS	172 millió Ft	Kamatláb/Deviza

2015. december 31-én:

Fedezeti ügylet típusa	Fedezeti instrumentum	Fedezeti instrumentum valós értéke	Fedezett kockázatok jellege
Cash-flow fedezeti ügylet	–	–	–
Valós érték fedezeti ügylet	IRS	1.670 millió Ft	Kamatláb
Valós érték fedezeti ügylet	CCIRS	-3.603 millió Ft	Kamatláb/Deviza

d) Valós érték fedezeti ügylet

1. Értékesíthető értékpapírok

A Bank különféle devizában denominált fix kamatozású kötvényeket, valamint fix kamatozású forintban denominált államkötvényeket tart nyilván az értékesíthető értékpapírok között. Ezek a fix kamatozású értékpapírok ki vannak téve a kockázatmentes kamatlábak változásából eredő valós érték kockázatnak. A kamatfizetésekből származó cash-flow-k kamatkockázatának fedezetére a Bank kamatswap ügyleteket kötött, melyekben a Bank fix kamatot fizet, változó kamatot kap, amely során az értékpapírok-

ból származó kifizetések kockázatát 3 és 12 havi EURIBOR-hoz kötött kifizetésekre, valamint az államkötvényekből származó kifizetések kockázatát 6 havi BUBOR-hoz kötött kifizetésekre cseréli, ezzel az értékpapírok valós értékében meglévő kamatláb-kockázatot semlegesíti. A Bank változó kamatozású euróban denominált értékpapírokat tart nyilván az értékesíthető portfólióban. Az értékpapírok ki vannak téve az euró árfolyamváltozásából, valamint az EURIBOR változásából eredő kockázatnak. A kamatláb és a devizaárfolyam kockázatot a Bank CCIRS ügyletekkel fedezi.

	2016	2015
Fedezeti IRS ügyletek valós értéke	-19.305	-11.266
Fedezeti CIRS ügyletek valós értéke	-800	-3.668

2. Ügyfelekkel szembeni követelések

A Bank különféle devizában denominált fix kamatozású hitelek tart nyilván az ügyfelekkel szembeni követelések között. Ezek a fix kamatozású hitelek ki vannak téve a kockázatmentes kamatlábak változásából eredő valós érték kockázatnak. A kamatfizetésekből származó cash-flow-k kamatkockázatának fedezetére a Bank kamatswap ügyleteket kötött, amelyekben a Bank fix kamatot fizet, változó kamatot kap, amely során

az hitelekben származó kifizetések kockázatát 3 havi EURIBOR-hoz, illetve BUBOR-hoz kötött kifizetésekre cseréli, ezzel a hitelek valós értékében meglévő kamatláb-kockázatot semlegesíti. A Bank továbbá RON és CHF devizában denominált változó kamatozású hitelek tart nyilván. Ezek a hitelek ki vannak téve a RON és CHF devizaárfolyamok illetve a CHF devizában denominált kamatlábak devizaárfolyam-komponensének megváltozásából eredő kockázatnak. A kockázatok fedezése érdekében a Bank CCIRS ügyleteket kötött.

	2016	2015
Fedezeti IRS ügyletek valós értéke	-4	-165
Fedezeti CCIRS ügyletek valós értéke	972	65

3. Kibocsátott értékpapírok

A Bank kockázatkezelési politikájával összhangban a kibocsátott fix kamatozású értékpapíraiból származó cash-flow-k az HUF/EUR árfolyam változásának, illetve az EUR és HUF kockázatmentes kamatlábak változásának vannak kitéve. Az ilyen típusú értékpapírok kapcsán felmerülő

devizaárfolyam-kockázatot és kamatláb-kockázatot a Bank EUR illetve HUF IRS és index opció ügylettekkel fedezte olyan módon, hogy a fix kamatozású értékpapír cash-flow-t 3 hónapos EURIBOR-hoz, valamint BUBOR-hoz kötött változó kamatozású cash-flow-kra cserélte, ezzel biztosítva a kibocsátott értékpapírok valós érték kockázatának semlegesítését.

	2016	2015
Fedezeti IRS ügyletek valós értéke	5.589	13.101

2016. december 31-én:

Fedezett instrumentum típusa	Fedezeti instrumentum típusa	Fedezett instrumentum valós értéke	Fedezeti instrumentum valós értéke	A fedezet kockázat miatt fennálló nyereség/vesztesség a fedezett instrumentumon	a fedezeti instrumentumon
Értékesíthető értékpapírok	IRS	853.804 millió Ft	-19.305 millió Ft	11.723 millió Ft	-13.619 millió Ft
Értékesíthető értékpapírok	CCIRS	156.739 millió Ft	-289 millió Ft	-1.760 millió Ft	1.760 millió Ft
Ügyfeleknek nyújtott hitelek	IRS	451 millió Ft	-4 millió Ft	-161 millió Ft	161 millió Ft
Ügyfeleknek nyújtott hitelek	CCIRS	58.314 millió Ft	461 millió Ft	-203 millió Ft	203 millió Ft
Kibocsátott értékpapírok	IRS	69.959 millió Ft	5.589 millió Ft	7.512 millió Ft	-7.512 millió Ft

2015. december 31-én:

Fedezett instrumentum típusa	Fedezeti instrumentum típusa	Fedezett instrumentum valós értéke	Fedezeti instrumentum valós értéke	A fedezet kockázat miatt fennálló nyereség/vesztesség a fedezett instrumentumon	a fedezeti instrumentumon
Értékesíthető értékpapírok	IRS	668.484 millió Ft	-11.266 millió Ft	9.818 millió Ft	-8.696 millió Ft
Értékesíthető értékpapírok	CCIRS	317.230 millió Ft	-3.668 millió Ft	2.064 millió Ft	-3.668 millió Ft
Ügyfeleknek nyújtott hitelek	IRS	5.561 millió Ft	-165 millió Ft	-252 millió Ft	252 millió Ft
Ügyfeleknek nyújtott hitelek	CCIRS	56.458 millió Ft	65 millió Ft	202 millió Ft	65 millió Ft
Ügyfelek betétei	IRS	–	–	107 millió Ft	-107 millió Ft
Kibocsátott értékpapírok	IRS	71.786 millió Ft	13.101 millió Ft	348 millió Ft	-348 millió Ft
Kibocsátott értékpapírok	Index opció	–	–	9 millió Ft	-9 millió Ft

e) Valós érték meghatározás hierarchiája inputok szerint

A pénzügyi instrumentumok valós értékének hierarchiája az alábbi módon került meghatározásra:

1. szint: Aktív piacon azonos eszközökre és kötelezettségekre (módosítás nélküli) jegyzett ár alapján.
2. szint: Az 1. szinttől eltérő input információk alapján, amelyek az adott eszközzel vagy kötelezettséggel kapcsolatban

közvetlenül vagy közvetetten megfigyelhetők. A nem valós értéken értékelt instrumentumokhoz tartozó valós értékek a valós érték-hierarchia második szintjére sorolhatóak.

3. szint: Eszközökre és kötelezettségekre szóló inputok, amelyek nem megfigyelhető piaci adatokon alapulnak (nem megfigyelhető inputok).

Valós érték meghatározás hierarchiáját a valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumok esetében a következő táblázat mutatja:

2016. december 31-én:

	Összesen	1. szint	2. szint	3. szint
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök	271.000	131.363	139.637	–
ebből: Kereskedési célú értékpapírok	147.424	131.276	16.148	–
ebből: Kereskedési célú származékos pénzügyi instrumentumok	123.576	87	123.489	–
Értékesíthető értékpapírok	1.471.428	850.427	619.138	1.863*
Valós érték fedezeti ügyletnek minősített származékos pénzügyi instrumentumok pozitív valós értéke	7.886	–	7.886	–
Valós értéken értékelt pénzügyi eszközök összesen	1.750.314	981.790	766.661	1.863
Kereskedési célú származékos pénzügyi instrumentumok negatív valós értéke	96.668	267	96.401	–
Valós érték fedezeti ügyletnek minősített származékos pénzügyi instrumentumok negatív valós értéke	21.434	–	21.434	–
Valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek összesen	118.102	267	117.835	–

* 2016-ban a teljes állomány Visa Inc. „C” típusú elsőbbségi részvényt tartalmaz.

2015. december 31-én:

	Összesen	1. szint	2. szint	3. szint
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök	251.707	85.301	166.406	–
ebből: Kereskedési célú értékpapírok	93.130	85.280	7.850	–
ebből: Kereskedési célú származékos pénzügyi instrumentumok	158.577	21	158.556	–
Értékesíthető értékpapírok	1.434.091	670.809	757.615	5.667*
Valós érték fedezeti ügyletnek minősített származékos pénzügyi instrumentumok pozitív valós értéke	33.768	–	33.768	–
Valós értéken értékelt pénzügyi eszközök összesen	1.719.566	756.110	957.789	5.667
Kereskedési célú származékos pénzügyi instrumentumok negatív valós értéke	144.592	34	144.558	–
Valós érték fedezeti ügyletnek minősített származékos pénzügyi instrumentumok negatív valós értéke	35.701	–	35.701	–
Valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek összesen	180.293	34	180.259	–

39. SZ. JEGYZET: A MAGYAR ÉS A NEMZETKÖZI PÉNZÜGYI KIMUTATÁS KÖZÖTTI ELTÉRÉSEK LEVEZETÉSE (millió forintban)

	Tartalékok 2016. január 1.	2016. december 31-ével zárult év eredménye	Osztalék	Közvetlen tartalék- mozgások	Tartalékok 2016. december 31.
Magyar Számviteli Szabályok szerinti éves pénzügyi kimutatás	880.950	201.641	–	–250	1.082.341
Kötvények prémiumának és diszkontjának amortizációja	2.476	243	–	–166	2.553
Visszavásárolt saját kötvények árfolyameredménye	10.576	–3.637	–	–	6.939
Leányvállalati részesedés növekedése	34.115	–81	–	250	34.284
Pénzügyi lízing elszámolása miatti módosítás	–774	761	–	–	–13
Effektív kamatmódszer alkalmazása	6.445	–1.465	–	–	4.980
Kereskedési célú és értékesíthető értékpapírok, valamint részesedések piaci értékre való korrigálása	61.352	11.764	–	321	73.437
Mérlegen kívüli pénzügyi instrumentumok (derivatívák) piaci értékre való korrigálása	12.616	4.049	–	1.796	18.461
Üzleti/cégtérték korrekció	40.596	–	–	–	40.596
Külföldi pénznemben nyilvántartott részesedések bekerülési értékre történő korrigálása	–8.454	–10.307	–	–	–18.761
Szállítós repó miatti módosítás	–21.589	–239	–	–	–21.828
Visszavásárolt saját részvények árfolyamvesztesége	–	4.226	–	–4.226	–
Részvény alapú kifizetési ügyletek	–	–3.530	–	3.530	–
ICES–tulajdonosok felé teljesített kifizetések	2.927	5.515	–	–3.578	4.864
OTP–MOL részvényt cserélt tranzakció	–50.831	67	–	–	–50.764
Fogyasztási hitelek forintosítása miatti követelés	6.164	–6.165	–	–	–1
Forintosítás kapcsán elszámolt céltartalék	–419	105	–	–	–314
Függő kötelezettségekre képzett céltartalék	–	–11.245	–	–	–11.245
Halasztott adózás hatása	41.905	–19.324	–	5.022	27.603
2015. évi magyar pénzügyi kimutatásban elszámolt osztalékfizetési kötelezettség	46.200	–	–46.200	–	–
Nemzetközi pénzügyi kimutatás	1.064.255	172.378	–46.200	2.699	1.193.132

* 2015-ben a teljes állomány Visa Europe részvényeket tartalmaz. A vételár három komponensből tevődik össze (upfront komponens: készpénz és korlátozottan forgalomképes Visa Inc. „C” típusú elsőbbségi részvény illetve halasztott earn-out kifizetés). A részvények könyv szerinti értéke felértékelésre került az upfront komponens összegére. Az érzékenységvizsgálat nem értelmezhető ebben az esetben.

40. SZ. JEGYZET: A 2016. DECEMBER 31-ÉVEL ZÁRULT ÉV FOLYAMÁN TÖRTÉNT JELENTŐS ÉS NEM SZOKÁSOS ESEMÉNYEK

1) Tőkeemelés az OTP Bank Romania (Románia)-ban

Részletesen kifejtve a 9. jegyzetben.

4) AXA Bank magyarországi üzletágának megvásárlása

Részletesen kifejtve a 9. jegyzetben.

2) Tőkeemelés az OTP Bank JSC (Ukrajna)-ban

Részletesen kifejtve a 9. jegyzetben.

5) Új akvizíció Horvátországban

Részletesen kifejtve a 9. jegyzetben.

3) Tőkeemelés a Bank Center No. 1. Kft.-ben

Részletesen kifejtve a 9. jegyzetben.

6) Kötvénykibocsátási program

Részletesen kifejtve a 16. jegyzetben.

41. SZ. JEGYZET: A MÉRLEG FORDULÓNAPJÁT KÖVETŐ JELENTŐS ESEMÉNYEK

1) Tőkeemelés az OTP Ingatlanlízing Zrt.-ben

Részletesen kifejtve a 9. jegyzetben.

42. SZ. JEGYZET: A GAZDASÁGI HELYZET BANKRA GYAKOROLT HATÁSA

2016-ban a makrogazdasági folyamatokat a továbbra is törékeny globális növekedés, a kínai gazdaság lassulásával kapcsolatban fel-erősödő félelmek, a BREXIT népszavazás körüli kétségek és az amerikai elnökválasztás okozta politikai bizonytalanság alakították. Mind az USA-ban, mind az eurozónában gyorsult a gazdasági növekedés az év végén. A nyersanyag-árak a tavaszi mélypont után emelkedésnek indultak, amelynek köszönhetően az év végén megindult az infláció emelkedése is a világban. Az új amerikai elnök adócsökkentésén, infrastrukturális beruházásokon és erősebb piacvédelmi intézkedésein alapuló programja, ami várhatóan a költségvetési hiány, a növekedés és az infláció emelkedését okozza, elin-

dította a hosszú hozamok emelkedését és egy lassú kamatemelési ciklus elindítására ösztönözte a FED-et, azonban az előretekintő reálkamat az USA-ban a jövő év végéig is negatív maradhat. Hasonló helyzet jellemzi majd az európai piacokat is, mivel az eurozóna növekedésének gyorsulása dacára az EKB továbbra is elkötelezett a laza monetáris kondíciók fenntartásában.

A 2016-os évben a közép- és délkelet-európai régió gazdasági teljesítménye továbbra is meggyőző maradt, elsősorban azért, mert a gyorsan csökkenő munkanélküliség és a gyorsuló bér-dinamika miatt erősödő fogyasztás ellensúlyozni tudta az EU-s forrásokból finanszírozott beruházások visszaesését. Így a régió gazdasági

növekedése a 2015. évi 3–4%-ról csak enyhén, 3% környékére lassult és ez az ütem várhatóan fennmarad a 2017–2018-as időszakra is.

A **magyar gazdaság** 2016-ban 2%-kal bővült a 2015-ös 3% és a 2014-es 4%-ot követően.

A negyedik negyedévre 1,6%-ra lassult a növekedés. A lassulásban az EU-s forrásokból finanszírozott beruházások erős visszaesése mellett az ipari termelés megtorpanása játszott jelentős szerepet. Ugyanakkor az egyedi tételektől (EU-s pénzek és agrárium) megtisztított növekedés elérte 2016-ban a 3%-ot. Ennek a legfőbb oka, hogy gyorsult a lakossági fogyasztás, és folytatódott a piaci szolgáltatások hozzáadott értékének bővülése is. Szintén kedvező jel, hogy az EU-s források által kevésbé befolyásolt ágazatokban, a feldolgozóiparban, illetve a piaci szolgáltatásoknál a kialakult kapacitáshiány miatt érdemben gyorsult a beruházások dinamikája, több ágazatban elérheti az éves növekedés a kétszámjegyű mértéket. Hasonló a helyzet az ingatlanpiacon, az emelkedő árak, valamint a korábban bejelentett kormányzati intézkedések katalizáló hatására megugrott az építési engedélyek száma mind a lakás, mind a kereskedelmi ingatlanok esetében. Mivel a kedvező alapfolyamatok esetében további élénkülésre számíthatunk, amit a fogyasztás esetében élénkít majd a 2016 végén bejelentett, a 2017. évi bérkiaárlást gyorsító kormányzati intézkedés-csomag is (járulékcsökkentés, minimálbér és garantált bérminimum emelés), valamint a tavalyi esés után 2017-ben várhatóan már emelkedik az EU-s források felhasználása is, a gazdasági növekedés 2017-ben közelítheti, vagy meg is haladhatja majd a 4%-ot.

A magyar gazdaság egyensúlyi mutatói továbbra is kedvezőek. A magyar államháztartás négy negyedéves gördülő egyenlege a harmadik negyedévre a GDP 0,2%-át kitevő többletbe fordult, ami alapján a költségvetés akár egyensúlyi pozícióban is zárhatta volna az évet. A gazdaság élénkítése érdekében az év utolsó hónapjaiban a kormányzat jelentős egyszeri kifizetésekről döntött, így az egyenleg végül a GDP 1,6%-nak megfelelő hiánnyal zárhatott. Emellett bejelentésre került számos adócsökkentési lépés is, a bejelentett intézkedések ellenére azonban úgy véljük, 2017-re még mindig

érdemi költségvetési mozgástér áll rendelkezésre a megcélzott, 2,4%-os hiánycélon belül. Folytatódott az államadósság csökkenése, 2016 végére a GDP 74%-a környékére süllyedhetett az adósságráta.

Az év második felében emelkedésnek indult az infláció és ezzel véget ért a zero infláció közel 3 éves időszaka (2014: –0,2%, 2015: –0,1%, 2016: +0,3%). Az év végére 1,8%-ra emelkedett a 12 havi infláció, ami elsősorban a nyersanyagárak, másodsorban a keresletre érzékeny piaci szolgáltatások emelkedésének köszönhető. Noha az importált infláció várhatóan továbbra is alacsony marad, előretekintve az infláció 2017-ben a jegybank 3%-os célja körül ingadozik majd, az éves átlagos infláció várakozásaink szerint 2,9% lesz.

A várakozásoknál alacsonyabb globális kamatkörnyezet miatt a jegybank 2016 tavaszán ismét elindított egy kamatcsökkentési ciklust, és a három hónapos betéti kamatot 1,35%-ról 0,9%-ra csökkentette. Ezt követően az Önfiranszírozási Program keretében újabb nem konvencionális eszközt is bevetett a Monetáris Tanács annak érdekében, hogy elkerülhetővé váljon a forint nem kívánatos erősödése, és hogy a célzott hozamcsökkenés minél inkább elérje a hozamgörbe távolabbi végét is.

A korábbi hetes gyakoriság helyett csak négyhetente kerül sor három hónapos betéti aukcióra, szeptembertől a jegybank negyedévente megállapít egy felső korlátot is a 3 hónapos betét-elhelyezésre, miközben a bankrendszeri likviditást FX swap aukciókkal bővíti. Ezen intézkedések következtében a rövid pénzpiaci kamatok zérus közelébe süllyedtek, a 3 hónapos BUBOR kamat pedig 25 bázispontig csökkent. Magyarországon az Országgyűlés 2015. december 15-én elfogadta a pénzügyi szervezetek különadója szabályainak módosítását is tartalmazó 2015. évi CCXVII. törvényt. Ennek értelmében az OTP magyarországi csoporttagjai által 2015-ben fizetett 34,9 milliárd forintnyi bankadó 2016-ban 16,1 milliárd forintra csökkent. A pénzügyi szervezetek különadója teljes 2016-os összegének elszámolására 2016 első negyedévében került sor.

Magyarországon 2017-től a bankadó számítás alapja az adóévet kettővel megelőző év végi

módosított mérlegfőösszeg (2017-ben a 2015. év végi korrigált mérlegfőösszeg), a bankadó felső kulcsa pedig 0,21%-ra csökkent. Emellett 2017-től megszűnt a 2006 óta életben lévő hitelintézeti járadék, melynek 2016-os összege 2 milliárd forint volt.

A Kormány 2016-tól kezdődően jelentős mértékben könnyítette az új és használt lakáshoz jutás feltételeit és bővítette a potenciálisan érintettek körét a **Családi Otthontermelési Kedvezmény** (CSOK) programja keretében.

A Családi Otthontermelési Kedvezménynek (CSOK) köszönhetően a beadott támogatott lakáshitel igénylések volumene jelentősen (éves bázison 127%-kal) növekedett, így a lakáshitel igényléseken belül az államilag támogatott hitelek súlya 44%-ra növekedett a 2015-ös 35%-ról. 2016 során közel 10.500 CSOK támogatási igény érkezett a Bankhoz, összesen 34 milliárd forintot meghaladó összegben. A CSOK mellé összesen 47 milliárd forint piaci vagy támogatott hitelt igényeltek az ügyfelek.

Az MNB 2016 elejétől elindította az Növekedési Hitelprogram (NHP) harmadik, kivezető szakaszát. Az MNB 2017. január 3-i közleménye szerint a résztvevő hitelintézetek 2016 során 473 milliárd forintnyi szerződés megkötéséről nyújtottak be adatszolgáltatást, melyből az OTP Banknál 74 milliárd forint összértékű

szerződéskötésre került sor. A jegybank 2016. októberi döntésével az NHP harmadik szakaszának felhasználási feltételeit rugalmasabbá tette, és a megkötött szerződések-nél fél évvel meghosszabbította a lehívási időszakot (2018. június 29-ig). A Monetáris Tanács novemberben az NHP harmadik szakaszában a hitelszerződések megkötésére vonatkozó határidő 2017. március 31-ig történő kitolásáról döntött.

A magyarországi társasági adókulcs

2017. január 1-jével egységesen 9%-ra csökkent, mely az OTP Bank magyarországi operációinál halasztott adóeszközök és kötelezettségek átértékelését eredményezte. Ezen átértékelések vagyoni helyzetre gyakorolt hatása összességében –2,7 milliárd forint, ami két részből tevődik össze. Egyrészt, az eredményben elszámolt, és a korrigált eredménykimutatásban a korrekciós tételek között bemutatott átértékelési hatás összesen –6,1 milliárd forint. Másrészt, a saját tőkével szemben közvetlenül elszámolt átértékelési hatás +3,4 milliárd forint volt 2016 negyedik negyedében. Utóbbi tétel nagyrészt az értékesíthető (AFS) értékpapírok mark-to-market értékelése kapcsán a közvetlenül a tőkével szemben elszámolt árfolyamnyereségre felvett halasztott adó kötelezettség átértékeléséhez kapcsolódik.